Neden Öldürüldüler?

Onat Kutlar

Metin Göktepe

Ahmet Taner Kışlalı

Gaffar Okkan

Necip Hablemitoğlu

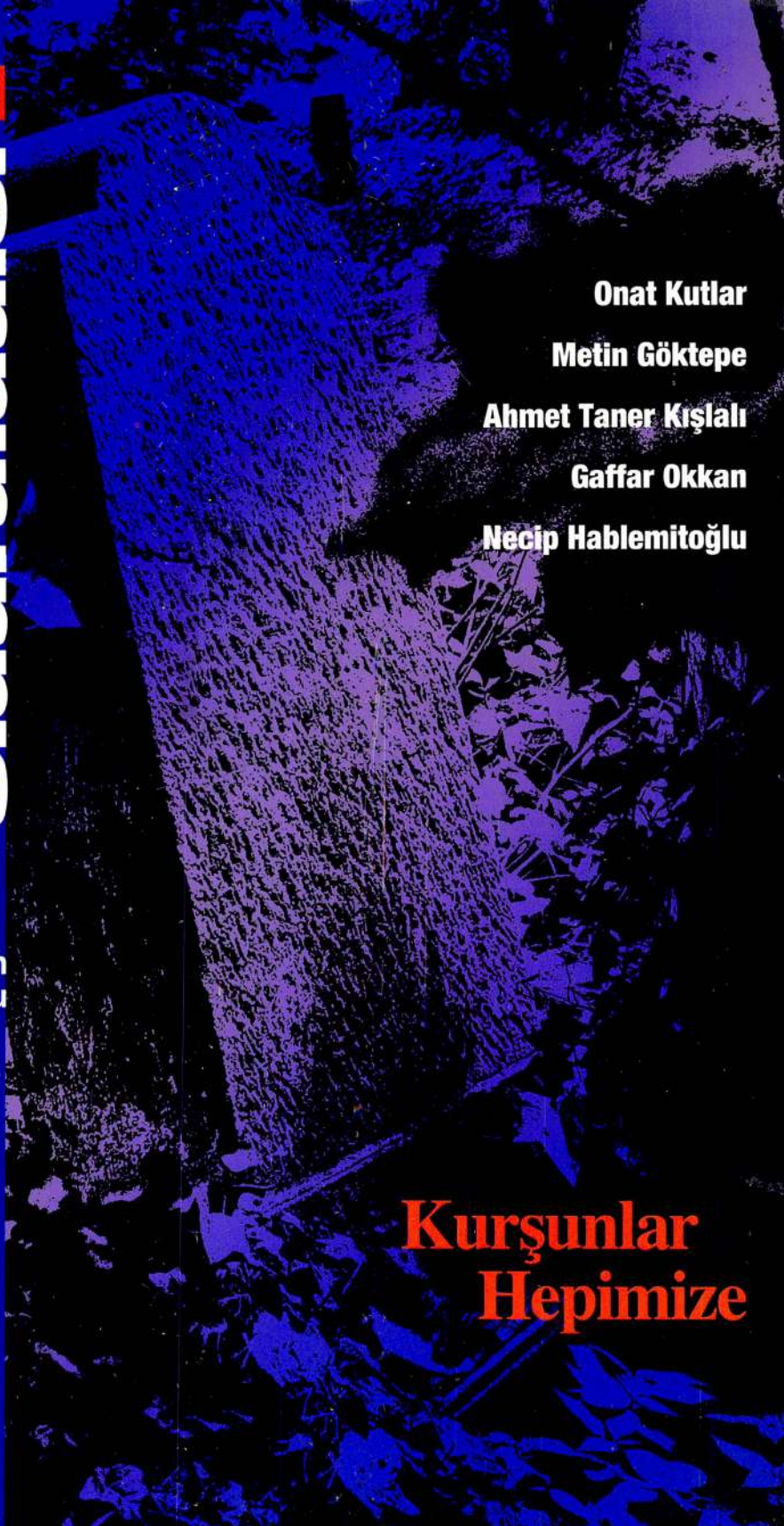

Kurşunlar Hepimize

Orhan Tüleylioğlu

um:ag

İnsanlığın eşitlik ve özgürlük yürüyüşüne katkı sunanları asla unutmayacağız...

Bu değerli eserde yer alan aydınların tümü bu ülkenin daha özgür, eşitlikçi ve demokratik bir ülke olması için uğraş veren birer aydınlanma neferiydiler.

Barışın, kardeşliğin; basın ve düşünce özgürlüğünün simgesiydiler.

Yaşamlarını emekleriyle, alın terleriyle kazanan emekçi halka büyük bir sevgi taşırlardı yüreklerinde.Bu nedenle katledildiler.

Bu yüzden tüm bu aydınlarımızı anmak, anlamak ve yaşatmak onların mücadelesini verdikleri ilke ve değerlere sahip çıkmak ve bu değerleri insanlığın ortak mücadelesi yapmak bizlerin ortak sorumluluğudur.

İşte o zaman onları katleden karanlık eller amaçlarına ulaşamamış olacaklar ve onların yaşam felsefesi ve değerleri altında ezilecekler; bu değerlerin yaydığı aydınlıkla maskeleri düşecek, teşhir olacak ve kendi karanlıklarıyla birlikte tarihin kirli köşelerinde yok oluşu yaşayacaklardır.

Bülent Tanık
Çankaya Belediye Başkanı
Ocak 2010

um:ag Vakfı Yayınları: 99
um:ag Araştırma Dizisi: 4

ORHAN TÜLEYLİOĞLU

Kurşunlar Hepimize

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER?

Dördüncü Kitap

Birinci Baskı: Ağustos 2009, Ankara, 1500 adet

ISBN 978- 975- 8084- 99-9

Yayın Yönetmeni: Orhan TÜLEYLİOĞLU
Kapak Tasarım: dgt Ajans
Dizgi: **um:ag**
Baskı: DUMAT

Bu kitabın telif hakları
Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'na bırakılmıştır.

uğur mumcu ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Paris Cad. No. 14, 06540 Kavaklıdere - Ankara
Tel: (0312) 417 77 20 pbx Faks: (0312) 417 57 46
E-posta: umag@umag.org.tr www.umag.org.tr

ORHAN TÜLEYLİOĞLU

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER?

Dördüncü Kitap

Kurşunlar Hepimize

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

KURŞUNLAR HEPİMİZE 9

ZAMANDİZİN 12

ONAT KUTLAR 23

METİN GÖKTEPE 65

PROF. DR. AHMET TANER KIŞLALI 107

GAFFAR OKKAN 161

DR. NECİP HABLEMİTOĞLU 199

KAYNAKÇA 251

AD DİZİNİ 252

SUNUŞ

Uğur Mumcu, ailesi Ankaralı olmasına karşın, 22 Ağustos 1942'de, babasının görevi nedeniyle bulundukları Kırşehir'de doğdu. Babası Ankara'ya atanınca, Ulus'ta Devrim İlkokulu'nda başladığı ilköğrenimini Bahçelievler'deki Ulubatlı Hasan İlkokulunda tamamladı, Cumhuriyet Ortaokulu ve Deneme Lisesi'ni bitirdikten sonra (1961), Ankara Hukuk Fakültesi'ne girdi.

Uğur Mumcu, öğrencilik yıllarında "bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunamayacağı"nı kavramış, etkin, coşkulu, çok okuyan, araştıran ve sorgulayan bir gençti. Onun öncülüğünde yapılan toplantılara zamanın politikacıları, bilim ve sanat insanları çağrılıyor, "münazara"lardaki başarılarıyla dikkati çekiyordu. Daha 20 yaşındayken "Türk Sosyalizmi" başlıklı yazısıyla Yunus Nadi Makale Yarışmasını kazandı. Hukuk Fakültesini bitirince (1965), bir süre avukatlık yaptı. Sonra dil öğrenmek için İngiltere'ye gitti, dönüşünde Hukuk Fakültesinin İdare Hukuku Profesörü Tahsin Bekir Balta'nın asistanı oldu. 12 Mart'ın aydınlara yönelik baskıcı tutumundan o da payına düşeni aldı; askerliğini yapmak için hazırlanırken tutuklandı, sonrasında "Sakıncalı Piyade" sayıldı. Askerlik dönüşü gazetecilikte karar kıldı, üniversiteden ayrıldı. Yön, Kim, Devrim, Türk Solu, Ortam, Akşam, Milliyet ve Yeni Ortam'dan sonra uzun süre Cumhuriyet'te yazdı. Ölümünden önce 25; ölümünden sonra yazılarının toplandığı 40'ı aşkın kitabı yayımlandı.

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana olan, hep araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile inandığı değerler uğruna öldürüldü.

Eşi Güldal Mumcu, çocukları Özgür ile Özge; Uğur Mumcu'nun, ilkelerinden ödün vermeyen kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tarihsel sırasıyla, düzenli olarak araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak gibi amaçlarla, Ekim 1994'te Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nı kurdular. Vakıf, Aralık 1995'te amacı doğrultusunda etkinliklerini yaşama geçirmeye başladı. Şimdi genç gazetecileri araştırmacılığa yöneltmek, insanların düşündüklerini yazıya doğru aktarmalarını sağlamak için yazma seminerleri düzen-liyor, başkentlileri sanatsal, bilimsel etkinliklerde buluşturan toplantıların yanı sıra kitaplar yayımlıyor.

Uğur Mumcu'nun gazete ve dergilerde beş bini aşkın köşe yazısıyla, dizi yazıları söyleşileri yayımlanmış, um:ag Yayın Bölümü bunların hepsini "Bütün Yapıtları" ve "Bütün Yazıları" dizilerinde kitaplaştırmıştır. Yapıtların yeni baskılarına, ilk baskılarda gözden kaçan yazılar da eklenerek, Mumcu'nun tek satırının eksik kalmamasına özen gösterilmiştir. Çünkü onun canına mal olan bir savaşımla yaptığı araştırmalar, yazdığı yazılar, geride bıraktığı en değerli kalıttır. Ölümünden bu yana geçen sürede bu yazıların hâlâ güncel olması ise, bu kalıtın önemini anlatmaktadır.

"Neden Öldürüldüler?" adını taşıyan, araştırma dizimizin elinizdeki dördüncü kitabında; Onat Kutlar, Metin Göktepe, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, Gaffar Okkan ve Dr. Necip Hablemitoğlu cinayetlerinin ardındaki karanlıklar;

dava dosyaları, gazete arşivleri ve konuyla ilgili kitaplarla gün ışığına kavuşturuluyor. Kitapta ayrıca, öldürülen aydınlarımızın aileleri, yakınları ve dostlarının anlatımlarına da yer veriliyor.

Bilimin ve sanatın aydınlattığı bir dünyada, demokrasinin yaşama biçimi ve adaletin herkes için olması, bir kişinin bile hak ve özgürlüklerinden yoksun kalmaması için savaşım veren Uğur Mumcu gibi aydınlar, düşündükleri için öldürüldüler. Daha aydınlık bir dünyanın Mumcu gibi aydınların çoğalmasıyla kurulacağına inanıyor ve bu inancı aydınlanmacılarla paylaşmanın verdiği güçle Mumcu'nun düşüncelerinin gelecek kuşakları da aydınlatacağını biliyoruz.

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin hiç unutulmaması dileğiyle...

um:ag

Kurşunlar Hepimize

Orhan Tüleylioğlu

90'lı yıllarda terör, Türkiye'nin gündeminden hiç düşmedi. "Kitle terörü", "bireysel terör" ile iç içe gelişti, 2000'li yıllara uzandı, ard arda can almaya devam etti.

1994 yılında, The Marmara Oteli'nin giriş katındaki Opera Pastanesi'ne konulan bomba, Onat Kutlar ve Yasemin Cebenoyan'ın ölümüne neden oldu. 1996 yılında Metin Göktepe gözaltına alındığı yerde dövülerek öldürüldü. Ahmet Taner Kışlalı, 1999; Gaffar Okkan, 2001; Necip Hablemitoğlu, 2002 yılında hedef seçilip öldürüldüler. Karanlıkta kalan cinayetler, yenilerini besledi.

17 Mayıs 2006 tarihinde Danıştay İkinci Daire üyesi Mustafa Yücel Özbilgin öldürüldü. 19 Ocak 2007 tarihinde bu kez hedef, gazeteci Hrant Dink'ti.

Cinayetlerin ardından üniversiteler, sivil toplum örgütleri, siyasi partiler cinayetler karşısında tepkilerini açıklıyor, Türkiye'nin üzerinde oyunlar oynandığını söylüyor, hükümet üyeleri ise, saldırganların bulunacağını, bu karanlık olayların en kısa zamanda aydınlatılacağını iddia eden demeçler veriyorlardı.

Türkiye'yi sarsan bu cinayetlerde kamuoyunun ortak kanısı, atılan bombaların, sıkılan kurşunların hepimizi hedef aldığıydı.

Neden öldürüldü bu insanlar? Cinayetlerin önüne neden geçilemedi? Cinayetler neden tüm yönleriyle aydınlatılamadı?

Bu soruların yanıtları giz değildi. Yanıtı, 19. Dönem "Faili Meçhul

Siyasi Cinayetler Meclis Araştırma Komisyonu" vermişti.

1995 yılında hazırlanan raporda, devletin içinde suikastların üstüne gitmemeyi politika edinmiş, hukuk dışı güç odaklarının bulunduğu, bu odakların, cinayetlerin çözülmesini engellemek için duvarlar oluşturduğu, örnekleriyle açıklanmış; ancak, bu rapor, TBMM Genel Kurulu'na dahi gelememişti. Raporun giriş bölümünde şu görüşlere yer veriliyordu:

> "Faili meçhul kalmış cinayetler genelinde olağanüstü bir profesyonellikle işlenmiş cinayetlerdir. Görülen odur ki, ülkemizin çeşitli yönlerinde işlenmiş bu cinayetlerin arkasında iyi eğitilmiş, disiplinli ve güçlü odaklarca desteklenen örgütler ve örgütlenmeler vardır. Bu cinayetlerin her birinin gözdağı vermek, intikam almak gibi kendine özgü ayrı ayrı amaçları olsa da, hepsinin gene de bir ortak amacı vardır. O da demokratik rejimi güçsüz kılmak, yeni demokratik açılımları önlemek, toplumun demokratik rejime olan güvenini sarsmak ve rejimi baskıcı, yasakçı ve kapalı yönetimlere itmektir. Bununla Türkiye'nin iç ve dış dengelerinin ve istikrarının bozulacağı umulmaktadır.
>
> Görülen odur ki, faili meçhul cinayetler bazı odaklarca bazı siyasal mücadele yöntemi olarak kamulaştırılmak istenmektedir. Bunlar, demokrasi dışı yollardan iktidar mücadelesi yapan iç odaklar olabileceği gibi, ülkemizin istikrar içinde gelişip güçlenmesini istemeyen dış odaklar da olabilir. Bunların birbirlerine destek vermesi de büyük bir olasılıktır.
>
> Toplumu derinden sarsan siyasal cinayetlerin büyük bir çoğunluğunun faillerinin meçhul kalmış olmasının birçok nedeni olabilir. Örneğin güvenlik güçleri için çeşitli yetmezlikler söz konusu olabilir. Ama asıl neden büyük bir olasılıkla bu cinayetlerin ardında son derece karmaşık bir siyasal örgütün var olmasıdır. Bu cinayetler basit birer öldürme olayı değildir. Bunların arkasında birbiriyle iç içe girmiş çok çeşitli siyasal motifler, ilişkiler ve örgütlenmeler bulunmaktadır."

TBMM'de "Faili Meçhul Siyasi Cinayetler Raporu" üzerinde bir genel görüşme açılması yaşamsal bir önem taşıyordu. Bu yapılabilseydi, devletin içindeki hukuk dışı oluşumların tasfiyesi de, cinayetlerin çözülmesini önleyen duvarların yıkılması da belki sağlanabilirdi.

Uğur Mumcu, *"Terör, ister sağ, ister sol görüntülü olsun, isterse de etnik kimliklere bürünsün, sonuç hiç değişmez. İşin kuralı şu: Bu terör örgütleri, eninde sonunda emperyalizme ve faşizme hizmet ederler, şovenizme ve cuntaların değirmenlerine su taşırlar"* diyordu. Ahmet Taner Kışlalı'ya göre terör, güçsüzün yöntemiydi. Onat Kutlar, terörü, *"herkesin kaybettiği tek oyun"* olarak nitelendiriyordu. Gaffar Okkan *"Te-*

rör, sadece silahla yenilmez" diyor, Necip Hablemitoğlu ise, *"Cumhuriyet şehitlerinin öldürülmesini planlayanların ortaya çıkarılamayışında olduğu gibi sadece araç olan tetikçilerin kim oldukları, ideolojileri, taabiyetleri, inanç ya da inançsızlıkları önemli değildir; yanıltıcı olan sadece tetikçilere bakarak yargıya varmaktır. Doğru yaklaşım ise; söz konusu Cumhuriyet şehitlerinin faaliyetlerinin en çok hangi dış ülkenin çıkarlarına zarar verdiğinin belirlenmesinin yanı sıra, aynı kayıpları tekrar vermemek için caydırıcı önlemlerin alınmasıdır"* görüşünü her fırsatta dile getiriyordu...

"Neden Öldürüldüler?" adlı araştırma dizimizin dördüncü kitabında Onat Kutlar, Metin Göktepe, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, Gaffar Okkan ve Dr. Necip Hablemitoğlu cinayetleri tüm yönleriyle ele alınırken, 1994-2002 yılları arasında ülkemizde gelişen önemli olaylara da yer veriliyor.

Cinayetlerin, terör olaylarının son bulmasını ve ülkemizde hukukun egemen olmasını dilerken, son söz yine Uğur Mumcu'nun:

"Vicdan sustu. Hukuk sustu. İnsanlık sustu.
Göz göre göre öldürüldük ey halkım unutma bizi!.."

ZAMANDİZİN

1994

2 Mart: DEP'li Hatip Dicle, Orhan Doğan, Leyla Zana, Ahmet Türk, Sırrı Sakık ve bağımsız milletvekili Mahmut Alınak'ın dokunulmazlıkları kaldırıldı. Hatip Dicle ile Orhan Doğan TBMM çıkışında polis tarafından gözaltına alındı.

27 Mart: Normal zamanda yapılan yerel seçimlerde, kayıtlı seçmenin yüzde 92'si oy kullandı. Oy patlaması gerçekleştiren Refah Partisi (RP) seçimden büyük bir zaferle çıktı ve aralarında birçok büyük kentin de bulunduğu çok sayıda yerleşim biriminde belediye başkanlıklarını kazandı.

Yerel seçim sonuçlarına göre birinci sırada DYP (%21,4), ikinci sırada ANAP (21) ve ve üçüncü sırada RP (19,1) yer aldı. DYP ve ANAP 1991 genel seçimlerine göre önemli ölçüde oy kaybına uğradı.

9 Şubat: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Suudi Arabistan ve Libya'dan yardım aldığı iddia edilen RP hakkında soruşturma başlattı. RP'ye kapatma davası açılmasına neden olabilecek bu soruşturmalar henüz sonuçlanmadan, Necmettin Erbakan 13 Nisan'da parti grup toplantısında "RP bir gün mutlaka iktidara gelecek. Ama bu geçiş dönemi tatlı mı olacak, kanlı mı olacak, buna 60 milyon halk karar verecek" dedi. Erbakan'ın, 10 Nisan'da Taksim'de yapılan Bosna mitingini değerlendirirken söylediği bu sözler üzerine, Ankara DGM Başsavcılığı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı 14 Nisan'da soruşturma başlattı.

5 Nisan: Türkiye 1994 yılında yakın tarihin en büyük mali krizini yaşadı. Siyasal kadrolar tarafından yapılan inanılması güç hatalar dizisi sonucunda yaşanan kriz Türkiye'ye çok pahalıya patladı. Ülkenin gayri safi milli hasılasında % 6'lık bir azalma oldu. Yıl başında 15 000 TL dolaylarında olan dolar kuru, nisan ayının ilk haftasında 38 000 TL'ye çıktı. DYP-SHP Hükümeti 5 Nisan'da aldığı bir dizi kararla dengeleri yeniden kurmaya çalıştı. Yüzde 38,8 oranında devalüasyon yapıldı. Mayıs 1994'te % 400 borçlanma kağıtlarını piyasaya sürmek zorunda kaldı. Sonuç, ücretlerin düşürülmesi, işsizlik ve üç basamaklı enflasyon döneminin açılması olarak kendini gösterdi.

9 Nisan: İşadamı Vehbi Koç ve Sakıp Sabancı, Demirel'den olağanüstü hal ilan edip ekonomiye el koymasını istedi.

16 Haziran: DEP, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. Kapa-

tılma kararından önce yurt dışına çıkan 6 DEP milletvekili Türkiye'ye dönmeyeceklerini açıkladı.

30 Aralık: Taksim'de The Marmara Oteli'nin girişindeki Cafe Marmara'da bomba patladı; arkeolog Yasemin Cebenoyan öldü; yazar, sinema eleştirmeni Onat Kutlar ağır yaralandı.

1995

Onat Kutlar'ı kaybettik

●30 Aralık 1994'te Cafe Marmara'da bir paltonun cebinde patlayan bombayla ağır yaralanan sinema eleştirmeni-yazar Onat Kutlar on üç gün savaştığı ölüme yenik düştü. Önceki akşam beyin fonksiyonları tamamen duran, ardından böbrekleri iflas eden yazarın kalbi de dün sabah saat 9'u 2 geçe durdu. ●19 ve 23. sayfada

11 Ocak: The Marmara Oteli'nin pastanesinde patlayan bomba sonucunda ağır yaralanan yazar Onat Kutlar, yoğun bakımdaki yaşam mücadelesini kaybetti.

18 Şubat: CHP ve SHP topladıkları kurultaylarıyla iki partinin CHP çatısı altında birleşmesini gerçekleştirdiler. Genel başkanın kim olacağı konusunda ciddi bir sorun ortaya çıktı. Daha sonra, CHP Genel Başkanı Baykal ile SHP Genel Başkanı Murat Karayalçın, Hikmet Çetin'in genel başkanlığında uzlaştılar. Çetin, CHP'nin dördüncü başkanı oldu.

12-15 Mart: İstanbul'un Gaziosmanpaşa ilçesi Gazi Mahallesinde 12 Mart günü gece saatlerinde, genellikle Alevilerin gittiği 3 kahvenin otomatik silahlarla taranmasının ardından başlayan olaylar kısa sürede büyüdü. Alevilerin çoğunlukta olduğu Gazi mahallesinden Ümraniye'ye sıçrayan olaylarda toplam 22 kişi öldü.

10 Eylül: Hikmet Çetin, yapılan olağan kurultayda aday olmayarak genel başkanlıktan çekildi. Deniz Baykal 681 oyla CHP genel başkanı seçildi. Kurultayda, Murat Karayalçın 308 oy aldı.

20 Eylül: Baykal, İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir'in görevinden alınması isteğini reddeden Tansu Çiller'le yürüttüğü koalisyon hükümetini bozdu. Çiller hükümetin istifasını Demirel'e verdi.

21 Eylül: Demirel hükümeti kurma görevini yeniden Tansu Çiller'e verdi.

5 Ekim: Çiller, ANAP ve DSP desteğiyle azınlık hükümeti kurdu.

15 Ekim: Çiller'in azınlık hükümeti TBMM'den güvenoyu alamadı.

16 Ekim: Çiller'in azınlık hükümetine güvenoyu vermeyen, aralarında Hüsamettin Cindoruk ve Gökberk Ergenekon'un da bulunduğu 10 kişi DYP'den ihraç edildi.

17 Ekim: Demirel, hükümeti kurma görevini bir kez daha Çiller'e

verdi.

26 Ekim: Erken genel seçimin 24 Aralık'ta yapılmasını da içeren Seçim Yasası TBMM'de kabul edildi.

30 Ekim: Çiller'in başbakanlığında kurulan DYP-CHP "seçim hükümeti" Demirel tarafından onaylandı.

24 Aralık: Erken yapılan genel seçimlerden oyların yüzde 21,4'ünü alarak 158 milletvekili çıkaran RP birinci parti oldu.

12 partinin katıldığı ve parlamentoda sandalye sayısının 550'ye çıktığı seçimlerde ANAP 132 (%19,6), DYP 135 (%19,2), DSP 76 (%14,6), CHP 49 (%10,7) milletvekili çıkardı.

1996

9 Ocak: Ümraniye E Tipi Cezaevindeki olaylarda ölen 3 kişinin cenaze törenlerini izlerken polis tarafından gözaltına alınan Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe, Eyüp'te gözaltına alındığı yerin biraz ötesinde ölü bulundu.

Sabancı Holding Yönetim Kurulu üyesi Özdemir Sabancı, ToyotaSA Genel Müdürü Haluk Gürgün ve sekreter Nilgün Hasefe Sabancı Center'da vurularak öldürüldü.

6 Mart: Mesut Yılmaz'ın başkanlığında kurulan ANAP-DYP hükümeti Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından onaylandı.

24 Nisan: Tansu Çiller'in Yüce Divan'a göndermeyi amaçlayan RP'nin TEDAŞ önergesi TBMM Genel Kurulu'nda 179 ret oyuna karşılık 232 oyla kabul edildi.

1 Mayıs: İstanbul Kadıköy'deki 1 Mayıs gösterilerinde olaylar çıktı. 3 kişinin öldüğü, 67 kişinin yaralandığı olaylarda birçok işyeri tahrip edildi.

6 Haziran: Başbakan Mesut Yılmaz, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e hükümetin istifasını sundu.

Demirel, hükümeti kurma görevini RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'a verdi.

28 Haziran: RP-DYP koalisyon hükümeti kuruldu. Necmettin Erbakan başbakan, Tansu Çiller başbakan yardımcısı ve dışişleri bakanı oldu.

30 Haziran: Tunceli'de PKK militanı bir kadın karnına sardığı bombaları bayrak töreni sırasında patlattı. Olayda 2'si astsubay, 6 asker ve bombaları patlatan kadın militan öldü.

8 Temmuz: Refahyol Hükümeti TBMM'den güven oyu aldı.

27 Temmuz: Hükümlülerin haklarına kısıtlama getiren "Mayıs Genelgesi"ni protesto etmek için, 20 Mayıs'ta bazı hükümlülerin başlattığı açlık grevi geride 12 ölü bırakarak bitti.

25 Ekim: Adana Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü bahçesinde polislerin arasına giren bir kadın PKK militanı üzerindeki bombaları patlattı. Kadın militan ve 3 polis öldü, 7'si polis 11 kişi yaralandı.

29 Ekim: İki PKK militanının Sivas'taki intihar eyleminde 3'ü polis, 4 kişi öldü.

3 Kasım: Kuşadası'ndan yola çıkan ve Kemalettin Eröge Polis Okulu Müdürü Hüseyin Kocadağ'ın kullandığı 06 AC 600 plakalı 600 SEL Mercedes marka otomobil, Balıkesir'in Susurluk ilçesini geçtikten sonra, "NATO Yolu" ya da "Havaalanı" denilen mevkiye geldiğinde, yolun solundaki benzin istasyonundan çıkan Hasan Gökçe yönetimindeki 20 RC 721 plakalı kamyonla çarpıştı. Kazada Mercedes'te bulunan Hüseyin Kocadağ, üzerinde Mehmet Özbay sahte kimliği bulunan Abdullah Çatlı, Melahat Özbay sahte kimlikli manken Gonca Us ölürken, DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Edip Bucak yaralı olarak kurtuldu. Otomobilde çok sayıda susturucu ve silah bulundu.

Bu kaza tüm Türkiye'yi ayağa kaldırdı. Bir "çete"den söz edilmeye başlandı. Buna göre "devlet içinde çete oluşturulmuştu ve söz konusu kişiler bu çeteye mensup"tu. Olayın aydınlatılması için geniş bir toplumsal muhalefet oluştu. Konuya yargı, TBMM ve müfettişler el attı. Ancak **"Susurluk çetesi"** olarak tanımlanan oluşumun amacı ve boyutları hakkındaki tartışmalar bitmedi.

1997

12 Ocak: Başbakanı Necmettin Erbakan, Başbakanlık konutunda 51 tarikat şeyhine iftar verdi. Bu iftar kamuoyunda uzun süre tartışıldı.

31 Ocak: Sincan Belediye Başkanı Bekir Yıldız'ın düzenlediği "Kudüs Gecesi"nde şeriat sloganları atıldı.

1 Şubat: "Sürekli ışık için bir dakika karanlık" eylemi başladı.

4 Şubat: Sincan'da düzenlenen "Kudüs Gecesi"nden 4 gün sonra, tatbikata giden tanklar Sincan'dan geçti. Askeri konvoyun geçişi "uyarı" olarak nitelendirildi.

Sincan Belediye Başkanı Bekir Yıldız İçişleri Bakanlığı'nca görevden

alındı.

28 Şubat: "Refahyol" olarak da anılan RP-DYP koalisyon hükümetinin kurulmasıyla birlikte laiklik tartışmaları Türkiye'nin gündeminin tam ortasına oturdu.

Hükümetin tutum, davranış ve icraatının, Anayasa'nın öngördüğü laik devlet anlayışına aykırı olduğu yolundaki itirazlar giderek yüksek bir sesle ifade ediliyordu. Laiklik karşıtı faaliyetlerden en rahatsız olan kesimlerin başında Silahlı Kuvvetler vardı.

MGK'nın 28 Şubat toplantısı tarihinin en uzun toplantısı oldu. 8.5 saat süren toplantıda, laiklik devlet ilkesine aykırı hareketlerin arttığına dikkat çekilerek Atatürk ilkelerinin ve inkılap kanunlarının ödünsüz olarak uygulanması istendi.

MGK Genel Sekreterliği'nin konuyla ilgili olarak 1 Mart'ta yaptığı resmi açıklamada, toplantıda, gündemdeki başka konuların yanı sıra, özellikle "Anayasa ve Atatürk milliyetçiliğine bağlı demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti olarak belirlenen Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı çağdışı bir kisve altında zemin oluşturmaya yönelik faaliyetler"in gözden geçirildiği belirtildi ve ardından laiklik konusu özel olarak vurgulandı. "Türkiye'de laikliğin sadece rejimin değil aynı zamanda demokrasinin ve toplum huzurunun da teminatı ve bir yaşam tarzı olduğu" belirtilen metin bir uyarıyla sona eriyordu: "Açıklanan bu esaslar aksine davranışların, toplumumuzda huzur ve güveni bozacak yeni gerginliklere ve yaptırımlara neden olacağı değerlendirilmiş, bu konuda alınacak ve alınması gereken tedbirler uygun bulunarak bu tedbirlerin Bakanlar Kurulu'na bildirilmesine karar verilmiştir".

Alınması istenen önlemlerin neler olduğu bu metinde somut olarak belirtilmiyordu. Ama bir süre sonra bu kararlar basında maddeler halinde yer aldı. Kararlar 18 maddeden oluşuyordu ve ilk madde bu 18 maddeyi adeta özetliyordu: "Anayasamızda cumhuriyetin temel nitelikleri arasında yer alan ve yine Anayasa'nın 4. maddesi ile teminat altına alınan laiklik ilkesi büyük bir titizlik ve hassasiyetle korunmalı, bunun korunması için mevcut yasalar hiçbir ayrım gözetmeksizin uygulanmalı, mevcut yasalar uygulamada yetersiz görülüyorsa yeni düzenlemeler yapılmalıdır".

Erbakan, kararları fazla sert bularak imzalamadı. Sonraki günlerde de kararları imzalamayı reddetmesi MGK ile hükümet arasındaki gerginliği doruğa çıkarttı. MGK kararlarını "muhtıra" olarak nitelendiren bazı DYP'liler hükümetten çekilme çağrısı yaptılar.

Erbakan, 5 Mart'ta, beş gündür sürdürdüğü direnişten vazgeçerek MGK kararlarını imzaladı. 28 Şubat'tan beri süregelen fırtına bir süre için duruldu.

14 Mayıs: "Çelik Harekatı" başladı; 50 bin asker ve korucu Kuzey Irak'a girdi.

18 Haziran: Başbakanlığı koalisyon ortağı Çiller'e devretmek üzere

Erbakan'ın 18 Haziran'da istifa etmesi Refahyol hükümetinin sonu oldu. Cumhurbaşkanı Demirel'in hükümeti kurmakla görevlendirdiği Mesut Yılmaz'ın oluşturduğu ANAP-DSP-DTP hükümeti 12 Temmuz'da güvenoyu aldı.

1998

16 Ocak: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 21 Mayıs 1997 tarihli iddianamesiyle Anayasa Mahkemesi'nde Refah Partisi aleyhine açtığı dava 16 Ocak 1998'de sonuçlandı. Mahkeme, Siaysi Partiler Kanunu'nun 103. ve Anayasa'nın 68 ve 69. maddeleri uyarınca Refah Partisi'nin kapatılmasına oyçokluğuyla karar verdi. Kararda ayrıca, "söz ve eylemleriyle partinin kapatılmasına neden olan" parti üyelerinden Necmettin Erbakan, Şevket Kazan, Ahmet Tekdal, Şevki Yılmaz, Hasan Hüseyin Ceylan, İbrahim Halil Çevik ve Şükrü Karatpe'nin beş yıl süreyle başka bir partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve denetçisi olamayacakları da belirtildi.

12 Mayıs: İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal, 12 Mayıs saat 12.30 sıralarında, derneğin Ankara'daki genel merkezinde iki kişinin silahlı saldırısına uğradı.

29 Mayıs: Fransa Ulusal Meclisi "Fransa 1915 soykırımını açıkça tanımaktadır" biçimindeki yasa tasarısını 29 Mayıs'ta kabul etti.

25 Kasım: Mesut Yılmaz başkanlığındaki ANAP-DSP-DTP koalisyon hükümeti CHP'nin desteğini çekmesi sonucu gensoru oylamasıyla düşürüldü.

1999

11 Ocak: Bülent Ecevit'in kurduğu DSP azınlık hükümeti Cumhurbaşkanı Demirel tarafından onaylanarak göreve başladı.

16 Şubat: Kenya'nın başkenti Nairobi'de ele geçirilen Abdullah Öcalan Türkiye'ye getirildi; Öcalan güvenlik gerekçesiyle İmralı adasındaki yarı açık cezaevine konuldu.

31 Mart: Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan, düzenlediği basın toplantısında, yasadışı Hizbullah örgütüne yönelik olarak 16 aydır sürdürülen operasyonların sonuçlarıyla ilgili bilgi verdi. Güneydoğu'da Hizbullah'ın "ilim" kanadına yönelik 250 noktaya baskın yapıldığını, 862 örgüt mensubunun yakalandığını, 122'sinin tutuklandığını açıklayan Okkan, DEP'in eski Mardin milletvekili Mehmet Sincar'ın da aralarında bulunduğu 28 faili meçhul cinayetin de aydınlatıldığını söyledi.

18 Nisan: Yapılan genel ve yerel yönetim seçimlerinden DSP birinci parti olarak çıktı, MHP büyük bir oy patlamasıyla ikinci parti konumuna

yükseldi. CHP %10'luk seçim barajını aşamayarak meclis dışında kaldı.

2 Mayıs: Seçimlerin ardından ilk toplantısını 2 Mayıs'ta yapan TBMM yeni yasama dönemine "Türban Krizi" ile başladı. Yemin töreni sırasında, FP İstanbul Milletvekili Merve Kavakçı'nın Genel Kurul Salonu'na türbanıyla girmesi tartışmalara yol açtı. DSP'li milletvekillerinin sert tepkisi üzerine Kavakçı yemin edemeden salondan ayrılmak zorunda kaldı.

3 Mayıs: Cumhurbaşkanı Demirel hükümeti kurma görevini DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e verdi. Ecevit'in MHP ve ANAP liderleriyle anlaşmaya varmasından sonra kurulan Hükümet 9 Haziran'da güvenoyu alarak çalışmalarına başladı.

22 Mayıs: Altan Öymen CHP Genel Başkanı seçildi.

17 Ağustos: Türkiye yüzyılın en büyük felaketlerinden birini yaşadı; Marmara bölgesi gece yarısı 3.02'de, merkez üssü Kocaeli olarak belirlenen 7,4 büyüklüğünde bir depremle sarsıldı. 45 saniye süren ve geniş bir alanda hissedilen deprem İzmit, Gölcük, Sakarya, Yalova, İstanbul, Bolu, Bursa, Eskişehir ve Zonguldak'ta ağır can kaybına ve hasara yol açtı.

21 Ekim: Öğretim üyesi ve yazar Ahmet Taner Kışlalı, Ankara'da arabasına konan bombanın patlaması sonucu yaşamını yitirdi.

2000

17 Ocak: İstanbul polisinin İstanbul'da Beykoz-Kavacık'ta bir villaya yaptığı baskınla başlayan bir dizi operasyon "Hizbullah Vahşeti"ni gözler önüne serdi.

Örgütün kurucusu, siyasi ve dini lideri Hüseyin Velioğlu'nun ölü olarak ele geçirildiği, örgütün önde gelen adlarından Edip Gümüş ile arşiv sorumlusu Cemal Tutar'ın örgüt arşivi ile birlikte yakalandığı bu baskını izleyen operasyonlarla Hizbullah örgütü büyük ölçüde çökertilirken tüyler ürpertici bir dizi cinayet ortaya çıkarıldı. Operasyonda ortaya çıkarılan "mezar evler"in, işkence edildikten sonra "domuz bağı" yöntemi ya da başka yöntemlerle öldürülmüş insanların televizyon ekranlarına yansıyan görüntüleri aylar boyunca kamuoyunu dehşet içinde bıraktı.

5 Mayıs: Anayasa Mahkemesi Başkanı Ahmet Necdet Sezer TBMM Genel Kurulu'nda yapılan 3. tur oylamada Türkiye Cumhuriyeti'nin 10. Cumhurbaşkanı seçildi.

13 Haziran: İtalya Cumhurbaşkanı C. A. Ciampi tarafından sürpriz

bir biçimde affedilen Papa suikastçısı Mehmet Ali Ağca Türkiye'ye getirildi. Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk, Türkiye'ye şartlı iade edilen Ağca'nın Abdi İpekçi cinayeti davasından aldığı idam cezası dolayısıyla 10 yıl hapis yatacağını söyledi.

30 Eylül: CHP 11. Olağanüstü Kurultayı'nda Deniz Baykal, 18 Nisan 1999'daki seçim yenilgisinin ardından ayrıldığı CHP Genel Başkanlığına 17 ay aradan sonra yeniden seçildi.

21 Aralık: Kamuoyunda "Af Yasası" olarak bilinen ve uzun süredir tartışılan "23 Nisan 1999'a Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverme, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun" Cumhurbaşkanı Sezer tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi.

2001

24 Ocak: Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan, pusu kurularak öldürüldü. Okkan'la birlikte 5 güvenlik görevlisi de teröristlerin Kalaşnikof silahlarla açtığı ateş sonucu şehit düştü.

19 Şubat: Milli Güvenlik Kurulu'nda (MGK) Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile Başbakan Bülent Ecevit arasında yaşanan gerginlik, Cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik krizinin patlamasına yol açtı. Kriz, 14 aydan bu yana izlenen sıkı para politikasında önemli revizyona neden oldu. Hükümet, "dalgalı kur" politikasına geçme kararı aldı. Krizin etkileri uzun süre devam etti. Binlerce kişi işsiz kaldı, çok sayıda işyeri kapandı.

3 Mart: Kemal Derviş, Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı'na getirildi.

22 Haziran: Fazilet Partisi kapatıldı.

20 Temmuz: Saadet Partisi kuruldu.

14 Ağustos: Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğindeki yenilikçilerin partisi, "Adalet ve Kalkınma Partisi" (AK Parti) adıyla kuruldu. Partinin sloganı "Aydınlığa açık, karanlığa kapalı" ve amblemi de "ampul" olarak belirlendi. Tayyip Erdoğan parti kurucuları arasında yer aldı.

11 Eylül: Tarihin en büyük terörü, süper devlet ABD'yi vurdu. Dünya Ticaret Merkezi'nin ikiz kulelerine 2 uçakla intihar saldırısı düzenlendi. Dünya bunun şokunu atlatamadan Pentagon da aynı kâbusu yaşadı. Dışişleri Bakanlığı önünde de bomba yüklü araçlar patladı. Kaçırılan uçaklar-

dan 4'ü, yüzlerce yolcuyla düştü. İntihar saldırıları yaşamı durdurdu; on binlerce kişi öldü. ABD savaş hali ilan etti.

ABD istihbaratının sınıfta kaldığı olayların sorumlusu olarak Usame bin Ladin'in adı ön plana çıktı. Washington, saldırganların kimliklerini tespit ettiklerini açıkladı. Nükleer santrallarda alarm durumuna geçildi.

2002

4 Mayıs: Başbakan Bülent Ecevit'in, Başbakanlık'ta çalışırken aniden rahatsızlanarak hastaneye kaldırılması başkentte heyecanlı saatler yaşanmasına neden oldu. Sindirim sistemindeki rahatsızlık ve şiddetli bel ağrısı şikâyetiyle Başkent Üniversitesi Hastanesi'ne kaldırılan Bülent Ecevit'in sağlık durumunun iyi olduğu belirtildi.

8 Temmuz: Başbakan Bülent Ecevit'in "sağ kolu" olarak anılan Başbakan Yardımcısı Hüsamettin Özkan Başbakan Bülent Ecevit'le yaptığı görüşmenin ardından görevinden ve partisinden istifa etti.

Özkan'ın partisinden ve görevinden istifası, DSP'de parçalanma sürecini başlatırken hükümeti de sarstı. Özkan'ın ekibinde yer alan milletvekillerinin arka arkaya istifa etmesiyle DSP'nin parlamentodaki sandalye sayısı MHP'nin altına düştü.

ANAP lideri Yılmaz, Türkiye'nin gündemine seçimin girdiğini belirterek en kısa zamanda erken seçime gidilmesini gerektiğini söyledi. Yılmaz, "Bu hükümetin içinde olup olmamak benim partim için önem taşımıyor" dedi.

3 Kasım: Milletvekili genel seçimlerinde AKP, yüzde 35 oy oranıyla tek başına iktidar çoğunluğunu yakalarken, 2. parti olan CHP ise yüzde 20 dolayındaki oy oranıyla parlamentoda muhalefet görevini üstlendi. Baraj nedeniyle sadece yüzde 15'lik oy fazlalığı olan iktidar partisi AKP'nin Meclis'teki milletvekili sayısı, CHP'nin yaklaşık iki katına ulaştı.

41.5 milyon seçmenin bulunduğu Türkiye'de 11.5 milyon seçmen sandık başına gitmedi. Yüzde 10 barajı nedeniyle de 13.5 milyon dolayında seçmenin oyu Meclis'e giren 2 partiye yaradı. Oy kullanmayanlar da dahil yüzde 60, yani 25 milyon dolayında seçmenin iradesi Meclis'e yansımadı. TBMM'de temsil edilen DSP, MHP, ANAP, DYP ve SP ile diğer partilerin baraj altında kalmasıyla birlikte Türkiye, bu sonuçlara göre 1946'dan bu yana ilk kez "iki partili parlamento" seçeneğiyle karşı karşıya kaldı. 1987 seçimlerinden çıkan ANAP hükümetinden sonra ilk kez bir parti tek başına iktidar çoğunluğuna ulaştı. Bu sonuçlar, SP'nin yanı sıra ANAP, DYP ve MHP'den de önemli ölçüde AKP'ye oy kaydığını ortaya koydu. TBMM'de temsil edilmeyen parti oyları bir önceki seçimde yüzde 18.32 olurken bu seçimlerde bu oranın yüzde 45'i aşması dikkat çekti. (AKP 363, CHP 178, Bağımsız 9 milletvekili)

16 Kasım: Abdullah Gül, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından hükümeti kurmakla görevlendirildi. Gül, 10 dakika süren görüşme sonrasında yaptığı açıklamada, AKP Genel Başkanı Tayyip Erdoğan'ın siyasi yasakları kaldırılıncaya kadar emanetçi başbakan olacağını ortaya koydu. Gül, "Anormal durumları normalleştirmek hepimizin görevidir. Demokratik standartları yüceltmemiz gerekir" diye konuştu.

18 Kasım: 58. Hükümet kuruldu.

18 Aralık: Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Necip Hablemitoğlu, akşam saatlerinde evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi.

CUMHURBAŞKANI	HÜKÜMET	İÇİŞLERİ BAKANI	EMNİYET GENEL MÜDÜRÜ
Süleyman Demirel (16 Mayıs 1993-16 Mayıs 2000)	II.DYP-SHP Koalisyonu -Tansu Çiller- (25 Haziran 1993-05 Ekim 1995)	Beytullah Mehmet Gazioğlu (DYP) 25 Haziran 1993-24 Ekim 1993	Yılmaz Ergün (18 Şubat 1992-10 Temmuz 1993)
		Nahit Menteşe (DYP) 24 Ekim 1993- 31 Ekim 1995	Mehmet Ağar (10 Temmuz 1993-31 Ekim 1995)
	DYP Hükümeti -Tansu Çiller- (05 Ekim 1995-30 Ekim 1995)		
	DYP-CHP Koalisyonu -Tansu Çiller- (30 Ekim1995-06 Mart 1996)	Teoman Ünüsan (TBMM dışından) 31 Ekim 1995-06 Mart 1996	A.Cemil Serhadlı (V) (31 Ekim 1995-12 Nisan 1996)
	ANAP-DYP Koalisyonu (Anayol) -Mesut Yılmaz- (06 Mart 1996-28 Haziran 1996)	Ülkü Gökalp Güney (ANAP) 06 Mart 1996-28 Haziran 1996	
	RP-DYP Koalisyonu (Refahyol) -Necmettin Erbakan- (28 Haziran 1996-30 Haziran 1997)	Mehmet Ağar (DYP) 28 Haziran 1996-08 Kasım 1996 Meral Akşener (DYP) 08 Kasım 1996-30 Haziran 1997	Alaaddin Yüksel (12 Nisan 1996-26 Mayıs 1997)
	ANAP-DTP-DSP (Anasol) Koalisyonu -Mesut Yılmaz- (30 Haziran 1997-11 Ocak 1999)	Murat Başesgioğlu (ANAP) 30 Haziran 1997-04 Ağustos 1998 Kutlu Aktaş (İstanbul Valisi) 04 Ağustos 1998- 11 Ocak 1999	Kemal Çelik (26 Mayıs 1997-01 Ağustos 1997)
	DSP Hükümeti -Bülent Ecevit- (11 Ocak 1999-28 Mayıs 1999)	Cahit Bayar (TBMM dışından) 11 Ocak 1999-28 Mayıs 1999	Necati Bilican (01 Ağustos 1997 - 29 Eylül 1999)
	DSP-MHP-ANAP Koalisyonu -Bülent Ecevit- (28 Mayıs 1999 - 18 Kasım 2002)	Sadettin Tantan (ANAP) 28 Mayıs 1999-05 Haziran 2001 Rüştü Kazım Yücelen (ANAP) 05 Haziran 2001-05 Ağustos 2002 Muzaffer Ecemiş (TBMM dışından) 05 Ağustos 2002-18 Kasım 2002	Doç.Dr. Turan Genç (12 Haziran 1999-13 Haziran 2001)
Ahmet Necdet Sezer (16 Mayıs 2000 - 28 Ağustos 2007)	I. AKP Hükümeti -Abdullah Gül- (18 Kasım 2002 - 14 Mart 2003)	Abdülkadir Aksu (18 Kasım 2002 - 07 Mayıs 2007)	İ. Kemal Önal (21 Haziran 2001-31 Ocak 2003)

Onat Kutlar

~

25 Ocak 1936 – 11 Ocak 1995

Onat Kutlar

25 Ocak 1936 – 11 Ocak 1995

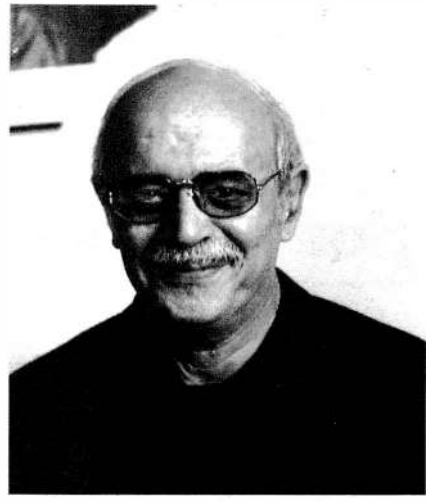

Yazar, şair, senarist, eleştirmen **Mehmet Arif Onat Kutlar** 25 Ocak 1936'da Alanya'da doğdu. Gaziantep Lisesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Paris Üniversitesi Felsefe Fakültesi'nde öğrenim gördü.

1956-60 yılları arasında A Dergisi'ni çıkardı. 1962-65 yılları arasında Doğan Kardeş Dergisi'nin Yazı İşleri Sekreteri oldu.

1965'te evlendiği Sevil Akdoğan'dan iki oğlu olan Kutlar, 1965-67 ve 1969-76 yılları arasında kurucusu olduğu Türk Sinematek Derneği'nin yöneticiliğini, 1978-79 yıllarında Kültür Bakanlığı Müşavirliği ve İstanbul Film Yapım ve Gösterim Merkezi Müdürlüğü yaptı. 1981-85 yılları arasında Repro Reklam Ajansı Baş Metin Yazarı, 1985'ten sonra da, Letra Reklam Ajansı'nın ve İstanbul Film Ajansı'nın ortağı ve yöneticisi oldu.

İstanbul Festivali bünyesinde sinemanın da yer alması, 1985'ten itibaren Sinema Günleri düzenlenmesi çalışmalarında etkin olan Onat Kutlar, edebiyattaki özgün yerini 1980 Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü'nü kazanan "İshak" adlı kitabıyla aldı. Onat Kutlar'a Sinematek'teki çalışmalarından dolayı 1975'te Polonya Kültür Nişanı, 1994 yılında da Fransa'dan Chevalier de l'ordre des Arts et des Lettres nişanı verildi.

Denemeleri, çevirileri, şiirleri ve senaryolarının yanı sıra, dergi ve gazete yazıları da olan Onat Kutlar, 1981-1992 yılları arasında "Peralı Bir Aşk İçin Divan", "Yeter ki Kararmasın", "Sinema Bir Şenliktir", "Unutulmuş Kent", "Bahar İsyancıdır" adlı kitaplarını yayımladı.

Filiz Kutlar ile evli olan Onat Kutlar, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın yönetim kurulu üyesi ve Cumhuriyet gazetesi yazarıydı.

30 Aralık 1994 günü Taksim'deki The Marmara Oteli'nin giriş katındaki Opera Pastanesi'ne konulan bombanın patlaması sonucu Onat Kutlar ağır yaralandı, arkeolog Yasemin Cebenoyan yaşamını yitirdi. Kutlar, hastanede sürdürdüğü yaşam mücadelesini, 11 Ocak sabahı, saat 09.02 de kaybetti.

Cumhuriyet

The Marmara Oteli'nin altındaki Opera Pastanesi'ne yerleştirilen bomba patladı; 1 kişi öldü

Yazarımız Kutlar, ağır yaralı

Cumhuriyet Başsavcılığı, düşen uçakla ilgili inceleme başlattı

Sorumlu aranıyor

Televizyonda şeriat propagandası

Yılbaşından bir gün önce eşi Filiz Kutlar ile evlilik yıldönümünü kutlamak ve dostlarıyla buluşmak üzere, saat 18.30'da Opera Pastanesi'ne (Cafe Marmara) giden Onat Kutlar, 15 dakika sonra, bir paltonun cebine bırakılan bombanın patlaması sonucu ağır yaralandı. Bombalı saldırıdan sonra 'yarım saat gecikmeli gelen' ambulansla Amerikan Bristol Hastanesi'ne kaldırılan Onat Kutlar, tomografi çekildikten sonra saat 21.00'den 02.00'ye dek süren yaklaşık 6 saatlik bir ameliyata alındı. Patlama sonrası dalağı yırtılmış, pankreasın kuyruğu kopmuş, karın kesimi büyük bir darbe almış, omuriliği zedelenmişti.

Doktorlar ameliyat sonrası yaşamsal tehlikenin sürdüğünü ve bundan böyle yürüme olasılığının hemen hemen hiç olmadığını açıkladılar. Ancak, tüm tıbbi müdahalelere rağmen Kutlar, olaydan 12 gün sonra yaşamını yitirdi.

Kutlar'ın ölümünden sonra hastane yetkilileri düzenledikleri basın toplantısında Kutlar'ın "birden fazla organın yetersizliği sendromu" nedeniyle ölüme yenik düştüğünü söylediler.

Kutlar'ın cenazesi daha sonra otopsi yapılmak üzere Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'ndeki Adli Tıp Morgu'na götürüldü. Kutlar'ın ölüm haberini alan dostları hastaneye akın etti. 12 gün Kutlar'ı ve ailesini yalnız bırakmayan birçok sanatçı ve yazar, Amerikan Hastanesi'ne gelerek "başsağlığı" dileklerini ilettiler.

Hastanede bulunan sanatçılar daha sonra, patlamanın olduğu The Marmara Oteli önüne giderek Yasemin Cebenoyan ve Kutlar'ın yaşamlarını yitirmesine neden olan bombanın bulunduğu yere karanfiller bıraktılar. Bu arada emniyet müdürü yardımcısı sanatçılara engel olmak isteyince, sanatçılar, "Siz görevinizi yapın. Katilleri yakalayın. Şeriat özlemi içinde olanlara engel olun" diyerek tepki gösterdi.

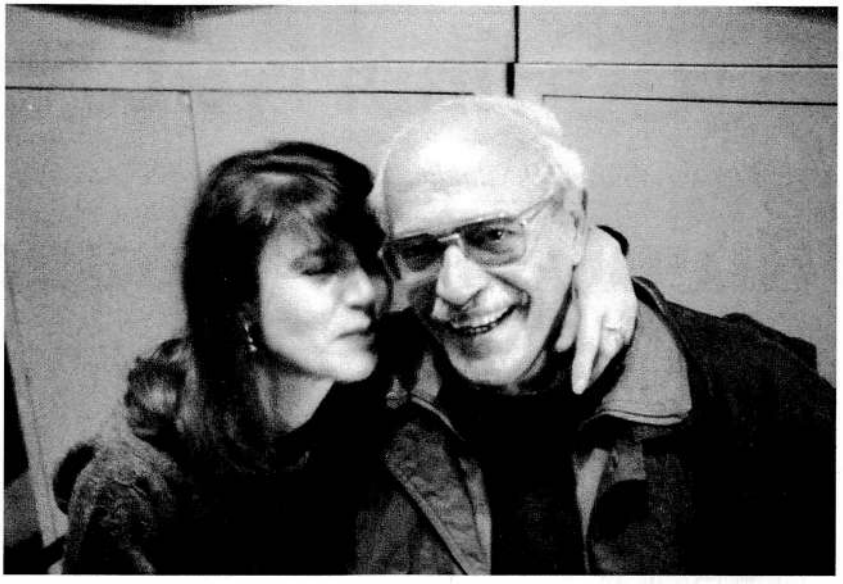

Filiz ve Onat Kutlar

Akşam saatlerinde gene aynı yerde bir grup sanatçı Onat Kutlar için düzenlenen bir masanın çevresine karanfiller bırakıp mumlar yaktılar. "Yiğidim aslanım burada yatıyor" türküsünü söyleyen sanatçılar gözyaşları içinde sessizce dağıldılar.

Büyük patlama

Olay saatlerinde Cafe Marmara'da, akademisyen-yazar Füsun Akatlı da bulunuyordu. Olaydan yara almadan kurtulan Akatlı, o günü bir TV programında şöyle anlattı:

> "30 Aralık 1994 günü saat 5.30-6.00 arası bir saatte arkadaşlarımla buluşmak üzere Marmara Cafe'ye gittim. O sıralarda şehir tiyatrolarında baş dramaturg olarak görev yapmaktaydım. Üç tiyatrocu arkadaşımla orada buluştuk. Ertesi gün yılbaşıydı. Yılbaşını bir gün önceden kutlayalım gibi bir amacımız vardı...
>
> Daha sohbeti koyultmamıştık. Bir güzel müzik eşliğinde oturuyor ve neşeli bir şekilde, yeni yıla hoş bir giriş yapacağız, diye beklemekteydik. O sırada Onat Kutlar geldi. Onat Kutlar çok eski arkadaşım. 25- 30 yıllık arkadaşım. El salladı ve hemen oradaki, bizden birkaç masa ötedeki bir masaya oturmak üzereydi. Bana da işaret etti, gel diye. Ben de yine el işaretiyle biraz sonra geleceğimi bildirdim. Gülüştük, selamlaştık ve oturdu...
>
> Biz pencere kenarındaydık, bizden 4-5, belki 6-7 masa ötede de Onat Kutlar oturuyordu. Pastanenin giriş kapısına nispeten daha

RADYO MEGA DİNLEYİN
FM 103.4 Batı Marmara · FM 103.3 Doğu Marmara

Cumhuriyet

KURUCUSU: YUNUS NADİ (1924-1945) BAŞYAZAR: NADİR NADİ (1945-1991)
SAYI 25... / 15000 TL (KDV içinde)
12 OCAK 1995 PERŞEMBE

RADYO MEGA DİNLEYİN
FM 103.4 Batı Marmara · FM 103.3 Doğu Marmara
PROVA BASKI

Onat Kutlar, yaşamının 59. yılında teröre yenik düştü

Öfkenle çoğalacağız

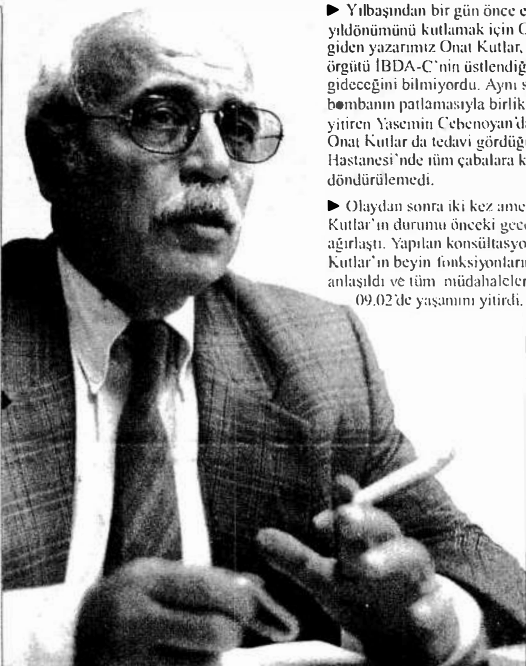

► Yılbaşından bir gün önce evlilik yıldönümünü kutlamak için Opera Pastanesi'ne giden yazarımız Onat Kutlar, radikal dinci terör örgütü İBDA-C'nin üstlendiği saldırıya kurban gideceğini bilmiyordu. Aynı saldırıda bombanın patlamasıyla birlikte yaşamını yitiren Yasemin Cebenoyan'dan 12 gün sonra Onat Kutlar da tedavi gördüğü Amerikan Hastanesi'nde tüm çabalara karşın yaşama döndürülemedi.

► Olaydan sonra iki kez ameliyat edilen Kutlar'ın durumu önceki gece 22.00'de yeniden ağırlaştı. Yapılan konsültasyon sonucu Kutlar'ın beyin fonksiyonlarını yitirdiği anlaşıldı ve tüm müdahalelere karşın dün saat 09.02'de yaşamını yitirdi. ■ 19. Sayfada

Bu ülkede doğmaktan mutluyum
Kültür ve sanata adanan bir yaşam

ONAT KUTLAR ANLATIYOR ■ 7. Sayfada

Acımız ve Yolumuz

Bugün gazetemizin birinci sayfasını, tümüyle, gözleri yaşama kapayan arkadaşımız Onat Kutlar'a ayırdık. Ancak bu kararımızın anlamı, sevgili bir dostun ardından duyduğumuz acıyla sınırlanacak kapsamda değildir.

Onat Kutlar'ın yazar kişiliğine ve sanat değerlerine ilişkin yargılarımız bellidir. Bu konuda Türkiye'nin basın ve edebiyat dünyasında oluşmuş yaklaşımın ortak çizgisine ekleyeceğimiz yeni bir şey yok. Ancak her hayatın olduğu gibi, her ölümün de bir anlamı vardır. Arkadaşımız Onat Kutlar'ın gözlerini yaşama kapamasında belirleyici olan, terörün ülkemizde artık ortak yaşamın göstergesine dönüşmesi, politikayı, ekonomiyi ve daha da ötede demokrasiyi ipotek altına almasıdır.

★

Uğur Mumcu'yu iki yıl önce 24 Ocak günü teröre kurban vermiştik. On iki gün sonra bu ölümün ikinci yıldönümüdür. Şimdi de yazarımız Onat Kutlar'ı yitirmenin acısı içindeyiz...

Geçmiş yıllara doğru uzanarak Cavit Orhan Tütengil, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy'u kanlı bir zincirin birbirine eklenen kurbanları olarak görüyoruz. Bu arkadaşlarımızın tümünde ortak bir özellik var. 1923 Aydınlanma Devrimi'nin laiklik ilkesini Cumhuriyet'in sayfalarında kalemleriyle savunanlar, bir bir öldürülüyorlar ve şu güne kadar hiçbirinin katili bulunamadı. Bu cinayetler dizisinin son halkası, sevgili arkadaşımız Onat Kutlar oldu.

★

Gerçekte bu kanlı cinayetlerin hedefinin Cumhuriyet gazetesinin kimliğiyle sınırlanmadığını herkes biliyor. Hedef, laik Türkiye Cumhuriyeti'dir, Atatürk'ün aydınlanma devrimidir; ama devlet, hükümet, siyasal iktidar, elini kolunu bağlamış, çaresizlik içinde oturuyor; hiçbir şey yapamıyor, ne cinayetleri aydınlatabiliyor ne de yeni cinayetlerin işlenmesini engelleyebiliyor.

Uğur Mumcu suikastında failerin bulunacağı yolunda zaman zaman sözleriyle güvence verenler, bugün köşelerinde sessiz sedasızdırlar, ağızlarını açamıyorlar, konuştukları zaman da - ne yazık ki- gerçek dışı laflarla kamuoyunu oyalamaya çalışıyorlar.

Sevgili Onat Kutlar'ın acı ölümü karşısında, dünden bugüne olan-bitenleri düşündükçe karamsar olmamak elde değil... Ne var ki biz yolumuzda yürüyeceğiz. Onat Kutlar'ın kişiliğinde simgelenen aydınlık, özgürlük, çağdaşlık, güzellik, sanat kavramlarını ülkece örülmesinin ne kadar güç olduğunu, tarihsel bilinci olanlar bilirler.

Uygarlığın ne kadar pahalı olduğu, insanlık tarihinin sayfalarında yazılıdır.

Eğer Uğur'lara, Onat'lara layık olmak istiyorsak, bu yoldaki savaşı yürütmekle sürdüreceğiz.

Zaten bir başka yol, insanlık şimdiye dek keşfedememiştir.

Cumhuriyet

POLİTİKA GÜNLÜĞÜ
HİKMET ÇETİNKAYA

Çoğalacağız...

► Onat Kutlar'ın yaşamına kıyanlar bellidir.

► Onat Kutlar'ın sürekli olarak gittiği Opera Pastanesi'ni bombalayanlar bellidir. Nerede bu alçaklar, kan içiciler?.. Ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşıyorlar.

■ 5. Sayfada

GÜNDEM
MUSTAFA BALBAY

Susmak... Acıların En Büyüğü...

Önce sevinmiştik. "Olsun, Onat Kutlar beyniyle de yaşar" demiştik. Aklımıza ilk Server Tanilli gelmişti. Felç olum kadar acı değildi. Ama son üç gündür, umut giderek azaldı. Durumu ağırlaştı. Ciddi... Çok ciddi... Bitkisel hayat... Ve son.

Şehit denemede bir yazarımızın adını daha koyduk. 7 Aralık 1979 Prof. Dr.

■ Arkası Sa. 19, Sü. 3'te

Kimesne Öldü

Onat'a merhamet değil, çok acımdan
Sanki içimden bileğim değil,
Bir dal kırıldı
Neredeyse dünya değil
İnsanlara değil
Kendime sevgim azaldı
Azmak için değil, öldürmek için değil
Kimseyi değil
Zaten kimsesiz kaldım
Parasız kaldım
At yarışında kaybetmişcesine
Islak

CAN YÜCEL

İPLER GERİLİYOR
ŞÜKRAN SONER ■ 9. Sayfada

ÜLKEYE AĞIT ORHAN BURSALI
■ 3. Sayfada

KATİLİ KİM BULACAK?
ORAL ÇALIŞLAR ■ 14. Sayfada

Şeriatçılar Kutlar'ımıza kıydılar

► Onat Kutlar'ın ölümü kamuoyunda derin bir üzüntü yarattı. Çeşitli kişi, kurum ve kuruluşlar telefon, faks ya da yayımladıkları mesajlarla "başsağlığı" dilediler. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, "Kutlar'ın vefatını teessürle öğrendim. Cumhuriyet gazetesine başsağlığı dilerim" dedi. Başbakan Çiller, "Gazeteniz yazarı Kutlar'ın kaybı hepimizi derinden üzmüştür" dedi. TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk, "Değerli gazeteci Onat Kutlar'ın kaybından derin üzüntü duydum" ifadesini kullandı.

► Fransa Kültür Bakanı Jacques Toubon, yayımladığı mesajda, "Kutlar'ın bütün dostlarına başsağlığı diliyorum" dedi. Kültür Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Emre Kongar "Yazar ve sanat dünyası çok önemli bir mihenk taşını kaybetmiştir. Sorumluların bulunması dileğiyle gazete çalışanlarına başsağlığı dilerim" dedi. Kutlar'ın ölümü üzerine ANAP lideri Mesut Yılmaz, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, TGC Başkanı Nail Güreli ve TGS Genel Sekreteri Ziya Sonay da başsağlığı mesajı gönderdiler.

► İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Başkanı Şakir Eczacıbaşı "Terörist bombası nedeniyle yaşamını yitirmesi acımızı daha da artırıyor. Çünkü terörizm, her şeyin kaynağını insan sevgisinde arayan Kutlar'ın en çok acı duyduğu sorundu" dedi. Pen Yazarlar Derneği "Kurtuluş Savaşı'nda emperyalistlerle işbirliği yapan şeriatçı barbarların uzantıları, Kutlar'ımıza da kıydılar. Onat'ın anısı önünde, uygarlık savaşımında bir adım bile geri çekilmeyeceğimize söz veriyoruz" açıklamasında bulundu ■ 19. Sayfada

HER GÖZYAŞINA BİR KARANFİL - Şeriatçıların, 30 Aralık 1994 günü düzenlediği bombalı saldırı sonucu iki yaşamın yitirildiği The Marmara Oteli'nin girişindeki Opera Pastanesi, dün "karanfil bahçesi"ne dönüştü. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı güvenlik güçlerinin The Marmara Oteli'nin önünde toplanan kalabalığın dağılması yönündeki uyarıları üzerine, polisin tavrını kınayan topluluk, "Siz gidin de Onat Kutlar'ın ve öldürülen diğer aydınların katillerini bulun" diye tepki gösterdi. Opera Pastanesi dün sabahtan geceyarısına kadar ziyaretçi akınına uğradı. (Fotoğraf: UĞUR GÜNYÜZ)

SORUŞTURMA

İBDA-C üstlendi, yakalanan yok

► İki yaşama mal olan Opera Pastanesi'ne bombalı saldırıyı İBDA-C örgütünün üstlenmesine karşılık emniyet, görgü tanığı olmadığı gerekçesiyle soruşturmada bir adım bile ilerleme sağlayamadı.

İstanbul Haber Servisi - Gazetemiz yazarı **Onat Kutlar** ve **Yasemin Cebenoyan**'ın öldüğü, bir kişinin de yaralandığı saldırıyla ilgili soruşturmada hiçbir gelişme sağlanamadı. Saldırıyı üstlenen İslami Büyükdoğu Akıncıları Cephesi'nin (İBDA-C) saldırıdan günlerce önce yayın organı olan Taraf dergisinde yılbaşı etkinliklerini günah ilan ederek bombalayacaklarını yaz-

■ Arkası Sa. 19, Sü. 1'de

yakın bir yerdeydi. Biz daha uzak kalıyorduk.

O gün ve o akşamüzeri herhangi bir akşamüzeri gibi başladı. Herhangi bir şekilde normalden farklı tuhaf sayılabilecek hiçbir işaret yoktu. Birden bire büyük bir patlama sesiyle bir şok meydana geldi, o kadar...

Sadece büyük bir ses ve basınç etkisi hatırlıyorum. Büyük bir patlama sesi ve büyük bir hava basıncı. Adeta insanın kulaklarına basınç yapan bir hava akımı gibi bir şey hissettim. Aynı anda da sisimsi beyaz bir duman kapladı ortalığı. Bomba diye düşündüm. Başka bir şey düşündürtmeyecek bir sesti...

Dışarı doğru çıkarken, yolu yarılamışken, birdenbire masada gazetelerimi ve bir kitabımı unutmuş olduğumu hatırladım. İşte böyle tuhaf şeyler oluyor. Neyin önemli neyin önemsiz olduğunu şok anlarında ayırt edemeyebiliyorsunuz. Gazeteler okunmamıştı, kitabım da orada kaldı diye geri döndüm. Gazetelerimi aldım ve tekrar kapıya yöneldiğimde bu sefer bir önceki yürüyüşümde görmediğim, eğilmiş, iki büklüm olmuş siyahlı bir kadının oturmakta olduğunu gördüm. Onun önünde durakladım, çünkü tamamen kendi dizlerine kapanmış ve iki büklüm olmuş şekilde duruyor ve hiç kıpırdamıyordu. Kendisine seslendim, dokundum ve o anda kafamdan geçen, "Acaba yaralı mı, acaba ölmüş müdür?" oldu. Etrafıma bakındım yardım isteyebileceğim kimse var mı diye. Bir panik halinde dışarıya koşuşturan insanlar vardı sadece. "Yardım edin" gibi bir çağrıda bulunmama kalmadı oradan bir görevli yani garson gibi birisi, "Geliyor, ambulans geliyor. Siz çıkın, terk edin" dedi. Benim de o sırada kolum kırıktı. Henüz geçmekteydi ama kullanamıyordum. Daha sonra Yasemin Cebenoyan olduğunu öğreneceğim o genç hanımı hareket ettirebilir miyim ya da canlı olup olmadığını anlayabilir miyim diye sağ kolumun yardımıyla bir iki harekette bulundum ve doğrusu pek bir sonuç alamadan da yanından uzaklaştım.

Dışarıya o siyahlı kadının ne şekilde çıkacağını, yaşıyor mu, yaşamıyor mu; yaralı mı, ambulans onu alırken görmek üzere kapının önünde kalıp bekledim. Bu bekleme sırasında daha önce Onat'la selamlaşmış olduğumuzu ve Onat'ın da oralarda olması gerektiğini hatırlayarak etrafıma bakındım. Yanımdaki birkaç kişiye de, "Onat'ı gördünüz mü?" dedim. Sonra seslendim, birkaç kez, "Onat! Onat!" diye bağırdım. Çünkü etrafımızda bir kalabalık oluşmuştu ve ben kendisini seçemiyor olabilirdim.

Bir cevap gelmedi. Tanımadığım biri "Onat Kutlar içeride yatıyordu" dedi. Böylece ikinci bir yaralı veya kurban ihtimali daha belirmiş oldu. Biz dışarıda bekleyişimizi sürdürdük. İçeri girip içeridekilere bakmak isteyenlere ya da unutmuş olduğu eşyaları almak

isteyenlere izin verilmiyordu artık. Kapıyı tamamen güvenlik altına almışlardı...

Başta adını bilmediğim için siyahlı kadın diye tanımladığım kişiye çağırılan ambulans onu alıp götürdüğünde daha farkına varılmamış başka yaralı olup olmadığının. Bize böyle söylendi. Ben doğrudan doğruya Onat'ı göremedim. Ama epeye bir süre sonra Onat ikinci bir müdahaleyle götürüldü. "Şimdi de Onat'ı aldılar" dedikleri zaman aradan rahat 10 dakika falan geçmişti.

Cam kırıkları başta benim dikkatimi çekmedi. İkinci seferde gazeteleri almak için girdiğimde fark ettim yerlerin ufak ufak cam kırıklarıyla dolu olduğunu. Dışarı çıkan insanların pek çoğu bir bağrış çağrış halindeydi doğrusu. Bir müddet olay üzerine konuşulduysa da 'Kimmiş, neymiş, neden patlamış?' gibi soruların yanıtı uzun süre alınamadı. Yalnız, çıkarılan kızın yolda kan kaybından öldüğüne dair bir bilgi ulaştı..."[1]

Tepkiler...

Amerikan Hastanesi'nde iki haftaya yakın bir süre "yaşam savaşımı" veren Cumhuriyet gazetesi yazarlarından Onat Kutlar'ın ölümü, kamuoyunda derin bir üzüntü yarattı. Çeşitli kişi kurum ve kuruluşlar telefon, faks ya da yayımladıkları mesajlarla "başsağlığı" dilediler. Tepkilerde, sanat, özgürlük ve barış tutkunu Onat Kutlar'ın "daha güzel bir dünya için" yaşamı boyunca ortaya koyduğu mücadelenin yanı sıra düşünceleri ve geride bıraktığı eserlerin kendisini ölümsüzleştirdiği vurgulanarak, Türkiye'nin Kutlar'ın ölümüyle "örnek bir düşünce adamını" kaybettiği görüşü dile getirildi.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel yayımladığı mesajda, "Menfur bir saldırı sonucu ağır yaralanan, değerli yazar ve sinema eleştirmeni Onat Kutlar'ın vefatını teessürle öğrendim. Onat Kutlar'a Allah'tan rahmet, Cumhuriyet gazetesine ve sanat camiasına başsağlığı dilerim" dedi. Cumhurbaşkanı Demirel, ayrıca Onat Kutlar'ın eşi Filiz Kutlar'a da bir başsağlığı mesajı gönderdi.

Başbakan Tansu Çiller, Cumhuriyet gazetesi İmtiyaz Sahibi Berin Nadi ile Genel Yayın Yönetmeni Orhan Erinç'e birer başsağlığı telgrafı gönderdi. Kültür Bakanlığı Müsteşarı Prof. Dr. Emre Kongar, Cumhuriyet'e gönderdiği başsağlığı mesajında, "Yazar ve sanat dünyası çok önemli bir mihenk taşını kaybetmiştir. Anısını daima sevgiyle saygıyla yaşatacağız. Faili meçhul cinayetlere eklenen bu son olay, utanç halkalarına eklenmiştir. Sorumluların bir an önce bulunması dileğiyle gazeteniz çalışanlarına başsağlığı dilerim" dedi.

[1] Oradaydım, *CNN TÜRK*, 13 Ocak 2008.

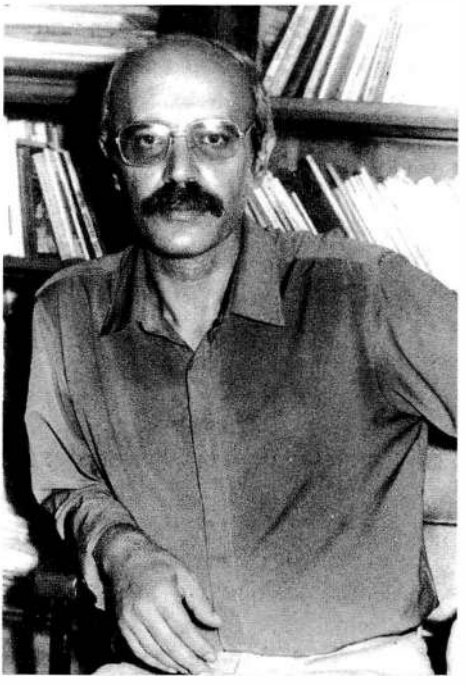

Fransa Kültür Bakanı Jacques Toubon, yayımladığı mesajda, hoşgörünün ve inancın gazetecisi olarak nitelendirdiği Kutlar'ın bir entelektüel olduğunu belirtti. Bakan, Kutlar'ın ölümü ile bir kez daha fanatizme kurban verildiğini vurgulayarak, "Kutlar'ın bütün dostlarına başsağlığı diliyorum" dedi.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal ise mesajında, "Onat Kutlar'ın, terör eylemi sonucu kurtarılamayarak vefatından derin bir üzüntü duydum. Kutlar'ın ölümü, sanat dünyamız ve basınımız için büyük bir kayıptır. Acınızı paylaşır, size ve şahsınızda ailesine, tüm Cumhuriyet gazetesi çalışmalarına başsağlığı ve sabır dilerim" görüşlerini dile getirdi.

Kutlar'ın, kurumlaşmasında büyük emeğinin geçtiği, uzun yıllar yönetim, danışma ve icra kurullarında görev yaptığı İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın Başkanı Şakir Eczacıbaşı ise yaptığı yazılı açıklamada, "Onat Kutlar, Türkiye'nin aydınlığa, uygar yaşama kavuşması için ömrü boyunca uğraş verdi" dedi. Onat Kutlar'ın ölümüyle kendisinin 30 yıllık bir dostunu, Türkiye'nin ise örnek bir aydınını yitirdiğini vurgulayan Eczacıbaşı, "Kutlar'ın bir terörist bombası nedeniyle yaşamını yitirmesi acımızı daha da arttırıyor. Çünkü terörizm, her şeyin kaynağını insan sevgisinde arayan Onat Kutlar'ın en çok acı duyduğu sorundu" biçiminde görüş bildirdi.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti (TGC) Başkanı Nail Güreli, Yönetim Kurulu adına yayınladığı mesajda şu görüşlere yer verdi:

> "Kutlar'ın ölümü, sanat ve düşünce dünyamız ile basın için büyük bir kayıptır. Böylesine yetişkin insan değerlerimizi kör teröre kurban etmek, demokrasimiz için de toplumumuz için de utanç vericidir. Akıl almaz bir çözümsüzlük ve atalet içinde binlerce insanı teröre harcayan toplumumuz, artık kendine gelmelidir. Terörü durdurmak için başta hukuk devletinin tüm kurumları olmak üzere toplumun tüm katmanları seferber olmalıdır."

Pen Yazarlar Derneği Başkanı Şükran Kurdakul ile Genel Sekreter

Alpay Kabacalı, Kutlar'ın ölümünün ardından şu açıklamayı yaptılar:

> "Ulusal Kurtuluş Savaşımızın emperyalist saldırganlarla işbirliği yapan şeriatçı barbarların uzantıları, Onat Kutlar'ımıza kıydılar. Onat'ın anısı önünde uygarlık savaşımında bir adım bile geri çekilmeyeceğimize söz veriyoruz."

"Terör İçindeyim"

Onat Kutlar, olaydan bir süre önce, kaleme aldığı "Herkesin Kaybettiği Tek Oyun" başlıklı yazısında terör konusunu ele alıyor ve şunları söylüyordu:

> "...Terörün anlamı ve kapsamı, onu kullanana göre değişmez. Giyotinin bıçağı, kutsal kralı, vatansever ve bozulmaz Robespierre'i, hayalci ozan Chenier'yi, serseri Sans-Culotte'lardan birini, ya da hain İsviçreliyi aynı umursamazlıkla keser.
>
> Tıpkı Güneydoğu Anadolu'da şiddetin gencecik askerleri, küçük çocukları ve Kürt gençlerini aynı umursamazlıkla yok ettiği gibi.
>
> Hiçbir şiddette kazanan yoktur.
>
> Herkesin birden kaybettiği tek oyundur terör. Korkunç bir oyundur.
>
> Andre Chenier'nin öldürülmesi ile ilgili söylenceler vardır. Bunlardan birine göre ünlü şair kafasını demirin aralığına koymadan önce bağırmış: 'Bu kafada bir şeyler vardı!..'
>
> Evet. Her öldürülenle bir evren yok edilir.
>
> Hiçbir kutsal amaç, hiçbir ideoloji, hiçbir hak, hiçbir öfke, hiçbir yetki doğrulamaz öldürmeyi.
>
> Kralın ve soyluların gaddar köpekleri kadar, halkın temsilcileri, dağlılar da düşünmelidirler bunu.
>
> Günlerdir çıkıp İstanbul'un sessiz ve eski sokaklarında dolaşmak istiyorum.
>
> Hava ağır ağır serinliyor. Eylül geliyor. İyi güz günleri. Barış...
>
> Ama çıkamıyorum. Nereye yürüsem ayağıma kan bulaşıyor.
>
> Terör içindeyim."

"Öfkenle çoğalacağız"

12 Ocak tarihli Cumhuriyet gazetesi "Öfkenle çoğalacağız" manşetiyle çıktı. Gazetenin birinci sayfasını, tümüyle, Onat Kutlar'a ayıran Cumhuriyet gazetesinin "Acımız ve Yolumuz" başlıklı başyazısında şu görüşlere yer verildi:

> "... Arkadaşımız Onat Kutlar'ın gözlerini yaşama kapamasında belirleyici olan, terörün ülkemizde artık ortak yaşamın göstergesine

dönüşmesi, politikayı, ekonomiyi ve daha da ötede demokrasiyi ipotek altına almasıdır.

Uğur Mumcu'yu iki yıl önce 24 Ocak günü teröre kurban vermiştik. On iki gün sonra bu ölümün ikinci yıldönümüdür. Şimdi de yazarımız Onat Kutlar'ı yitirmnin acısı içindeyiz...

Geçmiş yıllara doğru uzanırsak Cavit Orhan Tütengil, Bahriye Üçok, Muammer Akasoy'u kanlı bir kırımın birbirine eklenen kurbanları olarak görüyoruz. Bu arkadaşlarımızın tümünde ortak bir özellik var, 1923 Aydınlanma Devrimi'nin laiklik ilkesini Cumhuriyet'in sayfalarında kalemleriyle savunanlar bir bir öldürülüyor ve şu güne kadar hiçbirinin katili bulunamadı. Bu cinayetler dizisinin son halkası, sevgili arkadaşımız Onat Kutlar oldu.

Gerçekte bu kanlı cinayetlerin hedefinin Cumhuriyet gazetesinin kimliğiyle sınırlanmadığını herkes biliyor. Hedef, laik Türkiye Cumhuriyeti'dir, Atatürk'ün aydınlanma devrimidir; ama devlet, hükümet, siyasal iktidar, elini kolunu bağlamış, çaresizlik içinde oturuyor: Hiçbir şey yapamıyor, ne cinayetleri aydınlatabiliyor ne de yeni cinayetlerin işlenmesini engelleyebiliyor.

Uğur Mumcu suikastında faillerin bulunacağı yolunda namus sözüyle güvence verenler, bugünkü köşelerinde sessiz sedasızdırlar; ağızlarını açamıyorlar, konuştukları zaman da - ne yazık ki - gerçek dışı laflarla kamuoyunu oyalamaya çalışıyorlar.

Sevgili Onat Kutlar'ın acı ölümü karşısında, dünden bugüne olan-bitenleri düşündükçe karamsar olmamak elde değil!... Ne var ki biz yolumuzda yürüyeceğiz. Onat Kutlar'ın kişiliğinde simgelenen aydınlık, özgürlük, çağdaşlık, güzellik, sanat kavramlarını ülkece özümsemenin ne kadar güç olduğunu, tarihsel bilinci olanlar bilirler.

Uygarlığın ne kadar pahalı olduğu, insanlık tarihinin sayfalarında yazılıdır.

Eğer Uğur'lara, Onat'lara layık olmak istiyorsak, bu yoldaki uzun yürüyüşümüzü sürdüreceğiz.

Zaten bir başka yol, insanlıkta şimdiye dek keşfedilmemiştir."

İBDA- C üstlendi

Kutlar'ın tedaviye alındığı Amerikan Hastanesi'nde omuriliğine saplanan cam parçaları nedeniyle felç olup ölümle pençeleştiği saatlerde gazeteleri arayan bir kişi saldırıyı İslami Büyükdoğu Akıncıları Cephesi (İBDA-C) örgütü adına üstlendi.

İstanbul'da yılbaşı öncesi ve yılbaşı gecesi terör estirmeye kararlı olduğunu medya kuruluşlarına yaptıkları duyurularla bildiren İBDA-C adlı aşırı İslamcı örgüt, yayın organı olan Taraf dergisinin 30. sayısında yılbaşı etkinliklerinin "günah" olduğunu ve katılanların cezalandırılacağını duyurdu. Derginin aynı sayısında The Marmara Oteli ile

çok sayıda eğlence merkezinin de bulunduğu bir liste yayımlanarak buralara karşı bombalı saldırılara girişileceği belirtildi. Bu tehdit dolu yayınlar gazeteler ve televizyonlarda da haber olarak yayımlandı. 29 Aralık gecesi ilk olarak Taraf dergisindeki listede yer alan ve Taksim'de bulunan bir birahaneye konan ses bombası patladı. Ölen ya da yaralanan kimsenin olmadığı olayı aynı akşam İBDA-C örgütünün militanları üstlendiler. İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkilileri bu saldırıdan sonra "soruşturma sürüyor" açıklamasını yaptılar. 30 Aralık 1994 günü, bu kez gene dergide yayımlanan listede yer alan Taksim'deki The Marmara Oteli'nin giriş katındaki Opera Pastanesi'nin vestiyerinde asılı bir paltonun cebine yerleştirilen zaman ayarlı bomba patladı. Patlama iki yaşama mal oldu.

31 Aralık 1994 günü ise Etiler'deki bir eğlence merkezine gene bombalı patlayıcı yerleştirildi. Taraf dergisindeki listede adı geçen eğlence merkezinin vestiyerinde patlayan bombada şans eseri ölen ya da yaralanan olmadı. Bu saldırıyı da aynı şekilde İBDA-C örgütü üstlendi. Yılbaşının hemen sonrasında ise Taraf dergisinin 31. sayısında saldırılar bir "başarı" olarak gösterilirken, yapılan saldırılar fotoğraflarıyla birlikte yayımlanarak "cezalandırdık" dendi.

Ölen ve yararlananlara ağır hakaretler edildiği aynı dergide yayımlanan yazıda, "Sosyetenin uğrak yerlerinden olan The Marmara Oteli'ndeki Opera Pastanesi'ne yerleştirilen tahrip gücü yüksek patlayıcı, işgalcilerin noelini tam anlamıyla 'zehir etti'. (...) Olayda Masaey Ferguson traktör fabrikası genel müdürünün kızı Yahudi Yasemin Cebenoyan ölürken, Cumhuriyet gazetesi sanat yazarı Allahsız Onat Kutlar, ağır yaralandı." dendi.

Ne kanıt var, ne de görgü tanığı...

Saldırının hemen ardından açıklama yapan İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkilileri, her zaman olduğu gibi saldırının faillerinin yakalanması için olayla ilgili başlatılan soruşturmanın hassasiyetle sürdürüldüğünü bildirdiler.

Saldırıyı üstlenen İBDA-C'nin saldırıdan günlerce önce yayın organı olan Taraf dergisinde yılbaşı etkinliklerini günah ilan ederek bombalayacakları yerleri açıklaması, bombaların bu listede adı geçen 3 ayrı yerde patlaması ve saldırıdan sonra Taraf dergisinde öldürülen ve yaralananların "cezalandırıldıkları"nın duyurulmasına karşın hiçbir işlem yapılmadı. Adı, adresi, yayın sorumluları ve tüm bilgiler dergide yer almasına karşın, Taraf dergisi ya da sorumluları hakkında polisin ne gibi bir operasyona giriştiği sorusu yanıtsız kaldı. Yalnızca savcıların verdiği toplatma kararı nedeniyle derginin imtiyaz sahibi ve so-

Onat Kutlar, ailesi, yakınları ve sevenleri tarafından gözyaşları ve alkışlarla toprağa verildi.

rumlu yazı işleri müdürü statüsü nedeniyle Abdullah Kiracı tutuklanarak cezaevine konuldu.

Suçluların yakalanması konusunda ise İstanbul Emniyet Müdürlüğü, İstanbul Valiliği, Emniyet Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı'nın "Soruşturma sürüyor" sözünün dışında 'sessiz' kalması ise tepkilere ve örgütle ilgili çeşitli kuşkulara yol açtı. Yetkililer daha sonra, olayın İBDA-C tarafından gerçekleştirildiği konusunda ne kesin bir kanıtın ne de görgü tanığının olduğunu, PKK olasılığı üzerinde durduklarını açıkladılar.

"Onat'ın sorusunu yanıtlayınız!..."

Onat Kutlar, yalnız öykünün, şiirin, düzyazının, sinemanın değil; güzelliğin, sevginin, hoşgörünün, duyarlılıkların da ustalarından biriydi. Ardından birçok yazı kaleme alındı. Yazılarda, Kutlar'ın, Türkiye'nin geleceğine umutla bakan, hoşgörünün özünü belirleyen bilimsel düşünceye, aydınlığa inanan; insanın içine yaşam sevinci aşılayan ender kültür insanlarından biri olduğu vurgulandı.

Cevat Çapan, "Şiir'in akkorundan düzyazının bilgeliğine geçtiğinde de, sonra yeniden şiirin görmüş geçirmiş dinginliğine eriştiğinde de hep yaşamın kendini yenileyen sesiyle konuştun bize. Ben-sen yerine biz demenin güzelliğini, insan gerçeğini acısıyla sevinciyle insanca duyurmanın ölçülüğüyle. Her zaman gösterişten uzak, her zaman büyük bir cömertlikle" diyor, Nedim Gürsel, bir öykücü olarak Onat

Kutlar'dan çok şey öğrendiğini, her şeyden önce onun bir dost olduğunu söylüyor ve şunları ekliyordu:

> Taşrada başlayan, İstanbul'un kültür çevrelerinden süren, gerisi gelmese de Türkçeye en güzel en özgün öyküleri kazandırdıktan sonra sinema eleştirileriyle yetkinleşen ve garip bir biçimde şiirle son bulan, daha doğrusu alçakça bir saldırının edebiyattan, şiirden, düşünceden, ne yazık ki çevremizde giderek azalan tüm güzelliklerden koparıp aldığı bir yaşam. Onat Kutlar'ın dürüst, saydam ve gerçekten anlamlı yaşamı. Ve anlamsız bir son. Köktendincilerin listesinde kim bilir kimler var daha, bilmiyorum.
>
> Bildiğim bu hain saldırı sonucunda yitirdiğimiz Onat Kutlar'ın ölümü sadece biz dostlarında değil, o ülkemizin kültür yaşamında da kapanması çok güç yaralar açacağıdır.

Özdemir İnce, "Onat'ın sorusunu yanıtlayınız!..." başlıklı yazısında, Kutlar'ın, doğumundan ölümüne kadar, Türkiye ile birlikte, umut ile umutsuzluk arasında, Sırat Köprüsü'nde yaşadığını belirtiyor ve şunları söylüyordu:

> "Yeter ki Kararmasın'ın 1 Temmuz 1984 tarihli son mektubunda, Türkiye için sessizce haykırıyordu:
>
> 'Niçin ben susmak zorundayım? Açın gözlerinizi, burnunuzu dikin ve kulak kesilin: Çürümeyi duyuyor musunuz? Siz başka türlü görseniz de şu çok yaşlı toprağımızda her günün tufanından artakalan sayısız şeyin kokuştuğunu, çürüdüğünü biz biliyoruz. Nereye gitseniz yalan ve iki yüzlülük dokunmuş halıların üstünden geçiyorsunuz. Ama bir koku dayanılmaz bir koku gelmiyor mu burnunuza?' Mektup şu satırlarla bitiyordu; 'Bırakalım bir yana gevezeliği. Biz kim olduğumuzu biliyoruz. Geleceğin çiftçileri. Ama siz kimsiniz? Tacir ya da başka bir şey. Alışverişi bizden iyi bilirsiniz. Öyleyse şu soruya bir yanıt bulalım: Bu alışverişin faturasını niçin ben susarak ödemek zorundayım?' Son cümlenin dünden bu yana anlamı artık şu: 'Bu alışverişin faturasını niçin ben ölerek-öldürülerek ödemek zorundayım?' Bu soruyu sorması gerekenler, hiç kuşkusuz, devletin kırk yıldır intihar edişine, intihar ettirilişine tanık olan, yaklaşan tirajik sona engel olmak için ellerinden geleni yapan ve bu uğurda canlarını veren kuşakdaşları değil mi Onat'ın!
>
> Bu soruyu yanıtlaması gerekenler şimdi; devlet adına, hükümet adına, liderliğini yaptıkları partiler adına Onat'ın ailesine ve Cumhuriyet gazetesine 'başsağlığı mesajları' gönderiyorlar, aynı mesajları Uğur Mumcu için, Sivas kurbanları için de göndermişlerdi ve hiç kuşkunuz olmasın bu gidişle mesaj göndermeye devam edecekler..."

Tek ses, tek yürek...

Onat Kutlar, 14 Ocak günü gözyaşları ve alkışlarla toprağa verildi. Onat Kutlar'ın öldürülmesine tepki duyan birçok kişi, saat 10.00'da başlayacak törenden bir saat önce Cumhuriyet'e gelmeye başladı. Tören saati yaklaştıkça vatandaşların yanı sıra siyasi parti temsilcileri, sendika, dernek, demokratik ve mesleki kitle örgütlerinin temsilcileri ile edebiyatçılar, yazarlar, sanatçılar, aydınlar da Cumhuriyet gazetesinin bahçesinde yerlerini almaya başladılar.

Kutlar'ın cenazesi adli tıp morgundan ailesi, yakınları ve sevenleri tarafından gözyaşları arasında alınarak Cumhuriyet gazetesinin bahçesine getirilmesiyle, sessiz, ama bir o kadar da öfkeli kalabalık sesini yükseltmeye başladı. Törene katılanlar, "katiller bulunsun" çağrısı yaparak "Türkiye laiktir laik kalacak" diye bağırdılar.

Tören sırasında ilk konuşmayı Cumhuriyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Orhan Erinç yaptı. Erinç, Kutlar'ın gazetecilik, edebiyat, sinema ve kültür dünyası için yeri doldurulamaz bir kişi olduğunu söyledi. Erinç, Kutlar'ın "Terör, herkesin kaybettiği tek oyun" sözlerini anımsatarak şöyle konuştu:

> "İpekçi'yi, Emeç'i, Tütengil'i, Doğanay'ı, Cömert'i, Üçok'u, Aksoy'u, Dursun'u, Cebenoyan'ı, Mumcu'yu ve Kutlar'ı öldüren zihniyet, demokrat aydınlarımızı ve laik demokrat düşüncenin sesi Cumhuriyet gazetesini tehdit etmeye devam ediyor. Ancak bilinmelidir ki gözü dönmüş terör ve bağnaz düşünce, bu ülkenin topraklarında var olmayacak; kendi ürettikleri öfkenin batağında yok olacaktır... Uğur Mumcu'nun aramızdan koparılışının 2. yılına yaklaşırken ve Kutlar'ı sonsuz uykusuna uğurlarken terörün toplumsal yaşamı ne denli tehdit ettiğini her geçen gün biraz daha görüyoruz. Toplumda yılgınlığı yaygınlaştırmak isteyen terörizm, umarız ki bir kez daha geri teper ve biz, yeniden yitirdiğimiz değerlerimizin etrafında kenetleniriz. Teröre karşı tek bir yumruk olur, barışı ve demokrasiyi savunmak için harekete geçeriz."

Daha sonra söz alan PEN Yazarlar Derneği Başkanı Şükran Kurdakul, "sevgi, hoşgörünün sabırlı ustalarından biri" olarak tanımladığı Onat Kutlar'ı kaybetmenin üzüntüsü ve önemini dile getirdi. Kurdakul, "Uygarlık savaşında bir adım geri çekilmek yok" dedi.

Cumhuriyet gazetesi bahçesini ve dışını dolduran yüzlerce insan, konuşmalar sırasında sık sık "Türkiye laiktir, laik kalacak", "Şeriata geçit yok", "Türkiye İran olmayacak" sloganlarını attı. Kültür Bakanı Timurçin Savaş, sözlerine "Kutlar'ın anısı önünde saygıyla eğiliyorum" diye başladı. Savaş konuşması sırasında bazı gruplarca "Katiller nerede?", "Katiller bulunsun, hesap sorulsun", "Kutlar'ın katili, kont-

rgerilla" ve "Kahrolsun şeriat" sloganları atıldı. Savaş, "Bu kanlı süreci geliştirenler azınlıktır. Zaten çoğunluk olsalar bu yöntemlere başvurmazlardı... Yeni Onat'ların gelmesi kolay değildir. Türkiye gibi insan kaynağı çok, fakat yetişmiş insanı az olan bir toplumda Onat'lara sahip çıkmak zorundayız. Onu öldüren karanlık, gene Onat'ın aydınlığında boğulacaktır. Ortalık hiçbir zaman kararmayacaktır" dedi.

Yoğun güvenlik önlemlerinin alındığı törenden sonra Kutlar'ın cenazesi, arabaya konularak alkışlarla ve gözyaşları arasında yıllarca emek verdiği Cumhuriyet gazetesi bahçesinden çıkarılarak Teşvikiye Camisi'ne götürüldü. Cağaloğlu'ndan Kutlar'ın cenaze namazının kılındığı Teşvikiye Camisi'ne kadar yürüyen binlerce insan, yol boyunca da "Yobazların ipleri sermayenin elinde", "Kahrolsun şeriat", "Özgür basın susturulamaz" sloganları attı. Yürüyüş kortejinde, "Sevgili Onat Kutlar, karartmayacağız", "Sanata ve kültür insanlarına yapılan çirkin saldırıları kınıyoruz", "Karanlığa karşı özgür ve demokratik bir Türkiye", "Atatürkçü düşünce öldürülemez", "Şeriatçı teröre ve faşizme karşı örgütlen" yazılı pankartların yanında, Pir Sultan Abdal Canlar Derneği'nin "Açalım kızıl sancağı, gitsin zulmedenin çağı, elimizde dost bıçağı, görelim bakalım nice olur" pankartı ile Atatürkçü Düşünce Derneği'nin "Kalem bizim, kırbaç onların. Şimdi biz mi yenildik?" pankartları dikkat çekti. Kortejin başında yürüyen Sine-Sen üyeleri, taşıdıkları bir pankarta Kutlar'ın kitabının adını vermişlerdi: "Yeter ki Kararmasın".

İran Konsolosluğu'nun önünde "Türkiye İran olmayacak" sloganları atan kortej, İstanbul Valiliği'nin önüne geldiğinde polis tarafından durduruldu. Kısa bir tartışmadan sonra tekrar yürümeye başlayan kalabalık, bu kez de Sirkeci Garı'nın önünde durduruldu. Yürüyüşün yasal olmadığını söyleyen polis müdürüne kalabalık, "Ölümüze ağlayamayacak mıyız?" diye tepki gösterdi. Kısa bir tartışmadan sonra kortej, "Türkiye laiktir laik kalacak", "Yobazların ipleri sermayenin elinde", "Kahrolsun MİT, CIA, Kontrgerilla", "Katiller bulunsun, hesap sorulsun", "Gözaltında kayıplara son", "Mollalar İran'a", "Yobazlar vuruyor, devlet bakıyor", "Dün Maraş'ta, bugün Sivas'ta çözüm faşizme karşı savaşta" sloganları atarak Teşvikiye'ye kadar yürüdü.

Camideki bekleyiş sırasında Cumhuriyet'i ve güvenlik birimlerini arayan bir kişi, Teşvikiye Camisi'nin hemen karşısında bulunan polis karakoluna zaman ayarlı bomba koyduklarını ve eylemi İBDA-C'nin gerçekleştirdiğini söyledi. Ancak yapılan araştırmada ihbarın asılsız olduğu anlaşıldı.

Cenaze namazının kılınmasının ardından Kutlar'ın cenazesiyle birlikte Teşvikiye'den Dolmabahçe Meydanı'na kadar yüründü. Daha önceden bu yürüyüşün "sessiz" olarak yapılmasının istenmesini pro-

testo edenler ise "Suskun toplum istemiyoruz. Sustukça sıra sana gelecek" sloganlarını attılar. Hükümete, şeriat yayınlarına destek çıkanlara karşı atılan sloganlar ve alkışlar arasında Dolmabahçe Meydanı'na getirilen Kutlar'ın cenazesi, buradan cenaze arabasıyla defnedileceği Aşiyan Mezarlığı'na götürüldü.

Onbinlerin tek ses, tek yürek olduğu Aşiyan Mezarlığı'ndaki defin sırasında Kutlar'ın eşi ve çok sayıda insan, gözyaşlarını tutamazken şeriat karşıtı sloganlar devam etti.

Cenaze törenine hükümeti temsilen Devlet Bakanı Yıldırım Aktuna ile çok sayıda bakan katılırken Başbakan Tansu Çiller o gün İstanbul'da olmasına karşın törene katılamadı. Kutlar'ın cenazesinin kaldırıldığı sırada Başbakan Tansu Çiller'in İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir'e "başarılarından ötürü" plaket vermesi ise tepkilere yol açtı.

Tehditler devam etti

Taraf dergisinde 1995'i "savaş yılı" ilan eden İBDA-C adlı örgüt, olaydan birkaç gün sonra Cumhuriyet gazetesine ve aydınlara yönelik tehditlerini sürdürdü. Cumhuriyet'e gelen çok sayıdaki tehdit telefonunun yanı sıra Kutlar için bir sinemada açılan anı defterine de "Merhaba, bu mumlar yandıkça daha çok Onat Kutlar öldüreceğiz. Bu mumlar g... girsin" yazısı yazıldı.

Kutlar'ın tedavi gördüğü hastaneye hiçbir güvenlik engeliyle karşılaşmadan girme cesaretini gösteren İBDA-C militanları, Taraf dergisi aracılığıyla Kutlar'ı ziyarete gidenlerin isimlerini yayımlayıp ölümle tehdit ettiler. Yazıda, saldırının ardından Onat Kutlar'ın kaldırıldığı Amerikan Hastanesi'ne giren iki kişinin, Fatih'in Çarşamba semtinden "Mahmut Efendi hazretlerinin halifelerinden Kemal Efendi" ile "cemaatin bir istasyon şefi" olduğu bildirildi ve "ölüm fermanı"nın, "istasyon şefi"nin ihbarı üzerine alındığı açıklandı. Kanal D televizyonu, 30 Aralık 1994'te Amerikan Hastanesi'ne gelen "istasyon şefi"ni görüntüledi.

Militanların, hastaneye ve Kutlar için oluşturulan köşelerin yer aldığı, pek çok aydının da hazır bulunduğu yerlere nasıl girdikleri soruları da yine emniyet yetkililerince yanıtsız bırakıldı.

Olay, TBMM gündeminde

Olay, 23 Şubat 1995 günü TBMM Genel Kurulu'na geldi. CHP Kırşehir Milletvekili Coşkun Gökalp'ın şeriatçı terör örgütlerine karşı yapılan operasyonlara ilişkin soru önergesi şöyleydi:

"Şeriat düzeni kurmaya dönük çalışmalarda bulunan İBDA-C

adlı terör örgütü, aydınlarımıza dönük öldürme, bombalama eylemlerini ve tehditlerini sürdürmektedir.

En son olarak Opera pastanesine koydukları bombayla iki aydın insan katledilmişlerdir. Olayda yaralanan ve daha sonra ölen yazar Onat Kutlar, hastanede iken bu terör örgütünce hastaneye örgüt üyeleri gönderilmiştir.

Örgütün yayınlarında yapılan eylemler üstlenilirken, öldürme tehditleri de tüm çıplaklığıyla sergilenmektedir.

Durum böyle olunca polis teşkilatı tarafından bu örgüte dönük ciddi çalışma yapılmadığı kuşkuları kamuoyunda doğmuştur.

Terör örgütüne dönük bugüne kadar ne tür operasyonlar yapılmıştır? Bu operasyonlar sonucu kaç örgüt üyesi yakalanmıştır? İşledikleri kaç cinayet aydınlatılmıştır? Örgütün gelir kaynakları ve çalışma biçimi belirlenebilmiş midir?"

Gökalp'ın soru önergesini İçişleri Bakanı Nahit Menteşe yazılı olarak şöyle yanıtladı:

"Önergede sözü edilen İBDA-C (İslami Büyük Doğu Akıncılar-Cephesi) isimli yasadışı örgüte yönelik olarak sürdürülen operasyonlar sonucu şu ana kadar; 400'e yakın örgüt mensubu, 45 adet tabanca, 3 adet uzun namlulu silah ve 3 adet el bombası ile birlikte yakalanmış ve 200 civarında eylemleri aydınlatılmıştır. Şu anda illegal örgütün militan kadrolarının önemli bir bölümü cezaevlerinde bulunmaktadır.

Ayrıca, örgütün legal alandaki yayın organları durumunda olan derginin hemen hemen her sayısı hakkında Emniyet Teşkilatınca adli makamlara suç duyurusu yapılmakta olup, dergi ve gazeteleri toplatma yetkisi bağımsız yargı organlarına aittir.

Polis teşkilatının bahse konu örgüte yönelik ciddi çalışmalar yapmadığı şeklindeki iddialar tamamen asılsızdır. Polis terör örgütlerinin silip atma azmi içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir."

YASEMİN:
Geleceğimizden Kopartılmış Bir Çiçek...

Yasemin Cebenoyan, 29 Aralık 1957'de Ankara'da doğdu. İlk ve ortaokul öğrenimini ailesiyle birlikte geldiği İstanbul'da tamamladı. Marmara Üniversitesi'nde Fransız Dili ve Edebiyatı okudu. 1984 yılında okulu bitirdi ve bu üniversitede Fransız Dili ve Resim-İş Eğitimi bölümlerinde Fransızca öğretmenliği yaptı. Sonra, içindeki arkeoloji ve sanat sevgisi onu İstanbul Üniversitesi Arkeoloji ve Sanat Tarihi Bölümü, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı'na götürdü. 1987'de artık klasik arkeoloji bölümü mezunuydu. Mesleğini daha iyi yapa-

Yasemin Cebenoyan

bilmek, bir dil daha öğrenmek için ABD'ye gitti. New York'ta Columbia ve New York üniversitelerinde İngilizce eğitimi gördü. Eğitime devam etmek tutkusuyla 1989'da İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Eğitim Bölümü'nde lisansüstü öğrenimini tamamladı. Sonra TURSAB Turist Rehberliği kursunu bitirdi. Fransızca-İngilizce turist rehberliği yapmaya başladı. Efes'te Artemis Mabedi kazılarında, Selçuk Efes Müzesi'nde ve Bodrum'da Sualtı Arkeoloji Müzesi'nde uzun yıllar çalıştı.

Yasemin Cebenoyan, son doğum gününü 29 Aralık gecesi ailesiyle birlikte kutladı. O gün yurt içinden, yurt dışından kucak dolusu telgraflar, kartlar, mektuplar, hediyeler geliyor, telefonlar ardı ardına çalıyor, Yasemin, doğum gününü kutlamak için arayan arkadaşlarına mutlulukla teşekkür ediyordu.

Yasemin, 30 Aralık günü erken uyanmış, kahvesini yudumlarken annesine, hiç adeti değilken "Arayan olursa yokum" diyordu. Ardından, arayan bir arkadaşıyla görüşmek istemiyor, arkadaşı yeniden arayınca annesi, bu kez yalan söyleyemiyordu. Arkadaşı doğum gününü kutlamak için ısrarla otelin kafesine çağırıyordu onu. O dernekte görüşmeyi öneriyor, arkadaşının ısrarı üzerine kafede buluşmayı kabul ediyordu.

Yasemin, önce Fes Turizm'e uğradı, arkadaşlarının yeni yılını kutladı. Sonra da Sultan Turizm'de yine dostlarıyla birlikte çay içip sohbet etti. Söz verdiği saatte The Marmara'nın kafesine gidip bir masaya oturdu. Ancak, daha arkadaşı gelmeden bomba patladı.

1996 yılında, Arkeolog, Fransızca öğretmeni, rehber Yasemin Cebenoyan'ın anısına "Yasemin: Geleceğimizden Kopartılmış Bir Çiçek" adlı bir kitap yayımlandı.

"Yasemin Türkiye'dir"

Yasemin'in arkadaşları, hocaları ve ailesi tarafından büyük bir isyan duygusu ve büyük bir özlemle kaleme alınmış mektupların, yazıların ve şiirlin yer aldığı kitap, kafası ve yüreği sevgi dolu, her şeyini paylaşmaya hazır; ailesini, ülkesini, doğayı, sokak çocuklarını, hayvanları, çiçekleri, dostluğu, paylaşmayı, gülmeyi, kısacası yaşamı çok seven ve çok sevilen; sanata, tarihe, arkeolojiye ve turizme büyük ilgi duyan, donanımlı pırıl pırıl bir genç insanı tanıtıyordu bize.

Yasemin Cebenoyan ender insanlardan biriydi; Füsun Akatlı'nın vurguladığı gibi, Yasemin Türkiye'ydi:

> "...Ömrüm oldukça unutmayacağım bir ölü olarak karşılaştım Yasemin'le. O andan sonra bilgiler ulaştıkça, düşündükçe, gitgide büyüyen bir acı oldu Yasemin benim için: Yasemin Türkiye'ydi.
>
> Yirmi beş yıllık arkadaşım Onat'ı kaybettim o olayda. Kendim, üç genç tiyatrocu arkadaşımla birlikte, onların ve kendimin şokunu yaşadım. Bunların hepsi çok sarsıcı, acıtıcı, yıkıcı etkiler bıraktı üzerimde. Ama Yasemin, ölümünü görsel olarak, capcanlı bir tablo olarak yaşadığım için midir, başka bir yeri dağladığı yüreğimde ve beynimde...hiç çıkmayacak, silinmeyecek bir iz bırakarak. Bir simge gibiydi. Yasemin, Türkiye'ydi.
>
> Terör kördür. Nereden, kimden, hangi amaçla gelirse gelsin, alçaktır. hiçbir haklı amaç uğruna haksız bir eylem yapılamaz. Terör, Uğur Mumcu'da olduğu gibi seçerek vurduğunda da, Onat ve Yasemin'de olduğu gibi seçmeyerek vurduğunda da kördür. Gözünü kan bürüyemeyecek kadar soğukkanlıdır. Haindir.
>
> Cafe Marmara'da 30 Aralık 1994 akşamı, saat 18.00'de Onat'ın, Yasemin'in ve benim bulunmamız bir tesadüftü. Patlayan bombanın parçalarının Onat'a ve Yasemin'e isabet etmesi tesadüftü. Öldürücü noktalara saplanmaları tesadüftü. Unutmamalı ki madalyonun bir de öbür yüzü var: Bomba parçalarının orada bulunan diğer kimselerden birine isabet etmemesi de tesadüftü. Sizin oğlunuzun, kızınızın, bir yakınınızın ve kendinizin orada olmamanız da bir tesadüftü. Bugün benim yaşıyor olmam kadar, sizin yaşıyor olmanız da bir tesadüf.
>
> Yaşamı, zorluklar kadar tesadüfler de yönlendiriyor şüphesiz.

Bir çeşit düzen. Ama bu, kaderci bir teslimiyetçiliği haklı göstermez. Terörün körlemesine saçtığı ölümün gelip Yasemin'i bulması tesadüftür ama; terörün beslenmesi, güçlenmesi, başını dik tutması, muzaffer olması, cezasız kalması tesadüf değildir. Ateş düştüğü yeri yakmaz yalnız. Ateş büyür, genişler, yayılır, yangın olur, Türkiye'yi yakar. Yasemin, Türkiye'dir..."

Yasemin Cebenoyan doğaya aşıktı. "Hayata önem vererek, onu keyifle dokuyarak" yaşadı. Babası Hikmet Cebenoyan'a göre, Yasemin kendisini öldürenlere şunları söyledi:

"Beni öldürdünüz. Oysa oturup konuşabilirdik. Belki benim sizden, belki sizin benden öğreneceğiniz birçok şey olabilirdi. Oysa siz bir bombayla, bu olanağı ortadan kaldırdınız. Beni öldürmek istemiyordunuz. Sizin istediğiniz belki de beni ve benim gibileri korkutmak, yılbaşında sokağa çıkmamı, dilediğim gibi yaşamamı engellemek yani toplumu terörize etmekti. Bunu Müslümanlık adına yaptığınızı söylediniz. Beni Müslümanlık adına itlaf ettiğinizi yazdınız. Belki de sizi ikna etme olasılığım koydurdu bu bombayı. İkna olmak ya da ikna etmek değil, bomba koymak istiyordunuz. Size kızmıyorum. Sizi bomba koymaya ikna edenlerle oturup konuşmak isterdim. Ama siz beni öldürdünüz."

Yasemin Cebenoyan, hiç tükenmeyen öğrenme arzusu ile çok sevdiği ülkesini karış karış gezmiş ve karış karış gezdirip anlatmış, insanlara sevdirmişti. Ülkesini en iyi şekilde tanıtmayı ve temsil etmeyi görev bilmiş, bütün varlığıyla çalışmış ve çok başarılı olmuştu. Kardeşi Cüneyt Cebenoyan'a göre Yasemin, arkasında büyük bir sıcaklık bırakarak gitti:

"Yasemin'i tanımış mıydınız, bilmiyorum. Ben 35 yıl kardeşi olma şansına sahip oldum. Doğrusu her zaman bu şansımın farkında değildim.

Aynı ilkokula gittik. Abim evlenip, evden ayrılana kadar aynı odada kaldık. Didişerek büyüdük birlikte, bazen saç saça, baş başa kavga ettiğimiz de oldu. Ama birbirimizi en iyi anlayanlar da

biz olduk her zaman.

Aramızda özel bir dil, özel bir espri anlayışı gelişmişti. Belki başka hiç kimsenin komik bulamayacağı şeylere gülerdik. Birlikte yaşadığımız bize komik gelen olaylar ve konuşmalardan oluşan geniş bir repertuarımız vardı. Hani fıkradaki, fıkraları simgeleyen rakamları söyleyip gülen insanlar gibi biz de bir iki kelimeyle, bazen de bir ünlemle koca bir anıyı hatırlayıp, yeniden gülerdik. Bana "kardeşimm" demeyi severdi. Ben de ona "Yasemik" derdim. Kelimeleri kısaltarak yeni bir dil geliştirmişti. "Güle güle" yerine "güle", "alasmaladık" yerine "alas", "iyi geceler" yerine önceleri "iyi", sonraları sadece "i" demeye başlamıştı. Bu tarz aramızda iyice yaygınlaşmıştı. Bazen bu tarzda diyaloglar içeren bir hikaye yazsam diye hayal kurardım.

Çok güzel gülerdi Yasemin. Herkes güzel gülemez. Bütün varlığıyla gülebilen insanlardandı. En çok insanların oynadıkları rollere gülerdi, abartılı davranışlara, mimiklere, jestlere. Üstelik komik bulduğu şeylere genellikle anında gülerdi, gülmesini bastırmaz, saklamazdı. O kadar doğaldı ki, kimse de alınmazdı Yasemin'e. Dalga geçildiği hissini yaşamazdı. Küçümseme, karşısındakini ezme çabası yoktu Yasemin'de, belki de ondan.

Herkesin içindeki insanı görmeye ve sevmeye hazırdı. herkesi sevmezdi elbette. Ama sevecendi. Önyargıyla yaklaşmazdı kimseye. Kültürü, dünya görüşü ne olursa olsun herkese insan olarak bakardı.

Nasıl hissediyorsa öyle yaşadı. Adaletten, eşitlikten yanaydı. Kendisine karşı dürüsttü. Başka türlü olamadığı bir biçimde davranırdı yalnızca. Belki de bu yüzden sahip olduğu ve savunduğu değerleri yitirmedi hiçbir zaman.

Yasemin her şeyini paylaşmaya hazır, vermekten mutlu olan ender insanlardandı. Çok sevdi, çok sevildi. Büyük bir sıcaklık bıraktı arkasında. Daha büyük bir başarı düşünemiyorum."

PKK mi, İBDA-C mi ?

Saldırının ardından gerçekleştirilen operasyonlarda birçok kişi gözaltına alındı.

Kutlar'ın öldüğü bombalama eylemini üstlenen şeriatçı terör örgütü İBDA-C, yayın organı Taraf dergisinde The Marmara Oteli'ne bomba koyduklarını açıkladığı halde polis üzerine gitmedi ve PKK'ye yönelik olarak düzenlenen bir operasyonda yakalanan 20 kişinin Onat Kutlar'ın ölümüne neden olan bombalama olayını gerçekleştirdiğini belirtti. Olay, PKK'nin bazı eylemleriyle birleştirildi.

Bunlardan İstanbul DGM'ye çıkarılan ve aralarında iki PKK'li itirafçının da bulunduğu 13 kişi tutuklandı.

14 Ağustos 1995 günü TBMM Genel Kurulu'nda RP Konya Milletvekili Mustafa Ünaldı cinayetin faillerine ilişkin bir soru önergesi verdi:

"Son zamanlarda bazı cinayetler İslami kimliğe hakaret etme kasdi ile hayali bazı örgütlere yüklenmektedir.

Bunlardan birisi de Onat Kutlar'ın öldürülmesi olayıdır.

1. Gazetelerde çıkan haberlere göre Kutlar'ın katilleri yakalandı ve PKK'lı çıktı. Bu durum tavzih edildi mi?

2. Böylesi kasıtlı yayın ve haber yapan mihraklarla ilgili bir çalışmanız var mıdır?

3. Varsa sonuçları nelerdir?"

Soru önergesine İçişleri Bakanı Nahit Menteşe'nin yanıtı şöyle oldu:

"...Olay akabinde bazı basın çevreleri tarafından elde hiçbir delil olmadığı halde eylemin İslami örgütler tarafından gerçekleştirildiği yönünde çeşitli yayınlar yapılmıştır.

Ancak; 21.4.1995 tarihinde İstanbul Sarayburnu'nda bir otoparkta meydana gelen patlama olayı akabinde yapılan operasyonel çalışmalar sonucunda PKK terör örgütüne mensup 15 militan gözaltına alınmıştır.

Yakalanan örgüt mensuplarının üzerinde ve göstermiş oldukları ev ve iş yerlerinde çok miktarda silah ve mühimmat ele geçirilmiş, aralarında Onat Kutlar ve Yasemin Cebenoyan'ın ölümü ile neticelenen bombalı eylem de olmak üzere 13 olay aydınlatılmıştır.

30.4.1995 tarihinde İstanbul Valiliğince yapılan bir basın açıklaması ile, gerçekleştirilen operasyon ve aydınlatılan eylemler kamuoyuna duyurulmuştur.

Terör örgütleri, kamuoyunda kendilerini tanıtabilmek ve propagandalarını yaptırabilmek için zaman zaman kendileri tarafından gerçekleştirilmeyen eylemleri de üstlenebilmektedirler. Özellikle dini motifli örgütlerden oluşan (İBDA-C) isimli örgüt mensupları bu tür faaliyetlere teşebbüs etmekte ve eylem sonrası çeşitli basın-yayın organlarını arayarak kendileri gerçekleştirmediği halde eylemleri üstlenme yoluna gitmektedirler. Haliyle basın-yayın organları da bu üstlenmeyi haber olarak kullanmaktadırlar.

Diğer taraftan bazı eylemlerin ise gerçekte kayıtlarda olmayan bazı örgüt isimleri adına üstlenildiği görülmekte, bu da genelde hedef saptırma amacıyla yapılabilmektedir."

Yargılama aşamasında savcılığın verdiği mütalaada, sanıklardan Deniz Demir, Hicran Kaya, Abdülcelil Kaçmaz ve Hasan Kızıl-

kaya'nın, TCK'nin 125. maddesi uyarınca "Devletin hâkimiyeti altındaki toprakların tamamını veya bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya teşebbüs etmek" suçundan ölüm cezasına çarptırılması istendi.

Sanıklar, The Marmara Oteli'nin girişinde bulunan kafeteryaya bırakılan bombanın patlaması sonucu yazar Onat Kutlar ile arkeolog Yasemin Cebenoyan'ın ölümü, Haliç Köprüsü'nün altına bomba konulması, Ayasofya Müzesi'nin önüne bırakılan bombalı otomobilin, çekildiği Sarayburnu'ndaki Belediye Otoparkı'nda patlaması ve çekici sürücüsü Ayhan Manga'nın hayatını kaybetmesi olaylarının da aralarında bulunduğu 16 ayrı bombalama, öldürme ve yaralama eylemlerinden sorumlu tutuldular.

Onat Kutlar ile arkeolog Yasemin Cebenoyan'ın da yaşamlarını yitirdikleri çok sayıda bombalama eylemini terör örgütü PKK adına gerçekleştirdikleri iddiasıyla yargılanan 20 sanıktan 4'ü, 2003 yılında, müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Sanıklardan 2'sinin beraatını kararlaştıran mahkeme, 12 sanığın cezalarını ise erteledi.

İstanbul 3 No'lu DGM'deki duruşmada son sözleri sorulan sanıklardan Hicran Kaçmaz, terör örgütü PKK'ye 1993 yılında katıldığını, ancak hiçbir eyleme katılmadığını savundu. Kaçmaz, "Örgütün propaganda bölümünde yer aldım. 1995 yılında ise örgütle bağlantılarımı kestim" dedi. Diğer sanıklar da suçlamaları reddederek beraatlarını istediler. Mahkeme heyeti, sanıklardan Deniz Demir, Hicran Kaçmaz, Abdülcelil Kaçmaz ve Hasan Kızılkaya'ya "Devletin hâkimiyeti altındaki toprakların tamamını veya bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya teşebbüs etmek" suçundan müebbet hapis cezası verdi. Ancak, suç tarihinde 18 yaşından küçük olması nedeniyle cezası 16 yıl 8 aya indirilen Kızılkaya'nın cezaevinde yattığı süre de göz önüne alınarak tahliyesine karar verildi.

Aynı davada "terör örgütü üyesi olmak" suçundan yargılanan sanıklardan Hasan Ergün ve Kemal Aydın'a 12 yıl 6 ay hapis cezası veren mahkeme heyeti, "örgüte yardım ve yataklık" suçundan yargılanan 12 sanığın ise dosyalarını 4616 sayılı Şartla Salıverilmeye, Ceza ve Davaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca erteledi.

"Amaç turizmi baltalamak"

20 sanıktan 4'ünün müebbet ağır hapis cezasına çarptırıldığı 26 Şubat 2003 tarihli kararın gerekçesinde Mesut Ünsal'ın isteği üzerine sanık Deniz Demir ve Gülşen Özdemir'in The Marmara Otel'e "Türk turizmini baltalamak için bomba koymayı kararlaştırdıkları" belirtildi. Hamit Şen'in evinde yapıldığı belirtilen bombayı Gülşen Özdemir'in paltosuna koyup otele getirdiği ve Deniz Demir'in önceden gelip kafeye oturduğu anlatılan kararda, Özdemir'in daha sonra paltosunu vestiyerin yanındaki portmantoya astığı ve birlikte otelden ayrıldıkları

kaydedildi.

Kararda ayrıca, sanık Deniz Demir'in anlatımına dayanarak The Marmara Oteli'ne düzenlenen saldırının kararını veren Mesut Ünsal ile eylemi gerçekleştirenlerden Gülşen Özdemir'in 1 Şubat 1995 tarihinde Haliç Köprüsü ayaklarına bomba konulması eyleminde, bombanın zamansız patlaması sonucu yaşamlarını yitirdikleri belirtiliyordu.

TCY'nin 125. maddesi gereği müebbet ağır hapis cezasına çarptırılması kararlaştırılan sanık Deniz Demir'in üzerine atılı 17 eylemden 6'sı hakkında kesin delil bulunamadığı belirtilirken gerekçeli kararda şu ifadelere yer verildi:

> "Sanık yönünden sabit olan 11 ayrı eylemin vahameti, yoğunluğu, sürekliliği göz önüne alınarak üzerine atılı TCY'nin 125. maddesi uyarınca cezalandırılması gerektiği ve sanığın her ne kadar her aşamada örgütteki konumu, katıldığı eylemler ile ilgili ve örgüte ait bildiği şeyleri açıklayarak pişmanlık yasasından yararlanmak istediğini beyan etmiş ise de dosyada mevcut İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yazılarından anlaşılacağı üzere sanığın anlatımlarının pişmanlık yasasından yararlanmasını gerektirecek mahiyette olmadığı anlaşıldı. Bu nedenle pişmanlık yasasından yararlandırılamayacağı. Ayrıca sanığın üyesi olduğu terör örgütünün 'bölücü' örgüt olması, sanığın katıldığı eylemlerin nitelik, yoğunluk ve süreklilik açısından vahamet arz ettiği, sanığın katıldığı kabul edilen eylemlerin çoğunluğunun halka açık çok sayıda insanın bulunduğu yerler olması, eylemler nedeniyle çok sayıda kişinin yaralanması ve büyük maddi hasarın meydana gelmesi nedeniyle kamuoyunda büyük infiale neden olan eylemler olması nedeniyle sanık Deniz Demir'e hiçbir hafifletici hükmün uygulanmamasına karar verildi."

Karar bozuldu

2004 yılında, Yargıtay, Onat Kutlar ile Yasemin Cebenoyan'ın yaşamlarını yitirmelerine neden olan bombalı saldırının da aralarında bulunduğu çok sayıda eylemi terör örgütü PKK/Kongra-Gel adına gerçekleştirdikleri iddiasıyla yargılanan 20 sanık hakkında verilen kararı bozdu.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin kararında, sanıklar Deniz Demir ve Hicran Kaçmaz'ın "Topluma Kazandırma Yasası'na başvurularının incelenmeden karar verilmiş olması" bozma nedeni sayıldı. Daire'nin kararında, "Sanıklar Deniz Demir ve Hicran Kaçmaz'ın 4959 Sayılı Topluma Kazandırma Yasası'ndan yararlanma istekleri karşısında hukuki durumlarının buna göre yeniden tayin ve takdirinde zorunluluk bulunması, aralarında fiili ve hukuki bağ bulunması nedeniyle tüm sanıklar yönünden bozmayı gerektirmiştir" denildi. İstanbul 3 No'lu

DGM'de görülen davada 20 sanıktan 4'ü TCY'nin 125. maddesi gereğince müebbet ağır hapis cezasına çarptırılmıştı. Sanık Deniz Demir'in Topluma Kazandırma Yasası'na başvurusunun değerlendirilmemesi bozma kararı sayılırken davanın gerekçeli kararında Demir'in "Pişmanlık Yasası"ndan yararlanamayacağı belirtilmişti.

Pişmanlık indirimi

2007 yılında, yeniden yargılanan sanıkların cezasında "pişmanlık" indirimi yapıldı. Yargıtay'ın, bazı sanıkların Topluma Kazandırma Yasası'na başvurularının incelenmediği gerekçesiyle bozduğu 12 yıllık davada ikinci kez karar verildi. İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya davanın tek tutuklu sanığı Abdülcelil Kaçmaz katıldı. Kaçmaz, davanın gerçek sanıklarının dışarıda olduğunu savunarak tahliye talebinde bulundu. Mahkeme heyeti, sanıklardan Deniz Demir ile Hicran Kaçmaz'ı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırdı. Demir ve Kaçmaz'ın 4959 sayılı Topluma Kazandırma Yasası'na yaptığı başvuruyu göz önünde bulunduran mahkeme heyeti, Demir'in cezasını 16 yıla, Kaçmaz'ın cezasını ise 14 yıl ağır hapse indirdi. Abdülcelil Kaçmaz müebbet hapis cezasına çarptırılırken, sanık Hasan Ergün'e ise 6 yıl 3 ay hapis cezası verildi. Yargıtay'ın bozma kararına karşı görüşü sorulamayan sanık Hasan Kızılkaya'nın dosyası ise ayrıldı.

"Canım Onat"

Onat Kutlar'ın öldürülüşünün onuncu yılında, eşi Filiz Kutlar bir yazı kaleme aldı. 9 Ocak 2005 tarihinde, Cumhuriyet Dergi'de yayımlanan yazı şöyleydi:

> "Canım Onat seni yitireli on yıl oldu, on acı yıl. 11 Ocak'ta onuncu anma gecen için dostlarımızla birlikte hazırlıklar yapıyoruz. Dayanmak çok zor.
>
> Fotoğraflarından yapılacak bir gösteri için ne kadar fotoğrafın varsa ortaya çıkardım. Sevgili Sinan'ın çektiği senin hiç göremediğin o güzel fotoğraflarımız da karşımda.
>
> Günlerdir elimdeki video kasetlerdeki görüntülerini izliyorum, anma gecende gösterilecek bölümleri seçebilmek için, içim burkularak, gözlerim dolarak. Bazen de anlattığın şeylere kendimi tutamayıp gülerek. Bu anlarda hissettiklerimi anlatabilmem çok zor, çünkü hem karşımdasın hem değilsin, sanki uzansam sana dokunabileceğim, ama yoksun!
>
> 25 Aralık 1994'te son fotoğrafların olduğunu bilmeden çekmiş olduğum gülen portrelerin, yaşamın boyunca çekilmiş çeşitli enstantaneler hepsi önümde. Sensiz geçen on yıl inanılır gibi değil,

katlanılması zor yıllar.

Hiç gözümün önünden gitmeyen gülen yüzün, kahkahaların hepsi dün gibi aklımda. Yıllar geçtikçe yitirilen kişinin anılarının silikleştiği söylenir, ama öyle değil. Sanki senden dün ayrılmışım gibi anın taptaze, acın da. Hep yüreğimde taş gibi duran bir acı var. Artık sık sık ağlamıyorum, sadece.

Hep yanımdasın canım benim, güzel bir film gördüğümde, güzel bir kitap okuduğumda hep seninle konuşuyorum sanki, fikrini soruyorum.

Sabahları pişirdiğin espressonun kokusu bütün evi sarardı, gülümseyerek uyanırdım hep. Beklenmedik bir zamanda elinde bir demet çiçekle kapıda belirirdin, yüzünde kocaman, insanın içini ısıtan gülümsemenle. Bazen yolda aniden birini sana benzetir gibi oluyorum, yüreğim hopluyor. Belki de yokluğunu hâlâ kabullenemedim.

Sevgili Güneş ile Barbro'nun ellinci evlenme yıl dönümlerini kutladığımız o güzel gecede bir araya geldiğimiz Latife ve Salih ile senden uzun uzun söz ettik buruk bir halde.

Beraberliğin ellinci yılını kutlamak ne mutluluk, o gece hem çok mutlu oldum hem de çok hüzünlendim. Sonra hemen her anı mutluluk dolu bir yedi yıl yaşamanın da bir şans olduğunu düşündüm.

Keşke sonu bu kadar acı bitmeseydi, bu ne haksızlık diye hâlâ isyan ediyorum. Evlenme yıldönümümüz kâbusa dönüştü, aldığımız hediyeleri birbirimize vermemize izin vermediler. Günler sonra ceketinin cebinde bulduğum kolyeyi ara sıra çıkarıp bakıyorum, ama bir türlü boynuma takamıyorum, çünkü boğazıma bir şey düğümleniyor.

Bu yılları birlikte geçirebilirdik diye düşünmeden edemiyorum. Ne yazık ki terörün sonu gelmiyor bir türlü. İnsanları sevdiklerinden acı bir şekilde ayırmaya devam ediyorlar. 'Gündemdeki Konu' kitabındaki terörle ilgili yazın her okuduğumda içimi yakıyor. Yazı 'Nereye yürüsem ayağıma kan bulaşıyor. Terör içindeyim' diyerek bitiyor.

Sen umutsuzluğu sevmezdin, ben de umutsuz olmak istemiyorum. Belki terörün hiç bir işe yaramadığını, sadece yeni acılar getirdiğini anlayacaklardır bir gün, kim bilir.

Deprem...

Cafe Marmara'da Onat Kutlar ile birlikte yaşamını yitiren arkeolog Yasemin Cebenoyan'ın Yalova'da bulunan annesi Tuncay, babası Hikmet Cebenoyan ve 1.5 yaşındaki yeğeni Ali 17 Ağustos 1999'daki depremde göçük altında kalarak hayatlarını kaybetti...

Filiz Kutlar:

"Faili meçhul kalacak..."

Bize Onat Kutlar'dan söz eder misiniz?

Onat Kutlar gibi çok yönlü ve çok özelliği olan birini birkaç cümleyle anlatmak gerçekten zor.

Herkese, hiç karşılık beklemeden vermek isteyen cömert biri, gönlü cömert biri. Gerçek anlamda bir entelektüel ama son derece alçak gönüllü. Herkesin sevdiği biri oldu hep.

Karşısındaki kişiyle sanki o da aynı bilgiye, birikime sahipmiş hissini vererek konuşan bir kişi daha tanımıştım, o da konservatuarda hocam olan Melih Cevdet Anday'dı. Gerçekten çok geniş ilgi alanları olan bir adam, her alanda (Hâlâ hayattaymış gibi şimdiki zaman kullandığımı fark ediyorum, belki bunca yıl sonra bile artık olmadığını içim kabul etmiyor). Son derece güvenilir, neşeli, dost canlısı ve fazlasıyla yardımsever biri diye anlatabilirim onu.

Benim için ise son derece özel biri. Birlikte yaşadığımız yıllar boyunca bana hep çok sevildiğimi, onun için çok önemli olduğumu hissettirdi. Başlarda birbirini seven çiftler arasında bu son derece olağandır ama yıllar geçtikçe çiftler birbirine alışır ve eskisi kadar birbirinin üzerine titremezler. Bizim toplam olarak yedi yıllık bir beraberliğimiz olabildi, bunun beş yılı evlilik. Evlenme yıl dönümümüz olan 30 Aralık sabahı bana söylediklerini hayatım boyunca unutamam her halde: "İçimden sanki berrak bir nehir akıyor, o kadar mutluyum ki seninle, hayatımın en mutlu yıllarını yaşıyorum." O mutlu başlayan sabah akşama kabusa dönüştü.

Nasıl tanıştınız, ne zaman evlendiniz?

Yıllar önce Sinematek'in Sıraselviler'deki yerinde tanışmıştık, Sinematek üyesiydim ama o tanışıklık herhangi bir özellik taşımıyordu. Yıllar sonra yolda rastladığımda da, beni nereden tanıyacak deyip yanımdan geçen Onat Kutlar'a selam vermemiştim, oysa tanırmış. Onun gibi dikkatli birinin tanımaması mümkün mü?

Yıllar sonra, bir arkadaşımla Taksim'deki Çiçek Bar'a gittiğimde onunla yeniden karşılaştım ama yine selam vermeyi daha önce açıkladığım nedenden ötürü düşünmedim, hele aradan bu kadar yıl geçtikten sonra. Arkadaşım Metin Duru onun masasında oturuyordu, benim yanıma geldi, selamlaştık ve bana; "Onat Kutlar, Filiz değil mi o, diye seni sordu, istersen bir merhaba de" dedi. Onun üzerine selamlaştık ve

sonraki günlerde sık sık karşılaşmaya başladık. Yine bir karşılaşmamızda arkadaşlarımla birlikte beni yemeğe davet etti ve böylece çok hoş bir dostluk başladı aramızda. Benden önce arkadaşlarım onun benimle özel ilgilendiğini anladılar. Hepimiz onunla birlikte olmaya onun sohbetine doyamıyorduk. Zaman içinde dostluk aşka, özel bir arkadaşlığa dönüştü. Biz de birlikteliklerde kaçınılmaz olan bazı çatışmalar yaşadıktan sonra 30 Aralık 1989 tarihinde evlendik.

Yaşantımız olağanüstü güzeldi. Çok sevdiğimiz dostlarımızla birlikte akşamları onun iş çıkışında buluşurduk, bazen birlikte yemeğe giderdik. Hafta sonları, özellikle pazarları evde olmaya alışık olmayan Onat, evde vakit geçirmeye bayılıyordu. Birlikte gazetelerimizi okuyup, bir kahve, bir kahve daha içip sohbet ederdik. Birlikte yapılacak seyahat imkanlarını hiç kaçırmıyorduk. Bir seyahat tutkunu olan beni mutlu etmek için o da fırsat kolluyordu. Gün içinde birkaç kez telefonlaşırdık, kısacası çok hoş bir yaşamımız vardı. Birbirinin yaşamına, özeline müdahale etmeden saygıyla, sevgiyle yürütülen bir beraberlikti.

Olayı nasıl öğrendiniz?

Sağlık nedeniyle sigarayı bıraktığı için, dostlarla buluşmak için artık Çiçek Bar'ı değil de daha az sigara dumanı olan Cafe Marmara'yı tercih etmeye başladık. Bu işi kimler yaptıysa, saat altıdan sonra onun ve arkadaşlarının orada olacağını biliyordu, eminim.

O gün evlenme yıldönümümüzdü, ertesi gün de bir dostumuzun evinde yılbaşını birlikte kutlayacaktık. Birkaç gün önce bana akşam Marmara Cafe'de buluşuruz dediğinde, 'Onat sakın haa, görmüyor musun yıl başını başınıza yıkacağız diye, kökten dinciler nasıl tehditler savuruyorlar, yılbaşı bitene kadar oraya gitmek yok,' demiştim. Aynı günün akşamı Cumhuriyet gazetesinin yeni yıl kokteyli vardı. Cumhuriyet'te sadece pazarları değil devamlı yazmaya başlayacaktı artık ama onlara bir şeyden kırıldığı için sabah evden çıkarken "Hiç canım istemiyor gazeteye gitmek" demişti.

O gün öğleden sonra ona hediye almak ve kuaföre gitmek için sokağa çıktığımda onu görmek istedim, ona uğradım bir kahve içtik

birlikte. Sabahki sıcacık konuşmalar belki beni ona çekti. Celal Üstel onu önceden kararlaştırdıkları gibi gazeteye gitmek üzere almaya gelmiş, ama ona "İşim çıktı Celal, ben gelemiyorum, sen git" demiş.

Yanından istemeyerek ayrıldım, bana işimin ne zaman biteceğini sordu, sonra da "kafeye bir uğra" dedi. Daha önceki gitmeme kararını hatırlatmak istedim ama dilim tutuldu sanki ve tamam dedim. Saat yedi gibi Taksim'e geldiğimde karşıdan kafenin karanlık olduğunu gördüm, içeride birileri gidip geliyordu. Biraz yaklaştım oraya, sonra yılbaşı öncesi herhalde kapalı dedim ve hemen İstiklal Caddesi, Mis Sokak'taki evimize acele acele geldim. Kafamı kaldırdığımda evde de ışık görmeyince içim bir tuhaf oldu. Çünkü ben zaten gecikmiştim o neredeydi? Evlenme yıldönümümüzü kutlamak için yemeğe gidecektik. Eve girdiğimde 30 kadar mesaj gördüm telesekreterde, not bırakanlardan biri sekreteri, arkadaşı Nimet'ti. "Filiz küçük bir patlama olmuş merak etme Onat Amerikan Hastanesi'nde" gibi bir not bırakmış. Oğlu Gazel ona benzer bir not bırakmış. Beni heyecanlandırmamaya gayret edilmiş, onlar da henüz işin vehametini bilmiyorlardı. Hemen çok kötü bir şey olduğunu hissettim, gözümden yaşlar inerek bir taksiye atladığım gibi hastaneye gittim, herkes orada. İçeride muayene edildiğini belki ameliyat olacağını söylediler, başka bir şey öğrenemedim. Daha sonra acildeki odadan çıkardılar, ameliyat edileceğini söylediler. Korkunç gecenin sonunda doktor beni ve kardeşlerini çağırdı.

Ameliyatın iyi geçtiğini ama bundan sonra yürümesinin mümkün olamayacağını söyledi. Onat gibi hareketli, yerinde duramayan bir adam bunu nasıl kabul edecekti? Bazen ümidimizi yitirerek bazen ümitle geçen 11 günün sonunda onu kaybettiğimizi öğrendik. Terörün ne amaçla olursa olsun her türlüsüne lanet ettim.

Dava sonucunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Doğru dürüst bir soruşturma yapıldığını sanmıyorum. Ben kafeye vardığımda bile kırılan camlar takılmış, her yer süpürülmüş, tertemiz olmuştu bile. Bütün ne varsa silinip süpürülmüştü, delil olacak bir şey zaten kalmamıştı. Olayı önce İBDA-C üstlendi, dinci gazetelerde İBDA-C'nin sonuçtan memnunluk duyduğu ifadeleri yer aldı, o gazeteler iğrenç şeyler yazdı bu konuda. Sonra PKK'nın yaptığı tezi ortaya atıldı. Bir çok davayı bir havuza attılar, hepsi bir arada görüldü ki bu dava başlı başına çok önemliydi. İtirafçının yaptığı itiraflar bana hiç inandırıcı gelmedi, o kişi olduğuna ikna olamadım, hiçbir zaman. O kişi rolünü iyi çalışmamıştı bence.

Dava süreci de sonucu da kara komedi, bir rezillik. O mahkemedeki kişiler başka suçlar işlemiş kişilerdi ve biri itirafçı olup paçayı

kurtarmak istedi. Adalet yerini bulmadı ne yazık ki. Daha da acı olan faili bulunmuş gibi gösteriliyor olması. Ama faili meçhul olarak kalacak bizim için hep.

Onat Kutlar öldürülmeseydi neler yapar, neler yazardı? İleride ki projelerinden size söz eder miydi?

Hayatı devam etseydi Cumhuriyet gazetesinde güzel yazılarını okumaya devam edecektik. Konusu Korfu Adası'nda geçen bir roman yazmayı tasarlıyordu, hatta o yaz Korfu Adası'na gitmeyi planlıyorduk. Yeni senaryolar vardı kafasında onları yazmak istiyordu. Zaten yazdığı snopsisler vardı, onları senaryo haline getirecekti. Bir de birlikte bir düşümüz vardı, güzel yolculuklara çıkıp ben fotoğraf çekecektim, o da o yerlerin yazılarını yazacaktı. Yani kısacası keyifli, yazı dolu bir yaşamı olacaktı.

Bugün geriye baktığınız zaman olayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çok acı dolu yıllar yaşadım ama o değerli insanların hayatının yok olmasının yanında benim acılarım hiç kalır. O kötü olaydan sonra günlerce, aylarca o günü, sanki bir şeyleri değiştirebilirmişim gibi geriye getirmek isteği vardı içimde. Neden ona "hani kafeye gitmeyecektik" demedim diye kendimi yıllarca yedim. Bana evlenme yıldönümümüz için aldığı hediyeyi onu kaybettikten birkaç gün sonra Serra ile birlikte ceketinin cebinde bulduk. Hediyesini ne o bana verebildi ne de ben ona verebildim.

Bugün geriye baktığımda değerli insanların birer birer yok edildiğini görmek çok acı verici. Bu çapta değerli insanlar kolay yetişmiyor.

Türkiye'nin durumunun daha da kötüye gidiyor olması acımı kat kat arttırıyor. Ülkemizin bu korkunç halini, değişimini gördükçe hep Onat'a sormak istiyorum, "Ne olacak?" diye. Bu duygum hiç değişmedi ama soracak Onat yok edildi, ne yazık ki...

Mayıs 2008

Onat Kutlar anlatıyor:

Bu ülkede doğmaktan mutluyum

Ülkemin yarı feodal, yarı bürokrat ailesinin çocuğuyum. Babam hem arazi sahibi, hem de hakim. Ve cumhuriyet insanının bilinen özellikleri onda da var. Babamın memuriyet duraklarından birinde, Alanya'da doğdum. Çocukluğumun bir kısmı İzmir'de geçti ve Antep'e geldik.

Bir isyan duygusuyla büyüdüm

Antep'e geldiğimde ilkokula başladım. Yani demek ki yedi yaşına kadar İzmir'deymişim. Ortaokulu ve liseyi Antep'te bitirdim; Antep'in taşranın o baskı ortamında. Bu baskı nedeniyle de, çocukluktan başlayarak içimde yerleşen bir isyan duygusuyla büyüdüm. O kabuğu kırmaya çalıştım, ama kırıp çıkarken bile o kabuktan epeyce şey almışımdır herhalde. Her şey çok zordu diye düşünüyorum şimdi bakınca. Buna rağmen, oradaki öğretmenlerim, aralarında Nedim Gürsel'in babası Orhan Gürsel ve bir zaman bakanlık yapmış olan Zekai Baloğlu'ndan, onlardan elde edebileceklerimin en fazlasını elde etmeye çalıştım. Ama yetmedi tabii.

İlk şiir defterimi babam hediye etti

Liseden sonra İstanbul'a geldim ve aynı yoksulluğu burada yaşadım. Çok sevdiğim yazarların kitaplarını görüyordum sahaflarda Fransızca... Bir tanesi çok hoş olaydır: Peyami Safa'nın bütün bir Proust külliyatı, on iki cilt filan, *Kayıp Zaman Peşinde*. Onların hepsini satın aldım. Fakat Fransızca bilgim yeterli olmadığı için Çince okur gibi okudum ve bu çaba yıllarca sürdü. Öyle tuhaftı ki, Paris'e gittiğimde on binin üstünde sözcük biliyordum ama lokantada çorba bile isteyemiyordum. Yani imkan hazır değildi. Arayıp bulduktan sonra edinmek, kendime maletmek zorundaydım. İşte o dönemde sanıyorum çocukluktan başlayarak, bütün kapalı dünyanın dışına çıkmak için bir yoldu herhalde edebiyat... İlk şiir defterimi babam hediye etti bana. O zaman ilkokuldaydım.

Başkaldırmak için bir yoldu edebiyat...

...O sözünü ettiğim baskıcı ortamın dışına çıkabilme, ona başkaldırmak için bir yoldu edebiyat... Başkaldırı deyince, ülkemizin bir isyan geleneği var... Pir Sultan'dan bu yana sayısız başkaldırı... Bu

yüzden bütün yaşamımda üzerimdeki herhangi bir ipotekten çok korktum. Mecbur olduğum zamanlarda dişimi sıktım, ama kabul etmedim hiçbir zaman. Yaşamın getirdiği ipotekler konusunda da, yani yaptığımız işin, yaşam kaygılarının getirdiği birtakım dayatmalara hep karşı çıktım. Ama sabırsız da olmadım. Bu da kökenimle ilgili sanırım. Yani Anadolu insanı çok sabırlıdır, olağanüstü sabırlıdır. Gerçi onlar kadar sabırlı olduğumu söyleyemem, onlar destan yaratırlar. Ama belli ölçüde sabırlıyım, tabii bu kabullenme değil. Sabrediyorsun ama başkaldırıyorsun belli bir zaman sonra.

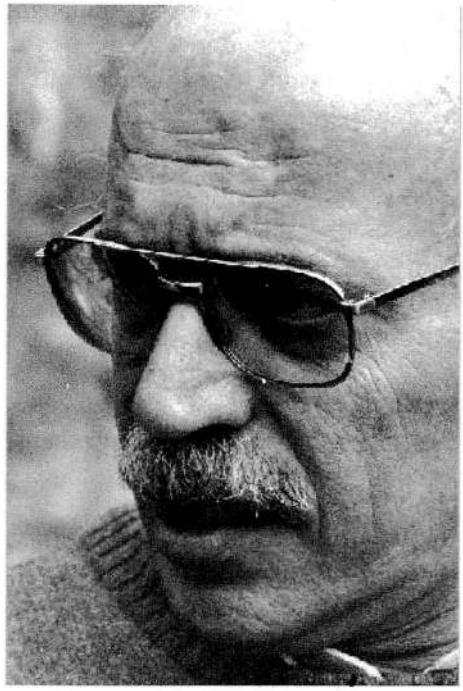

Okulu terk edip Paris'e gittim

...Biraz fazla erken olduğunu söylemeliyim, 1950'de yayımlandı ilk şiirim. 1952'de yayımlandı ilk hikayem; 36 doğumlu olduğuma göre demek ki 14 yaşında ilk şiir (*Küçük Dergi*'de, Adnan Benk ve Vedat Günyol'un yayımladıkları) 16'da ilk hikaye: *Seçilmiş Hikayeler*'de Volan Kayışı adında, hiçbir kitabımda yer almayan bir hikaye. Oldukça erken. Bunlar Antep'te oluyor. Orada küçük bir çevremiz vardı. Ülkü Tamer, hatta bir seferinde Yılmaz Güney de gelmiş ama ben hatırlamıyorum, o söyledi sonradan. Adana'da *Salkım* dergisini çıkaranlar, gider gelirdi. İşte Orhan Gürsel tabii. Yani küçük bir edebiyat çevremiz vardı. İstanbul'a gelince varolan edebiyat çevresine sorumsuzca daldım. Kısa bir süre sonra, 1956'da A dergisini çıkardık. Erdal Öz, Adnan Özyalçıner, Kemal Özer, Ülkü Tamer, Demir Özlü ve diğer arkadaşlar.

1960'ta -hukuk okuyordum o sıra- yine bir isyan duygusuyla, okuduklarımın, okutturulanların saçmalığına isyan ederek son sınavın son sözlüsünü bırakıp Paris'e gittim.

...Okul bitmedi. Kara Ticaret Hukuku'nun sözlüsüne girmedim ve mezun olamadım. Paris benim açımdan birçok yönüyle belirleyici

oldu. Son derece kısıtlı bir ortamdan, gene son derece zengin bir ortamın içine düşmem nedeniyle her alandaki merakımı gidermeye çalıştım. Çok uzun kalmadım Paris'te, bir buçuk iki yıla yakın bir süre. Bu süre içinde İspanya ve İtalya'ya gitme imkanı buldum. Sonra Türkiye'ye döndüm ki, o sıra *İshak* çıkmıştı artık (1959). Yazar saymaktaydım kendimi ama, Paris'te bir sinema tutkunu olmuştum. Bir süre Doğan Kardeş'te yazı işleri sekreterliği yaptıktan sonra Sinematek'in kuruluşunda görev aldım ve sonraki yıllar daha çok sinema, daha az edebiyat olarak sürdü ve bugüne kadar geldi.

Sinematek bir görevdi benim için

...Yazı, benim için kendi ülkem saydığım bir yer. Ne kadar yazmasam da, edebiyatçı dostlarım beni yazar sayma inceliğini hep gösterdiler. Paris'ten döndüğüm sırada gördüm ki, gerek dünya, gerek ülke sinemasının örneklerini toplayan, derleyen, sunan bir kimse, kurum yok ve buna da su gibi ekmek gibi ihtiyaç var. Böyle başladı Sinematek'le olan ilgim. Bir görevdi benim için. Yoksa koleksiyonculuk, arşivcilik bana tam ters bir şey. Biraz önce de anlattığım gibi korumayı, bulduğum bir şeyin üzerine oturup kuluçkaya yatmayı sevmiyorum yani hep şu başka alanlara da yönelen tavrım nedeniyle.

Bir şey söylemek istediğimde yazı yazma zorunluluğu duydum

...Edebiyata gelince, türler arasında bir bağımsızlık savaşı olduğuna inanıyorum. Şiiri, öyküyü, denemeyi birer disiplin olarak kabul etmektense birer anlatım yöntemi olarak kabul etmek çok daha doğru geliyor bana. Sevdiğim kadına ya da hapiste yatan dostuma ya da ismini bilmediğim ama çok önem verdiğim bir uzak insana bir şey söylemek istediğim zaman yazı yazma zorunluluğunu duydum ve bu da konuştuğum kişilere göre değişti, kimine şiir yazdım, kimine mektup yazdım.

Öncelikle, böyle bir ülkede doğmuş olduğum, böyle bir ülkenin yurttaşı olduğum için çok mutluyum. Tabii bu, şoven bir duygu değil, vatanseverlik de değil. Gerçekten de Türkiye'nin konumu, bulunduğu coğrafya bakımından son derece önemli. Tabii stratejik yerimizi, Doğu-Batı arasındaki köprü niteliğini de amaçlamıyorum. Çok köklü kültürel bir mirasın üzerinde oturan, çok genç bir halkın ülkesi Türkiye. Bu yüzden de çok mutluyum Türkiye'de yaşamaktan.

Duyularla ilgili algılamalar yazı kaynağıdır bende

... Sanıyorum duyularla ilgili algılamalar benim üzerimde en derin etkileri bırakıyor. Yani hiçbir yazı kaynağını soyut bir noktada

bulmaz bende. Sinemaya ilgim de bu yüzden belki; bir görüntü, bir köşeye düşen ışık, birdenbire benim dalıp gitmeme neden olabilir. Ya da bir ağaç, bir ses, bir koku. Dokunma duygusu çok kuvvetli... Bir yazma etkeni olarak. Bir temas... Bu yüzden de hareket noktası genellikle somuttur.

Aşk, şiir gibidir

...Galiba aşkı bir parça şiir gibi düşünmek gerekir. Yaşamda şiir var mıdır, yoksa bu bizim zihnimizin ona yüklediği bir şey mi? Böyle bir soruyu şairler genellikle sormazlar. Çünkü böyle bir ayrım yapmak ya şiiri yaşamından koparmak anlamına gelir, ya da yaşamın kendisinde şiirsel dediğimiz şeye uygun birtakım şeylerin bulunmadığı anlamına gelir. Ama biliyoruz ki şiir var. Bir başka özelliği şiirin, kendisi var olmadan önce genel bir tanımlama yapılamaz. Ancak ondan sonrası vardır ve sadece ona yöneliktir. Galiba aşk da öyle bir şey.

Ben-sen yerine biz

...Marx'ı anmak nasıl uygun düşer bilmiyorum, ama kadın erkek beraberliği konusunda bugüne kadar duyduğum en güzel sözleri söylemiş olduğu için belirtmek istedim "İnsan toplumsallığının en yetkin örneğidir kadınla erkek arasındaki beraberlik" diyor, çünkü ben ve senin yerine biz geçer."

Kadınlar... Yaşamın kendisi gibi gelen varlıklar

...Kadınların yaşamın kendisini sanki daha yakından duyuran, bize sanki yaşamın kendisi gibi gelen varlıklar olduğuna inanıyorum.

Eğer yaşam tutkunuz da varsa, yaşamın kendisi gibi gördüğünüz varlıklara yabancı kalamazsınız. Tersi, ölüm duygusu verir bana. Yaşamın kadınla ilgili olmayan bir bölümü neredeyse hiç olmadı. Ve yaşamın her döneminde bırakın bir ilgi alanı olmasını, bir tutku olarak hep sürdü. Bir defa her şeyden önce çok memnunum yeryüzünde kadınlar bulunduğu için; iyi ki varlar.

(Yeni DÜŞÜN, Ocak 89)

Bahar İsyancıdır

Onat Kutlar

Her yıl yeniden görününce ucu, güzün soluk kentinin, otururlar, iyice kurutulmuş çam tahtalarından günlerce rendeleyerek sağlam, geçmeleri sıkı bir tabut yaparlardı. Geçen mevsimlerin ölüsünü koymak için. Yanık çimenlerden, akşamın beklendiği saatlerden, ozanların kırık dizelerine bulaşan sıkıntılardan, kireç, kuru yaprak, tüy ve gözyaşından başka bir şey olmayan ölü gövdesini bütün bir yılın. Ağustosun son sıcaklarından etkilenmesin diye hemen gömerlerdi. Üstünde güz çayırları sararsın ve izi belli olmasın diye. Hiçbir zaman.

Nedense hep başka bir şey olacağını sanırdık. Çünkü yaz, önceden kestirilemeyen fırtınalar, ağır sıcakların öfkesini cızırtıyla söndüren zamansız yağmurlarla tedirgin, sinirli ve huzursuz geçerdi. Ama sonra biterdi hepsi. Bir içdeniz kadar sessiz ve durgun olurdu avlu, ülke ve yeryüzü. Bir süre öylece dururduk. Arkamızda uyuklayan bir göçer kabilesinin ya da deprem sonrasının karanlık çadırları. Önümüzde ufku bir mahkeme duvarı gibi kapatan *'gelecek'*. Duvarın dibinde gittikçe kabaran kül yığınları görürdük. Esinti olmadığı için savrulmayan belli belirsiz bir tabaka. Zaman zaman geleceğin duvarına vurup yanan geçmiş kuşaklardan artakalan kül. Ve daha yenilerden.

Öylece dururduk, kaygılı, sabırsız. Yanmış çırakların yamalı gömleklerini giymiş korkuluklar, cansız kollarıyla bir krater gölünü gösterirlerdi. Orada, boğulmuş köy öğretmenleriyle dolu çırpıntısız, bulanık bir su olurdu. Kimsenin anlamadığı sözcükler duyardık. Kafesin açılmasını bekleyen çok yaşlı bir papağan sesiyle.

Böylece bir yıl daha geçerdi ve biraz daha egemen olurdu güz yasaları. Boyun eğmeyi biraz daha öğrenirdik. Öğrenirdi tenimiz günün renklerine uymayı. Ağzımızı kapadıkça kazandığımızı sezer gibi olurduk. Geleceğin yüksek duvarı önünden, arkasındakileri merak etmeksizin geçmeye alışırdık. Sabahı gazetelerin demir parmaklıklarla örülü garip ve dar pencerelerinden karşılamayı öğrenirdik. Günün tanrılarına ekmeğimiz ve ihracat payımız için şükretmeyi. Yaşamın kolayca değişmeyeceğine inanmaya başlardık. Büyüklere sorgulu ve sessiz gözlerle bakan çocukları, kadınları, yoksulları görmemeye çalışırdık. Gelen her güzle önümüzdeki duvar biraz daha yükselirdi. Zaman zaman aramızdan birileri çıkardı. Ozan, soytarı, bilge ya da çılgın. Yüreklerindeki ölü ozanın sesini bastıramaz ve *"bahar isyancıdır"*, diye bağırırlardı. "Güz yasalarına boyun eğmeyeceğiz. Aşacağız duvarlarını geleceğin. Biz çok eski ve çok genç bir halkız. Kimse durduramaz, ırmağını zamanın." Üstümüzden uçuşan polen tozlarının ve kurşunların peşine takılır, güz yasalarını aşarlardı. Duvarı geçip geçemedikle-

rini ise hiçbir zaman bilemezdik. Başucumuzda sadece suretleri kalırdı. Keskin bakışlı gözcüler, kül yığınlarının gittikçe arttığını söylerdi.

Bir gün ülkemize garip bir yabancı geldi. Bir keşiş, bir gezgin ya da derviş. Yaşı belirsizdi. Ve üstünde bilinmeyen bir zamana ait giysiler. Kireç badanalı konuk evimizde, sırtını pencerenin güz ışığına yaslayarak oturdu ve su içti. Gözleri tuhaf bir ışıkla parlıyordu. İki zamanlı ölü dillerden biriyle konuşuyordu. – Ölü dillerin gelecek zamanı yoktur. – Güçlükle anladık. "Size bir sır vermeye geldim," dedi. Kulak kesildik. "Boşuna uğraştınız bunca zaman, duvarı aşabilmek için. Ben aşmadan gittim oraya. Eski yollardan ve çok uzun sürdü. Daracık geçitlerden, uçsuz bucaksız vadilerden, su yollarının karanlıklarından geçtim. Sonunda ulaştım duvarın arkasına. Gördüklerimi sizler de bilesiniz istedim..." Durdu. Bir yudum su daha içti. Ve sözcüklerin üstüne basa basa şunları söyledi: "Orada da bir halk var. Tıpkı sizin gibi. Ve hepsi dönmüş, sizin aşmaya çalıştığınız duvara bakıyorlar. Aşıp sizin tarafınıza geçmek için..."

Yabancının sözlerini bir yargıç kararını dinler gibi sessiz dinledik. Sanki yüreğimizde gittikçe uzaklaşan nal sesleri duyuyorduk ya da konuştuğumuz dilin can çekiştiğini. Geleceğimiz diye umutla baktığımız yerdeki insanların geleceği bizdik. Korkunç bir şeydi bu. Bilincimizin tarlalarına ölü kuş tüyleri döküldü, kadınlar gözyaşlarını tutamadılar. Uzun ve şaşkın bir sessizlik oldu.

Neden sonra aramızdan biri konuştu. Gösterişsiz, herhangi biri. "Bak yabancı" dedi, "Şaşırttın bizi. Umutlarımız için ön yüzü sırlı bir ayna sundun. Geriye işleyen bir saat. Ters çevrilmiş bir eldiven, kaynağına akan bir ırmak. Oysa biz basit insanlarız. Ve ölümlü. Yaşamayı ve baharı bu yüzden severiz. Doğan her şeye inanırız. Çocuklara, güneşe, bize düşler sunan ayışığına. Sevdiğimiz kadının boynunu okşamak isteriz ve çocuklarımızın. Günü, kızarmış bir ekmek gibi tazeyken bölüşürüz ve akşamın kızıl tüyleriyle gelip sabahın yumurtaları üstüne yumuşacık oturmasını severiz. Şarap, acılarla da mayalanmış olsa sarhoş eder bizi. Ve çocuklarımıza ekilmiş toprak kadar gerçek bir gelecek bırakmak isteriz. Senin dilinde bulunmayan o sınırsız düşü. Bizi şaşırttın. Ama sana inanmıyoruz."

O tuhaf gezgin bu sözler üstüne çekip gitmedi. Bir kuşku tohumu gibi kaldı aramızda. Kimse sevmiyor onu. Ama tıpkı güz yasaları gibi ağır ağır alıştık varlığına. Dağılan eski bir kitabın sayfaları gibi orada burada görülmesini yadırgamıyoruz. Kapıyı çaldığında belirsiz bir zamanda, bir bardak su verenler bile bulunuyor.

Ve işte yine eylül. Geleceğin duvarı önünde duruyorum, kaygılı, sabırsız. Üstümden küçük kuşku tohumları karışmış altın renkli polenler uçuşuyor. Bir türlü bastıramıyorum yüreğimdeki ozanın sesini: *"Bahar isyancıdır..."*

Pera'lı Bir Aşk İçin Gazel

Merhaba güzelim, bak nasıl doldurdu
- Dur önce şu sigaramı yakayım -
Kırmızı bir güneş bardağımızı
Dışarıda kararan rum kilisesinin
Gürültüyü yapraklara çeviren
Çan sesleriyle yüklü ve karmakarışık
Saatlerden geçiyoruz umut, ayrılık
Günleri. Yüzünün gülü kapalı
Acı eylül geçiyor köklerimizden
- Sanırım değişen bir şey olmalı -

Biliyoruz öğle sonu mavi perdesi
Gözlerinin yıldızıyla ışıyan
- Dur güzelim yüzüne dokunacağım -
Ve aklı yetmeyen tarlakuşuna
Öpüşlerle derinleşen bir halı
Yeni gelin bahçeleri dokuyan
- Bu kör eylül karanlığından uzak -
Bir ölümsüz yaz ülkesi olmalı

Çıkalım buradan hemen gidelim
- Ben önce şu hesabı vereyim -
Avluda fatihin ormanlarından
Kesilmiş çamlara bakan rum yetim
İçimi yalnızlıkla dolduruyor
Kapıda sadakor bir dalgınlığın
Ardından bize bakan şu delikanlı
- Nasıl benim gençliğime benziyor-
Şiirimiz bitince ve solduğunda
Sarı gül yaprağına yazdığım divan
Alıp götürecek bir sahaf olmalı

Onat Kutlar

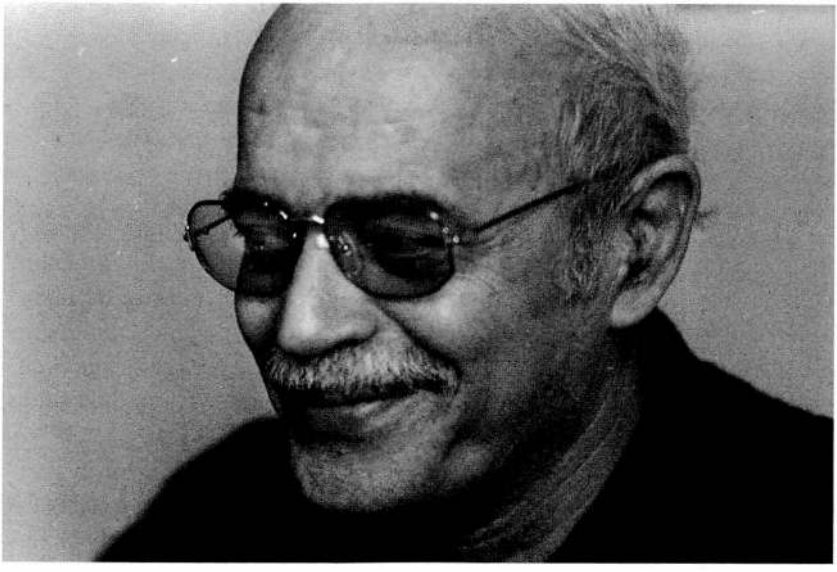

Kimesne Öldü

Onat'a merhamet değil, çok acandım
Sanki içimden, bileğim değil,
Bir dal kırıldı.
Neredeyse dünyaya değil,
İnsanlara değil,
Kendime sevgim azaldı.
Azmak için değil, öldürmek için değil,
Kimseyi değil,
Zaten kimsesiz kaldım.
Parasız kaldım.
At yarışında kaybetmişçesine,
İshak.

Can Yücel

Onatsızlık

Orhan Alkaya

30 Aralık 1994 günü, Taksim'deki bir pastaneye konan uyduruk bir bomba, kör şiddetin en ağır faturasını çıkarttı. Yasemin Cebenoyan'ı hemen, Onat Kutlar'ı on iki gün sonra öldüren bombayı koyan örgüt, sembolik eylemini hayata geçirirken, yani İstanbul'un göbeğini havaya uçurabilecek 'güç'e sahip olduğu mesajını verirken, Türkiye'nin sahih bir entelektüelini, kendisini de akıl endazesinde değerlendirebilecek nadir insanlardan birini yok etti...

"Ben böyle çokken nasıl yürürüm başkalarına" diye bitiyordu geride kalmış bir şiirim. Ben öyle çok muydum, yürümez miydim başkalarına, ayrı konu. Ama Onat Kutlar nasıl da 'çok'tu ve hep, hep başkalarına yürüdü, çokluğunu paylaştı; olmadı dağıttı.

Hep, biraz kendimiz, çokça başkaları için istediğimiz bir şeyleri Onat yaptı. Sonunda bedenini yok eden ülkesiyle, tanıdığı tanımadığı arkadaşlarıyla, düşlerini paylaştı. Bu yüzden, gürleyen bir ırmak olabileceği her alanda, hikâye, şiir, sinema... Eşsiz bir pınar olarak kalmayı göze aldı ve kocaman bir deniz oldu hayatımızda. Bugünlerde, Onat Kutlar'ın şiir kitaplarını, Peralı Bir Aşk İçin Divan'ı ve bu kitabı da içeren Unutulmuş Kent'i okuyorum sık sık; yitirdiğim gizli şaire hasretim daha da büyüyor.

Antep'in Nizip ilçesinde, 'faili meçhul' ve vahşi bir cinayete kurban edilen Mehmet Şen'in eşi Nuray Şen'i dinlerken, onun çizdiği, dağılmış, dağıtılmış bir ailenin Türkiye coğrafyasından sürülüşü resmine tanık olurken, cebimden çıkarttığım kitapta, aradığımı buluyorum: "Hep giden bir bozkır gemisiydi Antep."

Onat Kutlar, 'gitmek' fiilindeki çekiciliği, Fransız şairi Cendrars'tan farklı yaşamıştı: "Blaise Cendrars'ın uzak kardeşi"!

Cendrars 'gezgin'di, Onat hep geri dönmeye, biriktirdiklerini devretmeye yeminli. Onat Kutlar'ın, belki kerteriz alınabilecek başlangıcı Langlois'dan, sayısız sinema yönetmenine, eleştirmenine uzanan dostluklarının, kişisel yanı kadar, Türkiye'nin sımsıkı kapalı sanat ufkunu açmak, sınırsız bir sanat toplumuna genleştirmek gibi bir 'memleketçi' boyutu da vardı.

Onun 'gitmek' fiilinin içinde, Nâzım Hikmet'in 'gitmek zorunda bırakılmak' hali de bulunabilir ve belki bu yüzden, o güzelim otobiyografik şiirine "Nâzım'dan ve Cendrars'tan Sonra" adını vermiştir. Cemal Süreya'nın 'sürgün' ontolojisi ve Ülkü Tamer'in ironik gurbet sızısı eklenirse, Onat Kutlar'ın denklemine yaklaşır mıyız? Kim bilir?

Bilinen, artık Onat'ın olmadığı.

(...) Meselesi insanca yaşamak, özgür yaşamak, barış içinde yaşamak, eşitlik içinde yaşamak, inandığı gibi yaşamak olan herkes için, Onat, hayatın altın ölçüsünü kuranlardandı. Sakin bir entelektüeldi, Onat Kutlar. Ona ihtiyaç duyulmadığı zamanlarda, sessiz ve keyifli hayatını sürdürürdü.

(...) Türkiye'nin içe kapalılık kompleksinden kurtarılması gerektiğine inanırdı. Paranoyak şizofren bir Asya toplumu olmak zorunda değiliz; bunu bilirdi, en iyi bilirdi. Bu yüzden, Henri Langlois'nın altından girmiş üstünden çıkmış, Türkiye Sinematek'ini, yakın arkadaşı Şakir Eczacıbaşı ile birlikte kurmuş ve ötesi, dünya Sinematekleri kalitesine ulaştırmıştı.

Müthiş bir hikâye kitabı vardı: İshak. Ama o, okuyacak iyi bir şey bulduğu sürece yazmaya gerek görmeyenlerdendi. Hakçası, tembel bir yazardı. 12 Eylül'ü mektuplarıyla göğüsledi. Türkiye'ye çöken faşizm kâbusunu, geleceğe doğru silip atanların başındaydı Onat. Hapishanedeki devrimcilere, hiç aksatmadan, on beşte bir mektup yazdı. "Yeter ki kararmasın / Sol memenin altındaki cevahir" dedi. Karartmadı.

12 Eylül tutsakları, Onat'ın mektuplarıyla aydınlandı. Biliyorum. Şairdi. Bence şiiri kalacaktır. "Peralı Bir Aşk İçin Divan" ve bu kitabı da içeren "Unutulmuş Kent" iyi kitaplardı.

Şairliğini önemserdi sanıyorum, ama bunu hiç belli etmemiştir. (...) Ermiş ressamlar mertebesinde bir portreciydi. Birkaç cümleyle, anlattığı kişinin derinliğine ulaşır, ayrıntıları bir 'edâ'nın içine sığdırıverirdi. En ötesi ise, Onat'ın, zor zamanda imdada yetişen bir 'akıl' olmasıydı. Kendiliğinden bir yetenekle, 'kördüğüm'lerin kılıçsız da çözülebileceğini ispatlamıştı. Hayatı buydu. Ve bir 'İskender tercihi'nin belirsiz öznesi oldu; akıl alır gibi değil...

Şiddet, iki yanı kesen bir kılıçtır. Kör şiddet ise, nereyi, ne zaman, nasıl keseceği kestirilemeyen bir kılıç... Tüm yüzeyi keskin, kullananın tuttuğu kabzası bile... Kör şiddetin, hangi ana-babadan doğduğunu bilmeden üzerine yürümenin, ne anlamı vardır ne de ahlakı... Doğrudur. Ama, bir temel tercihi dayatan mekanizmalardan birisi de, işte bu, 'körşiddet'tir. Kör şiddeti uygulayanın, kuşkusuz bir gerekçesi vardır, olacaktır. Bu gerekçelerle yüzleşmek de kaçınılmazdır.

Ama hangi koşulda ve gerekçelendirmeyle olursa olsun, kör şiddeti kabul etme olasılığını barındırmak ya da topyekûn reddetmek, iki ayrı seçenektir; belirleyici iki ayrı seçenek...

(...) Türkiye'nin, handiyse aklını yitirme derecesine vardığı şu meş'um zamanı Onat'sız geçirmenin, geçirecek olmanın acısını, Türkiye'yle paylaşmak isterdim. (...) Bir de, Onat-sızlığın, berbat bir durum olduğunu...

(Bir gün, 10 Ocak 2008)

Metin Göktepe

~

10 Nisan 1968 – 8 Ocak 1996

Metin Göktepe

10 Nisan 1968 – 8 Ocak 1996

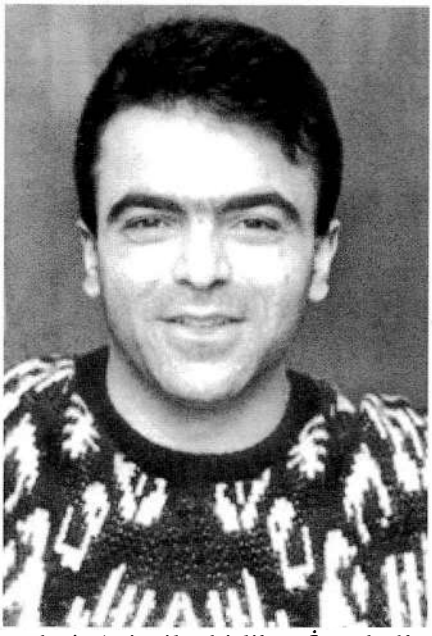

Metin Göktepe, 10 Nisan 1968'de, Sivas'ın Gürün ilçesine bağlı Çivil köyünde doğdu. Yaşamının ilk 11 yılını burada geçiren Metin Göktepe, geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlayan, 8 çocuklu emekçi bir ailenin 7. çocuğu ve kendisine, "ölmeyecek, göğe çıkacak, kurtarıcı" anlamında "Mehdi" diye seslenen, çok okuyan bir babanın oğluydu. İlkokulu, köyün tek okulunda, birleştirilmiş sınıfta okuyan Metin Göktepe, çalışkan, başarılı, sevilen bir öğrenciydi. Abla ve ağabeylerinin yıllara yayılan göçünün ardından 1979'da annesi ve babasından hemen önce küçük kardeşi Aziz ile birlikte İstanbul'a geldi. Aynı yıl Esenler'deki Harp Dinçsoy İlköğretim Okulu'na kaydoldu ve 5. sınıfı burada okudu. Ortaokula o zamanki adıyla Esenler Lisesi'nde başladı ve liseyi de burada okuyarak şimdiki adıyla Bakırköy İbrahim Turhan Lisesi'nden 1986'da mezun oldu.

Lisede de başarılı bir öğrenci olan Metin Göktepe, mezun olduktan sonra bir yıl dershaneye devam etti ve buradaki başarısıyla, kardeşinin de dershaneye gitmesini sağladı. Yaz tatillerinde çalışarak harçlığını çıkaran ve böyle okuyan Göktepe, 1989 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'ne girdi. Bu sırada fabrikada çalışan ablası, ağabeyi ve 86'dan itibaren kültürel ve sosyal faaliyetlerine katıldığı dernek sayesinde politik mücadele ile tanıştı. Metin üniversitede öğrenci gençlik mücadelesinin aktif bir üyesi oldu. Öğrenci ve işçi hareketinin oldukça coşkulu olduğu bu dönemlerde, birçok kez gözaltına alındı. Çevresinde, sürekli gülen, çok geniş bir arkadaş çevresi olan ve hoş sohbet biri olarak tanınan Göktepe, 1992 yılında "Haberde ve Yorumda Gerçek" dergisinde çalışmaya başladı. Yayın hayatı boyunca derginin muhabiri olarak çalışan Metin Göktepe, 7 Haziran 1995'te kurulan Evrensel gazetesinde başından itibaren yer aldı. Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe, 8 Ocak 1996 günü,

EVRENSEL

10 OCAK 1996 ÇARŞAMBA YIL: 1 SAYI: 217 FİYATI: 25.000 TL

Nedim Köroğlu: 'Militan gazeteci' yoldaşa!

Bir "militan gazeteci" daha öldürüldü. Çirkefin, sömürü ve zulmün üzerine çekilen perdeyi aralayan; açlığı, zulmü, polis copunu, işkenceyi fotoğraflayan bir gazeteci... Fincancı katırlarını ürkütmekten korkmayan; kısacık yaşamı boyunca hep direnişleri görüntüleyen, yazan onurlu bir gazeteci... Sayfa 4

Gazi Ateş: 'Ekonomik Bloklar' ve dünyanın seyrindeki yerleri (2) s.6

Alibeyköy'de gözaltına alınan muhabirimiz Metin Göktepe, polis tarafından dövülerek öldürüldü

Metin katledildi susmayacağız!

Göktepe, gazeteci olduğu bilindiği halde, gözaltına alınarak polisler tarafından katledildi. Otopsi raporunda ölüm nedeni "Beyin kanaması ve doku içi kanaması" olarak açıklandı. Metin'in katledilmesini protesto etmek amacıyla bugün, saat 10.30'da Gazeteciler Cemiyeti önünde bir basın açıklaması yapılacak. Göktepe'nin cenazesi perşembe günü Yüzyıl Mahallesi'ndeki evinden alınarak gazetemize getirilecek ve burada saat 11.00'de yapılacak törenden sonra Güngören Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

METİN GÖKTEPE

İSTANBUL - Ümraniye Cezaevi'nde katledilen Rıza Boybaş ve Orhan Özen'in Alibeyköy'de düzenlenecek olan cenaze törenlerini izlemek üzere olay yerine gelen muhabirimiz Metin Göktepe, önce, burada polisler tarafından gazeteci olduğu bilinerek gözaltına alındı. Gözaltında tutulduğu Eyüp Kapalı Spor Salonu'nda dövülen muhabirimizi öldürdükten sonra da [illegible] bir kenarına attılar. Polisin katledilen tutsakların cenaze törenini yapılmasını engellemek üzere bölgeyi abluka altına aldığı sırada, Yeni Yüzyıl gazetesi muhabiri Murat İnceoğlu, Cumhuriyet gazetesi muhabiri Kenan D[illegible], Ulusal Basın Ajansı muhabiri Batı Kaya ve gazetemiz muhabirlerinden Göktepe gözaltına alınmak istendi.

Devamı sayfa 11'de

Lanet yağıyor

Kitle örgütleri, yazarlar, sendikacılar, aydınlar ve okurlarımız Metin Göktepe'nin polis tarafından katledilmesini nefretle kınayıp, sorumluların bir an önce yargılanmasını istediler.

İSTANBUL - Arkadaşımız Metin Göktepe'nin polis tarafından katledilmesi, meslektaşlarımız, demokratik kitle örgütleri, aydınlar, yazarlar, sendikacılar ve okurlarımız tarafından nefretle kınanarak, sorumluların bir an önce yargılanması istendi.

Avukat Turgut Kazan (İstanbul Barosu Başkanı): "Şiddet demokrasiyi boğuyor. Gazeteci ölümü dehşet vericidir. Bu gidiş durdurulmalıdır. Evrensel muhabiri Metin Göktepe'nin dün polisçe gözaltına alınması, sonra ölü bulunması basit bir olay sayılamaz. Tehlikeyi görmek zorundayız. Derhal olaya el konulmalı ve sorumlular cezalandırılmalıdır. Sevindirici olmuyor. Bu gidişi durdurmalıyız. Polisi hukuka uygun bir çizgide tutmalıyız. Demokrasiyi korumalıyız."

Avukat Levent Tüzel (Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şube Başkanı): "Metin Göktepe, seçilerek gözaltına alınmıştır. Ben cesedini Adli Tıp Morgu'nda gördüm. Kafasına aldığı bir darbe sonucu beyin kanamasından ölmüş. Polisin dayağı sonucu öldürüldüğü açık. Cinayet, Taşanlar'ın yeni görev anlayışının bir ürünüdür. Bu anlayışın üzerine gitmek lazım. Göktepe'nin ölümünün takipçisi olacağız."

Sayfa: 8-9-10-11

Görgü tanıklarından Hayati Güngören anlatıyor

'Polisler dövüyordu'

METİN GÖKTEPE

Metin'in katledildiği anda olay yerine çok yakın bir yerde bulunan Hayati Güngören, katliamın en yakın tanıklarından biri. Güngören olayın gelişimini şöyle anlatıyor: 'Eyüp Kapalı Spor Salonu'nun girişinde kapıya yakın bir yerdeydik. Evrensel gazetesi muhabiri olduğunu söyleyen Metin Göktepe, amirlerle görüşmek istediğini söyledi. Bunun üzerine Metin'i yanımızdan alarak götürdüler. Aradan birkaç dakika geçmeden onu dövmeye başladılar. Çığlık sesleri geliyordu. Yaklaşık 10 dakika sonra bir sessizlik başladı. Sonra polisler müthiş bir telaş içine düştüler. Amirleri, 'Ulan bu adam ölü gibi. Alın bunu buradan götürün. Ne yaparsanız yapın' dedi. Sonra onu, gözlerimizin önünde sürükleyerek götürdüler. Çevik Kuvvet'e bağlı olduklarını anladığımız ve adının İlhami olduğunu duyduğumuz polislerden birisi Metin'i dövenler arasındaydı. Polis İlhami'nin, Metin'i döverken kullandığı copunun üzerinde 'Haydar' yazıyordu. Olaylar 8 Ocak günü saat 13.00 ile 14.00 arasında gerçekleşti.'

Çiller'den inkâr

METİN GÖKTEPE

Katledilen muhabirimiz Metin Göktepe'nin gözaltına alındığı Cumhuriyet Savcılığı tarafından kabul edilirken, Başbakan Tansu Çiller ve İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan gözaltını inkâr ettiler.

Devamı sayfa 4'te

BAŞYAZI

Evrensel susmayacak!

Muhabirimiz Metin Göktepe, polis tarafından dövülerek öldürüldü. Son 5 yıl içinde Metin, öldürülen 25'inci gazeteci. Bu 25 gazetecinin ortak özelliği, ülkeyi yönetenlerin hoşuna gitmeyen gerçekleri yazmak ve "faili meçhul" bir biçimde öldürülmek. Savcılık ve yetkililer, Metin Göktepe'nin gözaltındayken gerçekleştirilen öldürülmesini de bir "faili meçhule" dönüştürmek istiyor. Oysa olay ne "faili meçhul"dür ne de sıradan polisler tarafından işlenen bir cinayettir. Olayın gelişim seyrinden de anlaşılacağı gibi Göktepe, diğer gazeteciler arasından seçilerek alınmış ve öldürülmüştür.

Bu tutum açıkça; kurulduğu günden beri işçilerden, emekçilerden, devrimcilerden, demokratlardan yana saf tutan ve gerçekleri yazmakta ısrar eden Evrensel'e ve gerçek peşinde koşan gazetecilere verilen bir gözdağıdır.

İstanbul Emniyet Müdürü, daha görevine resmen başlamadan "İstanbul'a kelle koparmaya geldiği"ni açıkça ilan etmişti. Yine birkaç gün önce, cezaevlerinde uygulanan terörü az bularak, "on kişiyle bu işleri bitireceğini" açıklayarak nasıl bir uygulama içinde olduğunu ortaya koymuştu. Bu yüzdendir ki; Metin Göktepe'nin öldürülmesinden sorumlu olanlar sadece tetikçiler değildir. Eyüp Emniyet Amiri ve İstanbul Emniyet Müdürü, İçişleri Bakanı ve ülkeyi sınırsız bir baskı ve terörle yöneten hükümet de bu olayın failidir. Çünkü; ülkeyi yönetmek için elinde zorbalık ve baskıdan başka bir araç kalmayan iktidarın terör politikasının basına bir yansımasıdır bu. Ülke gerçeklerinin açığa çıkmasından rahatsız olanlar, birkaç yıldır ara verdikleri gazeteci öldürmelerine geri dönmüşlerdir. Çünkü, gerçekleri yazanlara en kestirmeden verilecek gözdağının onları öldürmek olduğunu düşünüyorlar. Çünkü bugüne kadar gazetecileri öldürenler açığa çıkmadı, çıkarılmadı. Bu konuda büyük basın da gazeteci öldürmelerin suç ortaklığını yaptı. Dövülen, gözaltına alınan, hatta öldürülen gazetecilere, kendi muhabirlerine bile sahip çıkmadı; haber alma ve haber verme özgürlüğüne sahip çıkmadı.

Kısacası, amaç gerçekleri yazanların gözünü korkutmak, onları bulundukları mevziden geri adım attırmaktır. Ama Evrensel bu tehditlere, gözdağlarına aldırmadan yolunda yürümeye kararlıdır. Çünkü Evrensel'in her muhabiri, her çalışanı gerçekleri yazmakta kararlı olarak işe başlamıştır. Metin Göktepe'nin öldürülmesi sadece öfkemizi artırmamış, yanı sıra gerçeği yazma azmimizi de bilemiştir. Çünkü, Evrensel'in gerçeğin peşindeki muhabirleri 5, 10, 100 kişi değildir; baskı ve sömürü altındaki binlerce onbinlerce emekçidir. Evrensel, bu cinayetin failleri ve azmettiricilerinin yakasını bırakmayacaktır. Gerçekleri yazmaya devam edeceğiz. Ve asla susmayacağız.

EVRENSEL

TANIKLAR

'Öldüğünü duyduğumda hiç şaşırmadım'

HABER MERKEZİ

Muhabirimizin katledildiği, bir tanık tarafından da kesinleştirildi. Aydınlık Partisi'nin Ses Gazetesi'ne açıklama yapan M. Çerkez, muhabirimizi gözaltında gördüklerini ve muhabirimizin polis tarafından dövüldüğüne tanık olduklarını açıkladı.

M. Çerkez, Eyüp Emniyet Amirliği'nde adının sorulan Metin Göktepe olduğunu öğrendiği, Evrensel muhabirinin kendisinin yanında olduğunu söyledi.

Devamı sayfa 8'de

DUYURU

Bugün saat 10.30'da Göktepe'nin katledilmesini protesto etmek için Gazeteciler Cemiyeti'nin Cağaloğlu'ndaki binası önünde bir basın açıklaması yapılacaktır. Devamı sayfa 8'de

HEPİMİZ BİRER GÖKTEPE'YİZ

Metin Göktepe artık aramızda değil... Ama arkadaşları tüm haberlerini onun adına yazdılar. Evrensel çalışanları, dostları, Göktepe'nin katledilmesinin ardından duygularını, düşüncelerini dile getirdi: 'Hepimiz birer Göktepe'yiz'. Yazıları sayfa 9-12'de

Fotoğraf: METİN GÖKTEPE

Evrensel'in gülü
- Fatih Polat

Dört yıla dört ölüm
- Nuray Sancar

Can pahasına
- Recep Genel

Silahını omuzladı gitti...
- Celal Bıçıcı

Ölümüne gazeteci...
- Mehmet Ali Doğan

Evrensel'e gözdağı infazı
- Mahmut N. Çığdemal

Habere birlikte gitmiştik
- Serpil İlgün

Biz çok kötüyüz!
- Aytaç Genel

Senin gibi gülecek insanlar
- Özcan Bilir

Yazıları sayfa 11'de

Özdemir Sabancı öldürüldü

Bakanlar Kurulu toplandı

Sabancı Center'da dün saat 11.00'de meydana gelen olayda Sakıp Sabancı'nın kardeşi Özdemir Sabancı, ToyotaSA Genel Müdürü Haluk Görgün ve Sekreter Nilgün Hasefe öldürüldü. Saldırının ardından Bakanlar Kurulu olayı gündemine alarak olağanüstü toplandı. Öte yandan, gazeteleri telefonla arayan kimliği belirsiz bir kişi, saldırıyı Devrimci Halk Kurtuluş Cephesi'nin (DHKC) gerçekleştirdiğini açıkladı.

Sabancı Center'da operasyon

İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar atv'de yayınlanan Siyaset Meydanı programına telefonla katılarak, olaya katılanlardan birinin açık kimliğinin tesbit edildiğini, bugün fotoğrafının basına dağıtılacağını iddia etti. Son derece gelişmiş güvenlik önlemleri ile korunan Sabancı Center'da, saldırı sonrasında operasyon düzenlendi. Binada çalışan yaklaşık 2 bin kişinin operasyon nedeniyle dışarıya çıkarılmadığı bildirildi. Sayfa 3

Özdemir Sabancı

Cezaevle[illegible] anlaşm[illegible] sağland[illegible]

Ümraniye'de siyasi t[illegible] ve diğer cezaevlerin[illegible] eylemler sona erd[illegible]. İstanbul Bayram[illegible] cezaevi görevlil[illegible] yanılan Kayser[illegible] olaylan protest[illegible] açlık grevine [illegible]

[illegible] Karanfil, [illegible]

Dava açılacak

[illegible]

Ümraniye E Tipi Cezaevi'nde meydana gelen olaylarda yaşamını yitiren Orhan Özen ile Rıza Boybaş'ın Alibeyköy'de yapılan cenaze törenine, "Mutlaka ben izlemeliyim arkadaşlar" diyerek gitti. Ancak, "Sarı Basın Kartı" olmadığı gerekçesiyle ilçeye sokulmadı. Haberi izlemekte "ısrarcı" davranınca da, gözaltına alındı ve yüzlerce insanla birlikte Eyüp Kapalı Spor Salonu'na götürüldü. Burada polislerin şiddetli cop darbeleriyle dövülerek öldürüldü.

"Sandalyeden düştü"

Metin Göktepe'nin gözaltına alındığı haberi Evrensel gazetesine ulaştığında, gazetenin avukatı Kamil Tekin Sürek, Eyüp Savcılığı'na gitti ve gazeteciler dışında iki avukatın da gözaltında olduğunu öğrendi. 5-6 avukat, arkadaşlarının serbest bırakılması için Eyüp Savcılığı'nda toplanmıştı. Savcı, gazeteci ve avukatların serbest bırakılması için polise bir yazı yazdı. Önce Eyüp Emniyet Amirliği'ne gidildi. Gözaltına alınanlar buraya getirilmemişti. Avukatlar buradan Eyüp Merkez Karakolu'na gittiler. Gözaltına alınanların büyük bir çoğunluğunun Eyüp Kapalı Spor Salonu'na götürüldüğünü öğrenen avukatlar hemen oraya yöneldiler. Spor salonunun önü kalabalıktı. Serbest bırakılanlar, gözaltındakilerin yakınları ve gazeteciler bekliyordu. Avukatlar, gözaltındaki gazeteci ve avukatların serbest bırakılması için ellerinde savcıdan bir yazı olduğunu söylemeleri üzerine polisler, avukat ve gazetecilerin serbest bırakıldığını, diğerlerinin de gruplar halinde bırakılmaya devam edildiğini söylediler. Gözaltına alınanlar gerçekten grup grup salıveriliyordu. Ancak, bırakılanlar arasında Metin Göktepe yoktu.

Ertesi sabah, Eyüp Nöbetçi Savcısı Erol Canözkan Metin Göktepe'nin öldüğünü ve cesedinin Adli Tıp'ta olduğunu söyledi. Savcı Canözkan, Metin Göktepe'nin gözaltına alındığını ancak, akşamüzeri serbest bırakıldıktan sonra Eyüp'te bir çay bahçesinde otururken fenalaşarak sandalyeden düşüp öldüğünü iddia etti.

Ancak kısa bir süre sonra açıklanan geçici otopsi raporunda, Gök-

tepe'nin ölüm nedeni "kafa travmasına bağlı beyin kanaması ve doku içi kanama" olarak belirlendi. Daha sonra da Metin'in çay bahçesinde değil, stadyumda ölü bulunduğu ortaya çıktı.

Ümraniye Cezaevi operasyonu

Ümraniye Cezaevi'ne, 4 Ocak 1996 günü, tutukluların sayım vermemesi gerekçe gösterilerek, bir operasyon düzenlenmiş ve tutuklulardan Rıza Boybaş, Orhan Özen ve Abdülmecit Seçkin öldürülmüştü.

Ümraniye Cezaevi'ni hedef gösteren açıklama 29 Aralık 1995 günü Orhan Taşanlar'dan gelmişti. İstanbul Emniyet Müdürü Taşanlar, yaptığı açıklamada "cezaevlerinin terör yuvasına" dönüştüğünü ve bu durumun önüne geçilmesi için müdahale edilmesi gerektiğini söylüyordu. Bu açıklama bazı gazetelerde, cezaevlerini hedef gösteren başlıklarla yer aldı.

Akşam gazetesi 30 Aralık 1995 günü "Cezaevi terör yuvası" başlığını manşetine taşıdı ve altına da şunları yazdı: "Göreve geldiği günden itibaren, terör örgütlerine büyük darbe indiren İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar, terörün cezaevlerinden yönlendirildiğini ve cezaevlerinin örgüt evi olmaktan çıkarılması gerektiğini söyledi." İşte bu açıklamanın ardından Ümraniye Cezaevi operasyonu gerçekleşti.

Gelişmeleri Evrensel gazetesi yakından izliyordu. Metin Göktepe'nin de aralarında bulunduğu birkaç Evrensel muhabiri olay yerindeydi. Metin Göktepe, operasyon anını görüntülemiş, fotoğrafları taşra baskısına da yetişmiş ve Evrensel'in birinci sayfasının manşetinden onun çektiği operasyon anını gösteren fotoğraf kullanılmıştı.

Metin Göktepe'nin, Ümraniye Cezaevi'ne saldırının yapıldığı 4 Ocak 1996 günü akşam üzeri yazdığı ve 5 Ocak 1996 tarihli Evrensel'in ara taşra ve İstanbul baskılarında yer alan "Taşanlar hedef gösterdi, asker öldürdü" başlıklı yazısı şöyleydi:

> "Ümraniye'de bulunan Üsküdar E Tipi Ceza ve Tutukevi'nde beklenen katliam sonunda gerçekleşti. 13 Aralık'ta provası yapılan ancak, tutukluların yoğun direnişiyle karşılanan prova dün gerçekleşti ve ilk belirlemelere göre beş tutuklu öldü, onlarcası da yaralandı.
>
> Cezaevlerini her zaman lüks otellere benzeten devlet yetkilileri, bu durumun bir an önce düzeltilmesi gerektiğini sık sık vurguladı. 13 Aralık'tan sonra İhlas Haber Ajansı kameraları cezaevinin içine girerek, 'içeride direnişin hâlâ devam ettiğini ve tutukluların sayım vermediğini' gösteren bir haberi görüntüledi. İki gün önce de İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar, yetki alanına girmemesine karşın düzenlediği bir basın toplantısında, cezaevlerini hedef göstererek, 'cezaevlerinde tutuklu bulunan bazı örgüt üyelerinin

dışarıda bulunan militanları yönettiğini' belirtti.

Tutuklu yakınları ve avukatlar ise, hemen her gün açıklamalar yaparak Ümraniye Cezaevi'nde tutukluların taleplerinin yerine getirilmediğini ve tutuklularla bir aydan bu yana görüşemediklerini söyledi. Tutuklulara yapılan saldırı, yapılan bu açıklamaların hemen ardından geldi. Halkın Hukuk Bürosu avukatlarının saldırı başlamadan yaklaşık bir saat önce gazetelere gönderdiği açıklamada, bazı tutukluların fotoğraflarının polis ve askerlerin elinde dolaştığı ve bu kişilerin hedef gösterildiği belirtiliyordu. Saldırı sırasında ölenlerin içinde bu kişilerin bulunması olayın planlı bir şekilde yapıldığını gösteriyordu. Ceza ve Tevkif Evleri Müdürü Zeki Güngör'ün, 'Askerler aşırıya kaçtı' sözleri de bunu doğrular nitelikteydi."

"Metin katledildi, susmayacağız!"

Evrensel gazetesi, 10 Ocak Çarşamba günü, "Metin katledildi, susmayacağız!" manşetiyle çıktı. Arka sayfada ise "Bu yürek susmayacak" denildi. Gazetede yer alan bütün haberlere Metin Göktepe imzası atıldı. Başyazı ise şöyleydi:

"Muhabirimiz Metin Göktepe, polis tarafından dövülerek öldürüldü. Son 5 yıl içinde Metin, öldürülen 25'inci gazeteci. Bu 25 gazetecinin ortak özelliği, ülkeyi yönetenlerin hoşuna gitmeyen gerçekleri yazmak ve "faili meçhul" bir biçimde öldürülmek. Savcılık ve yetkililer, Metin Göktepe'nin gözaltındayken gerçekleştirilen öldürülmesini de bir "faili meçhule" dönüştürmek istiyor. Oysa olay ne "faili meçhul"dür ne de sıradan polisler tarafından işlenen bir cinayettir. Olayın gelişim seyrinden de anlaşılacağı gibi Göktepe, diğer gazeteciler arasından seçilerek alınmış ve öldürülmüştür.

Bu tutum açıkça; kurulduğu günden beri işçilerden, emekçilerden, devrimcilerden, demokratlardan yana saf tutan ve gerçekleri yazmakta ısrar eden Evrensel'e ve gerçek peşinde koşan gazetecilere verilen bir gözdağıdır.

İstanbul Emniyet Müdürü, daha görevine resmen başlamadan "İstanbul'a kelle koparmaya geldiği"ni açıkça ilan etmişti. Yine birkaç gün önce, cezaevlerinde uygulanan terörü az bularak, "on kişiyle bu işleri bitireceğini" açıklayarak nasıl bir uygulama içinde olduğunu ortaya koymuştu. Bu yüzdendir ki; Metin Göktepe'nin öldürülmesinden sorumlu olanlar sadece tetikçiler değildir. Eyüp Emniyet Amiri ve İstanbul Emniyet Müdürü, İçişleri Bakanı ve ülkeyi sınırsız bir baskı ve terörle yöneten hükümet de bu olayın failidir. Çünkü; ülkeyi yönetmek için elinde zorbalık ve baskıdan başka bir araç kalmayan iktidarın terör politikasının basına bir yan-

sımasıdır bu. Ülke gerçeklerinin açığa çıkmasından rahatsız olanlar, birkaç yıldır ara verdikleri gazeteci öldürmelerine geri dönmüşlerdir. Çünkü, gerçekleri yazanlara en kestirmeden verilecek gözdağının onları öldürmek olduğunu düşünüyorlar. Çünkü bugüne kadar gazetecileri öldürenler açığa çıkmadı, çıkarılmadı. Bu konuda büyük basın da gazeteci öldürmelerin suç ortaklığını yaptı. Dövülen, gözaltına alınan, hatta öldürülen gazetecilere, kendi muhabirlerine bile sahip çıkmadı; haber alma ve haber verme özgürlüğüne sahip çıkmadı.

Kısacası, amaç gerçekleri yazanların gözünü korkutmak, onları bulundukları mevziden geri adım attırmaktır. Ama Evrensel bu tehditlere, gözdağlarına aldırmadan yolunda yürümeye kararlıdır. Çünkü Evrensel'in her muhabiri, her çalışanı gerçekleri yazmakta kararlı olarak işe başlamıştır. Metin Göktepe'nin öldürülmesi sadece öfkemizi arttırmamış, yanı sıra gerçeği yazma azmimizi de bilemiştir. Çünkü, Evrensel'in gerçeğin peşindeki muhabirleri 5, 10, 100 kişi değildir; baskı ve sömürü altındaki binlerce onbinlerce emekçidir. Evrensel, bu cinayetin failleri ve azmettiricilerinin yakasını bırakmayacaktır. Gerçeği yazmaya devam edeceğiz. Ve asla susmayacağız."

Tanıklar konuşuyor...

Alibeyköy girişinde gözaltına alınan Deniz Özcan, 17-25 yaş arasındaki hemen herkesin gözaltına alındığını ve onar kişilik gruplar halinde Eyüp Kapalı Spor Salonu'na götürüldüklerini söylüyor ve "içeride" olanları şöyle anlatıyordu:

"İşkencehane dedikleri bir yere indirildim. Yaklaşık 20-25 dakika dövüldüm. O sırada Metin getirildi. Amirlerden biri, 'İşte bu gazeteci, buna özel muamele' dedi. On kişi Metin'in üzerine çullandı. Metin'e, coplarla ve kazma sapına benzer sopalarla vuruyorlardı. Metin yaklaşık on dakika sonra bayıldı. Su döküp ayılttılar. Biraz bekleyip tekrar dövmeye başladılar. Kafasında yarıklar oluşmuştu. Burnu falan kanıyordu. O ara Metin çok kan kaybettiği için ben kalkıp polislere saldırdım. Polisler beni tuttukları gibi kafamı duvara vurdular. Ben yarı baygın şekilde, montumun aralığından Metin'i görüyordum. Polisler benim baktığımı fark etmemişti. Metin çok kan kaybediyordu. Tuttular tuvalete götürdüler. Tuvalette lavabo kandan tıkanmıştı. Getirdiler, yine dövdüler. Metin'in o-

rada öldüğünden eminim. Polislerden biri, 'Bu ölecek. Bunu hastaneye götürelim' dedi. Ama diğerleri 'ölürse ölsün sana ne' diyerek onu dışarı çıkardılar ve dövmeye devam ettiler. Birbirlerine Haydar, Abdullah, Ali diye sesleniyorlardı..."

Daha sonra mahkemede tanıklık yapacak olan Ali Ekber Palabıyık da olay günü gördüklerini şöyle anlatıyordu:

"Arkadaşlarımla birlikte Veysel Karani Camii önünde duruyordum. Saat 12.00 gibiydi. Orada bulunan bir amir, 'Bunlar devrim şehidi olmak istiyor' dedi ve amirin bu sözü üzerine polisler bizi dövmeye başladı. Yanımızda bir bayan ve bir avukat vardı. İnsanlık dışı, ağza alınmayacak hakaretler ve küfürler ettiler. Özellikle bayan avukat çok hakaret gördü. Bizi, sonradan Eyüp Kapalı Spor Salonu olduğunu öğrendiğim yere götürdüler. Otobüslerden teker teker indirdiler. İçeri girdik. Girer girmez Metin'i gördüm. 'Ben gazeteciyim. Evrensel'de çalışıyorum' diyordu. Ben bunu duydum. Metin'le aramızda üç bank vardı. Dövüyorlardı. 'Ben fenalaştım. Amirlere söyleyin' dedi. Bunu söyledikten sonra, Metin'i daha fazla dövmeye başladılar. O sıra saat 13.00'ü geçiyordu. Ben yüzünü göremedim, ama yerde yatıyordu. Yeşil demirlerin orada, yerde yatıyordu."

İlhan Uçar da, eşiyle birlikte saat 12.00 sıralarında Alibeyköy Cemevi'nin 500 metre ilerisinde büfenin önünde bekliyordu. Daha sonra yaşadıklarını, duyduklarını, gördüklerini anlattığında katliam filminin bir karesi daha tamamlanmış oldu:

"On dakika sonra etrafımız Çevik Kuvvet'e bağlı polislerce sarıldı. otobüslere binmemiz istendi. Otobüse binerken bir polis memuru, 'vurun bu şerefsizlere' diye bağırdı. Bu sözden sonra bizi dövmeye başladılar. ben eşimle el ele tutuşmuştum. Bizi döverek ayırdılar. Otobüste kafamızı öne eğmemizi ve sağa sola bakmamamızı istediler. İndirirken de yüzümüzü kapatmamızı istediler. O sırada 'Ben gazeteciyim, beni niye dövüyorsunuz' diye bir ses daha işittim. Gazetecinin üzerine yüklendiler. Gazeteciyi, 'Ben Metin Göktepe, Evrensel gazetesinde çalışıyorum' demesi üzerine daha fazla dövmeye başladılar. O sıra Metin yere düşmüştü ama polisler vurmaya devam ediyordu. Metin'i döverken, 'Senin cenazeni biz gömeceğiz' diyorlardı. O sıra benim üzerimi aradılar. Kemerimi çıkardılar. Bizi yere yatırdılar. Etrafa bakma şansı buldum. Ve Metin'i gördüğümde, yerde cansızdı."

Tüm tanıklar aynı noktada birleşiyordu, Metin Göktepe, gözaltında dövülerek öldürülmüştü. Göktepe'nin, "Ben gazeteciyim, beni niye dövüyorsunuz?" demesi üzerine, polislerin daha fazla dövmeye başladıklarını ve Metin'in "özel bir muameleye" tabi tutulduğunu, gözaltındaki pek çok kişi duymuş ve görmüştü.

EVRENSEL

Bu yürek susmayacak

Hepimiz birer METİN GÖKTEPE'yiz!

Evrensel Gazetesi İmtiyaz Sahibi Vedat Korkmaz, Valiliğe bir dilekçe vererek suç duyurusunda bulundu. Korkmaz dilekçesinde Metin Göktepe'nin görevli bulunduğu Alibeyköy'de polis tarafından keyfi olarak, yasalara aykırı bir biçimde gözaltına alındığını ve gözaltında polisler tarafından dövülerek öldürüldüğünü anlatarak, polisler hakkında soruşturma açılmasını istedi. Metin'in ağabeyi İbrahim Göktepe de, Eyüp Cumhuriyet Savcısı Erol Canözkan'a ifade verdi ve Metin'in gözaltında polisler tarafından öldürüldüğünü belirterek, şikayetçi olduğunu söyledi.

İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar, gözaltına alınanlar arasında Göktepe'nin olmadığının kamera görüntülerinden de tespit edildiğini, listede isminin yer almadığını ileri sürdü.

Gazetecilerin ısrarlı sorularına muhatap kalan dönemin Başbakanı Tansu Çiller; savcılık ve emniyet müdürlüğü, Metin'in gözaltına alındığını beyan etmiş olmasına karşın kendilerine gelen bilgilere göre gözaltı olayı olmadığını söyledi.

İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan'ın ilk açıklaması da, "Polis kayıtlarına göre Göktepe gözaltına alınmamış" oldu. Aynı akşam katıldığı bir TV programında, Metin Göktepe'nin gözaltına alınmadığı iddiasını yineleyen Ünüsan, "Bize gelen bilgiler duvardan düşerek öldüğü şeklinde" dedi.

Büyük tepki...

Metin Göktepe'nin ölüm haberini aldıktan sonra, Evrensel gazetesi ziyaretçi akınına uğradı. Gazeteye gelen çok sayıda gazeteci, sendikacı, aydın, kitle örgütü temsilcileri, demokratik kuruluş yöneticileri

EVRENSEL

Metin'ler ölmez Evrensel susmaz

Her yerde protesto

İNADINA EVRENSEL YAŞAYACAK!

Baykal: 'Göktepe olayı derhal aydınlatılmalı'

Sabancı suikastini DHKC üstlendi

Metin Göktepe'nin ölümünden duydukları üzüntüyü ve başsağlığı mesajlarını aktarırken, devlet terörüne dikkat çektiler.

Saat 11.00'de Adli Tıp Morgu'na gelen gazeteciler, burada yaptıkları açıklamada; "Halkın gerçekleri öğrenme hakkını engellemek amacıyla emniyet güçlerinin basına yönelik saldırılarının en son kurbanı olan arkadaşımız Metin Göktepe'nin gözaltında katledilmesini nefretle kınıyoruz" dediler ve İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar'ı istifaya çağırdılar. Tüm yetkilileri gerçeği açıklamaya çağıran gazeteciler daha sonra, İstanbul Valiliği'ne kadar, "Hepimiz birer Metin'iz", "Metin'in katili faşist devlet" sloganları atarak yürüdüler. Burada valiliğin önüne siyah çelenk bırakan gazeteciler, aynı gün İstanbul Adliyesi önüne gelerek, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Avni Bilgin'den görüşme talep ettiler. Ancak gazetecilerin talebi kabul edilmedi. Bunun üzerine fotoğraf makinelerini ve kameralarını Adliye'nin önüne bırakarak durumu alkışlarla protesto ettiler.

Ankara'da da çok sayıda gazeteci, demokratik kuruluş temsilcileri ve üyelerinden oluşan yaklaşık 4000 kişi cinayeti protesto ederek, Evrensel gazetesinin Karanfil Sokak'taki Ankara Bürosu'nun önüne yürüdü.

Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Mustafa Ekmekçi, "Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesi demokrasiye yönelik bir saldırıdır. Halka gerçekleri yansıtmaya çalışan gazetecilerin hasmane bir tutumla görevlerini yapmalarının engellenmesini protesto ediyoruz. Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesi olayı daha öncekiler gibi faili meçhul kalmamalıdır" dedi.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nail Güreli, İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan, Emniyet Genel Müdürü Ahmet Cemil Serhadlı ve İstanbul Vali Vekili Rıdvan Yenişehir'e gönderdiği telgrafta, "Metin Göktepe'nin kuşkulu ölümü can güvenliğini yok eden dehşet ve endişe verici bir olaydır. Bu ölüm olayı mutlaka aydınlığa kavuşturulmalı, sorumluları saptanıp yargı önüne çıkarılmalıdır" diyordu.

Nail Güreli, ertesi gün, Metin Göktepe'nin öldürülmesi olayındaki gelişmeler üzerine İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan'a gönderdiği telgrafta ortaya çıkan verilerle olayın, vahim ve dehşet verici boyutlara ulaştığına dikkat çekerek şunlar söylüyordu:

> "Adli Tıp tutanağı öldürülmenin kafa travmasına bağlı beyin kanaması ve doku içi kanama sonucu meydana geldiğini ortaya koymaktadır. Olayın yakın görgü tanıkları Metin Göktepe'nin polis tarafından gözaltına alındığını açıkça ifade etmektedirler.
>
> Bu durumda gazeteci Göktepe'nin öldürülmesinin sorumluluğu polisin üzerindedir.
>
> İncelediğinizde sizin de göreceğiniz gibi, Adli Tıp tutanağının ortaya koyduğu gerçek ve tanıkların ifadeleri, bu korkunç cinayetin aydınlığa kavuşturulmasını, sorumluların ortaya çıkarılıp yargıya verilmesini zorunlu kılmaktadır.
>
> Kanıtları ve tanıkları bu kadar belli olan cinayetin sorumlularının yargılanması demokrasinin ve hukuk devletinin varlığı açısından zorunludur.
>
> Bu cinayet, son zamanlarda İstanbul polisinin görev yapan gazetecilere karşı takındığı kaba, baskıcı, yasaklayıcı ve sert tutumunun bir uzantısıdır. Bu tavrın halkın gerçekleri öğrenme hakkı demek olan basın özgürlüğüne bir saldırı niteliği taşıdığı da açıktır.
>
> Demokratik rejim ve hukuk devleti güvencesi açısından bunların kesinlikle önlenmesi, Göktepe'nin öldürülmesinin sorumlularının mutlaka yargıya teslimini talep ediyoruz.."

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, İstanbul Valiliği'ne, TBMM Başkanı Mustafa Kalemli'ye, Başbakan Tansu Çiller'e, Başbakan Yardımcısı Deniz Baykal'a, ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'a ve Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit'e gönderdiği yazılarda Metin Göktepe olayının bir an önce aydınlatılması, sorumluların yargı önüne çıkarılması istenirken, hukuk devletinin üstünlüğünün sağlanması yolunda takipçiliğin önemini vurguladı.

Metin Göktepe'nin öldürüldüğü gün, Sabancı Center'da Özdemir Sabancı, Nilgün Hasefe ve Haluk Gürgün öldürülmüş, olay gazetelerin birinci sayfaları dahil birkaç sayfada yer almıştı. Gazetelerin önemli bir bölümü Göktepe cinayetini iç sayfalarında kısa haber olarak yer verdi.

Dünyada tepkiler...

Uluslararası Af Örgütü temsilcileri, Metin Göktepe cinayetiyle ilgili araştırma yapmak ve gelişmeleri izlemek üzere Türkiye'ye geldi. Avrupa Gazeteciler Birliği (AEE) Genel Sekreteri Miguel Angel

Aquilar, Başbakan Çiller'e bir mesaj göndererek, Metin Göktepe'nin gözaltına alındığına ilişkin tanıkların bulunduğuna dikkat çekerek, "Hiçbir demokratik ülke, bir gazetecinin öldürülmesine göz yummaz" dedi.

Af Örgütü, Türkiye'de araştırmacı gazeteciliğin tehlikeli bir meslek olduğunu vurgulayarak, Göktepe'nin güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu öldürüldüğüne ilişkin güçlü iddialar olduğunu belirtti.

İngiltere'de yayımlanan "The News Line" adlı günlük gazete Göktepe'nin polis tarafından katledilmesini "Türk Polisi Tarafından Ölümüne İşkence" manşetiyle verdi. Mike Driver imzasıyla çıkan haberde, Metin Göktepe'nin polis tarafından işkence edilerek öldürüldüğü belirtildi.

İsviçre Gazeteciler Birliği Yönetim Kurulu, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e gönderdiği faksta, Metin Göktepe'nin ölüm biçiminin devlet güvenlik güçleri tarafından öldürüldüğü izlenimini verdiği vurgulandı. "Yeni yılda Türkiye'de cinayet ve işkencenin sürdürülmesini üzüntüyle karşıladıklarını" belirten İsviçre Gazeteciler Birliği Yönetim Kurulu, Cumhurbaşkanını "Türkiye'de basın özgürlüğünün ve medya çalışanlarının can güvenliklerinin sağlanmasına yönelik sorumluluk duymaya ve gerekli çabayı sarf etmeye" çağırdı.

Uluslararası PEN örgütü, gazeteci Metin Göktepe'nin ölümü nedeniyle alarma geçtiğini belirterek, Başbakan Tansu Çiller ve Adalet Bakanı Firuz Çilingiroğlu'na konuya ilişkin birer mektup gönderdi. Her iki mektupta da, Göktepe'nin ölümünü araştırmak üzere bağımsız bir araştırma komisyonu kurulması ve soruşturma sonuçlarının kamuoyuna açıklanması istendi. Mektupta ayrıca, hem Çiller, hem de Çilingiroğlu'ndan konuya ilişkin yorum yapmaları da istendi.

İngiltere İşçi Partisi milletvekili Tony Benn, İngiltere Dışişleri Bakanlığı'na Metin Göktepe'nin öldürülmesi ile ilgili olarak soru önergesi verdi. Benn önergesinde, "Türkiye'de polis tarafından gözaltına alındıktan sonra ölen Metin Göktepe'ye ilişkin Evrensel'den bana gelen faksı ilişikte gönderiyorum. Bu iddialardan endişe duydum ve bu konuyu derhal ele almanız, beni sevindirecektir" dedi.

"Göktepe olayı derhal aydınlatılmalı"

CHP Genel Başkanı ve Dışişleri Bakanı, Başbakan Yardımcısı Deniz Baykal, Metin Göktepe'nin öldürülme olayının zaman geçirilmeden aydınlığa kavuşturulması gerektiğini belirtti. Baykal, devletçe çifte standart uygulanamayacağını kaydederek, "Bir gazeteci arkadaşımızın görev yaparken içine girdiği olaylar dolayısıyla maruz kaldığı tehdidin bir süre sonra can kaybıyla sonuçlanma noktasına ulaştığını gördük. Bundan derin üzüntü duyuyorum. Bu konunun derhal aydınla-

tılması gerektiğine inanıyorum. Konu bütün boyutlarıyla ve ciddiyetle ele alınmalıdır. Ne olmuştur, nasıl olmuştur, niçin olmuştur? Kamuoyu bu konuda bir an önce aydınlığa kavuşturulmalıdır" dedi.

Evrensel toplatılıyor...

Evrensel gazetesinin 10 Ocak tarihli sayısı İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Yedek Hakimliği tarafından toplatıldı. Toplatma kararına gerekçe olarak, "Evrensel Susmayacak" başlıklı başyazıda terörle mücadelede görev alanların kimliklerini açıklamak suretiyle terör örgütlerine hedef gösterdiği, ayrıca Yozgat Cezaevi'ndeki tutsakların verdikleri ölüm ilanlarında, terör örgütlerinin açıklamalarına yer verildiği iddiası yer aldı.

"Metin yoldaş yaşıyor, Evrensel savaşıyor"

Metin Göktepe, otuz bin kişinin katıldığı yaklaşık 7 saat süren ve 18 kilometrelik bir yürüyüş ardından alkışlarla toprağa verildi.

12 Ocak Cuma günü, sabahın erken saatlerinden itibaren Evrensel gazetesinin önünde toplanan çeşitli kitle örgütlerinden, sendikalardan, basın kuruluşlarından temsilciler ve vatandaşlar Metin Göktepe'nin katledilmesini protesto ettiler.

Cinayete yönelik tepki, Metin Göktepe'nin annesi Fadime Göktepe ve yakınlarının gazete önüne gelmesiyle doruğa ulaştı. Kalabalık, "Metinler ölmez, Evrensel susmaz", "Hepimiz birer Metin'iz", "Katiller bulunsun hesap sorulsun", "Faşizme ölüm, halka hürriyet", "Taşanlar istifa, hükümet istifa", "Faşizme karşı omuz omuza", "Susma

sustukça sıra sana gelecek" sloganlarıyla cenazenin gazetenin önüne getirilmesini beklemeye başladı.

Metin Göktepe'nin cenazesi Adli Tıp Morgu'ndan, saat 11.30'da alınıp gazetenin önüne getirildi. Saygı duruşundan sonra bir konuşma yapan Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Mustafa Ekmekçi, iki bakanla görüştüğünü ve bu ölümün sorumlularının açığa çıkarılarak yargılanmalarını istediklerini söyledi.

Daha sonra kürsüye gelen Evrensel Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni İhsan Çaralan, Metin'in bilerek gözaltına alındığını söyledi. Metin'in dövülerek öldürüldüğünün sadece tanıklarla değil otopsi raporuyla da açığa çıktığını ifade eden Çaralan, "Metin'i infaz edenler bugün belki birkaç kişiydi. Ama yıllardır basın emekçileri ile toplumun her kesiminin üstünde estirilen terörün kaçınılmaz bir sonucuydu bu. Öldürülen, gerçeğin peşinde koşan başka bir gazeteci de olabilirdi" dedi.

TYS Genel Başkanı Ataol Behramoğlu, İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan'ın Metin'in katledilmesi ile açıklamalarını hatırlattığı konuşmasında, Bakan'ın yüzünün yalan söyleyen bir kişinin yüzü olduğunu belirtti. Behramoğlu sistemin çöktüğünün en açık kanıtının, binlerce gencin hapishanelere doldurulması, gazetecilerin öldürülmesi olduğunu söyleyerek sözlerini, "Aslında bütün aydınlarımızın, yazarlarımızın birleşik hareketi bu sisteme son darbeyi vuracaktır. Kahrolsun faşizm, yaşasın bağımsız Türkiye" şeklinde bitirdi. Evrensel Kültür Dergisi Yayın Kurulu Üyesi Tevfik Taş da, "Biz Metin Göktepe'yi, Deniz Gezmişlerin, Yusuf Aslanların, Hüseyin İnanların, Erdoğanların küçük kardeşini kaybettik" dedi.

Göktepe'nin cenazesi, yapılan konuşmalardan sonra omuzlara alındı ve cenaze arabasına konuldu. Sayısı 30 bini geçen grup sloganlarla yürüyüşe geçti. Oluşturulan kortej, Evrensel gazetesi Yenibosna, İtfaiye, Bahçelievler, Papaz Köprüsü, Çiftlik, Şaşkın, Yavuz Mahallesi, Atışalanı, Yüzyıl güzergâhını izleyerek yaklaşık 15 kilometre yürüdü. Buradan Metin Göktepe'nin evinin bulunduğu Turgut Reis Mahallesi, Albayrak Caddesi, 605. Sokak'taki adresine giden grup, cenaze evinin önünde bulunan çok sayıda insanla da birleşti. Burada bir süre bekleyen ve Esenler Kemer Mezarlığı'na yürüyüşe geçen on binler, 2 kilometre daha yürüyerek mezarlığa ulaştı.

Polis müdahalesinin olmadığı yürüyüş sırasında, Evrensel gazetesi muhabirleri ve diğer yayın organlarında çalışan meslektaşları fotoğraf makinelerini havaya kaldırarak, "Hepimiz birer Metin'iz", "Basına kalkan eller kırılır", "Özgür basın susturulamaz" sloganları atarak gerçeklerin üstünün örtülemeyeceğini haykırdılar.

Yaklaşık 7 saat yürüyüşten sonra Atışalanı Kemer Mezarlığı'na getirilen Metin Göktepe'nin cenazesi burada sloganlar ve marşlar eşliğinde ebedi yolculuğuna uğurlandı. Cenaze töreni sırasında Metin Göktepe'nin annesi oğlunun yüzünü son bir kez görmek istedi. Oğlunun yüzüne son kez bakan anne Fadime Göktepe, haykırışlarla kendinden geçerken, Metin'le çalışan çok sayıda gazeteci arkadaşı da cenaze töreni sırasında baygınlık geçirdi. Mezarlıkta; "Metin yoldaş yaşıyor, Evrensel savaşıyor", "Metin yoldaş ölümsüzdür", "İnadına Evrensel yaşayacak" sloganları en çok atılan sloganlardı. Konuşmalardan sonra cenaze töreni olaysız bir şekilde sona erdi.

"Kan çanağından taşanlar!"

Evrensel gazetesinin 12 Ocak tarihli sayısında arkadaşları Metin Göktepe'yi anlattı. Metin'in arkadaşlarıyla olan anıları, ne kadar sevi-

lip sayıldığı sözcüklere dökülürken, Metin'in gazetecilik mesleğini onurla yapanların arasında yerini aldığı vurgulandı. Mehmet Esatoğlu-Cem Yalın imzalı "Bir bardak sıcak çay gibi" başlıklı yazıda şunlar söyleniyordu:

> "Evrensel yayına başlayacağı günlerde üç yıllık bir deneyime sahipti. Yollarımız aynıydı ama servislerimiz ayrılmıştı. Biz kültür servisine, o istihbarata. Geçen yılların birikimi öğrenme isteğini köreltmemişti. Çektiği fotoğrafın daha iyisini bir başka gazetede gördüğünde 'bir kez daha' ayaklanıyordu öğrenme tutkusu. Kitlesel gösterilerin görüntüleri TV ekranlarına yansıdığında onu olayın tam ortasında görmek mümkündü. Atılan silahların, patlayan silahların ortasında dingin bir doğayı çizen ressamın telaşsızlığı içinde basıyordu deklanşöre.
>
> Onun kısacık yaşamı 'başarmak' isteyenler için bir yaşam dersi gibi. Belki ardından şunlar söylenebilir:
>
> Hiçbir olanağın olmayabilir. O, bir bardak çayın sıcaklığındaki yüreğinde tutku olmuşsa değiştirmek, aldırma Metin Göktepe; yüreği kuşan, yürü gerçeğin içine. Payına ölüm düşse de üzülme, yeryüzünün insanlardan, emekten yana değişimi için koşanlara bir şeyler anlatacak 'iz'in kalır."

Sunay Akın, 18 Ocak günü Evrensel gazetesinde yer alan "Kan çanağından taşanlar!" başlıklı yazısında, Metin Göktepe cinayetini ele alıyor ve şu sonuca varıyordu:

> "Metin Göktepe, gözaltına alındığı yüzlerce insan ile birlikte Eyüp Stadyumu bünyesindeki kapalı spor salonuna götürülür. .. Ve, cansız bedeni futbol sahasını çevreleyen telörgülerin yakınında bulunur. Polisin kuş uçurtmadığı bir ortamda işlenen böylesine çirkin bir cinayet 'gizli' kalmaya mahkum olabilir mi?... Kimi gazeteler cinayeti 'Gazetecinin Kuşkulu Ölümü' diye sundu okurlarına. Eyüp'ün kuşları her kuşluk vakti kahkahayla gülüyor bu habere.
>
> Metin arkadaşımız öldürülmesi üzerine tüm Evrensel emekçileri söz birliği yaptı. Susmayacağız!.. Zorbalar, aramızdan birilerini öldürüp bizleri hüzün çölüne iteledikçe Barışa, Özgürlüğe, Kardeşliğe ve güzel günlere daha çok susayacağız!.
>
> Yaşamı boğmaya yetmeyecek; kan çanağından taşanlar!..."

Suç duyurusu

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nail Güreli, Eyüp Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Suç duyurusunun ekinde birçok tanığın ifadelerine de yer verildi:

"Eyüp Cumhuriyet Savcılığı'na

Suç Duyurusunda Bulunan: Türkiye Gazeteciler Cemiyeti

Suçlular: İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar ve 8 Ocak 1996 günü gazeteci Metin Göktepe'yi gözaltına alan ve öldüren polis, müdür, amir ve memurları

Suç Yeri: Eyüp

Suç Tarihi: 8 Ocak 1996

Suç: Seyahat özgürlüğünü engellemek, haber alma özgürlüğünü engellemek, toplantı ve gösteri hakkını engellemek, işkence ve kötü muamele ve Gazeteci Metin Göktepe'yi öldürmek,

Olaylar: 1- İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar ve Müdür Yardımcısı Kemal Bayrak yönetimindeki İstanbul polisi 8 Ocak 1996 günü Ümraniye Cezaevi'nde öldürülen Orhan Özen ve Rıza Boybaş'ın Alibeyköy'deki cenaze törenine katılmak isteyenleri bölgede seyahat eden ve yaşayanları ve görev yapmak isteyen gazetecileri keyfi olarak gözaltına almış, bölgedeki karakollara ve Eyüp Spor Salonu'na doldurmuş, bu şekil bini aşkın kişi salıverilinceye kadar dövülmek suretiyle işkence ve kötü muamele görmüştür.

2- Eyüp Spor Salonu'nda gazeteci Metin Göktepe dövülerek öldürülmüştür. 8 Ocak günü yaşananlar, polisin görevini aşarak ve kötüye kullanarak vahşet boyutunda zor ve şiddet uygulaması hukuk devleti anlayışı ile bağdaşamaz. Kaldı ki, uygulamalar bireysel değil, kurum olarak idarenin ve polisin tutumunun yansımasıdır.

Şayet hukuk devleti kuralları geçerli olacaksa, gazeteci Metin Göktepe'nin katillerinin ve insanları döverek darp edenlerin saptanıp yargılanması zorunludur.

Bu olaydan sonra en büyük basın örgütü olarak harekete geçen Cemiyetimiz kendi imkanlarıyla olayın tanıklarını araştırmış ve bulmuş, bunların ifadelerini titizlikle tespit etmiş bulunmaktadır. Sayın savcılık makamına yardımcı olmak amacıyla Cemiyetimizde ifadelerini aldığımız bu tanıkların ad ve adreslerini ve ifade tutanaklarının fotokopilerini de sunuyoruz.

Sonuç ve istem: Savcılığınızı görevliler ve sorumlular hakkında gerekli kovuşturmayı yaparak dava açmasını talep ederiz."

Bunun yanında, Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şubesi de, Ümraniye Cezaevi'nde ölen iki tutuklunun cenaze töreni sırasında 1000'in üzerinde kişinin gözaltına alınması ve Evrensel muhabiri Metin Göktepe'nin polis tarafından öldürülmesi ile ilgili olarak herkesi suç duyurusunda bulunmaya çağırdı.

Suç duyurusu kampanyasına sayısız kurum ve kuruluş ile binlerce kişi katıldı. Sendikacılar, kitle örgütü temsilcileri, gazeteciler, kamu emekçileri, öğrenciler, sanatçı ve yazarlar çağrıyı desteklediklerini açıkladılar. Suç duyurusunu destekleyenlerin sayısı kısa sürede on binleri buldu.

"Gazeteciler polisin hedefi"

Basın Konseyi Yüksek Kurulu, Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe'nin öldürülmesiyle ilgili sorumluluğun, onun başına taşla veya copla vurup canını alan polisten önce, iki yıl önceki İçişleri Bakanı Nahit Menteşe ile o zamanki İçişleri Bakanı Müsteşarı Bekir Aksoy ve Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'a ait olduğunu vurguladı. Basın Konseyi Yüksek Kurulu açıklaması şöyleydi:

"Genç gazeteci Metin Göktepe'nin ister bilerek ve isteyerek, ister özel kasıt taşımayan bir hunharlık sonucu öldürülmüş olması, ülkemizde görev yapan gazetecilerin, sadece yasa tanımazların değil, yasaları egemen kılmakla görevli olanların da saldırı tehdidi altında bulunduğunu gösteren son ve vahim bir örnektir.

Gerçekten, Basın Konseyi'nin kamuoyuna yansımış olaylara dayanarak yaptığı tespitlere göre gazetecilere yönelik fiili saldırılardan sadece güvenlik görevlilerinden kaynaklananların sayısı 1992 yılında 34'ü, 1993'te 16'yı, 1994'te 13'ü bulmaktadır.

Geride kalan 1995 yılı boyunca meydana gelenlerin sayısı yakında Basın Konseyi tarafından basına açıklanacaktır. Ancak bunun da gazetecilerin, başta polis olmak üzere en çok güvenlik kuvvetlerinin saldırısına hedef olduğunu ortaya koyacağı kuşkusuzdur.

Gazetecilere yönelik bu saldırıların asgariye indirilmesi amacıyla Basın Konseyi tarafından İçişleri Bakanlığı döneminde Sayın Abdülkadir Aksu'ya, Sayın Mustafa Kalemli'ye ve daha sonra Sa-

yın İsmet Sezgin'e yapılan başvurular sonucu, bu bakanların tüm valiliklere gönderdiği genelgeler maalesef valiler ve emniyet müdürleri tarafından -anlaşıldığına göre- okunmamış ve uygulanmamıştır.

O yüzden tören vs. türü 'programlı' olaylarda da sokak gösterisi, yangın, doğal afet vb. programsız olaylarda da alınabilecek basit önlemlerin hiçbiri alınmamıştır.

Genelgeler okunmadığı ve uygulanmadığı için, programlı veya programsız (ani olarak çıkan) olaylarda, güvenlik gücü içindeki amirlerden birinin basın mensuplarına muhatap olarak görevlendirilmesi yoluna gidilmemiştir...

Ama en önemlisi, Basın Konseyi'nin önerisine rağmen, polis üniformasının değiştirilmesi sırasında sağ veya sol göğsüne, birkaç metre mesafeden okunabilecek büyüklükte olmak kaydıyla sicil numarasının konulması kabul edilip uygulanmamıştır. Çünkü yetkililer, göğsüne sicil numarası yazılı polisin teşhis edilme endişesiyle kanun dışı emirleri uygulamayacağını düşünmüşlerdir. O nedenle Metin Göktepe'nin ölümünün sorumluluğu da, buna benzer başka olayların sorumluluğu da, failinin bilinmesini veya kolayca bulunmasını önleyen, o dönem yöneticilerine aittir. O dönem yöneticileri İçişleri Bakanı Nahit Menteşe, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı Bekir Aksoy ve Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'dır."

Soruşturma açılıyor...

Göktepe ailesinin, gazetecilerin, avukatların ve Evrensel gazetesinin ısrarlı çabalarıyla İçişleri Bakanlığı soruşturma başlatmak zorunda kaldı. Göktepe'nin gözaltına alındığının tanık anlatımlarıyla ve raporlarla ispatlanması üzerine İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan, Metin Göktepe'nin gözaltında işkence sonucu öldürüldüğünü kabul etti ve "Başta Göktepe'nin annesi ve ailesi olmak üzere Türk basınından özür diliyorum" dedi.

17 Ocak günü, 350'nin üzerinde müdahil avukat, Eyüp Cumhuriyet Başsavcılığı'na dilekçe vererek, İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan, İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar, İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Kemal Bayrak, İstanbul Çevik Kuvvet Müdürü ve olay günü Eyüp ve Eyüp Spor Salonu'nda görev yapan polisler hakkında "kasten adam öldürmek, cürüm işlemek için memuriyetini kullanmak, cürüm işleyenleri saklamak, suç işlemeye tahrik, iş ve çalışma özgürlüğünü tahdit, kişi özgürlüğünden mahrum etmek ve memuriyet ve mevki nüfusunu suistimal etmek" suçlarından soruşturma açılmasını istedi.

Bir grup gazeteciyi Çankaya Köşkü'nde kabul eden Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, "Cinayeti polis işlemiştir tabirini beğenmi-

yorum. Hadiseleri kendi sınırları içinde mütalaa etmeliyiz. Münferit hadiselerden netice çıkarırken, devleti yargılamayalım. Yargılanacak olan suçu kim işlemişse odur. Polis teşkilatını yargılamamız yanlıştır. Ama üstünde polis üniforması olan A veya B şahsı işlemişse, yakasına yapışırız. Cinayet örtbas edilemez" dedi. Aynı gün Evrensel gazetesinin Ankara bürosunu ziyaret eden DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Göktepe'nin öldürülmesinin demokrasi ayıbı olduğunu söyleyerek, DSP olarak olayın aydınlatılması için ellerinden geleni yapacaklarını ifade etti.

Mesut Yılmaz, "Göktepe olayının arkasında olacağız. Göktepe'nin devlet tarafından öldürülmesi iddiası devlet adına utanç verici bir durumdur. Bu olaydan sorumlu olanlar ortada, raporlar ortada, ancak hiçbir ilerleme sağlanamıyor" dedi. Başbakan Tansu Çiller ise, Göktepe'nin duvardan düşmediğini, gözaltına alındığını açıkladı.

"Özürü kabul etmiyorum"

İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan'ın Metin Göktepe'nin ailesinden ve basın camiasından devlet adına dilediği özür, Metin Göktepe'nin annesi Fadime Göktepe tarafından kabul edilmedi.

Anne Göktepe, oğlunu öldürenlerin cezalandırılmasını isteyerek, "Yüreğim yanıyor. Bu iş sadece özür dilemekle olmaz, katillerin de cezalandırılmaları gerekir. Dilenen özürleri, katiller cezalandırılıncaya kadar kabul etmiyorum" dedi.

Basın çalışanlarının katilleri ortaya çıkarmak için sarfettikleri çabaları sevinçle karşıladıklarını söyleyen Fadime Göktepe, "Ben bir oğlumu kaybettim. Ama bütün gazeteciler, benim oğullarım ve kızlarımdır. Benim oğlum ölmedi, o gazeteci arkadaşlarında yaşıyor" dedi.

48 polise soruşturma...

İçişleri Bakanlığı müfettişlerinin soruşturması, 7 Şubat günü sonuçlandı. Müfettişler tarafından hazırlanan 38 sayfalık fezlekede 48 polisin yargılanması istendi.

İstanbul İl İdare Kurulu, 48 polis için lüzum-u muhakeme ve Eyüp İlçe Emniyet Müdürü M. Ali Aydın Aydemir hakkında men-i muhakeme kararı verdi. Yargılanmasına karar verilen 48 polis suçsuz oldukları gerekçesi ile ve müdahil vekilleri 48 polis dışındaki sorumluların da yargılanması gerekir iddiası ile İl İdare Kurulu kararına karşı Danıştay'a itiraz ettiler. Dosya Danıştay 2. Dairesi'ne gitti.

Danıştay 2. Dairesi, İstanbul İl İdare Kurulu'nun kararını aynen onadı. Dosya İstanbul Valiliği'ne gönderildi. Valilik dosyayı İstanbul Adliyesi'ne gönderdi. Dava İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesi'ne tevzi edildi. İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesi 15 Temmuz 1996 tarihine duruşma günü verdi. Adalet Bakanlığı'nın talebi üzerine Yargıtay 10. Ceza Dairesi'nin, İstanbul'da güvenlik sağlanamayacağı gerekçesi ile davanın Aydın'a nakline karar verdi.

Aydın Ağır Ceza Mahkemesi, ilginin yoğun olması ve izdiham yaşanması nedeniyle davayı, kapalı spor salonunda yaptı. Bu davaya sanıklardan hiçbiri katılmadı. Mahkeme heyeti, sanıkların ifadelerinin alınabilmesi için duruşmayı 29 Kasım 1996 tarihine erteledi.

Meclis Araştırma Komisyonu

Yalova Milletvekili Yaşar Okuyan ve 21 arkadaşı ile İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit ve 12 arkadaşının, Metin Göktepe cinayetinin açıklığa kavuşturulması ve faillerinin ortaya çıkarılması amacıyla meclis araştırmasına ilişkin önergeleri 15 Şubat 1996 günü TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi.

Meclis Araştırma Komisyonu'nun raporu 15 Ekim 1996 TBMM Genel Kurulu'na geldi. Raporda, "...idari soruşturma aşamasında, soruşturma yapan yetkililerin olay faillerini araştırma ve bulmalarının Memurin Muhakematı Kanun-u Muvakkatı'ndan doğan görevleri gereği olması, adli işlem safhasına gelindiğinde ise bu kişilerin suçlu olup olmadığının tespit işinin yargı yetkisi içersinde kalan bir husus olması nedenleriyle Komisyon faillerin bulunması yönünde hiçbir faaliyet göstermemiş, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından verilen görev iki açıdan ele alınarak, mücerret olarak ölüm olayının tespit edilmesi, Emniyet teşkilatının sistemi ile ilgili olarak mevcut aksaklıkların neler olduğu ve bunların giderilebilmesi için neler yapılabileceğinin araştırılması, hangi etkenlerin bu olayın oluşumuna neden olduğu ve bundan sonra bu tür olaylarla karşılaşılma-

ması için ne gibi tedbirler alınması gerekeceği değerlendirilmiş ve araştırma bu yönde yürütülmüştür." denildi.

Afyon'daki yargılama

Aydın'daki duruşmadan bir süre sonra Aydın Cumhuriyet Başsavcılığı ile Aydın Valiliği'nin isteği üzerine Yargıtay 10. Ceza Dairesi, davanın Afyon'a naklini kararlaştırdı. Ancak davanın İstanbul'dan uzaklaştırılması, davaya olan ilgiyi azaltmadı. Tam tersine ısrarlı takipçilerin sayısı her duruşmada biraz daha arttı. "Dava nerede biz oradayız" diyen yüzlerce kişi bir çok ilden otobüslerle duruşmaların görüldüğü Afyon'a geldi.

6 Şubat 1997 tarihinde, Afyon Kapalı Spor Salonu'nda yapılan ilk duruşmayı, 200'e yakın yerli ve yabancı basın mensubu, bazı CHP'li milletvekilleri ve İstanbul'dan Kartal, Kağıthane, Tuzla, Fatih, Büyükçekmece ilçe, kadın ve gençlik komisyonu üyeleri, Avrupa Parlamentosu üyeleri, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Çağdaş Gazeteciler Derneği, Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü, birçok sendika ve kitle örgütü temsilcileri, Emeğin Partisi Genel Başkanı Levent Tüzel, partinin il yönetici ve üyeleriyle birlikte 3000 kişi izledi.

Duruşmada, Metin Göktepe'nin öldürülmesine ilişkin Adli Tıp Kurumu'nca hazırlanan otopsi tutanağı ve otopsi raporu mahkemeye gönderildi ve dosyaya konuldu. 48 polisin katılmadığı oturumda, tanıklar dinlendi.

28 Mayıs 1997 tarihinde, Göktepe'yi öldürmekten yargılanan Saffet Hızarcı, Fedai Korkmaz, Murat Polat, Burhan Koç, İlhan Sarıoğlu, Selçuk Bayraktaroğlu, Metin Kuşat, Tuncay Uzun, Fikret Kayacan, Seydi Battal Köse, Şuayip Mutluer'in dosyası diğerlerinden ayrıldı. Mahkeme, Sarıoğlu, Bayraktaroğlu, Mutluer, Hızarcı ve Köse hakkında gıyabi tutuklama kararı verdi.

Bir sonraki duruşmada sanık polisler yine mahkemeye gelmezken, müdahil avukatlar sanık polislerden Korkmaz, Kuşat, Koç ve Polat hakkında tutuklama talebinde bulundu. Mahkeme heyeti, bu talebi reddetti.

Sanıkların mahkemeye getirilmesine dönemin Başbakanı Mesut Yılmaz'ın "talimatı" da yetmedi. İzne çıkan Afyon Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Kamil Şerif'in yerine davaya bakan Hakim Fatma Nilgün Uçar, 11 sanıktan 4'ünün daha tutuklanmasına karar verdi. Haklarında gıyabi tutuklama kararı verilen 5 polis, 28 Temmuz 1997 tarihinde teslim oldu.

21 Ağustos 1997 tarihli oturuma yine Fatma Nilgün Uçar başkanlık etti. 7 sanık mahkemeye getirildi. Ancak sanıklar, "susma haklarını" kullandılar. Sanık avukatlarının reddi hakim talebi ise kabul edil-

medi. Aynı gün Afyon çıkışındaki bir lokantada Korkut Eken yemek yerken görüldü. Eken, bu durumu "tesadüf" olarak nitelendirdi.

Eylül ayında izinden dönen Mahkeme Başkanı Kamil Şerif, Uçar'ın tutukladığı, Korkmaz, Polat, Koç ve Kuşat'ı tahliye etti. Böylece dava yine eski haline döndü.

9 Ekim 1997 tarihinde yapılan duruşmada, tanıklarla sanıklar ilk kez yüzleşti. En önemli tanık olan Deniz Özcan, sanık polislerden Mutluer, Kayacan, Hızarcı ve Kuşat'ı teşhis etti. Sanık avukatlarından Güzin Kılıç Köprülü, tanığa küfür etti. Mahkeme heyeti, Eyüp Kapalı Spor Salonu'nda bilirkişi heyeti ile yüzleştirme yapılmasını kararlaştırdı.

Kasım ayında Mahkeme Başkanı Kamil Şerif, basının ve kamuoyunun bu olayla çok yakından ilgilendiğini ve kendisinin taraflı olduğuna ilişkin haberler yapıldığını gerekçe göstererek, "kendi kendimi reddediyorum" dedi ve davadan çekildi. Sandıklı Ağır Ceza Mahkemesi, Şerif'in talebini yerinde bularak, dava için hakim Mustafa Birışık'ı görevlendirdi. Bu arada daha önce 4 polisin tutuklanmasına karar veren Fatma Nilgün Uçar ile eşi Edirne'nin Keşan ilçesine sürgün edildi. Sürgün kararının tepki yaratması üzerine, Adalet Bakanlığı Uçar çiftini İstanbul'a gönderdi.

25 Aralık 1997'de duruşma öncesi Metin Göktepe'nin otopsi raporları basında yer aldı. Raporlarda, Göktepe'nin "öldürmek kastıyla dövüldüğü" vurgulandı. Sanık polislerden Eyüp İlçe Emniyet Amiri Seydi Battal Köse, duruşmada verdiği ifadeyle dikkat çekti. Köse, Metin Göktepe'nin öldürüldüğünü amiri konumundaki Eyüp İlçe Emniyet Müdürü Mehmet Ali Aydın Akdemir'e bildirdiğini, onun da telefonla İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Kemal Bayrak ve İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar'a bildirdiğini kaydetti. Köse, "Kanaatimce Göktepe'ye vuranlar, polis memurları Metin Kuşat, Yalçın Aydeniz ve Burhan Koç'tur" dedi. Müdahil avukatlar Taşanlar, Bayrak ve Akdemir hakkında suç duyurusunda bulunmaya karar verdiler.

İki yıl sonra, keşif...

İki yıl sonra Göktepe'nin öldürüldüğü yerde keşif yapıldı. Basın mensuplarına kapalı geçen keşife, tutuksuz yargılanan sanık polisler, silahlarıyla katıldılar. Sanık polislerden Fikret Kayacan, tanık Deniz Özcan'ı tehdit etti.

22 Ocak 1998 tarihinde, sanık İlçe Emniyet Amiri Seydi Battal Köse, bir önceki duruşmadaki ifadesinin yanlış aktarıldığını iddia ederek, "Ben hiçbir üst düzey müdürümü suçlamadım" diyerek önceki ifadesinden imtina etti. Köse'nin avukatı ise müvekkilinin cezaevi

koşullarında psikolojik durumunun bozulduğunu iddia etti.

Şubat ayı içinde keşif raporunun tamamlandığı açıklandı. Raporda Metin Göktepe'nin gözaltında dövülerek öldürüldüğü doğrulandı.

13 Şubat 1998'de müdahil avukatlar, tutuksuz sanıkların tanıklar üzerinde baskı kurmaya çalıştığını kaydetti. Duruşmada ayrıca sanık Seydi Battal Köse, bir önceki duruşmada avukatının söylediklerini yalanlayarak, "Açıklamaları baskı altında yapmadım. Savunmada sıkıntılar yaşıyorum, avukatım Burhan Hayran'ı reddediyorum" dedi.

Cumhuriyet Savcısı İsmail İlhan, esas hakkındaki mütalaasını açıkladı. Şuayip Mutluer, Saffet Hızarcı, Fedai Korkmaz, Murat Polat, Burhan Koç ve Metin Küşat'ın TCK 452/1, 463 ve 251'inci maddeleri uyarınca cezalandırılmalarını talep eden Savcı, alacakları mahkumiyet ve kaybolma ihtimalleri bulunduğundan tutuksuz sanıklardan Fedai Korkmaz, Murat Polat, Burhan Koç ve Metin Küşat'ın tutuklanmalarını da istedi. Savcılık, sanıklardan Emniyet Amiri Seydi Battal Köse, Selçuk Bayraktaroğlu, İlhan Sarıoğlu, Tuncay Uzun ve Fikret Kayacan'ın da üzerlerine atılı suçtan beraatlerini isterken, tutuklu olan Bayraktaroğlu, Sarıoğlu ve Köse'nin tahliyelerini talep etti.

12 Mart 1998 günkü duruşmada, sanık polisler son savunmalarında, "Vicdanımız rahat, suçsuzuz" dediler.

İlk karar

Metin Göktepe'nin öldürülüşünden 800 gün sonra yani 19 Mart 1998 tarihinde Afyon Ağır Ceza Mahkemesi kararını açıkladı. Afyon'daki yargılamada 5 sanık hakkında "kastı aşan adam öldürme" suçundan 7 yıl 6'şar ay hapis cezası verildi, 6 sanık beraat ettirildi.

Afyon Ağır Ceza Mahkemesi, polis memurları Şuayip Mutluer, Saffet Hızarcı, Fedai Korkmaz ve Metin Küşat'ı üzerlerine atılı suçları işledikleri kanaatine vararak, önce TCK'nın 452/1. maddesindeki "kastı aşan adam öldürme" fiiline göre 12'şer yıl ağır hapis cezasına çarptırdı. Bu sanıkların cezaları, TCK'nın 463. maddesindeki "faili belli olmayacak şekilde adam öldürme" fiili uyarınca yarıya indirildi. Ancak yine TCK'nın 251. maddesine göre suç, memur sıfatıyla işlendiği için artırılarak, ceza 9 yıla çıkarıldı. Sonuç olarak 4 sanık hakkında TCK'nın 59. maddesine göre altı bir oranda "iyi hal" indirimi de yapılarak, 7 yıl 6'şar ay hapis cezası verildi. Emniyet Amiri Seydi Battal Köse ise, yine TCK'nın 452/1. maddesindeki suçlamayla 12 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme, Köse'nin suçun işlenmesine doğrudan katılmayıp yardımcı olduğu kanaatine vararak, TCK'nın 65/3. maddesi gereğince cezasını yarıya kadar indirdi. Köse'nin cezası da memur olduğu göz önüne alınarak, diğer sanıklar gibi yarı oranda artırıldı. "İyi hal" indiriminden de yararlandırılan Köse'ye de 7 yıl 6

ay ağır hapis cezası verildi. Mahkum ettiği sanıklar hakkında ceza süreleri kadar kamu haklarından men cezası da veren Mahkeme Heyeti, sanıklardan Murat Polat, Burhan Koç, İlhan Sarıoğlu, Selçuk Bayraktaroğlu, Tuncay Uzun ve Fikret Kayacan'ın ise, "mahkumiyet için inandırıcı delil elde edilemediğinden" beraatlerini kararlaştırdı.

Kararı protesto eden Göktepe ailesi ve gazeteciler adliye önünden Zafer Anıtı'na kadar yürüyüp kalemlerini yere attılar.

Yargıtay'ın bozma kararı

Temyiz aşamasında Yargıtay 1. Ceza Dairesi, yerel mahkemenin kararını "usül yönünden" bozdu. 17 Temmuz 1998 tarihinde kararını açıklayan Yargıtay'ın bozma gerekçeleri şöyleydi:

- Sanıklardan Metin Kuşat ve Seydi Battal Köse'ye doğum ve sabıka kayıtları okunarak diyeceklerinin sorulmaması suretiyle CMUK'un 242 ve 250. maddelerine muhalefet edilmesi.
- Sanık Şuayip Mutluer'in karar başlığında kayıtlı bulunduğu il ve ilçe adının nüfus kaydındaki bilgilere uygun olarak yazılmaması,
- İstanbul 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.10.1996 tarihli talimat zaptında dinlenen tanıklar ile 6.12.1996 tarihli celsede dinlenen tanık ifadelerinin tespiti sırasında duruşmaya katılmayan Cumhuriyet Savcısı'nın görüldü şerhi yaptırılmayarak ve 25169 sicil nolu hakim tarafından imza edilmeyerek CMUK'un 217 ve 268. maddelerinin ihlal edilmesi,
- Eyüp 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nce talimatla sorguları yapılan sanıklarla ilgili olarak düzenlenen duruşma tutanağının 24.01.1997 ve 31.01.1997 tarihli olanların 17335 sicil numaralı hakim tarafından imza edilmemesi,
- Ömer Altıntaş'ın tanık olarak dinlendiği Eyüp 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 21.02.1997 tarihli celsesine katılan kâtibin ad ve soyadının duruşma tutanağında belirtilmemesi,
- Deniz Gökçetin ile soruşturmayı yürüttükleri anlaşılan Muzaffer Candan ve Zübeyid Coşar haklarında disiplin yönünden yapılan soruşturma evrakının bulundukları aşamadaki onaylı örneklerinin dosyaya celp edilmemesi,
- Olayın görgü tanığı olduğu anlaşılan İlhan Uçar'ın, müdahil tarafın olayla ilgili olarak bilgi sahibi olduğunu ileri sürdüğü tanık Haydar Kutlu'nun, tanık Ahmet Şık'ın beyanında ismi geçen Hür Yeni Dünya'nın, hakkındaki kamu davası bu davadan tefrik edilen polis memuru Yalçın Akdeniz'in duruşmada tanık sıfatı ile dinlenerek olayla ilgili bilgi ve görgülerinin edilmemesi,
- Sanıklardan Murat Polat'la ilgili olarak gerekçeli kararın 8. sayfasında eylemin sübuta erdiğine ilişkin açıklamalara yer verildi-

ği halde kısa kararda beraatine karar verilerek çelişkiye düşülmesi.

İkinci kez Afyon

20 Ağustos 1998'de tutuksuz sanıkların katılmadığı duruşmada, Yargıtay'ın bozma kararına uyuldu.

17 Eylül 1998'de Mustafa Birışık'ın başkanlık ettiği mahkeme heyeti, Murat Polat hakkında gıyabi tutuklama kararı verdi. Tanık İlhan Uçar, Göktepe'nin polisler tarafından spor salonunda öldürülene kadar dövüldüğünü anlattı. Her duruşmada adı geçen polis memuru Yalçın Aydeniz ise yazılı ifadesinde, spor salonuna hemen herkesin "darbeli" geldiğini söyledi.

Ekim ayında devam edilen duruşmalarda, sanık polisler verdikleri ek ifadelerde birbirlerini suçladılar.

13 Kasım 1998'de Köse, Göktepe'yi dövenlerin içinde olduğunu söylediği polis memuru Yalçın Aydeniz'in, İstanbul Asayiş Şube Müdürlüğü'ndeki sorgusu sırasında orada görevli yakınlarınca kollandığını söyledi. Mahkemece tanık olarak Siirt'te ifadesi alınan Aydeniz'in, sanık avukatlarından Ahmet Ülger'in mahkemece yardımını aldığını vurgulaması, mahkemede yalancı tanıklık tartışmasına neden oldu. Mahkeme ayrıca, baskılar karşısında tarafsızlığını yitirdiği gerekçesiyle Köse'nin "reddi hakim" talebini kabul etmedi.

Beklenmedik karar

Göktepe davasının 11 Aralık 1998 tarihli duruşmasında beklenmedik bir karar alındı. Göktepe ailesine destek için İstanbul, İzmir, Ankara'dan otobüslerle Afyon'a gelenler, her duruşma öncesinde olduğu gibi adliyeye kadar sloganlar atarak yürüdü. Hâkim Mustafa Birışık başkanlığında saat 10.15'te başlayan duruşma yaklaşık 45 dakika sürdü. Duruşmada, tutuklu sanıklar Şuayip Mutluer, Saffet Hızarcı, Fedai Korkmaz, Metin Kuşat, Seydi Battal Köse hazır bulunurken hakkında gıyabi tutuklama kararı verildikten iki ay sonra Bitlis'te teslim olan sanık polis Murat Polat duruşmaya katılmadı. Davayı izleyenler arasında Göktepe ailesi ve destekçileri hazır bulundu.

Mahkeme Başkanı Birışık, Polat ile ilgili kararın henüz mahkemeye ulaşmadığını bildirmesine karşın Göktepe ailesinin avukatı Ali Saydı, Polat'ın Bitlis'te yakalandığını anımsattı. Gelen belgeleri ve beklenen kararları açıklayan Birışık'ın ardından söz alan Mutluer, Hızarcı, Korkmaz ve Kuşat, 17 aydır 'haksız yere' tutuklu olduklarını belirterek tahliyelerini istedi.

Seydi Battal Köse ise komiser Mustafa Karataş ve Derviş İnce ile Eyüp Spor Salonu Masörü Ali Fahri Özer'in mahkemeye çağrılıp dinlenmelerini istedi. Köse, söz konusu kişiler dinlendikten sonra

tutuklu sanıkların cezaevinde kendi aralarında yaptıkları konuşmaları açıklayabileceğini belirtti. Köse ayrıca, davada polis memurları Burhan Koç ile Yalçın Aydeniz'in de yargılanması gerektiğini bildirdi. Sanık avukatlarından Ahmet Ülger, iddialarını hayal ürünü olarak nitelendirdiği Köse'nin ruh sağlığının bozuk olduğunu savundu. Sanık avukatlarından Mehmet Anıt, Yargıtay'ın bozma kararını anımsatarak tutuklu sanıkların tutukluluk hallerini gerektirecek hiç bir kanıtın bulunmadığını ileri sürdü.

Görüşünü açıklayan savcı da, tutuklu kaldıkları süre ve delillerin önemli ölçüde toplanmasını gerekçe göstererek sanıkların tahliyesini talep etti. Daha önce duruşma sonu kararlarını odasına çekilerek diğer üyelerle tartışan Birışık'ın, bu kez savcının isteğinin hemen ardından kararını açıklaması dikkat çekti. Mahkeme, sanıkların tahliyelerine karar verirken yurtdışına çıkışlarını ise yasakladı.

Birışık'ın kararı açıklamasının ardından sessizliğe bürünen salon, kısa bir süre sonra Göktepe'nin yakınlarının alkışlarıyla bozuldu. Tepki alkışları salonu doldururken sanık polislerin yakınları ile mahkeme salonu dışında bulunan sivil polisler sevinç gösterilerinde bulundu. "Analaron öfkesi katilleri boğacak. Bu dava burada bitmeyecek, katiller halka hesap verecek. Faşizme ölüm, halka hürriyet. İnadına hepimiz birer Metin'iz" sloganları atan Göktepe yakınlarına, tutuklu yakınları bozkurt işaretleri yaparak saldırdı. Araya giren jandarma, kavgayı büyümeden önlerken tutuklu yakınlarının Göktepe ailesine, "Sizinle dışarıda hesaplaşacağız" diye bağırmaları tepkilere neden oldu.

Karara büyük öfke

Göktepe ailesi ve yakınlarının öfkesi Afyon sokaklarına da taştı. Adliye çıkışında sloganlar atan Göktepe ailesi, dışarıda bekleyen diğer gruba doğru yürüyüşe geçti. Grubun, kararı öğrenmesiyle Afyon sokakları sloganlarla çınladı. Yaklaşık 500 kişi karara, sloganlar atarak sert tepki gösterdi.

Mahkeme kararı, yaklaşık iki yıldır her duruşmada hazır bulunan anne Fadime Göktepe'yi altüst etti. Fadime Göktepe, "Metin gazeteciydi, çete değildi. Onu, gözaltında öldürdüler. Bu dava burada bitmez. On yıl sürse de 15 yıl sürse de bu davanın takipçisiyim" dedi. Metin Göktepe'nin ablası Gülsüm Göktepe de yaptığı konuşmada, "Bu ülkede baklava çalanlar, katillerden, işkencecilerden daha ağır ceza alıyor. Böyle adalet olmaz" diye konuştu.

Göktepe ailesinin avukatlarından Kamil Tekin Sürek, "Türkiye'de işkence ile adam öldürenin cezası bir yıl hapiste kalmaktır. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. Bu dava burada bitmez. Bir sene yatıp kendilerini kurtarmış saymasınlar" dedi. Ali Saydı ise, "Bu, kesinlikle daha önceden verilmiş bir karardır. Mahkeme heyeti de bunu sadece okumuştur. Sanık polislerden Murat Polat'ın iki gün önce teslim olması da ilginç bir olay" diye konuştu.

Açıklamaların ardından grup, slogan atarak yürüyüşe geçti. Geniş güvenlik önlemleri alan polis, grubu otobüslere bindirdi.

Emeğin Partisi Genel Başkanı Levent Tüzel yaptığı açıklamada karara, "Göktepe'yi bir kez daha öldürdüler" diye tepki gösterdi.

Sanık avukatlarından Ahmet Ülger, böyle bir karar beklemedikle-

rini belirterek "Bu yüzden tahliye talebinde bile bulunmadım" dedi.

Ellerindeki 'Haydar' ismini verdikleri sopa ile...

29 Ocak 1999 tarihli duruşmada Murat Polat hakkındaki gıyabi tutuklama kararı vicahiye çevrildi. Duruşmanın ardından da aralarında sivil polislerin de olduğu bir grup, adliye önünde kurt işaretleri yaparak, kitleyi provoke etmeye çalıştı.

24 Şubat 1999'da Göktepe'nin avukatları İstanbul İl İdare Kurulu'na başvurarak, dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Orhan Taşanlar, Müdür Yardımcısı Kemal Bayrak, Eyüp İlçe Emniyet Müdürü Mehmet Ali Aydın Akdemir ve İçişleri Bakanı Teoman Ünüsan'ın yargılanmasını istemişti. Kurul, Ünüsan ve Taşanlar'ın dosyasını yetkisi dahilinde olmadığı gerekçesiyle İçişleri Bakanlığı'na, Bakanlık da Danıştay'a gönderdi. Ancak kurul Bayrak hakkında, "lüzum-u muhakeme" kararı verdi. 700'ü aşkın kişinin gözaltına alınmasına rağmen bu şahısların muhafazaları ile gereği ölçüde ilgilenmediği, denetlenemediği, ölüm olayından haberdar edilmesine rağmen olay yerine gelmeyerek görevini kötüye kullandığı için Bayrak'ın Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanması uygun görüldü.

26 Şubat 1999'da davanın tek tutuklu sanığı Murat Polat, duruşmaya getirildi. Ancak dava dosyasında ilginç bir belge olduğu ortaya çıktı. Resmi belgeye göre, Göktepe'nin öldürülmesiyle ilgili açığa alınmasının ardından Polat, dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener tarafından davanın görüldüğü Afyon'a polis memuru olarak atanmıştı. Esas hakkında görüşünü açıklayan savcı, 6 sanık polis hakkında 7.5 yıl hapis cezası isterken, 5 sanığın beraatini talep etti.

8 Nisan 1999'de müdahil avukat Fikret İlkiz, 39 sayfalık esas

hakkındaki mütalaasını özetledi. İlkiz, Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nin 19 Mart 1998 tarihli karar gerekçesinin yanlış olduğunu belirterek, "Sanıklar ellerindeki 'Haydar' ismini verdikleri sopa ile Metin Göktepe'yi kafasını ve kaburgalarını kırarak öldürmüşlerdir. Kasıt bu kadar açıktır" dedi. 6 Mayıs 1999'da duruşma öncesinde izinsiz yürüyüş yapmak istedikleri gerekçesiyle ve aralarında Metin Göktepe'nin annesi Fadime Göktepe'nin de bulunduğu gruba polis müdahale etti. 20'ye yakın kişi gözaltına alındı. Duruşmada ise, Murat Polat, Şuayip Mutluer, Saffet Hızarcı, Fedai Korkmaz, Metin Kürşat ve Seydi Battal Köse'nin 7 yıl 6'şar ay ağır hapisle cezalandırılmasına; Burhan Koç, İlhan Sarıoğlu, Selçuk Bayraktaroğlu, Tuncay Uzun ve Fikret Kayacan'ın ise üzerlerine atılı suçu işlediklerine dair kesin delil elde edilemediğinden beraatlerine karar verildi. Böylece; Afyon Ağır Ceza Mahkemesi, Yargıtay tarafından bozulan kararında beraat ettirdiği sanık polis memurlarından Murat Polat'ı da 7 yıl 6 ay hapse mahkum etmiş oldu. Mahkeme, öteki sanıklar hakkındaki kararında ise bir değişikliğe gitmedi.

11 Mayıs 1999 günü davanın karar duruşması öncesinde polis saldırısına uğrayan Göktepe ailesi, adliye çevresinde görev yapan emniyet müdürü, müdür yardımcıları ve görevli polisler aleyhine suç duyurusunda bulundu. Dilekçede, polislerin "seyahat özgürlüğünü ve adliyenin görev yapmasını engellediği, darp suçunun işlendiği" kaydedildi.

İkinci kez Yargıtay

Afyon Ağır Ceza Mahkemesi'nin ikinci kararının temyiz duruşma-

sı, 25 Kasım 1999 tarihinde Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nde görüldü. Emniyet Amiri Seydi Battal Köse'nin avukatı Ali İhsan Kal, "Basit cop kullanma, ölüm için yeterli değildir. Müvekkilim kaba hareketleri engellemiştir" diyerek, Köse hakkındaki mahkumiyet kararının bozulmasını istedi. Köse ise, İstanbul Emniyeti'nin üst düzey görevlilerinin "kendilerini kurtarmak için" kendisini sanık olarak ortaya attıklarını söyledi. Temyiz duruşması, mazeret bildiren iki sanık avukatının da savunmalarını yapması için ertelendi.

20 Ocak 2000 tarihinde kararını açıklayan Yargıtay, 7 yıl 6'şar ay hapis cezasına çarptırılan 6 polisten 5'inin cezasını onadı. Emniyet Amiri Seydi Battal Köse hakkında ise "TCK'nın 240. maddesinde öngörülen görevi suiistimal suçundan yargılanması gerekir" sonucuna vararak verilen hükmü bozdu. Yargıtay'ın "öldürme fiilinde iştirak iradesi bulunmadığına" karar verdiği Köse'nin 1-3 yıl hapis istemiyle yargılanmasını istedi.

Yargıtay'ın bozma kararına direnemeyen Afyon Ağır Ceza Mahkemesi, 20 Nisan 2000 tarihinde görülen duruşmada, Köse'ye daha önce verdiği 7 yıl 6 ay olan hapis cezasını 1 yıl 8 aya indirdi. Köse'ye ayrıca 375 bin lira para cezası ve 5 ay memuriyetten men cezası verildi. Kararın ardından cezayı yeterli bulmayan müdahil avukatlar, mahkemeye temyiz dilekçesi verdi.

Devlet tazminata mahkum oldu

Göktepe'nin ailesi, İstanbul 2. İdare Mahkemesi'nde İçişleri Bakanlığı aleyhine tazminat davası açtı. Başvuruda, Fadime Göktepe için 500 milyon lira maddi, ayrıca anne ve kardeşler için 27 milyar lira manevi tazminat isteminde bulunuldu. İstanbul 2. İdare Mahkemesi de, yaptığı inceleme sonunda İçişleri Bakanlığı'nı anne Göktepe'ye 1 milyar 392 milyon 57 bin 183 lira maddi, tüm Göktepe ailesine toplam 8.5 milyar lira manevi tazminat ödemeye mahkum etti. Bunun üzerine İçişleri Bakanlığı, kararın iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Danıştay'a başvurdu. Danıştay 10. Daire, yürütmeyi durdurma istemini reddetti. Ancak mahkeme tarafından hükmedilecek tazminat miktarının istemle sınırlı olması gereğinden hareket eden Danıştay, maddi tazminatın yasal faizleriyle birlikte 500 milyon olarak Fadime Göktepe'ye ödenmesine, manevi tazminat olarak 8.5 milyar liranın onanmasına karar verdi.

Dava AİHM'de

Göktepe Ailesi'nin vekillerinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'ne yaptığı başvuru ise halen sonuçlanmadı. Göktepe davası avukatları başvurularında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

(AİHS)'nde yer alan adil yargılanma ve yaşam hakkının ihlal edildiğini, işkence yapıldığını kaydettiler.

"Gazeteciyim"

Metin Göktepe, yaz, kış, yağmur, çamur demeden, evleri yıkılan insanların, cumartesi annelerinin, emekçilerinin, öğrencilerin, sistemle derdi olan herkesin yanıbaşındaydı. Nerede bir kitle gösterisi varsa orada olmuştu. Alevlerin, kurşunların arasından seken bir savaş muhabiri gibiydi.

Alibeyköy'e girebilmek, cenaze törenini izleyebilmek için binbir zorlukla boğuştu, gözaltına alındı. Tanıklar, Metin'i son gördüklerinde 'Ben gazeteciyim. Evrensel'de çalışıyorum' dediğini duydular.

Metin Göktepe, haberini son nefesiyle imzaladı.

Göktepe davasının sonucunda sadece 6 polis az bir ceza alarak mahkum oldu. Bu karar kamuoyunu tatmin etmekten çok uzaktı.

Metin Göktepe'nin dostları, arkadaşları, sevenleri, demokratik bir ülke özlemi içindeki yığınlar, mahkeme nereye sürülürse sürülsün, hangi salona alınırsa alınsın davanın peşini bırkamadı. Bu takibin örgütlü ve ısrarlı bir baskıya dönüştürülmesi Göktepe davasının "mahkumiyet kararı çıkan ilk gazeteci cinayeti" olarak tarihte yerini almasını sağladı.

Metin Göktepe'nin annesi Fadime Göktepe

Fadime Göktepe:

"Metin'i özellikle seçip öldürdüler!"

Metin'i en güzel gençlik çağında öldürdüler, ne diyebilirim ki. Öldürenler devletin polisleri, dövenlerin çoğu Metin'in yaşlarında polislerdir. İnsanlıktan çıkmış, gözleri kan bürümüş vahşi canavarlar olmuşlar.

Metin'in geleceği çocukluğu kadar tertemiz parlak olacaktı, ne diyeyim...

Metin, dürüst karakterli zeki bir kişiliğe sahipti. Yoksuldan, ezilenden taraftı. Bir gün olsun bir komşumuz Metin'in hakkında kötü bir şey söylemedi, duymadım. Metin gerçek bir devrimciydi. Bana hep devrimcileri anlatırdı.

Metin gençliğini yaşayamadığı gibi çocukluğunu da yaşamadı. Hiç çocuk olup oyuncaklarla oynamadı. Bir tek mahalle aralarında top oynadı. Metin küçüktü ağabeyleri İstanbul'daydı. Babası çiftçiydi.

Metin ilkokulu üçe kadar köyde okudu. Okula gider, okuldan gelir babasına yardım ederdi. çalışkan ve zekiydi, dersleri çok iyiydi. Sonra babası da İstanbul'a geldi. Metin ilkokulun 4. ve 5. sınıflarını İstanbul'da okudu. Babası bakkal dükkanı açmıştı. Metin yine yardımcısıydı. Gençliğini de çocukluğunu da yaşayamadı.

Metin, yoksuldan, ezilenden yanaydı. Çalıştığı gazete de devrimci bir gazeteydi. Metin'i özellikle seçip öldürdüler ki gençler korksun, devrimci olmasınlar, solcu olmasınlar, haksızlığa karşı çıkmasınlar, gerçekleri yazmasınlar diye. Uğur Mumcu'yu da diğer gazetecileri de kalemlerinden korktukları için öldürdüler. Ama kalemleri hâlâ yazıyor, yazmaya devam ediyorlar. Ya öldürenler, katiller her gün ölüyorlar.

Metin'i öldürenler yalanlar uydurdular, duvardan düştü dediler. Ben 80 yaşındayım. Metin'e herkes sahip çıktı. "Hepimiz birer Metin'iz" dediler. Bana güç verdiler, ayakta kaldım.

Sonra Metin'in davasını örtbas etmek istediler. Mahkemeyi uzaklara sürdüler ki, kimse sahip çıkmasın. Aydın'a sürdüler, baktılar ki herkes sahip çıkıyor, korktular. Afyon'a verdiler, ama yıldıramadılar ne beni ne avukatları ne de halkı. Herkes inadına Metin oldu. Hakimi sürdüler, yine de kapatamadılar. Çünkü Metin'e avukatlar, öğrenciler, gazeteciler, işçiler sahip çıktılar. Hepsi benim için birer Metin oldular. Hepsini öpüyorum.

Adalet yok ki yerini bulsun. Az da olsa polisler ceza aldı dedik. Yatmadan af çıkardılar, çetelere katillere af çıkardılar, ödül verdiler. Hani adalet nerde? Ama solcuları hapiste öldürdüler, işkence yaptılar, cezaevlerinde yaktılar, idam ettiler. Hak hukuk nerde? Deniz Gezmiş kimi öldürmüş, idam ettiler. Ya çeteler, hepsi serbest. Adalet yok ki yerini bulsun.

Hukuk da adalet de onların. Hep kendilerini koruyorlar. Birgün gelecek haksızlığa uğrayanlar hesap soracaklar. Yaptıkları yanlarına kar kalmayacak.

Metin'i yaşattığınız için size teşekkür ediyorum. Hepiniz de Metin'siniz. Hepinizi seviyorum, hepinizi öpüyorum.

10 Nisan 2008

İbrahim Göktepe:

"Bir gün halka hesap verecekler..."

Metin'den önce de onlarca gazeteciyi öldürdüler. Kimisini komünist, kimisini bölücü, kimisini dinsiz, kimisini de Ermeni diye öldürdüler, daha doğrusu katlettiler.

Kimisini sokak ortasında kurşunlayarak, kimilerini vahşice döverek, kimilerini bombalayarak, kimilerini işkenceyle. Öldürenler hep maşa olarak kullanılanlar değillerdi. Kimileri tetikçi oldu. Kimileri güvenlikçi.

Musa Anter, Uğur Mumcu, Çetin Emeç, Namık Tarancı, Hrant Dink ve bir çoğu katledildiler. Hep katledilenler suçlandı, yetkili ağızlarca. Katledilenler faili meçhul kaldı. Failleri çok açık ortadayken korundu, gizlendi, örtbas edildi.

Ama Metin bunları tersine çevirdi. Katilleri, katledenleri, emir verenleri suçüstü yakalattı. Öldürülenler gazeteciydiler. Kimileri çeteleri yazdı, kimileri gerçek haberleri halka ulaştırdı. Çünkü onlar gazeteciydi.

Kimileri barıştan yana savaşlara karşı halkların kardeşliğini yazdı. Kimileri grevleri, direnişleri haber yaptı. Kimileri Kürt halkının taleplerini dile getirdi. Çünkü onlar gerçek gazetecilerdi.

Gazetecilik halkı doğru haberlerle aydınlatmak değil mi? İşte, bu yüzden katledilenler gazetecilerdi.

Metin'i katledenler kimler?

Metin fotoğraf makinesini sırt çantasını omuzlayıp haber peşine giden gazeteciydi. 'Militan gazeteci' dediler. Evet, Metin militan bir gazeteciydi, taraftı. Kimin tarafı kimin militanıydı?

Başta işçilerin tarafıydı. Nerede bir grev, bir direniş Metin orada taraftı. Emperyalist kuşatmalara karşı bağımsızlığın tarafıydı. Denizlerin, Yusufların, Hüseyinlerin, Erdalların tarafı militan gazeteciydi.

Gazetecilik kolay olsa herkes gazeteci olurdu.

Gazetecilikte militan ruh olmalı. Tıpkı Musa Anter, Uğur Mumcu, Namık Tarancılar gibi.

Metin'i vahşiçe döverek öldürenler neyin tarafıydı?

Bizlerin, işçilerin, emekçilerin, Metin'lerin vergileriyle maaşlarını alan devletin kolluk kuvvetleri.

Görevleri ne? Halkın can güvenliğini sağlamak, bunu için bizlerin vergileriyle maaş almıyorlar mı?

Metin'i döverek katleden bir iki polis değildir. En az bir manga polis. Hepsi bir kin, bir intikam alıyorcasına copla, tabanca kabzasıyla, kazma sapıyla haykırarak vuran katiller de militan değil de nedir?

Metin, Bayrampaşa Cezaevi'nde katledilen devrimcilerin cenaze törenlerini izlemeye giden, oradaki yaşananları haber yapmak isteyen bir gazeteciydi.

Katliamın sorumlusunu açığa çıkarmak isteyen halkı potansiyel suçlu ilan eden, emniyet amirinin talimatıyla bini aşkın insanın cenazeye katılma hakkını gasp eden zihniyet taraf değil de nedir?

Otobüslere zorla tıka basa doldurulan bini aşkın insana işkence yapan anlayış taraf değil de nedir? 1000'i aşkın insana küfürler eden, tekme tokat, cop kalaslarla döverek yerlere yatırırken... Spor salonlarında uygulanan işkence değil midir? Hem de kapalı.

Bini aşkın insana yapılan işkenceyle yetinmeyen, aralarında gazeteci varmış, hem de Evrensel muhabiriymiş, deyip 'ona özel muamele yapılacak' diye dövenler taraf değil de nedir?

Bu insanlık dışı vahşi katiller ne kadar tarafsa, Metin Göktepe de en az onlar kadar taraf ve militan gazetecidir.

Metin militan gazeteciliğini dövülerek ölüme giderken de yaptı, yapmaya devam ediyor. Metin kendinden önceki faili meçhulleri haber yapan, kayıtları arayan, cumartesi analarını haber yapan gazetecidir.

Metin biliyordu ki kendini özel muamele diye ayıran gözü dönmüş it sürüsünün yeni bir faili meçhul diye bir ölümü bir katliamı daha yapacaklarını, kendisinin, faili meçhul olarak kalmamasını yazıyordu dövülürken.

"Ben Metin Göktepe, gazeteciyim, Evrensel muhabiriyim" diye haykırarak katilleri suçüstü yakalattırmayı yazıyordu.

Evet Metin militan gazeteciydi. Gazetecilik de militan olmayı gerektirir. Kimileri sermayenin, kimileri emeğin militanıdırlar.

Metin, emeğin yanında haksızlığın karşısında bir militandır. Ya Metin'i katledenler, neyin, kimin militanlarıdırlar?

Uğur Mumcu'yu, Musa Anter'i, Çetin Emeç'i Namık Tarancı'yı, Hrant Dink'i katledenler de militan değiller miydi? Ama onlar korunan, yargılanmayan katiller olarak hiç de yürekli olup neyin militanı olduklarını söylemediler.

Katiller öldürdükleriyle kalmayacaklardır. Mutlaka bir gün halkın demokratik iktidarıyla, halka hesap vereceklerdir.

10 Nisan 2008

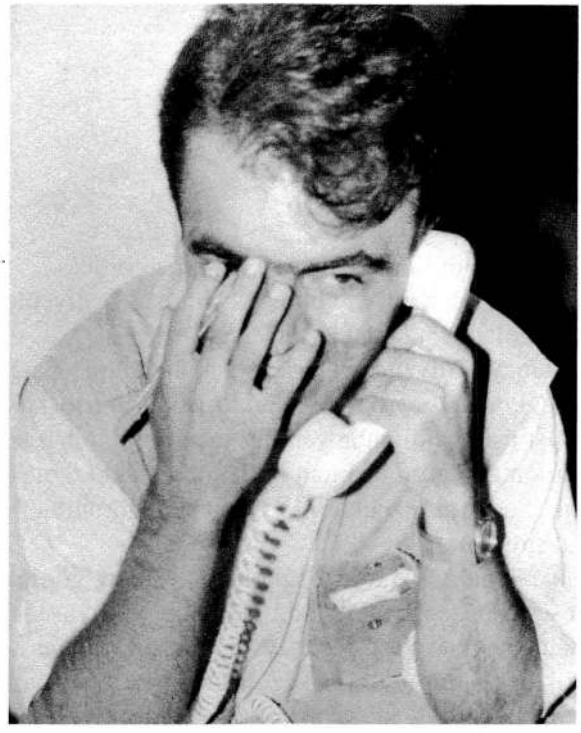

Metin'e Metin Bir Metin

Metin'in kafasında bir darp var
Polis karakolundan morga kadar
Mosmor
Bir darbe var
yüreğimizde beynimizde
Soruyor bir işaret fişeği
Biz ölerek mi yaşamayı
öğreneceğiz hâlâ...

Can Yücel

Gerçeği gördüysek

Kemal Özer

Metin Göktepe öldürüldü. Cinayeti hepimiz gördük.

Metin Göktepe gözaltına alındı. "Alınmadı" diyenleri gördük. Gerçeği yadsıyanları, saklamaya çalışanları.

Cinayete cinayet diyemeyenleri, "kuşkulu ölüm" başlığı atanları gördük. Gerçeği bulandırmak, gölgelendirmek, saptırmak isteyenleri.

İki ölüm üst üste geldiğinde yapılan seçimi, takınılan tavrı gördük. Birine yöneltilen dikkatin, biri için kullanılan üslubun ötekinden nasıl esirgendiğini. Seçilen sözcüklerin, yinelenen görüntülerin nasıl bir ikiyüzlülük taşıdığını.

Cinayet karşısında eli kolu bağlı kalmayanları gördük. Seslerini yükseltip sese dönüşenleri. Yollara dökülüp yürüyüşe dönüşenleri. Ölümün yüzüne haykıranları. Susmamak için söz verenleri.

Metin Göktepe öldürüldü. Bir kez daha gerçekle yüz yüze geldik.

Bir kez daha gördük ki savaşım, gerçeğin çevresinde. Savaşım, gerçeğin bilinmesini, yayılmasını isteyenlerle onu saptıranlar, örtmeye çalışanlar arasında.

Bir kez daha gördük ki, "gerçek devrimcidir" sözü boşuna söylenmemiş.

Bir kez daha gördük ki, haber ile gerçeğin ilişkisi derinde. Gerçeğe ulaşmak için onun haberinden yola çıkılıyor. Gerçeğe ulaşmak için onun içindeki devinimi kavramak gerekiyor. Gerçeğe ulaşmak için onun içindeki enerjiyle aşılanmak gerekiyor.

Metin Göktepe öldürüldü. Haberin önemini, habercinin önemini gördük. Gerçeğin haberini vermek için yola çıkan bir halk çocuğunun nasıl bir devinime, nasıl bir enerjiye ulaştığını. Nasıl bir devrimciye dönüştüğünü.

Metin Göktepe öldürüldü. "Resmi açıklamalara imza atıp haber diye yayınlayanlar" ile gerçek habercinin arasındaki ayrımı gördük. Yansızlığı meslek kuralı diye öne sürenlerin kimden yana kalem oynattıklarını, gerçeğin içindeki enerjiye nasıl sırt döndüklerini.

Gerçeğin ardına düşen, gerçeği ortaya çıkaran gazetecinin neden öldürüldüğünü gördük. Gerçek tutkusuyla, gerçek sevgisiyle dolu bir yüreğin neden susturulmak istendiğini.

Şimdi de verilen sözlerin, içilen antların nasıl yerine getirildiğini göreceğiz. Başka yüreklerdeki gerçek sevgisinin, gerçek tutkusunun nasıl devindiğini.

Şimdi de Metin Göktepe'den öğreneceğiz başka yüreklere açılmayı.

"Ölümüyle bile öğretti" diyebilmek, "boşuna ölmedi" diyebilmek için.

Çünkü o, gerçeğin ardına düştükçe, gerçeği ortaya çıkardıkça kendisi bir gerçeğe dönüştü.

Gözlerimizin görmesini, yüreklerimizin çarpmasını, enerjimizin ortak bir amaca yönelmesini bir kez daha gündeme getiren ışıklı bir gerçeğe. Gerçeği gördüysek, işte o zaman ölüm bizi susturamayacak!

(Evrensel, 14 Ocak 1996)

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı

~

1939 – 21 Ekim 1999

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı

1939 – 21 Ekim 1999

Ahmet Taner Kışlalı, 1939'da Tokat'ın Zile ilçesinde doğdu. Banka memuru Hüseyin Hüsnü ve öğretmen Lütfiye Hanım'ın oğlu, gazeteci-yazar Mehmet Ali Kışlalı'nın küçük kardeşidir. Kilis Kemaliye İlkokulu'ndan (1951) sonra, Kilis Ortaokulu'nu ve Kabataş Erkek Lisesi'ni (1957) bitirdi.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden 1963'te mezun olmadan önce, o zaman Ankara'da yayımlanan "Yeni Gün" gazetesinde çalıştı.

1967'de Paris Üniversitesi'nin Anayasa Hukuku ve Siyaset Bilimi Bölümü'nde "Çağdaş Türkiye'de Siyasal Güçler" konusunda doktorasını yaptı. Hacettepe Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak akademik yaşama atıldı. 1971'de "TRT Bilimsel Başarı Ödülü'nü" aldı. Daha sonra SBF'de öğretim üyesi ve 1972'de doçent oldu.

1974-77 yılları arasında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyasal Davranış Kürsüsü'nde doçent unvanıyla görev yaptı.

1977'de CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in önerisi üzerine siyasete atıldı ve İzmir milletvekili olarak parlamentoya girdi. 42. Hükümette getirildiği Kültür Bakanlığı'nda (1978-1979) kurduğu güçlü bir kadro ile Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayımına son verilmiş olan klasik kitaplar dizisini yeniden yayımlattı.

12 Eylül'den sonra üniversiteye döndü. Siyaset bilimi dersleri verdi. 1988'de profesör oldu. AÜ İletişim Fakültesi'nden emekli olduktan sonra ders vermeyi sürdürdü. Pek çok ünlü gazeteci ve televizyoncunun yetişmesinde önemli katkıda bulundu.

1990'ların başından başlayarak Cumhuriyet gazetesinde "Haftaya Bakış" köşesinde Kemalizmi, laikliği, demokrasiyi, insan haklarını savunan ve eğitime önem veren yazılar yazan Kışlalı, "Terörün, güçsüzlerin başvurduğu bir yöntem olduğu" inancını, dersleri ve yazılarında sürekli vurguladı. ADD ve ÇYDD gibi Atatürkçü ve çağdaş aydınlıkçı derneklerin üyesi olarak Anadolu'nun en uç köşelerine giderek konferanslar verdi.

9 Eylül 1995'te geçirdiği trafik kazasında, 1968 yılında ev-

Cumhuriyet

76. YIL SAYI: 27043 / 250.000 TL (KDV içinde)   KURUCUSU YUNUS NADİ (1924-1945) BAŞYAZARI NADİR NADİ (1945-1991)   22 EKİM 1999 CUMA

Gazetemiz yazarı, eski Kültür Bakanı ve öğretim üyesi Prof. *Ahmet Taner Kışlalı*'ya bombalı suikast

Hedef Cumhuriyet

● Laik cumhuriyetin ödünsüz savunucusu Ahmet Taner Kışlalı, yazısını gazetemize faksladıktan sonra Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde 2. sınıflara vereceği dersine gitmek üzere evinden çıktı. Arabasına bindiğinde camın önünde, silecekle kaporta arasına sıkıştırılmış olan gazete kâğıdına sarılı paketi gördü. Arabadan inip paketi aldığı sırada patlama gerçekleşti. Hastaneye kaldırılan Kışlalı, yapılan tüm müdahalelere karşın kurtarılamayarak yaşamını yitirdi.

● Emniyet, tahrip gücü yüksek ve kola şişesi büyüklüğündeki boru tipi bombanın çelik bilyelerle güçlendirilmiş olduğunu açıkladı. Fünyenin misinayla sileceğe bağlanmış olduğu, hareket gerçekleştiği anda bombanın devreyi tamamladığı belirtildi. Yetkililere göre Kışlalı paketi alırken fünye bombayı ateşledi ve patlama gerçekleşti. Kışlalı'nın cenazesi yarın toprağa verilecek. Sevenleri saat 14.00'te gazetemizin Ankara bürosu önünde bir araya gelecek. ■ 19. Sayfada

Cavit Orhan Tütengil - 7 Aralık 1979'da evinin önünde öldürüldü.

Muammer Aksoy - 31 Ocak 1990'da evine giderken öldürüldü.

Bahriye Üçok - 6 Ekim 1990'da bombalı paketle öldürüldü.

Uğur Mumcu - 24 Ocak 1993'te arabasına bomba konularak öldürüldü.

Onat Kutlar - 30 Aralık 1994'te bir patlama sonucu hayatını kaybetti.

Tarih 21 Ekim 1999 - Laik cumhuriyetin ödünsüz savunucusu, bilim adamı, gazetemiz yazarı Ahmet Taner Kışlalı, öncekilere benzer alçakça bir suikast sonucu katledildi.

Benzeri Var mı?..

Arkadaşımız Ahmet Taner Kışlalı'yı yitirdik...

Bu, ilk kaybımız değil.

Daha önce çok değerli arkadaşlarımız karanlık cinayetlere kurban gittiler; hiçbirinin katili bulunamadı.

Dileriz ki bu son olsun!..

★

Yazarımız Ahmet Taner Kışlalı iyi yetişmiş, değerli bir aydın ve bilim adamıydı; çok boyutlu ve etkin bir hayatın dinamizminde yaşıyordu; en verimli çağlarındaydı; yazılarında Kemalizm'i sürekli biçimde öne çıkaran, "Aydınlanmacı" dünya görüşünü bıkmadan savunan kişiliği gönül duyurmaktaydı.

Neden öldürüldü?..

Öyle sanıyoruz ki bu sorunun yanıtını Cumhuriyet okurları çok iyi biliyorlar: karanlıkla aydınlığın savaşımında bir ışık daha söndürüldü.

Acımız büyük...

★

Ancak bu acımızın yanı sıra bir başka kuşku yüreğimizi kemiriyor.

28 Şubat'tan bu yana faili meçhul cinayetler durmuştu. İHD Başkanı Akın Birdal'a yapılan suikastın failleri de ortaya çıkarılmıştı. Şimdi bir soru karşısındayız: Ahmet Taner Kışlalı'nın katili-ya da katilleri- yakalanamazsa, olayın anlamını değişik biçimde yorumlamak gerekecektir.

Ne var ki bu konuda bir şey söylemek için vakit erkendir.

★

Şimdiden söyleyebileceğimiz şudur:

Laik Türkiye Cumhuriyeti'nin düşmanları gazetemizi hedef olarak görüyorlar. Dünya tarihinde benzeri görülmemiş bir olay yaşanıyor. Devletin ve hükümetlerin gözleri önünde, Cumhuriyet yazarları birbiri ardından öldürülüyorlar; Cumhuriyet'te yazarlık yapmak, ölümle anına girmek anlamını kazanıyor.

Bırakınız hukuk devletini, bırakınız demokrasiyi bir yana; böyle bir olayın yaşandığı "hukuk devleti" olabilir mi?..

En önemlisi, sorumsuzca yaşatılabilecek sorumluluklarla bir "meroi" Türkiye'de kaldı mı?..

Cumhuriyet

Suikast yöntemi benziyor

● 24 Ocak 1993 yılında yitirdiğimiz Uğur Mumcu ile Ahmet Taner Kışlalı'nın öldürülmeleri arasında büyük benzerlikler var. Her iki yazarımız da arabalarına konulan bomba sonucu yaşamlarını yitirdiler.

● Mumcu cinayetinde bombayı patlatacak mekanizmayı harekete geçirecek olan misina, yazarımızın arabasının tekerleğine bağlanmıştı. Kışlalı olayında da kaportanın üzerine konulan bombanın patlaması için yine bir misinayla arabanın sileceğine bağlanmış olduğu belirtildi. Her iki cinayetten sonra da olayı dinci terör örgütleri üstlendi. ■ 3. Sayfada

ALÇAKLAR!..

HİKMET ÇETİNKAYA ■ 5. Sayfada

BİR TANESİ BİLE YAKALANMADI

ŞÜKRAN SONER ■ 6. Sayfada

TANER KIŞLALI'YI HEDEF ALAN BOMBA

ORAL ÇALIŞLAR ■ 3. Sayfada

'Canımız pahasına koruyacağız'

Kışlalı 06 GK 377 plakalı aracının ön camının önünde silecekle kaporta arasına ulaştırılmış olan paketi aldığı sırada bomba büyük bir gürültüyle patladı. (Fotoğraf: HASAN AYDIN)

HAFTAYA BAKIŞ

AHMET TANER KIŞLALI

Kınıyorum!

Tuğgeneral Prof. Yalçın İşmer'i hiç tanımazdım. Önce TV'de gördüm, ardından gazetelere yansıyan birkaç tümcesini okudum. Ve gönülden alkışladım.

Derken dinci ve gerici çevrelerden yaylım ateşi geldi.

Bu kadar düzeyi yüksek, dili alkışlanacak bir konuşmada ve böyle bir bütün içinde *"belleme"*nin ancak tek bir anlamı olacağını göremiyorlar.

Ya da görmezden geliyorlar...

Çünkü konuşmanın bütününün sırtlarına yüklediği suçlamaya verebilecekleri hiçbir inandırıcı yanıt yok!

Konuşmanın tümünü okumadan konuşmuşlarsa ayıp! Okudukları halde aynı saldırıları yapmışlarsa, daha da ayıp!

(SON YAZISI) ■ 3. Sayfada

● Kışlalı'nın öldürülmesine Genelkurmay'dan sert tepki geldi. Ankara büromuzu ziyaret eden Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Edip Başer, Kışlalı'nın savunduğu ilkelerin arkasında olduklarını belirterek cumhuriyeti korumaya canlarını adadıklarını söyledi. Başer, "Fikirler ve cumhuriyetin temel niteliklerini savunma ideallerinin bombayla yok edilebileceğini düşünmek gülünç bir şey" dedi. 1. Ordu ve İstanbul Garnizon Komutanı Orgeneral Hilmi Özkök de gazetemizin İstanbul merkez binasına gelerek başsağlığı ziyaretinde bulundu. Özkök, "Fikirlere tahammülsüzlüğün bu boyutlara gelmesinden büyük elem duydum" dedi. ■ 7. Sayfada

"Katiller bulunsun" Sivil toplum örgütleri, yaşamı boyunca aydınlanma mücadelesinin savunucusu olan yazarımız Ahmet Taner Kışlalı'nın bombalı bir saldırıyla öldürülmesini "Laik cumhuriyete yönelik bir saldırı" olarak değerlendirdi. Çok sayıda konfederasyon, sendika, dernek ve birlik yöneticisi, bombalı suikastı lanetlerken, katillerin bir an önce bulunmasını, bundan önceki cinayetlerde olduğu gibi, namus sözleriyle unutturulmamasını istediler. TMMOB, hükümeti istifaya çağırırken bazı sivil toplum örgütlerinin "Amerikan vatandaşına gösterilen ilginin" Kışlalı cinayetine gösterilmesini istemesi de dikkat çekti. ■ 6. Sayfada

GÜNCEL

CÜNEYT ARCAYÜREK

Cinayetin Hedefi

Neden Cumhuriyet yazarları? Uğur Mumcu ve Ahmet Taner Kışlalı.

Neden Cumhuriyet'e yakın olanlar? Muammer Aksoy ve Bahriye Üçok?

Cumhuriyet; laik cumhuriyeti, Atatürk devrimlerini kurulduğu günden beri savunagelen tek gazete.

Uğur Mumcu, Ahmet Taner Kışlalı, Bahriye Üçok ve

■ Arkası Sa. 19, Sü. 1'de

CUMHURİYET'İN KÜLTÜR HİZMETİ

Ord. Prof. ENVER ZİYA KARAL

TANZİMAT-I HAYRİYE DEVRİ

Bu ilgi çekici bilimsel çalışmayı Tanzimat Fermanı'nın ilanının 160. yılında okurlarımıza sunmaktan büyük kıvanç duyarız.

Bugün Cumhuriyet'le birlikte...

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

Kırılmayacak Kadar Çoğuz!

1990'lı yılların başındaki siyasal cinayetler yelpazesinin iki ana hedefi vardı:

"Atatürkçülük ve laiklikten ödün vermeyenler!"

Önce Prof. Muammer Aksoy evinin önünde katledildi. Onu Turan Dursun, Doç. Bahriye Üçok izledi...

Ardından, 24 Ocak 1993'te Uğur Mumcu katledildi.

■ Arkası Sa. 19, Sü. 7'de

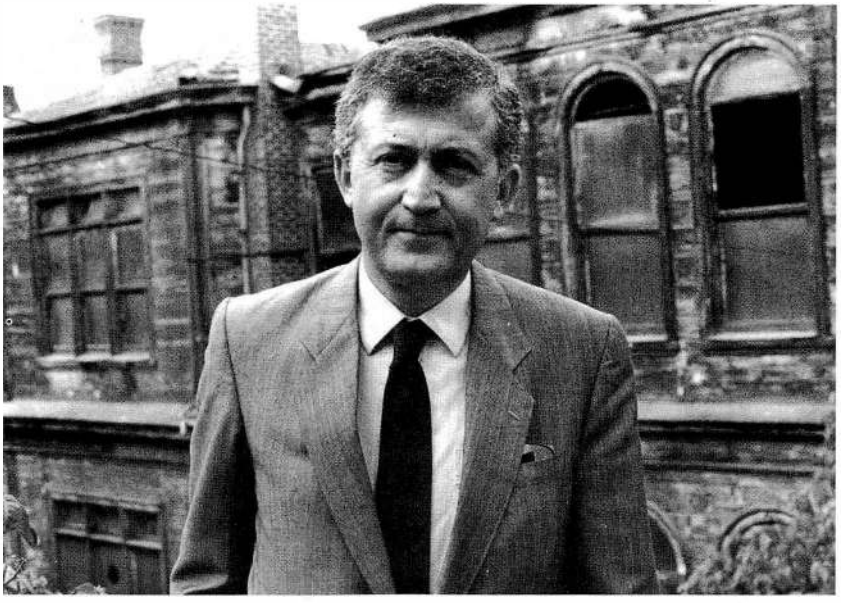

lendiği ilk eşi Nilgün Kışlalı öldü, kendisi ağır yaralı kurtuldu. İlk eşinden Dolunay ve Altınay adında iki kız çocuğu olan Kışlalı'nın, ikinci eşi Nilüfer Kışlalı'dan da Nilhan Nur adında 1 aylık bir kız çocuğu vardı.

Kışlalı Fransızca biliyordu. Birleşmiş Milletler Türk Derneği ile Türk Sosyal Bilimler Derneği üyesi ve Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkan Yardımcısı olan Kışlalı'nın yayımlanmış pek çok yapıtı bulunuyor.

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, 21 Ekim 1999 günü sabah evinin önünde uğradığı bombalı suikast sonucu yaşamını yitirdi.

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, saat 9.28'de ertesi gün yayımlanacak yazısını Cumhuriyet gazetesine faksladıktan sonra, İletişim Fakültesi'nde 2. sınıflara vereceği "Cumhuriyet" dersine gitmek üzere Çayyolu Engürü Sitesi'ndeki evinden çıkarak kaldırımın önündeki "06 GK 377" plakalı Volkswagen Passat marka otomobiline yöneldi. Otomobilinin ön camının önünde silecekle kaporta arasına sıkıştırılmış olan gazete kâğıdına sarılı paketi gördü. Sağ eliyle otomobilinin kapısını açarken, sol eliyle paketi aldığı sırada patlama gerçekleşti.

İlk belirlemelere göre Kışlalı'nın aracının ön camına misina ile tutturulduğu veya harekete duyarlı olduğu sanılan bombanın, el yapımı, parça tesirli, boru tipi olduğu ifade edildi. Soruşturmayı yürüten yetkililer bombanın özelliği ile ilgili olarak şu bilgileri veriyorlardı: "Kola şişesi büyüklüğünde boru tipi bomba çelik bilyelerle güçlendirilmiş, tahrip gücü yüksek. Hareket gerçekleştiği anda bombanın devri tamamlanıyor. Fünye misinayla sileceğe bağlanmış. Kışlalı paketi a-

lırken, fünye bombayı ateşledi ve patlama gerçekleşti. Geçen yıllarda ADD Genel Merkezi'ne düzenlenen saldırıda kullanılan bombayla benzerlik taşıyor."

Olayın görgü tanığı, site bahçıvanı Arif Emirhan, Kışlalı'nın, ön cam üzerinde duran poşeti eline aldığı sırada büyük bir patlama meydana geldiğini söyledi.

Patlama sonucu sol kolu dirsekten kopan Kışlalı, eşi Nilüfer Kışlalı ile komşuları tarafından çağırılan bir ambulansla Bayındır Tıp Merkezi'ne götürüldü. Bayındır Tıp Merkezi'ne getirilen Kışlalı'nın, yapılan müdahalelere karşın acil servise getirildikten 20 dakika sonra, saat 10.25'te yaşamını yitirdiği açıklandı.

Milliyet
BAŞINDA GÜVEN
Son kurban, bombayla katledilen **Ahmet Taner Kışlalı**. Katilleri bulmak için verilen "namus sözleri" her defasında unutuluyor
Bu kez bulun
Çocuğu 29 günlüktü
Bu bomba hepimize
Atatürkçü... Laik...
Kaçıncı faili meçhul!
Türkiye'ye TUZAK
YALÇIN DOĞAN
Kıyametsi satranç
Son yazısı
Kışlalı için...

Kışlalı'nın cesedi saat 13.07'de özel bir ambulansla hastaneden alınarak Adli Tıp Kurumu'na götürüldü. Adli Tıp Raporu'nda şu bulgulara yer verildi:

> "Patlayıcı madde infilakı sonucu vücuda metal parça 'metal bilye' girmesine bağlı kalp, akciğer ve karaciğer rüptüründen gelişen iç kanama ve sol ön kol amputasyona bağlı büyük damar kopmaları sonucu dış kanamadan öldüğü belirlenmiştir. Cesetten yaklaşık 0.8 santimetre çapında bir adet metal bilye, 0.2 santimetre boyunda metalik parça çıkarıldı. Ayrıca cesedin sol koltuk altına yapışık halde bulunan bir adet 5 santimetrelik metal çivi mühürlü zarfta ilgili cumhuriyet savcısına teslim edildi."

Ahmet Taner Kışlalı'ya yönelik bombalı suikast, öğrencileri ve okurlarını üzüntüye boğdu. Olayın duyulmasının ardından, Bayındır Tıp Hastanesi çok sayıda siyasinin, öğrencilerinin ve okurlarının akınına uğradı.

Sivil toplum örgütleri, yaşamı boyunca aydınlanma mücadelesinin savunucusu olan Ahmet Taner Kışlalı'nın bombalı bir saldırıyla öldürülmesini "laik cumhuriyete yönelik bir saldırı" olarak değerlendirdi. Pek çok sayıda konfederasyon, sendika, dernek ve birlik yöneticileri, Kışlalı'ya yapılan bombalı suikastı lanetlerken, katillerin bir an önce

Aydın yazara suikast
TÜRKİYE SARSILDI
Karanlık güçler, laik, cumhuriyetçi, Atatürkçü gazeteci bilim adamı Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'yı hedef seçti.
Hürriyet
YİNE O
MEÇHUL FAİL
Bu yazıyı yazdıktan 7 dakika sonra öldürüldü
HAFTAYA BAKIŞ
Paketten şüphelense kurtulacaktı
Kışlalı, otomobiline konan bombanın patlamasıyla eşinin gözü önünde öldü
Kışlalı'ya suikast
Üstlenen olmadı
Cenaze yarın

bulunmasını, bundan önceki cinayetlerde olduğu gibi, namus sözleriyle unutturulmamasını istediler. Okur ve yurttaşlar Cumhuriyet gazetesine gönderdikleri fakslar ve telefonlarla üzüntülerini dile getirirken, "Bu suikast laikliğe karşı olanların, yolsuzluk ve yobazlığı besleyenlerin, Atatürk devrimlerine karşı olanların gerçek yüzünü gözler önüne sermektedir" mesajlarıyla suikastı kınadılar.

İBDA-C üstlendi

Bazı basın kuruluşlarını telefonla arayan kişi ya da kişilerin, suikastı İBDA-C adına üstlendiği ve "Sırada Yekta Güngör Özden var" dediği bildirildi. Cumhuriyet gazetesi Genel Yayın Koordinatörü Hikmet Çetinkaya'yı telefonla arayan bir kadın da, ismini verdiği İBDA-C'linin suikastı gerçekleştirdiğini ihbar etti. Söz konusu kişinin bilinen ve aranan biri olduğunu belirten Çetinkaya, şimdilik bu ismi açıklamayacağını, ancak güvenlik görevlilerine bildireceğini söyledi. Tüm gazete yöneticilerinin tehdit aldığını belirten Çetinkaya, saldırıyı İBDA-C örgütünün üstlendiğine ilişkin ihbarların "yanıltmaca" olabileceğini, ancak bu suikastı köktendinci terör örgütlerinden birinin işlemiş olabileceği ihtimalinin yüksek olduğunu dile getirdi.

Ecevit: Saldırı rejime karşı

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın bombalı bir saldırı sonucu yaşamını yitirmesinin ardından siyasiler yaptıkları açıklamalarda, sadece "üzgün" olduklarını belirtmekle yetindiler. Uğur Mumcu'ya kadar uzanan aydınlara yönelik suikastlar zincirinde verdikleri sözleri yerine getiremeyen devlet yöneticileri, bu kez olayı aydınlatacaklarına dair söz bile vermediler. Başbakan Bülent Ecevit, saldırının rejime karşı olduğunu belirterek "Hiçbir kesim bu tür cinayetlerle, çılgınlıklarla Türkiye'yi yolundan saptıramayacaktır" diye konuştu. Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Devlet Bahçeli, en kısa zamanda faillerin yakalanmasını beklediklerini vurgularken "Bu konuda hükümetimiz

kararlıdır" dedi.

Kışlalı'nın hain bir saldırı sonucu öldürülmesi üzerine CHP MYK olağanüstü toplantıya çağrılırken CHP Genel Başkanı Altan Öymen, Muammer Aksoy , Uğur Mumcu ve Ahmet Taner Kışlalı'nın kişilikleri arasındaki benzerliğe dikkat çekerek önceki cinayetlerin aydınlatılamamış olmasının kendilerini karamsarlığa ittiğini kaydetti. Terörle mücadele yetkililerinin, suikastı bir örgütün yapmış olabileceğini söylediklerine işaret eden Öymen, "Güvenlik görevlilerinin görevi, bu konuda tahminler yürütmenin yanı sıra, o tahminlerin kanıtlarını da bulmaktır. Atatürk devrimlerini savunan Laik Cumhuriyeti korumaya yönelik faaliyetlerde bulunan kimseleri cezalandırmak ve onlar gibi düşünenlere gözdağı vermek için yapılmış bir cinayet olmuş olabilir, ama vatandaşlar arasındaki nefreti körüklemek için de yapılmış olabilir" diye konuştu.

DSP İstanbul Milletvekili Rıdvan Budak, suikastın laikliğe, demokrasiye, Atatürkçülüğe ve Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı yapılmış bir saldırı olduğunu söyledi. Daha önceki cinayetlerin çözümlenememiş olmasının karanlık cinayet şebekelerine güç verdiğini kaydeden Budak, mesajında "Ülkemiz bir Cezayir yapılmak istenmektedir. Devleti savunanlara ve devlete yapılan saldırılara karşı kayıtsız kalınmamalı, unutulmamalı ve cinayetin failleri mutlaka yakalanmalıdır. İnanmak istiyorum ki başta İçişleri Bakanı olmak üzere devletin ilgili tüm kurumları bu cinayetin akıbetini karanlıkta bırakmayacak ve failler mutlaka yakalanacaktır. Tüm demokratların, laiklik savunucularının ve halkımızın başı sağ olsun" dedi.

Fotoğrafın üzerindeki çarpı

Cumhuriyetin temel kazanımlarına ve Atatürk ilke ve devrimlerine karşı kışkırtıcı yayınlarıyla saldıran dinci basın, diğer Cumhuriyet yazarlarına saldırdığı gibi, Ahmet Taner Kışlalı'yı da hedef göstermişti.

13 Mayıs 1999 tarihli sayısında, fotoğrafının üzerine çarpılar koyarak "Yuh pişkin zorba", "Zorba Kemalist gemi azıya aldı" başlıkları atan Akit gazetesi, hedef gösterme kampanyasında başı çekiyordu.

Ahmet Taner Kışlalı, diğer bütün Cumhuriyet yazarları gibi, canı pahasına da olsa ilkelerinden ödün vermedi.

Benzeri Var mı?..

Cumhuriyet gazetesi 22 Ekim günü "Hedef Cumhuriyet" manşetiyle çıktı. "Benzeri Var mı?" başlıklı başyazı ise şöyleydi:

> "Arkadaşımız Ahmet Taner Kışlalı'yı yitirdik...
> Bu, ilk kaybımız değil.

Tutanak

12 Mayıs 1999 gazetelerinden hazırlayan: Abdullah BİRİSİ

Zorba kemalist gemi azıya aldı

1978'de Ecevit'in Kültür Bakanlığı'nı yapan 28 Şubatçı **Ahmet Taner Kışlalı**'ya göre halkın üzerine kararlılıkla gidilmez ise **Malatya**'da olduğu gibi tehlikeli olurmuş!

Halkı köpeğe benzetti

Malatya'da "kararlılık", sınav veriyormuş!..

Asıl yönetenlerin yaptığı iş bölücülük

Ahmet Taner Kışlalı adındaki CHP'li Cumhuriyet yazarı, dün "Hayvanlar, Çocuklar ve Merve'ler..." başlığı altında yazdığı yazıda "Dehşetengiz bir kangal köpeğinin şubay tarafından alınıp süt dökmüş kedi gibi yapıldığını" anlattıktan sonra, "Çocuklar..Hayvanlar..Ve toplumlar...Birbirlerine çok benzerler" diye ekledi. Kışlalı şöyle devam etti: "Kim daha güçlü?.. Devlet mi, şeriatçılar mı? Kim gerilirse, "sessiz çoğunluk" karşı tarafa doğru kayacak! TBMM'deki kararlılık yetmez... Asıl sınav Malatya'da veriliyor. Ve Malatya'daki sınav yitirilirse, sıra başka yerlere gelecek!"

Çocuklar... Hayvanlar... Ve toplumlar... Birbirlerine çok benzerler.

Daha önce çok değerli arkadaşlarımız karanlık cinayetlere kurban gittiler; hiçbirinin katili bulunamadı.

Dileriz ki bu son olsun!..

Yazarımız Ahmet Taner Kışlalı iyi yetişmiş, değerli bir aydın ve bilim adamıydı; çok boyutlu ve etkin bir hayatın dinamizminde yaşıyordu; en verimli çağlarındaydı; yazılarında Kemalizm'i sürekli biçimde öne çıkaran, 'Aydınlanmacı' dünya görüşünü bıkmadan savunan kişiliği sürgit duyumsanırdı.

Neden öldürüldü?..

Öyle sanıyoruz ki bu sorunun yanıtını Cumhuriyet okurları çok iyi biliyorlar; karanlıkla aydınlığın savaşımında bir ışık daha söndürüldü.

Acımız büyük...

Ancak bu acımızın yanı sıra bir başka kuşku yüreğimizi kemiriyor.

28 Şubat'tan bu yana faili meçhul cinayetler durmuştu. İHD Başkanı Akın Birdal'a yapılan suikastin failleri de ortaya çıkarılmıştı. Şimdi bir sınav karşısındayız. Ahmet Taner Kışlalı'nın katili -ya da katilleri- yakalanamazsa, olayın anlamını değişik biçimde yorumlamak gerekecektir.

Ne var ki bu konuda bir şey söylemek için vakit erkendir.

Şimdiden söyleyebileceğimiz şudur:

Laik Türkiye Cumhuriyeti'nin düşmanları, gazetemizi hedef olarak görüyorlar. Dünya tarihinde benzeri görülmemiş bir olay yaşanıyor. Devletin ve hükümetlerin gözleri önünde, Cumhuriyet ya-

zarları birbiri ardından öldürülüyorlar; Cumhuriyet'te yazarlık yapmak, ölümle sınava girmek anlamını kazanıyor.

Bırakınız hukuk devletini, bırakınız demokrasiyi bir yana; böyle bir olayın yaşandığı "kanun devleti" olabilir mi?..

En önemlisi, sorumuzu yanıtlayabilecek sorumlulukta bir "merci" Türkiye'de kaldı mı?.."

Üniversitelerden kınama

Gazi Üniversitesi Senato Kararı'nda, temelleri Atatürk tarafından atılan laik, demokrat Türkiye Cumhuriyeti devletinin "bölünmez bütünlüğünü koruyabileceğini, kuruluşundaki çağdaş ilkelerinden sapmayacağını gösterdikçe, hainlerin devlet çöktü çökecek umuduna kapıldığı anlarda dimdik ayakta olduğunu ve kahreden gücüyle varlığını sürdüreceğini kanıtladıkça yeni oyunlarla karşı karşıya bırakıldığı" belirtildi. Senato olarak Atatürk ilkelerinin ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin savunucuları olmayı sürdürecekleri belirtilen kararda şöyle dendi:

> "Ama yine unuttular ki niceleri yok edilmelerine karşın, fikirleri daha da güçlü olarak ayakta kaldı. Kışlalı'nın düşmesiyle de bayrak inmeyecek, savunduğu fikirler ve Türkiye Cumhuriyeti daha da güçlenerek varlığını sürdürecektir."

Sakarya Üniversitesi Senatosu'ndan yapılan açıklamada, saldırının aslında Türk ulusunun birliği ve bütünlüğüne düzenlendiği kaydedildi. Açıklamada, karanlık güçlere şöyle seslenildi:

> "Bu ülkede artık insanlar oyuna gelmeyecektir. Sizlerin çirkin emellerine alet olmayacak, Atatürk'ün çizdiği birlik, beraberlik ve çağdaş uygarlık yolunda ilerleyecektir. Ülkemizin gelişmesi için çırpınan aydınlarımızı hainice katleden şer odaklarının bir an önce yakalanarak adalet önüne çıkarılmasını bekliyoruz."

Hacettepe Üniversitesi Senatosu da, olayla birlikte Atatürkçülük ve laikliğe yapılan saldırıları kınadı.

Su tartışması

Kışlalı'nın otomobilinin alev almasının ardından söndürmek için çevrede bulunan beton kamyonlarından su sıkıldı. Jandarma yetkilileri, bu işlem sırasında kanıtların bazılarının kaybolduğunu söylediler. İçişleri Bakanı Sadettin Tantan, suikastı aydınlatmak için teknolojinin bütün olanaklarını kullandıklarını belirtti. Tantan, kanıtların kaybolduğu değerlendirmeleri konusunda ise, "Su hadisesi güvenlik güçlerinin müdahalesinin öncesinde olmuş. Vatandaşlar yanan aracı söndü-

rüp soğutabilmek için su sıkmışlar" dedi.

Araca su sıkılarak kanıtların kaybedilmesi 24 Ocak 1993'te Uğur Mumcu'nun katledildiği olayın ardından yürütülen soruşturmanın akıbetini akıllara getirdi.

Beş koldan soruşturma

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın bombalı suikast sonucu katledilmesinin ardından Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, MİT ve DGM eşgüdümünde 5 ayrı çalışma grubu oluşturuldu. Güvenlik birimlerinin alınan ifadeler doğrultusunda eşgal belirleme çalışmalarına başlandı.

Bir kıvılcım beklediklerini kaydeden Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcısı Cevdet Volkan, "Bombalı saldırı olayını açıklığa kavuşturmak bizim görevimiz. Nereye, nasıl gitmemiz gerekiyorsa gideceğiz. Saldırı olayını kimler, nasıl yaptılar? Bunlar araştırılacak ve olay açığa kavuşturulacak" dedi. Kendilerine herkesin, özellikle basının yardımcı olması gerektiğini kaydeden Volkan, "Saldırı olayı ile ilgili olarak gelişigüzel yazılar yazmak bizleri zor duruma sokar. Bizi rahat bıraksınlar, biz olayın üstüne gideceğiz ve çözeceğiz" diye konuştu.

Kışlalı'nın bombalı suikast sonucu katledilmesinin ardından olay yeri incelemesi sırasında elde edilen bulgular Jandarma Genel Komutanlığı Kriminal Laboratuvarı'nda değerlendirmeye alındı. Bombanın el yapımı olması ve bu yöntemin birçok terör örgütü tarafından kullanılması nedeniyle çalışmaların geniş kapsamlı ve ayrıntılı sürdürüldüğü bildirildi. Kışlalı suikastı, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde oluşturulan "Bombalı Olaylar Arşivi"nde bulunan ve gerçekleştiren örgütlerin belli olduğu olaylarla karşılaştırılarak sonuca gidilmeye çalışıldığı kaydedildi. Güvenlik güçleri, bazı gazetelere telefon ederek olayı üstlenen, ancak henüz doğrulatılamayan İslami terör örgütü İBDA-C ile ilgili araştırmaları İstanbul'u da kapsayacak şekilde genişletti.

Yanıtsız kalan sorular

Prof. Dr. A.Taner Kışlalı'nın bombalı bir suikast sonucu öldürülmesinin ardından kamuoyunca sorulan pek çok soru yanıtsız kaldı. İşte o sorular:

- Yaşananlara bakıldığında Kışlalı'nın bir süredir izlendiği kuşkusu doğuyor. Ne kadar süredir izleniyordu? Yakın çevresi ve ailesine bu yöndeki bir kuşkusunu aktarmış mıydı?
- Kışlalı'nın evinin bulunduğu Çayyolu'ndaki Engürü sitesinin çevresi sakin bir bölge olarak biliniyor. Özellikle akşamları iyice "tenhalaşan" site ve çevresinde, site bekçisi dışında resmi bir güvenlik koruması neden sağlanmadı?

- Araca bomba ne zaman yerleştirildi? Bombayı yerleştiren kişi ya da kişiler bekçinin nöbet değişim saatini biliyor muydu? Failler, bu bilgiyi sadece "izleyerek" mi edindi?

- Sitenin çok sakin olması ve orada oturanların birbirlerini tanıdığı düşünüldüğünde, yabancı kişi ya da kişiler kimsenin dikkatini çekmedi mi? Bu durumda, fail ya da failler, bir süre için o bölgede ikamet etmiş olabilir mi?

- Patlamanın ardından Kışlalı'nın aracı neden yıkandı? Eğer yanan arabayı söndürmek için yapıldıysa, aracın köpükle söndürülmesi neden düşünülemedi?

- İzleyen kişi ya da kişiler, Kışlalı'yı, günlük programını, alışkanlıklarını, titizliğini bilecek kadar yakından mı tanıyordu? Fail ya da failler, Kışlalı'nın yakın çevresine sızacak kadar profesyonel bir çalışmayı, kimleri ya da hangi kaynakları kullanarak gerçekleştirdi?

- Araca yerleştirilen bombaya gazeteye sarılarak atılmış bira kutusu görüntüsü verecek kadar ince düşünülen suikast planının hazırlanmasında dış kaynaklı istihbarat birimlerinin parmağı olabilir mi?

- 12 Mayıs tarihli Akit gazetesi "Halkı köpeğe benzetti" başlığıyla Kışlalı'yı hedef göstermişti. İstihbarat birimleri bu gazetenin hedef gösterdiği kişilere dönük olası saldırılara karşı herhangi bir istihbarat çalışması yaptı mı? Güvenlik ve istihbarat birimleri, en azından son yıllarda hedef alınanların laik- Kemalist çizgide aydınlar olduğunu da dikkate alarak, neden bu konuda özel bir çalışma yapma gereği duymadı?

- Emniyet Genel Müdürlüğü'nün radikal dinci terör örgütlerinin "ölüm listeleri"ni ele geçirdiği iddiaları var. Bu listelerde Kışlalı'nın adı da geçtiği belirlendi. Emniyet birimleri bu listeyi niçin ciddiye alıp gerekli önlemleri almadı?

Genelkurmay'dan tepki: "Cumhuriyeti savunacağız"

Genelkurmay, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın bombalı suikast sonucu katledilmesine sert tepki gösterdi.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu Cumhuriyet'e gönderdiği başsağlığı mesajında Ahmet Taner Kışlalı'nın öldürülmesinden duyduğu üzüntüyü dile getirdi. Kıvrıkoğlu, mesajında şöyle dedi: "Laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ulu önder Atatürk'ün ilke ve inkılaplarının yılmaz savunucusu, gazetenizin değerli yazarlarından Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın menfur bir suikast sonucu hayatını kaybetmesinden büyük üzüntü duydum. Acınızı yürekten paylaşır, merhuma Tanrı'dan rahmet, size ve gazeteniz mensupları ile kederli aile yakınlarına başsağlığı ve sabırlar

dilerim."

Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Edip Başer, Genelkurmay Genel Sekreteri Tümgeneral Atilla Işık'la birlikte Cumhuriyet gazetesinin Ankara Bürosu'nu ziyaret ederek başsağlığı diledi. Başer, çok değerli bir bilimadamı olarak nitelediği Kışlalı'nın Atatürk cumhuriyetinin sarsılmaz bir adamı olduğunu vurguladı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu'nun yurtdışında olması nedeniyle TSK adına başsağlığı dileklerini iletmek istediğini kaydeden Başer, "Üzüntümüz sonsuz. Cumhuriyetin yaşatılmasında hepimizin ortaya koyduğu bir can var. Hepimiz de buna canımızı adamış durumdayız. Sözde kahramanlıklarla olmuyor. Sayın Kışlalı, örnek vatanseverliğiyle örnek savaşımıyla tabii ki her zaman zihinlerde yaşayacaktır. Fikirler ve cumhuriyetin temel niteliklerini savunma ideallerinin bombayla yok edilebileceğini düşünmek gülünç bir şey. Ancak zekâ düzeyi ufak bir insan olmak lazım. Onu yapanları insan olarak nitelemek bir insan olarak ağırıma gidiyor."

1. Ordu Komutanı Orgeneral Hilmi Özkök de, Cumhuriyet'i ziyaret ederek Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın katledilmesinden duyduğu üzüntüyü bildirdi.

Evinin önünde...

Ahmet Taner Kışlalı'nın evinin bulunduğu sokak yurttaşların protestolarına sahne olurken, Kışlalı'nın sevenlerinin ziyaretleri olaydan sonraki günlerde de sürdü. Okurları, sevenleri ve öğrencileri evinin önüne karanfiller bırakarak mumlar yaktılar.

Katillerin bulunmasını ve hesap sorulmasını isteyen yurttaşlar, hükümeti eleştirerek, "Türkiye laiktir, laik kalacak", "Katiller bulunsun hesap sorulsun", "Kışlalılar ölmez", "Kahrolsun irtica", "Faşizme karşı omuz omuza", "Mollalar İran'a", "Aydınlar burada devlet nerede", "Kışlalı ölmedi içimizde yaşıyor", "Devrim kanunları uygulansın", "Şeriata geçit yok.. aydınlık Türkiye", "Genciz, güçlüyüz, Atatürkçüyüz" sloganlarını attılar.

Yurttaşlar ayrıca "10. Yıl Marşı", "Ankara'nın Taşına Bak", "Uğurlar Olsun" ve "Eşkıya dünyaya hükümdar olmaz"ı söyleyerek protestolarını sürdürdüler. Yurttaşlar, üzüntülerini dile getirirken "Başbuğ Ecevit" ile "Aydınlar burada, Ecevit nerede?" sloganlarını attılar. Evin önündeki demir parmaklıklara asılan "Adın maske! Camiler kışla! Düşünen... Kurban mı olacaktı Allahım!" yazılı pankart, yurttaşlarca alkışlarla karşılandı. Büyük bir "Atatürk" posteri de Kışlalı'nın balkonuna asıldı.

Kışlalı ailesini ziyaret eden Uğur Mumcu'nun eşi Güldal Mumcu, çıkışta gazetecilerin soruları üzerine, "Bundan önceki failler buluna-

madı. Umarım bundan sonra bulunur. Umarım ellerinden geleni bundan sonra da gerçekleştirirler. Ama ellerinden bu kadar geldiğine inanmıyorum" dedi.

Kışlalı'nın evinin önüne karanfil bırakan gazeteci-yazar Emin Çölaşan, cinayetin faili meçhul olarak kalacağından endişe ettiğini söyledi. Ankara Barosu Başkanı Hakkı Süha Okay da Kışlalı ailesine yaptığı ziyaretin ardından gazetecilere, Ahmet Taner Kışlalı'nın, Muammer Aksoy, Bahriye Üçok ve Uğur Mumcu gibi bir yurtsever olduğu için katledildiğini söyledi.

Okay, "Oyun sahnede. Yalnızca ara verilmiştir. Türkiye'de bundan böyle kimse ağıt yakmasın. Bu eylemler insanlığımızı yıldıramayacaktır" diye konuştu. Demokratların, cumhuriyetçilerin ayakta kalacağını vurgulayan Okay, "Suçlular artık sadece tetikçiler değil, suçluları bulamayanlardır" dedi.

Demokratik kitle örgütlerinden birçok temsilci de Kışlalı'nın evinin önüne karanfil bıraktı.

Çiçeklerle süslenen, duygu, düşünce ve "Biz halkız, yeniden doğarız ölümlerde" gibi yazıların bırakıldığı katliam noktasındaki mumlar ise hiç sönmedi.

"En büyük ayıp faili meçhul"

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Cumhuriyet gazetesi yazarı Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın bombalı suikast sonucu katledilmesine tepki göstererek "Ülkenin huzuruna musallat bir sürü alçak var" dedi. Cinayetin kendi başına değerlendirilemeyeceğine dikkat çeken Demirel, "Olayın arkası var" dedi. "Devlet için en büyük ayıp faili meçhuller" olduğunu söyleyen Demirel, "İnşallah aydınlanacak" diye konuştu.

Cumhuriyet Ankara Bürosu'nu ziyaret ederek başsağlığı dileyen Demirel, çok fazla bir şey bilmediğini, ancak şüpheleri olduğunu söyledi. Kimsenin aklına Ahmet Taner Kışlalı'nın gelmeyeceğini belirten Demirel, "Medeni ve ılımlı bir insandı. Savunduğu düşünceler bilinmeyen düşünceler değildir. Düşüncelerini savunagelmişti" dedi.

Siyasilere büyük öfke

Zonguldak, Antalya, Mersin, İstanbul, Ankara ve İzmir'de yapılan gösterilerde Kışlalı'nın bombalı saldırı sonucu öldürülmesini protesto eden göstericiler katillere lanet yağdırdı.

Zonguldak Atatürk Anıtı'nda saat 12.30'da yapılan eyleme, sendikalar, meslek odaları, siyasi partiler, dernekler, demokratik kitle örgütleri destek verdi. Zonguldak Demokrasi Platformu adına konuşan Zonguldak Baro Başkanı E. Yaman Ayözer, saldırının Cumhuriyet

rejimine, demokrasiye, Atatürk ve devrim ilkelerine yapıldığını belirterek şunları söyledi:

> "Cumhuriyet ve demokrasiye karşı olan karanlık güçler, amaçlarına ulaşmak için toplumun önemli değerlerini yok etmeye yönelik saldırılarını sürdürmektedir. Cumhuriyet devleti, kendi değerlerini koruyan ve savunan insanları yok etmek isteyen güçleri bir an önce ortaya çıkartarak yargıya teslim etmelidir."

Kışlalı'nın öldürülmesi, Mersin'de de bin kişinin katıldığı bir gösteriyle protesto edildi. Antalya'da emekli işçi Aydın Baba ise Cumhuriyet Meydanı'ndaki Atatürk Anıtı'na gelerek Kışlalı'ya yapılan suikastı pankart açarak protesto etti. Anıtın önünde saygı duruşunda bulunan Baba'nın açtığı pankartta, "Dikkat Anayasa 26. madde, insanlar gerek yazı gerekse sözle tekil fikirlerini belirtebilirler. Merhum, Ahmet Taner Kışlalı değil, tüm insanları öldürseniz, gerici olamayız. Siz bizim için bir sivrisineksiniz" ifadeleri yer aldı.

İstanbul'daki çeşitli üniversitelerin rektörleri, öğretim üyeleri ve öğrencileri, Kışlalı'nın öldürülmesini protesto etmek için İÜ Beyazıt Kampusu'ndaki Atatürk Anıtı önünde toplandı. Burada bir konuşma yapan İÜ Rektörü Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu, şunları söyledi:

> "Devlet yetkilileri, gerici ve bölücü akımları ve onların uzantılarını koruyan ve kollayanlara af girişimlerinden mutlak surette vazgeçmelidir. Ulu Önder Atamızın oluşturduğu Türk ulusunu ümmetleştirmek, Araplaştırmak girişimlerinin son bulmasını ve bu anlayış doğrultusunda ülkenin çağdaşlaşmasına engel olan bütün düşüncelere, yazan ellere ve koruyan kurumlara karşı önlemlerin alınmasını açıkça istiyoruz."

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri Kışlalı'yı hüzün ve öfke dolu bir törenle andı. Törende konuşan Ali Haydar Fırat adlı öğrenci, laik cumhuriyet ve Atatürk düşmanlarına karşı yılmayacaklarını sözünü verdi. Fırat, "Kimseden olayın aydınlatılmasına dair namus ve şeref sözü de istemiyoruz. Akrepten bal yapmasını bekleyenler, ya aptaldır ya da akreptir" diye isyan etti. Fırat, geçmişi hatırlamayanların geçmişi tekrarlamaya mahkûm olduğunu vurgulayarak, "İnsanların çok kolay katledildiği ve faili meçhullerin sıradanlaştığı bir ülkede biz belleğimizi canlı tutmak zorundayız. Biz sorgularsak, biz unutmaz ve unutturmazsak cinayeti ve onun zihniyetini çözebilir, mahkûm edebiliriz. Kalemini yere düşürmeyeceğiz. Ölümleri kanıksamayacağız" dedi.

İzmir'de Dokuz Eylül Üniversitesi Senatosu'nun aldığı karar doğrultusunda, rektör ve öğretim üyeleri, rektörlük binasından Cumhuri-

yet Alanı'na yürüdü. Senato'nun aldığı kararı okuyan Rektör Prof. Dr. Fethi İdiman, saldırının Kışlalı'nın kişiliğinde Atatürk'e, Cumhuriyete, laikliğe, yapıldığını söyledi. Senato açıklamasında "Bundan önceki cinayetler gibi faili meçhul bırakılmasının son bulmasını istiyoruz. Bilsinler ki Türk ulusu Cumhuriyet düşmanlarının özlemlerine geçit vermeyecektir" denildi.

"Uygarlığın ve sevginin eğitimini verdi"

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın kızları Dolunay Uluç ile Altınay Kışlalı yaptıkları yazılı açıklamada, Türk insanına güvenlerinin altını çizerken, failin meçhul olmadığını vurguladılar. Uluç ve Kışlalı, "Babamızın bir hiç için ölmediğine de inanmak istiyoruz. Bu nedenle, beklentimiz sadece güvenlik birimlerinden değil, TBMM'den, hükümetten, tüm demokratik parti ve kurumlardan ve en önemlisi tepkisini barışçı, uygar ve demokratik yollarla göstererek demokratik sistemin rayına oturmasında katkıda bulunma gücüne sahip olan kamuoyundandır" dediler. Uluç ve Kışlalı'nın açıklamalarının tam metni şöyle:

> "Her şeyden önce babamız Ahmet Taner Kışlalı'nın katledilmesiyle yaşadığımız büyük acıyı paylaşan herkese ailemiz adına teşekkür etmek istiyoruz. Biliyoruz ki bu olay, bu saldırı, bu cinayet bir ailenin sorunu, dramı, acısı olmakla sınırlı kalmıyor. Bu saldırı Türkiye Cumhuriyeti'ni, Türkiye Cumhuriyeti'nin bölünmezliğini, demokratikleşmeyi, insan haklarını, laikliği ve tüm Atatürk ilkelerini hedef alan bir eylemdir. Ahmet Taner Kışlalı bir semboldür. Burada gerçek hedef, inançları ve siyasi eğilimleri ne olursa olsun, Türkiye'yi seven, Türkiye'ye inanan insanlardır. Biz bu gerçeği Anadolu'nun en ücra köşelerinden gelen tepkilerle, yurtdışındaki Türklerden, yabancı devlet ve kuruluşlardan gelen mesajlarla da gördük. Bu tepkiler, bu mesajlar büyük bir endişeyi yansıtıyor. Bu endişe de demokratik, laik Türkiye ve Atatürk ilkelerine bağlı tüm Türkler içindir.
>
> Ahmet Taner Kışlalı bize, öğrencilerine, çevresine her şeyden önce hoşgörünün, diyaloğa açık olmanın, insanlığın, uygarlığın ve sevginin eğitimini verdi. İnsanlara güvenmeyi ve hiç kimseyi düşman olarak algılamamayı öğretti. Mücadeleci olmamızı, yaratılmak istenen geleceğe tüm insanlarımızla birlikte el ele, birlik içinde ve demokratik koşullarda yönelmemizi istedi.
>
> Dört yıl önce, annemiz Nilgün Kışlalı'yı, düz bir yol üzerinde hiçbir uyarısız dökülmüş mucur yüzünden kaybettiğimiz zaman bunun 'kader' olduğunu kabul etmedik. Babamızın katli de 'kader' değildir. Bunlar Türkiye'nin acı senaryoları ve değişmesi için hep birlikte mücadele etmemiz gereken gerçekleridir. 'Faili meçhul cinayet' ifadesi bizi rahatsız ediyor. Bu cinayetin failinin meçhul ol-

duğunu düşünmüyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin düşmanları, laiklik karşıtları, Atatürk düşmanları bu cinayetin sorumlularıdır diye düşünüyoruz. Türkiye'de bunların sayılarının çok az olduğuna da inanıyoruz. Babamızın bir hiç için ölmediğine de inanmak istiyoruz. Bu nedenle, beklentimiz sadece güvenlik birimlerinden değil, TBMM'den, hükümetten, tüm demokratik parti ve kurumlardan ve en önemlisi tepkisini barışçı, uygar ve demokratik yollarla göstererek demokratik sistemin rayına oturmasında katkıda bulunma gücüne sahip olan kamuoyundandır.

Bir de temennimiz var: Bu cinayet Türkiye'nin son dönemde attığı adımlar önünde bir çelme işlevi görmesin. Terörizme bu hedefine ulaşma şansı tanınmamalı. Şiddete başvuranların emellerini gerçekleştirmelerine fırsat verilmemeli diye düşünüyoruz.

İçimizde büyük bir acı, burukluk var, ama kin yok. Bu cinayetten sonra korkmadık, korkmuyoruz. Tüm halkımızı Atatürk çizgisinde, kardeşçe, el ele, uygarlığın üst basamaklarına ilerlemeye, demokratikleşme çabalarına katkıda bulunmaya, şiddete başvuranları dışlamaya, insanca yaşamanın ve insanca ölmenin mücadelesini uygar ve demokratik yöntemlerle sürdürmeye, kışkırtmalar karşısında sakin ve güçlü olmaya çağırıyoruz. Türkiye'yi ve Türk insanını çok seviyoruz. Türkiye'ye ve Türk insanına çok güveniyoruz."

Terör, güçsüzün yöntemi...

Prof. Ahmet Taner Kışlalı, öldürülmesinden kısa bir süre önce Erkan Tan ile yaptığı televizyon söyleşisinde terörizme ve teröristlere ilişkin olarak şunları söylüyordu:

"Nasıl bir insan başka bir insana karşı bu kadar acımasız olabilir? Sorun psikolojik gözüküyor ama bir toplum bu tür insanları yaratmışsa, o toplumun yapısında da bir bozukluk var demektir.

Sosyolojik olarak teröre bakınca görüyoruz ki bu, güçsüzün başvurduğu bir yöntemdir. Bu, tarih kadar eski... 12. yüzyılda, tarikat kurucusu Hasan Sabbah İran'da başlatıyor terörü ve bugünkü yöntemlerin hemen hepsi o zaman kullanılmış...

Nasıl yaklaşmalı terör olayına?..

Basının sorumluluğu çok büyük çünkü terörist için öldürdüğü kişi önemli değil, bazen bilmiyorlar bile kim olduğunu... Getireceği ses önemli! Eğer eyleminden sonra umduğu sesi uyandırırsa bu umut kırıcı bir olay... Burada çok dikkatli olmalı. Terör Fransızca bir kelime. Panik yaratmak, huzur bozmak, sizi akıldan ve akılcı yaklaşımdan uzaklaştırmak, duygusal ve zayıf kılmak hedef...

Bu durumda, masum, günahsız insanların öldürüldüğünü vurgulamak önemli. 'İstediğin kadar günahsız, silahsız, korumasız in-

sanlara saldır, öldür. Bu, senin amacına hizmet etmeyecek. Şiddete başvurmadan, barışçı yollardan amacına daha çok hizmet edebilirsin.' Bunu göstermek, anlatmak önemli."

Türk basını cinayeti lanetledi

Köşe yazarları, Uğur Mumcu cinayetinde olduğu gibi "delillerin yine yok edildiğini" belirterek cinayeti ülkemizin huzuruna ve demokratik geleceğine yönelmiş bir suikast olarak değerlendirdiler.

Ali Sirmen, Cumhuriyet'teki köşesinden "Susun!" diye haykırıyordu:

"Cumhurbaşkanı, Başbakan, Başbakan Yardımcısı, bakanlar ve Meclis'te grubu bulunan parti liderleri ve de bunun gibiler...

Susun!

Şimdi demeçler vereceksiniz, açıklamalar yapacaksınız, "Kanı yerde kalmayacak" diyeceksiniz, "Katilini bulmak namus borcumuzdur" gibi laflar edeceksiniz, üzüntünüzü beyan edeceksiniz.

Yapmayın bunları!

Sizler susun!

Çünkü bunların hepsini daha önceki cinayetlerde de söylediniz. Ama hiçbir şey yapmadınız.

Ne Muammer Aksoy'un, ne Bahriye Üçok'un, ne Uğur Mumcu'nun katillerini buldunuz. Bulmak istediğinize de kimse inanmıyor.

Her şeyi seyrettiniz.

Türkiye hızla Cezayirleştiriliyor, ama siz seyrediyorsunuz.

Türkiye'yi Cezayirleştirmek isteyenlere karşı hiçbir şey yapmıyorsunuz. Oy kaygısıyla kimi olayları görmezden geliyorsunuz.

Oy avı peşinde kimlerin, kimlerin kollarına giriyorsunuz.

Türkiye'nin Cezayirleştirilmesini eliniz kolunuz bağlı "hoşgörü!" ile seyrettiğiniz için, "hoşgörü" ödülleri alıyorsunuz, laikliği ortadan kaldırmak isteyenlerden...

Bizleri, bütün bunları görmüyor ya da görsek bile unutur sanıyorsunuz.

Ve de cafcaflı nutuklar atıyor, gerçekleştirmeyeceğinizi bildiğiniz vaatlerde bulunduğunuz demeçler veriyor, durmadan konuşuyorsunuz.

Konuşmayın!

Susun!

Biz sizleri biliyoruz, tanıyoruz.

Biz Sıvas'ta 37 kişi diri diri yakılırken, yetkililere, vatandaş ile "güvenlik güçlerini karşı karşıya getirmeyin!" diyenlerin kimler olduğunu biliyor, onları unutmuyoruz.

Bu davranışlarınızın, "Ölen öldüğüyle kalır, öldürenin de cinayeti yanına kâr kalır" zihniyetini yerleştirdiğini, Türkiye'yi katiller cenneti haline soktuğunu biliyoruz.

Şimdi artık susun!

Sakın konuşmayın!

Sayın Başbakan,

Sakın, bir zamanlar partinizin milletvekili ve bilmem kaçıncı hükümetinizin kültür bakanı olarak görev yapmış olan Ahmet Taner Kışlalı'nın ölümüyle ilgili demeç vermeyin! Sakın "Katiller bulunacaktır" falan demeyin!

Katiller bulunmayacaktır.

Hem bulunsa ne olacak ki?

Siz bir af yasası çıkarır, onları affedersiniz.

Yanılıyor muyum?

Siz değil misiniz kaç kişinin katilinin affını sağlayan yasanın altındaki ilk imzanın sahibi?

Evet beyler, artık hepiniz susun!

Hiç olmazsa bunu yapın!"

Cinayetin başka komplolarla da desteklenmesi halinde rejim sorununun gündeme gelebileceğine dikkat çeken yazarlar, sanık veya sanıkların bir an önce yakalanması gerektiğini vurguladılar. Ahmet Taner Kışlalı suikastı ile ilgili bazı köşe yazarlarının görüşleri şöyleydi:

Cüneyt Arcayürek (Cumhuriyet): Neden Cumhuriyet yazarları? Uğur Mumcu ve Ahmet Taner Kışlalı . Neden Cumhuriyet'e yakın olanlar? Muammer Aksoy ve Bahriye Üçok?... Bu cinayetlerin Kışlalı ile sona ereceği sanılmamalı.

Ataol Behramoğlu (Cumhuriyet): Ülkenin üzerine çöken lanete binlerce kez lanet olsun. O laneti besleyen, koruyan, yüreklendiren ya da üzerine kararlılıkla gidemeyen, basmakalıp başsağlığı dilekleriyle onu geçiştirmeye çalışanlara da... Uğur Mumcu'nun katilini, katillerini bilip de ortaya çıkaramayan devlet, Ahmet Taner Kışlalı'nın katillerinin kimliğini belirleyebilecek mi?

Mustafa Balbay (Cumhuriyet): Kışlalı kimdir? Atatürkçülüğü ve laikliği bayrak olarak taşımayı, kalem alıp yazmayı, söze vurup anlatmayı yaşam biçimi edinmiş bir kişi...

Oktay Ekşi (Hürriyet): Bu olay jandarma bölgesinde, yani Mumcu olayını örtbas edenlerin etki alanı dışında meydana geldi. Katiller bu gerçeği unutmasın.

Yalçın Bayer (Hürriyet): 6.5 yıl arayla karanlık güçlerce katledilen Cumhuriyet gazetesi yazarları Uğur Mumcu ile Prof. Ahmet Taner Kışlalı birbirlerini tamamlayan iki aydındılar.

İkisinin de kaderleri aynı noktada buluştu. Kemalizm, laiklik ve demokrasi... Ve ardından patlayan bombalar.

Sedat Ergin (Hürriyet): Türkiye'de bütün olumsuzlukların faturasını cumhuriyete çıkartan kampanyanın önemli ölçüde başarı sağladığı söylenebilir. Prof. Kışlalı, bu kampanyadan etkilenmeyen ve cumhuriyeti yüksek sesle savunma kararlılığını gösteren sınırlı sayıdaki aydından biriydi.

Bekir Coşkun (Hürriyet): Katiller; bu ülkeyi güvenli bir hukuk devleti olmaktan uzak tutup, bir yanda silahlı çetelerin, bir yanda kara yobaz irticanın bataklığına sürükleyen devlet adamlarıdır. Silahlı çeteler de onlarındı. Dinci terör de onların ürünüdür.

Güngör Mengi (Sabah): Türkiye'nin seçkin aydınlarından biri olan Ahmet Taner Kışlalı'nın katli, ülkenin huzuruna ve demokratik geleceğe yönelmiş bir suikasttır.

Hıncal Uluç (Sabah): Dünya iyisi bir insanı, bizim ailenin centilmenlik, beyefendilik simgesini, Atatürk'ün ve onun ilkelerinin yılmaz ve korkmaz savaşçısını, benim canım kardeşimi kaybetmişim.

Ahmet Tan (Sabah): Nur Nilay, Dolunay ve Altınay, babasızlığa alçakça mahkûm edilen öksüz kızlar koğuşunun diğer hükümlüleri. İsyanları, feryatları, acıları hiç dinmeyecek, bitmeyecek.

Yalçın Doğan (Milliyet): Kışlalı'yı öldüren bomba aslında hepimizi hedefliyor. Aramızdan birini alıyor, ama bizi birbirimize daha çok kenetliyor.

Güneri Cıvaoğlu (Milliyet): Kendini aydınlığa, insanlığa adamış bilge kişileri yok etmek bir çıkmaz sokaktır.

Umur Talu (Milliyet): Demokrasiden, insan haklarından, aydınlıktan yana olan her kesimin, herkesin 'Kışlalı suikastı'na ortak tepki ve tavır alması, karanlığı birlikte lanetlemesi, gerilimleri azaltması ve cenazesinde kol kola girmesi temel görevidir artık.

Melih Aşık (Milliyet): Türkiye'nin yetiştirdiği en parıltılı düşünce adamlarındandı Kışlalı.

Doğan Heper (Milliyet): Suikastı, laiklik karşıtlarının üzerine atmak ve böylece büyük bir kargaşa çıkartmak isteyenler neden işlemiş olmasın?

Haluk Şahin (Radikal): Kışlalı'nın hain bir suikast sonucu öldürülmesinin Türkiye Cumhuriyeti hükümetine yönelik bir meydan okuma, bir "nanik" olarak değerlendirilmesi gerekiyor.

Mine G. Kırıkkanat (Radikal): Sözün bittiği yerdeyiz. Yalnız sözün mü? Çocuklarımızı yarınlara taşıyacak yolları aydınlatmaya çalışan ışıklardan biri daha söndürüldü.

Ahmet Taner Kışlalı'yı daha önce resminin üzerine çarpı işareti koyarak ve "Zorba Kemalist gemi azıya aldı" başlığı ile hedef gösteren şeriatçı Akit gazetesi, Kışlalı'nın katledilmesini "Kontrgerilla" başlığıyla verdi. Şeriatçı Akit gazetesinde, suikast ile ilgili alt başlık

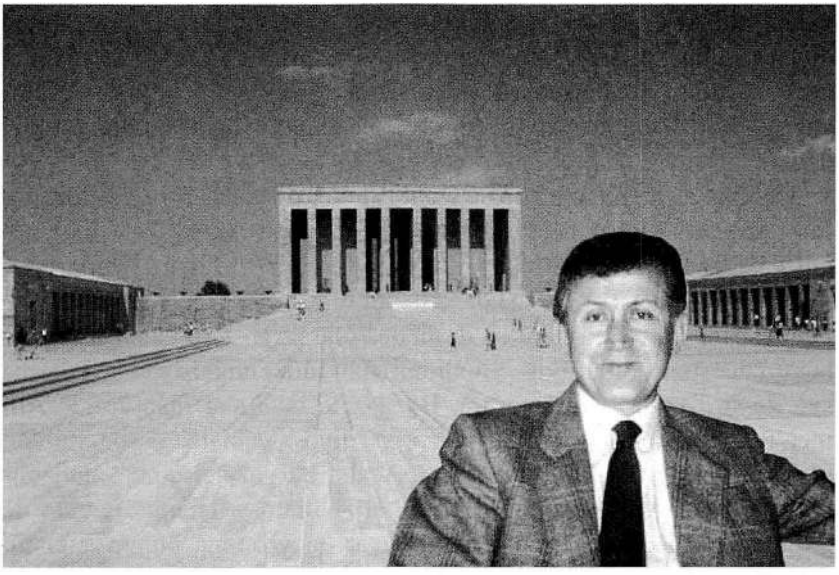

Ahmet Taner Kışlalı, "Terörün, güçsüzlerin başvurduğu bir yöntem olduğu" inancını, dersleri ve yazılarında sürekli vurguladı.

ise "Müslümanları töhmet altında bırakmak için Uğur Mumcu benzeri militan bir Kemalist öldürülerek, hep bilinen film tekrar vizyona sokuldu" denildi. "Kalp ve ciğeri parçalandı" başlığıyla Kışlalı'ya olan kinini sergileyen Akit, medyaya "Utanmazlar çetesi", ÇYDD Genel Başkanı Prof. Dr. Türkan Saylan'a "Laikçi provokatör" diye saldırdı.

Yeni Şafak gazetesi de Kışlalı cinayetini "Türkiye düşmanları" manşetiyle verdi. Gazetenin haberlerinde, Kışlalı suikastında "derin devlet" ve Gladyo parmağı olduğu öne sürüldü ve gerilim stratejisi uygulanarak laik-antilaik kavgası çıkartılmaya çalışıldığı iddia edildi. Gazetenin yazarları Ahmet Taşgetiren, Nazlı Ilıcak ve Fehmi Koru da köşe yazılarında, ihanet şebekelerinin Türkiye'yi karıştırmak istediklerini belirttiler. Milli Gazete, Prof. Kışlalı'nın bombalı suikast sonucu öldürülmesini "Tek kelimeyle provokasyon" manşetiyle verirken, haberde "Barış ve huzuru bozmaya çalışan, düşünceye tahammül edemeyen, insanların yaşama haklarını ellerinden alan ve yargısız infazlarla belli kesimleri zan altında bırakan eylemleri lanetliyoruz" sözleri yer aldı. "Türkiye'ye bomba" başlığıyla suikast haberini veren Zaman gazetesi ise bombalı saldırıyla provokatörlerin bir kez daha sahneye çıktığını savundu.

Akit'e suç duyurusu

Cumhuriyet gazetesi Genel Yayın Koordinatörü Hikmet Çetinkaya, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'yı 13 Mayıs 1999 tarihli sayısında

şeriatçı terör örgütlerine hedef gösteren Akit gazetesi hakkında suç duyurusunda bulundu. Akit gazetesi ve çalışanlarının yasadışı dinci terör örgütleriyle ilişkisinin araştırılması gerektiğini belirten Çetinkaya, "Tüm Cumhuriyet savcılarına suç duyurusunda bulunuyorum" dedi.

Çetinkaya, açıklamasından Kışlalı'nın üzerine çarpı çekilmiş bir fotoğrafla 13 Mayıs 1999 tarihinde yayımlanan Akit gazetesince hedef gösterildiğini belirterek, "Akit adlı gazete 13 Mayıs 1999 tarihinde sevgili Ahmet Taner Kışlalı'yı hedef olarak göstermişti. Daha önce Gümüşhane Baro Başkanı'nı da hedef olarak göstermişti. Baro Başkanı daha sonra öldürüldü. Şimdi buradan tüm cumhuriyet savcılarına suç duyurusunda bulunuyorum. Bu gazete bugünkü manşetinde Ahmet Taner Kışlalı için 'Kemalist zorba' diyor. Kemalist zorba, militan diyor. Kontrgerilla öldürdü, diyor. Acaba bu gazete içinde muhabir, çalışan, yazar ve tümünün İBDA-C, Hizbullah ve İslami Hareket ile yasadışı dinci örgütlerle bağlantıları var mı yok mu, bunun soruşturulmasını istiyorum" diye konuştu.

Bombalı suikast tüm dünyada kınandı

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın uğradığı bombalı suikast, tüm dünyada tepki topladı. Yabancı haber ajanslarının olayı duyurmasının ardından Kışlalı'nın ailesine ve Cumhuriyet gazetesine çok sayıda başsağlığı mesajı geldi. Ankara'daki büyükelçilikler de olayı kınadıklarını belirten açıklamalar yaptılar. ABD Dışişleri Bakanlığı, Kışlalı'nın terörist bir saldırıya kurban gitmesini kınayarak ailesine başsağlığı diledi.

Merkezi Viyana'da bulunan Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI), Kışlalı'nın mesleğiyle ilgili olarak öldürüldüğüne dikkat çekti. IPI Yöneticisi Johann Fritz, Prof. Kışlalı'nın kısa bir süre önce, Marmara Depremi'ni "Allah'ın İslami harekete karşı mücadele veren laiklere bir cezası" olarak niteleyen tarikat liderlerine karşı bir yazı yazdığını anımsatarak olayı kınadı ve faillerin bir an önce bulunmasını istedi.

Merkezi New York'ta bulunan Committee to Protect Journalists (Gazetecileri Koruma Komitesi), Türkiye'nin önde gelen gazetecileri ve akademisyenleri arasında yer alan Kışlalı'ya düzenlenen suikastı kınadı. Komite yöneticisi Ann K. Cooper, Türk hükümetinin faillerin bir an önce adalet önüne çıkartılması için harekete geçmesi gerektiğini belirterek "Bir gazeteciyi öldürmek sansürün en mutlak şeklidir" değerlendirmesini yaptı. Cooper, özellikle Başbakan Bülent Ecevit'e çağrıda bulunarak, olayın bir an önce çözümlenmesi için geniş soruşturma başlatmasını ve sonuçlarını kamuoyuna açıklamasını istedi. GKK açıklamasında, laik yazar Kışlalı'ya suikastın köktendinci İB-

DA-C örgütü tarafından yapıldığının sanıldığı bildirildi.

İsrail'in Türkiye Büyükelçisi Uri Barner, Cumhuriyet gazetesine gönderdiği başsağlığı mesajında, "Cumhuriyet ailesinden Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'ya yapılan suikast nedeniyle şoke oldum ve dehşete düştüm" dedi.

ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Jamie Rubin, yaptığı basın toplantısında, Kışlalı'nın ailesi ve yakınlarına başsağlığı diledi. Rubin, Kışlalı'ya yapılan suikastın ardından Türk yetkililerle görüştüklerini, ancak henüz somut bir bilginin bulunmadığını kaydetti.

Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü James Foley de düzenlediği basın toplantısında, "Bir Türk televizyon kanalının verdiği haberde, saldırının İslamcı radikal bir grup tarafından üstlenildiğini ve adı geçen grubun, geçmişte de benzeri terörist olaylardan sorumlu olduğunu" söyledi. Foley, "Türk makamları olayı araştırıyor ve bu süreç içinde daha fazla yorum yapmayı reddettiler. ABD'nin olay hakkında bağımsız bir bilgisi yok. Fakat biz bu tür terör olaylarını şiddetle kınıyoruz ve Kışlalı'nın trajik kaybı dolayısıyla ailesine başsağlığı diliyoruz" diye konuştu.

Kışlalı'nın öldürülmesi Yunanistan'da tepkiyle karşılandı. Yunan basını, hain saldırıyı İslami terör örgütünün üstlenmesine dikkat çekti. Gazetelere göre, son yıllarda başta Cumhuriyet gazetesi yazarları olmak üzere Atatürkçü düşüncelere sahip olan önemli bilim adamlarının öldürülmesiyle İslami terör ön plana çıktı. Kışlalı'nın öldürülmesine sayfalarında önemli yer veren basın organları, "İslamcılar önce basın organlarıyla hedef gösteriyorlar, sonra geri çekilip terör örgütlerinin faaliyet göstermesini bekliyorlar" dediler.

Kışlalı'ya son görev

Cumhuriyet gazetesi yazarı, Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD) 2. Başkanı, eski Kültür Bakanı, Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, on binlerce yurttaşın eşlik ettiği törenlerle uğurlandı. Onbinlerin haykırdığı "Türkiye laiktir laik kalacak" sloganları, Ankara caddelerinde çınlarken; hükümet istifaya çağrıldı. Kışlalı, TBMM, A.Ü İletişim Fakültesi, Kültür Bakanlığı ve Cumhuriyet gazetesi önünde yapılan törenler ile Kocatepe Camisi'nde kılınan cenaze namazının ardından Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Geniş güvenlik önlemlerinin alındığı Ankara'da, törenlerin sonuna kadar başta Atatürk Bulvarı olmak üzere Kızılay-Ulus-Cebeci güzergâhındaki ana caddeler trafiğe kapatıldı. Ahmet Taner Kışlalı'nın eşi Nilgün Kışlalı, kızları Altınay Kışlalı, Dolunay Uluç, damadı Sıtkı Uluç, ağabeyleri Mahmut Kışlalı ve Mehmet Ali Kışlalı ile diğer aile yakınları düzenlenen törenlere katıldılar.

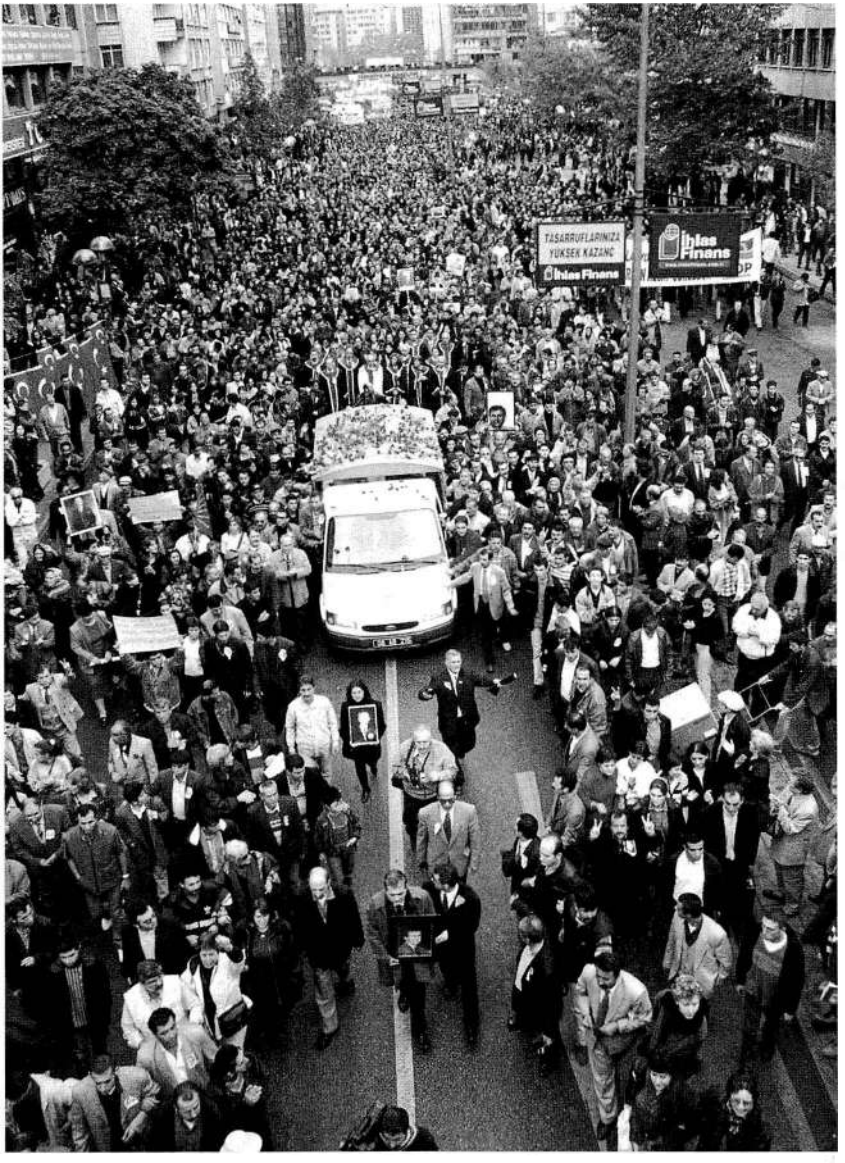

Kışlalı için ilk tören 23 Ekim cumartesi günü, sabah saat 10.00'da TBMM'de yapıldı. Buradaki törenden sonra Kışlalı'nın naaşı alkışlar ve sloganlar eşliğinde Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi'ne uğurlandı. Kalabalık nedeniyle zaman zaman izdiham yaşanan fakültedeki törene, öğrencileri ve öğretim üyesi arkadaşlarının yanı sıra 72 üniversite rektörü, Yükseköğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Kemal Gürüz, Prof. Dr. Mümtaz Soysal, öğrencileri, meslektaşları, okurları ve gazeteciler katıldı.

Saygı duruşuyla başlayan törende konuşan Kışlalı'nın 41 yıllık

meslektaşı Prof. Dr. Ergün Türkcan, Kışlalı'nın şiir yazmadığını ancak şair ruhlu biri olduğunu vurguladı. Türkcan, "Şair ruhlu adam, en duyarlı ve en hassas adamdır. Kışlalı'ya atılan bomba, bize yöneliktir. Biz acıya alışıyoruz, bundan sonra yine öldürecekler, çünkü bunları yakalamak mümkün değil. Acı bilince dönüşüyor. Ahmet'in ölümünün, bu menfur cinayetlerin sonuncusu olmasını diliyorum" dedi.

Kışlalı'nın ölümünün birleştirici olduğunu vurgulayan Türkcan, "Hiç kimse ucuz ve kolay neticeler elde edemeyecek. Yerdeki kanını aramak yerine, onun düşüncelerini göklere yükseltmekle Ahmet Taner Kışlalı'yı yaşatabiliriz" diye konuştu.

"Şiddetsiz yaşayamıyorlar"

İletişim Fakültesi öğrencileri adına konuşan Serhat Akça, öfkesini "Senin bedenini yok ettiler hocam ama hayatımızdaki seni nasıl yok edecekler? Hoşgörüyü bellettin bize. Ama bu şiddeti anlamayacağız ve tanımayacağız" sözleriyle dile getirdi. Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Günal Akbay , Atatürk'ün çizdiği uygarlık yolundan kendilerini ayırmak isteyenlerin Kışlalı'yı haince ve hunharca öldürdüğüne dikkat çekerek, "Cumhuriyetin tüm kurumları onun aziz hatırasını daima yaşatacak. Bu karanlık güçler bilsinler ki onun çizdiği yol ölümsüzdür. Atatürk ilkelerine bağlılığın, irticayla mücadelenin, Kuvay-ı Milliye'nin simgesi Kışlalı daima yaşayacak" dedi. Kışlalı'nın bilim adamı yönüne dikkat çeken Akbay, "O, Ankara Üniversitesi için 'Cumhuriyetin Üniversitesi' derdi. Ankara Üniversitesi, büyük Türk üniversitesi oluyor" diye konuştu. Fakülteden meslektaşı

Doç. Dr. Eser Köker, "Cavit Orhan Tütengil, Ümit Doğanay, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy ve Ahmet Taner Kışlalı'nın ortak özellikleri" bulunduğunu belirterek, onların "fildişi kuleler"de yaşamadıklarını, "holding odalarında oturmadıklarını, onların Türkiyeli olmayı istediklerini" kaydetti. Siyasetçileri uyaran Köker, "Üniversiteler, o kadar şiddetle iç içe yaşadı ki, üniversiteler, kurumsal görevini, politik işlevini yitirdi. Şiddetin, üniversiteden ve sokaklardan kaybolması için,Türkiye'nin bütün politika adamlarını hukuk devleti ilkelerini yerine getirmeye çağırıyorum" dedi.

Hükümet yuhalandı

Törenin ardından Kışlalı'nın naaşı gözyaşları arasında Büyük Tiyatro'ya getirildi. Alkışlar eşliğinde omuzlar üzerinde taşınan naaşı, Kışlalı'nın bir fotoğrafının da yer aldığı sahneye yerleştirildi.

Bu arada Opera Sahnesi'ni ağzına kadar dolduran yurttaşlar Kışlalı'yı dakikalarca ayakta alkışlayarak, ''Türkiye laiktir, laik kalacak'' sloganı attılar. Kızılay'dan yürüyüşe geçen kortejin Opera Binası'na ulaşmasının ardından buradaki tören başladı. Törende Kültür Bakanı İstemihan Talay ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürvekili Rahmi Dilligil konuşmalarını hükümet aleyhine atılan sloganlar arasında yapmak zorunda kaldılar. Bir bölümünü CHP'liler ve ADD'lilerin oluşturduğu kalabalığın, "Hükümet istifa", "Başbuğ Ecevit" sloganları arasında konuşmasını kısa kesmek zorunda kalan Talay, Kışlalı'nın büyük ve öncü bir insan olduğunu belirterek, "Ona yapılan suikast, Türkiye Cumhuriyeti'ne yapılmış bir saldırıdır. Onu saygıyla anacağız" dedi.

Kışlalı'nın Kültür Bakanlığı'nın kurumsallaşmasında, Atatürkçü, çağdaş, laik bir bilim adamı olarak önemli katkılarda bulunduğunu belirten Talay, "Onun aziz hatırası önünde saygıyla eğiliyoruz" diye konuştu.

Salonda bulunanların yuhalamaları nedeniyle hava iyice gerginleşirken, DSP Ankara Milletvekili Uluç Gürkan'la salonda bulunanlar arasında tartışma çıktı.

Gürkan'ın "Hükümet istifa" diye slogan atanlara "Terbiyesizler, sizin kim olduğunuzu biliyorum" diyerek tepki göstermesi üzerine yuhalamalar arttı.

Tepkilerin yükselmesi üzerine, salonda bulunanlar, "Kışlalı'ya saygıya" çağrılırken, İstiklal Marşı okunmaya başladı. Gerginlik üzerine sanatçıların Kışlalı'nın naaşının önünden saygı geçişi programı iptal edilmek zorunda kaldı.

Saygı duruşunda bulunulması ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından Kışlalı'nın naaşı yine alkışlar eşliğinde, omuzlarda taşınarak

sahneden indirildi ve cenaze arabasına konuldu. Araba ve arkasındaki kalabalık kortej daha sonra Cumhuriyet gazetesine gelmek üzere Kızılay'a doğru harekete geçti. Kışlalı'nın eşi, kızları ve yakınları da cenaze arabasının önünde yürüyüşe katıldı. Yol boyunca, hükümeti hedef alan sloganlar yükselirken, "Başbuğ Ecevit" sloganlarına, "Fethullahçı Ecevit" de eklendi. "Türkiye, laiktir laik kalacak", "Laikiz güçlüyüz, Atatürkçüyüz", "Şeriata geçit yok, Kemalist Türkiye", "Nursi'nin itleri yıldıramaz bizleri", "Faşizme karşı omuz omuza" sloganları ile "Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler ülkesi olamaz - Atatürk", "Bu bayrak ve bu cumhuriyet sahipsiz değildir", "Mustafa Kemaller görev başında", "Kemalist devrim tamamlanacak", "Şeriata geçit yok, Akit'i kapatın" pankartları dikkat çekti.

Kortej Cumhuriyet gazetesi önünde bekleyen yurttaş topluluğuyla birleşti. Kışlalı'nın naaşı kalabalığın içinde güçlükle kırmızı karanfillerle bezenmiş katafalka alkışlar arasında konuldu.

"Yeri Atatürk'ün yanı"

CHP Genel Başkanı Altan Öymen, Cumhuriyet gazetesinin önünde yapılan törende, demokratik ve laik cumhuriyetin en keskin savunucularından olan Kışlalı'nın ve Uğur Mumcu'nun öldürülmesiyle laik cumhuriyeti savunanlara gözdağı verilmesi amacına hiçbir zaman ulaşamayacaklarını söyledi. "Onun cenazesinin başında toplanan bu topluluk gibi binlerce insan devletimizin değerlerinin savunucusudur. Sayıları giderek daha da artmaktadır" diyen Öymen, Kışlalı'nın Kültür Bakanlığı döneminde, uygarlık kazandırdığı kurumu, Atatürk değerlerini savunan bir bakanlık haline getirdiğini anlattı. Kışlalı'nın öğretim üyesi olarak öğrencilerini "aydınlık ve çağdaşlık" yolunda yetiştirdiğini kaydeden Öymen, "Babamız gibiydi diyorlar. Cumhuriyet gazetesindeki yazılarıyla, demokratik laik cumhuriyete karşı her türlü görevi kutsal bildi. Ölümünden 7 dakika öncesine kadar bu yoldaki uğraşlarını sürdürüyordu. Herkesi uyarmayı kutsal bir görev bildi" diye konuştu.

Öymen'in "Kışlalı'yı bugün uğurluyuz. Yatacağı yer Atatürk'ün yanıdır. Üçoklar'ın, Mumcular'ın, Aksoylar'ın yanıdır. Karanlık aydınlığı yenemez. Demokratik laik Cumhuriyet ilelebet payidar kalacaktır" sözleri büyük alkış aldı.

"Türkiye Cumhuriyeti için ölüm yok"

Cumhuriyet gazetesi Yayın Kurulu Başkanı İlhan Selçuk, "Sevgili insan şu anda bizi dinlemiyor sanıyorsanız aldanıyorsunuz. Dinliyor, belki de dileklerini bizim dile getirmemizi istiyor" diye başladığı konuşmasında çeşitli uyarılarda bulundu. Selçuk'un, "Bu cinayet neden

işlendi, hepimiz biliyoruz. Siz de, ben de biliyorum. Bu cinayet, cinayetler zincirinin son halkasıdır. Acaba son halkası olacak mı?" sözleri üzerine yurttaşlardan birisi "Yeter olsun artık" diye bağırdı. "Biz yeter artık diyelim. Ama yetecek mi?" diyen Selçuk, şöyle konuştu:

> "İnsanların acıları, duyguları elbette kutsaldır. Aklımızı ön plana çıkarmak zorundayız. 1993 yılında Uğur Mumcu'nun bayrağa sarılı tabutunun başında da konuştum. Orada milyonlara söylediklerimi anımsıyorum: 'Şimdi burada toplandık, yüreğimiz yana yana Uğur'u son yolculuğuna uğurluyoruz. Hâkimlere lanet okuyoruz. Sonuna kadar mücadele edeceğimize söz veriyoruz... Bundan sonra bu bütünlüğü bozmayalım.' Laik bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'ni savunanlar bir araya gelseler acaba bu cinayet işlenir miydi? Arkadaşlar, bu cinayeti işleyen katillere bin kere lanet olsun. Ama bu cinayeti işletecek ortamı yaratan ve devrimci, laik demokratik, insan haklarına dayalı cumhuriyetin amaçlarında birleşen insanları bölenlere de lanet olsun."

Bunun üzerine "Başbuğ Ecevit" sloganları atılınca, İlhan Selçuk, bir tek insanı suçlamanın hiçbir anlam taşımadığına ve suçun paylaşılması gereğine dikkat çekerek, "Eğer biz görevlerimizi ihmal ediyorsak, çağdaş toplum gibi yaşamanın koşullarını yaratamıyorsak bazılarını suçlayarak sorumluluktan kurtulamayız" dedi.

İlhan Selçuk, burada toplanmanın "son görev" olmaması gerektiğini vurgularken, "Mumcu başında konuşan ben ve sizler 1999'da sevgili Ahmet Taner Kışlalı'nın bedeninin, Türk bayrağına sarılmış tabutunun başında toplanıyoruz. 6 sene sonra 2005'te başka bir cenazenin başında daha toplanacak mıyız?" demesi üzerine kalabalıktan "Hayır" sesleri yükseldi. "Bedenimizde yaşattığımız laik, demokratik Türkiye için bütünleşelim arkadaşlar. Niçin canını, kanını veren insanların savunduğu Cumhuriyet'e sahip çıkılmıyor" diyen Selçuk, sözlerini şöyle sürdürdü:

> "O toprağa, doğaya karıştığı zaman, hepimiz birer birer doğaya karışana kadar insanca yaşamamızı isterdi. Sevgili dostumuzu son yolculuğuna uğurlarken diyelim ki; 'Aydınlık Türkiye'yi korumak için gerekli olan şeyleri yapacağız.' Cumhuriyet gazetesi burada hedef tahtası. Ve yalnız bırakılmış bir hedef tahtası. Bütün yurtta bir kamu malı gibi benimsenmişken, uzak durmamak gerekir. Bütünlük sağlayabilirsek yazarlar öldürülmez. Cumhuriyet'in bütün çalışanları öldürülmek tehdidiyle yaşasalar bile bu onlara vız gelir. Ölüm insanlar içindir. Yaşayan kurumlar için ölüm yoktur. Türkiye Cumhuriyeti için ölüm yoktur."

İlhan Selçuk, "cumhuriyet mi demokrasi mi" tartışmalarına ilişkin

olarak, "Cumhuriyeti azımsayanlar varsa bilin ki bunlar numaracıdır, yalancıdır. Bunlar safsatadır. Gizli ya da açık olarak cumhuriyeti karalamaya çalışan herkesin sahtekâr olduğunu anlamanın zamanı gelmiştir artık" dedi. Selçuk, sözlerini, "Burada ben inanıyorum ki bu süreç içinde Cumhuriyet yazarları tek tek öldürülseler de, kaybolsalar da laik Türkiye Cumhuriyeti yaşayacaktır. Laik Türkiye Cumhuriyeti ve Cumhuriyet gazetesi bir bütündür. İki cumhuriyet birbirinden ayrılamaz. Birinin yaşaması öbürünün yaşamasını besleyecek, destekleyecektir. Bugünden tezi yok seferberliğe geçerek görevimizi yerine getirmiş olacağız. Ahmet Taner Kışlalı'yı kucaklayıp, güzel yolculuklar diliyorum. Eminim ki o her zaman yaşayacaktır" diye tamamladı.

Kocatepe'de laiklik andı

Cumhuriyet'in önündeki törenden sonra Kışlalı'nın naaşı Kocatepe Camisi'ne götürüldü.

Saat 15.00'de cami avlusuna giren Kışlalı'nın naaşı alkışlarla karşılandı. Genelkurmay Başkanlığı'nın talimatı üzerine Ankara garnizonu ve birliklerdeki binlerce subay ve astsubay da Kocatepe'deki cenaze namazına katıldı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu, Romanya gezisini yarıda keserek geldiği Kocatepe Camii'nde yurttaşlar tarafından "Türkiye sizinle gurur duyuyor" sloganıyla karşılandı.

"Şehit protokolü"nün uygulandığı törene katılan yurttaşlar, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel başta olmak üzere siyasileri yuhalar-

ken, askerleri alkışladı. Cenaze namazının ardından Kışlalı'nın naaşı Karşıyaka Mezarlığı'na götürülerek toprağa verildi.

Kışlalı'nın cenazesi gün boyu Ankara sokaklarında Meclis'ten mezarlığa kadar büyük kalabalıkların sevgi seliyle son yolculuğuna uğurlandı.

Son kitabı: "Ben Demokrat Değilim"

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın yaşamını yitirdiği bombalı suikasttan bir gün önce "Ben Demokrat Değilim" adlı kitabını baskıya gönderdiği ortaya çıktı.

Kışlalı, "Cumhuriyet mi, demokrasi mi" tartışmasına tepkisini kitabına verdiği "Ben Demokrat Değilim" adıyla ortaya koyuyor, "Demokrasi uğruna Cumhuriyet'in yıkılmasına izin verilmeli mi" sorusuna "Hayır" yanıtını veriyor ve "Çünkü eğer Cumhuriyet'i koruyabilirseniz, yitirdiğiniz demokrasiye bir gün yeniden kavuşabilirsiniz. Ama eğer Cumhuriyet'i yitirirseniz, demokrasiyi de zaten yitirmişsiniz demektir" açıklamasını yapıyordu.

Kışlalı, basılmış halini göremediği kitabında, "Ordu ve Siyaset, Atatürk ve Kemalizm, Demokrasi, Laiklik ve Türban, Güneydoğu Sorunu, Sol, Kültür ve Yazın" ana başlıklarıyla Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu tarihsel gelişim sürecinde irdeliyordu.

Kışlalı, 9. kitabına yazdığı önsözde, demokrasisi köklü olan ülkelerde "çok özel durumlar dışında" ordunun, "duyar, görür, düşünür" ama konuşmaz olduğuna dikkat çekerek "Ama gelişmişlik sürecinde geride kalmış olan ülkelerde niçin konuştuğu da önemlidir. Ve bu arada, Türkiye'de eskiden konuşmazken niçin şimdi konuştuğu ise ayrıca önemlidir" diyordu.

Kışlalı, kitabında kendi sıraladığı şu soruların yanıtlarını bilimsel duyarlılıkla ortaya koyuyordu:

> "Ordu niçin ve ne zaman siyasete karışır? Hangi koşullar üst üste eklendiğinde darbe yapar?
>
> Siyasal iktidara doğrudan ya da dolaylı olarak el koyduğunda, yönünü belirleyen etkenler nelerdir? Ordunun ideolojisi nasıl oluşur, nasıl değişir? 27 Mayıs'ın ordusu ile 12 Eylül'ün ordusu niçin düşman kardeşlerdir? Bugünün ordusu niçin 12 Eylül'ün ordusu değildir? 28 Şubat'ın anlamı nedir? Daha başka türlü sormak gerekirse: Eğer Türk ordusu her zaman Atatürkçü ise toplum yaşamında kısa sayılabilecek aralıklarla yaptığı darbelerdeki tutum farkları, nasıl açıklanabilir?"

Kışlalı, Türkiye'de yaratılan kavram kargaşasına tepkisini, kitabına adını verdiği "Ben Demokrat Değilim" yazısında şöyle gösteriyordu:

"Eğer Çiller'ler, Birdal'lar, kara kitapların yazarları, numaracı cumhuriyetçiler demokrat ise...

Ben demokrat değilim!

Eğer demokrasinin olanaklarını demokrasiyi yıkmak için kullananlar demokrat ise... Eğer dinin siyasetini ve ticaretini yapanlar demokrat ise...

Ben demokrat değilim!

Eğer yalancıları, hırsızları, Türkiye'nin düşmanlarınca beslenenleri, çeteleri koruyan düzenin adı demokrasi ise... Eğer demokrasi buysa...

Ben demokrat değilim!

Eğer demokrasi adına Cumhuriyet'in temellerine kazmayı vuranlar demokrat ise...

Ben demokrat değilim!

Ve onların demokrat yaftasını taşıdıkları bir yerde ben demokrat olmak istemiyorum...

Çünkü onlarla aynı sıfatı taşımaktan utanıyorum!"

"Cumhuriyet tehdit altında"

Kışlalı'nın düzenlenen cenaze törenine cüppeleriyle katılan, yurttaşların askerlerden sonra en çok alkışladığı grup içinde yer alan rektörler; halkın ikinci cumhuriyetçi, bölücü ve şeriatçılara karşı kenetlenmesi çağrısında bulundu. Üniversitelerin laik cumhuriyetin Türk Silahlı Kuvvetleri'nden sonra ikinci büyük kalesi olduğunu vurgulayan rektörler, yurttaşın siyasilere yönelik tepkisini de doğal karşıladı. Kışlalı'nın askerlik döneminden arkadaşı olan İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu, "Tepkiler siyasilere yönelikti. Yurttaşlar laik, demokratik ve sosyal hukuk devletinin özlemi içinde. Yurttaşların alkışı, bize Atatürk çizgisinde ilerlememiz için daha çok güç verdi" dedi. Şeriatçı gazeteler tarafından sürekli hedef gösterildiğine işaret eden Alemdaroğlu, tehdit altında görev yaptığını kaydetti. Telefon numarası belirlenen Antalyalı biri tarafından sürekli tehdit edildiğini kaydeden Alemdaroğlu, "Ancak sonuç alınamadı. Cumhuriyet Savcılığı'na yeniden başvuracağım. Telefonun ankesörlü olduğu söylendi. Ama bunlar beni yıldıramaz. Atatürkçü gençler çoğaldıkça, korunmamıza da gerek kalmaz. Kenetlenme dönemindeyiz" dedi.

"Cumhuriyete sahip çıkın"

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, makamında düzenlediği ve bazı televizyonların naklen yayımladığı açıklamasında yurttaşları "çok geç olmadan Cumhuriyete sahip çıkmaya" çağırdı. Yargıya müdahale edildiğini, parlamentodaki siyasi yapıya güvenmediğini,

terörün artarak devam edebileceğini belirten Savaş, faili meçhul cinayetlerin aydınlatılamayacağını söyledi.

"Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı sıfatıyla değil, can güvenliği tehlikede olan bir Türk vatandaşı olarak konuşacağım" diyen Vural Savaş, Akit gazetesi ve İBDA-C örgütü tarafından sürekli olarak hedef gösterildiğini söyledi. Savaş, "faili meçhul"ler konusundaki görüşünü şöyle dile getirdi:

> "Parlamentomuzun bugünkü yapısıyla, açıkladığım önlemlerin bir tekini bile aldırmayacağını ve bu yüzden terörün artarak devam edeceğini, faili meçhul cinayetlerin çoğunun bu yüzden aydınlanamayacağını biliyorum. Politikacılarımızın, insan hakları derneklerinin, bazı yazarlar ve parti liderlerinin ''düşünce özgürlüğünü sağlamaya çalışıyoruz'' bahanesiyle, irtica ve süreklilik kazanan bölücü eylemler açık ve somut tehlike oluşturmaya devam ederken, ülke bütünlüğünü hedef alan yazıları ve sözlü propagandayı, ''halkı ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa tahriki'' suç olmaktan çıkarmaya, 312. maddeyi değiştirme veya kaldırmaya çalışmaya ve başörtüsü eylemlerini kışkırtmaya devam edeceklerini ve böylece her zaman yaptıkları gibi yangına körükle gideceklerini de biliyorum. Devletin asıl görevi, iddia edilenin aksine, kamu düzenini sağlamak, ülke bütünlüğünü, vatandaşların can ve mal güvenliğini korumaktır. Cumhuriyete karşı savaş veriyorlar: "Eskiden devlet ön plandaydı, şimdi vatandaşı (bireyi) ön plana çıkarmak için bunları yapıyoruz" yalanıyla halkı kandırmaya çalışıyorlar. Ümmet toplumunu ulus yapan, halkımızın yarısını teşkil eden kadınlarımızı toplum hayatımıza kazandıran, insanlarımızı kul statüsünden çıkarıp eşit haklara sahip vatandaşlar (bireyler) haline getiren, beğenmedikleri Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet idaresidir. Onlar aslında Cumhuriyetimizin kazanımlarını yok etmenin savaşını veriyorlar. Sevgili vatandaşlarım, Cumhuriyetimize sahip çıkmanın tam zamanıdır. Bu işi yarına bırakırsanız, inanın çok geç olacak."

"Kışlalı suikastında somut ipucu var"

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı suikastıyla ilgili soruşturma sürerken, Ankara Emniyet Müdürü Kemal İskender, suikastın 6. gününde, soruşturmada, açıklanması mümkün olmayan somut ipucuna ulaşıldığını söyledi. İskender, çizilen robot resimlerle ilgili gözaltı olmadığını vurgulayarak "Bu iş sınama yanılmalı bir iş değil" dedi.

İskender, ulusal güvenlik güçlerinin tümünün Kışlalı suikastı üzerinde çalıştığını ve elde edilen tüm bilgileri paylaşarak değerlendirdiklerini bildirdi. İskender, robot resimleri henüz kimseyle paylaşmadıklarına işaret ederek "Robot resimler dağıtılmıyor. Bunda beklediğimiz

bazı gelişmeler var. Şu anda açıklanması bizce mahsurlu görünüyor. Ama ileriki aşamalarda paylaşılacaktır. Biraz sabırlı olmak lazım. Şu anda belirgin gözaltı yok. Bu iş sınamalı yanılmalı bir iş değil" diye konuştu. İskender, üstünde titizlikle çalışılan konuların varlığına işaret ederek "Keşke hemen güzel haberleri süratle paylaşsak. Ama bize güvenin, bu iş çözülecek inşallah" dedi.

Bomba raporu

Olay yerinden kanıtları toplayan Jandarma birimlerinin Kriminal Laboratuvar'da yaptığı incelemenin sonuçları raporlaştırıldı. Ankara DGM Başsavcılığı, Emniyet ve MİT'e gönderilen, 1 Kasım 1999 tarihli raporda, yasadışı örgütlerin eylemlerde hangi malzemelerden yararlandıklarına ilişkin karşılaştırma yapıldı.

Raporda, bombanın "Efes Pilsen" bira kutusunun altı delinerek içine "Composit B" denilen hem C-4'ün hammaddesi olan "RDX" hem de "TNT" karışımı yerleştirildiğinin saptandığı kaydedildi. Benzer düzenek 18 Ekim 1999'da İstanbul'da Diyanet İşleri Vakfı Kitabevi'nin kapısının önüne bırakılan bombayla mekanik düzenek açısından hemen hemen aynı özellikler gösteriyordu. Kitabevine bırakılan patlayıcının da saat ateşlemeli, elektrikli fünyeli, parça tesirli, el yapımı, saatli boru bomba olduğu belirlenmişti. Kışlalı suikastında kullanılan bombayla aynı düzeneği taşıyordu ancak farklı miktarlarda patlayıcı malzeme içeriyordu.

İran şüphesi

Suikastın ardından yurda giriş-çıkış kontrolleri arttırılırken, suikast akşamı Türkiye'den çıkış yapmak isteyen 3 İranlı şüphe üzerine Ankara Esenboğa Havaalanı'nda gözaltına alındı. Türkiye ile İran arasında yürütülen diplomatik temasın ardından 12 saatlik sorgulama sonunda 3 İran yurttaşı öğle saatlerinde serbest bırakıldı. İran "Gereksiz yere gözaltına aldınız" derken Türkiye, "Bu kişilerden resmi pasaport çıkmadı. Polis görevini yerine getirdi" yanıtını verdi. İranlıların gözaltına alınması, suikastla bağlantılı olduğundan şüphenilen Tahran yönetimine mesaj olarak değerlendirildi.

Bombanın karmaşık yapısı nedeniyle suikastı gerçekleştiren örgüte henüz işaret edilemezken, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde oluşturulan 'Bombalı Olaylar Arşivi'nde bulunan örgütlerin gerçekleştirdiği olaylarla karşılaştırılarak sonuca gidilmeye çalışıldı. Suikastta şeriatçı terör örgütü İBDA-C olasılığını öne çıkaran bulgular ve bazı zanlıları belirlendi. Kışlalı suikastındaki bombaya benzer düzeneğin, İstanbul'da son 2 ayda gerçekleştirilen eylemlerdeki patlayıcılarda da kullanıldığı kaydedildi. İBDA-C'ye yönelik olarak İstanbul'da düzenle-

nen operasyonlarda 10 kişi gözaltına alınırken bunlardan 7'si kasım ayında çıkarıldıkları İstanbul DGM tarafından tutuklandı.

MİT, suikastta yurtdışı bağlantısı olasılığının yüksek olması nedeniyle çalışmalarını yabancılar üzerinde yoğunlaştırdı. MİT'in yaptığı çalışmalar doğrultusunda son 4 ay içerisinde Ortadoğu ülkelerinden Türkiye'ye giriş yapanlar incelemeye alındı. Şüpheli görülenlerin gizli servis ya da örgüt bağlantıları da araştırıldı.

Jandarma ve emniyet tarafından gözaltına alınan ve görgü tanığı olan çok sayıda yurttaşın sorgusu, soruşturmayı yürüten Ankara DGM Savcısı Hamza Keleş tarafından yapıldı. Bu ifadeler doğrultusunda soruşturma şekillendirilmeye çalışıldı. Görgü tanıklarınca Kışlalı öldürülmeden önce Çayyolu'nda sık görüldüğü ve 'şüpheli' olduğu bildirilen füme renkli arabalar incelemeye alındı. 1000'den fazla füme araba ortaya çıkarken, verilen bilgiler sonucu bu rakam 150'ye kadar indirildi.

"Kemalist kâfir ortadan kalktı"

Avrupa'nın merkezi Köln kentinde bulunan ve "Hilafet Devleti" adı altında, Türkiye'de şeriata dayalı bir İslam devleti kurmak için çalışan Kaplancıların yayın organı ''Ümmet-i Muhammed'' gazetesinde yayımlanan haberde, Kışlalı için "Bir Kemalist kâfir daha ortadan kalktı" denildi. Kaplancıların Köln'de basılan ve Almanya'da neredeyse tüm camilerde ücretsiz olarak dağıtılan haftalık gazetelerinde verdikleri haberde şöyle denildi: "Laik ve demokrat kafa yapısıyla kâfirlikte en uç noktada bir yerde, kâfirliğin en olgunlaşmış döneminde, her fanide olduğu gibi Allah'ın takdir ettiği öyle ya da böyle bir çeşit ölümle bir Kemalist kâfir daha ortadan kalktı, elhamdülillah. Adı, Ahmet Taner Kışlalı. Bu herif, laik dinsiz kafa yapısıyla görev yaptığı üniversitede ders verdiği şu kadar genci kâfirleştiriyor."

Savcı Keleş: Herkes şüphelidir

Ankara DGM Cumhuriyet Savcısı Hamza Keleş, Kışlalı'nın bombalı saldırı sonucu öldürülmesiyle ilgili olarak yürüttüğü soruşturma kapsamında görgü tanığı bir kadının ifadesini aldı.

Keleş, zamana ihtiyaçları olduğunu, olayda herkesin şüpheli olabileceğini söyledi.

Suikastı çözmek için basının da yardımcı olmasını isteyen Keleş, olayla ilgili her şeyin haber olarak değerlendirilmemesi ve soruşturmayı etkileyecek yayınlar yapılmaması gerektiğini bildirdi.

Suikasta karıştıkları belirlenen 1'i bayan 3 şüphelinin çizilen robot resim ve eşgâli, MİT ve emniyette daha önce bombalama eylemlerine katılanların dosyalarıyla karşılaştırılırken, güvenlik birimleri, robot

resimlerle ilgili tüm ihbarları ayrıntılı olarak değerlendirdiklerini söylediler.

Yılmaz kafaları karıştırdı

Soruşturma sürerken ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz'ın Sabah gazetesinde yayımlanan açıklaması, gözlerin bir kez daha İran'a çevrilmesine neden oldu. Yılmaz, bomba analizine göre suikastı İBDA-C'nin yaptığının ortaya çıktığını ileri sürerek, "Gözaltındaki örgüt üyelerinden de benzer bilgiler alındı. MİT'e sordum, onlar da teyit etti" dedi. Suikastta dış bağlantıya dikkat çeken Yılmaz, şunları söyledi: "Olayı organize eden kişilerin İranlı olduğu ortaya çıkıyor. Bu kişiler de Almanya'da. Burada Almanya'ya büyük sorumluluk düşüyor. Almanya ile İran arasında enteresan bir ilişki var. Almanlar, önceki yıllarda Almanya'da bir restoranda cinayet işleyen İranlıları İran'a iade etti. İran da, idama mahkûm edilen bir Almanı Almanya'ya verdi. Bu cinayeti işleyenlerin, işletenlerin Türkiye'ye verilmesi gerekir."

Almanya: İsim verin

Yılmaz'ın suikastla ilgili ilk açıklamalarıyla gündeme gelen 'failllerin Almanya'da bulunduğu' iddiası, Alman makamlarını harekete geçirdi. Almanya Dışişleri Bakanlığı'ndan Türk Dışişleri Bakanlığı'na gönderilen yazıda ''isimlerin verilmesi durumunda gerekenin yapılacağı" vurgulandı.

Emniyet ve MİT'teki arşivler doğrultusunda yasadışı terör örgütlerinin bombalama tarzları irdelendi. Kaynaklar, İBDA-C'nin diğer bombalama eylemleriyle bu olayın örtüşmediğini, ancak bunun örgütün yapmadığı anlamına gelmeyeceğini, yöntemini değiştirmiş olabileceği olasılığı üzerinde de durulduğunu bildirdiler. Yetkililer, suikastta en belirgin olan unsurun bombanın yapılma tarzı olduğunu, ancak buradan bir sonuca gitmenin mümkün olmadığını söylediler.

UMUT Operasyonu

Ahmet Taner Kışlalı suikastı soruşturmasında 6 ay geçmesine karşın somut gelişme sağlanamadı.

17 Şubat 2000 tarihinde İstanbul Beykoz'da şeriatçı terör örgütü Hizbullah'a yönelik başlatılan ve yurt geneline yaygınlaştırılan operasyonlarda ele geçirilen bilgi ve dokümanlar arasındaki bir rapor, 7 yıldır failleri bulunamayan Uğur Mumcu suikastını aydınlatıcı bilgilere ulaşılmasını sağladı. Bu bilgiler ışığında örgüt üyeleri izlemeye alındı. UMUT operasyonu adıyla 21 Şubat 2000 tarihinde başlatılan

çalışmalar 6 Mayıs 2000 tarihinde İstanbul'da ilk sonucu verdi. Operasyonda İran güdümlü Tevhid/Selam örgütünün üyeleri Yusuf Karakuş, Abdülhamit Çelik, Hasan Kılıç, Mehmet Ali Tekin, Muzaffer Dağdeviren, Mehmet Şahin, Talip Özçelik, Arif Tarı ve Fatih Aydın gözaltına alındı. Hasan Kılıç'ın verdiği ifade ışığında Necdet Yüksel, onun açıklamalarıyla da "Tekin" kod adlı Ferhan Özmen'e ulaşıldı. Yüksel ve Özmen emniyet sorgularında Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı suikastını tutuklu bulunan Rüştü Aytufan ve firari Oğuz Demir ile birlikte gerçekleştirdiklerini itiraf ettiler. Necdet Yüksel'in ifadeleri doğrultusunda Sincan'da ele geçirilen örgüt cephaneliğinde Kışlalı'ya yönelik saldırıda kullanılan zaman ayarlayıcı Serkisof marka saat ile elektronik düzenek, 80 kilograma yakın C-4 patlayıcı ve bilyalar bulundu.

Kışlalı'nın aracına bombayı yerleştiren Rüştü Aytufan, Çeçenistan'a gitmeye hazırlanırken 21 Eylül 2000 tarihinde Sapanca'da depremden sonra yapılan bir konteynırda yakalandı. Aytufan, Ankara emniyetindeki sorgusunda suikastı gerçekleştirdiğini itiraf ederken suikastın firari sanığı Oğuz Demir'in Ağrı'nın Esendere Gümrük Kapısı'ndan İran'a geçtiği belirlendi.

Soruşturmayı yürüten Ankara DGM Savcısı Hamza Keleş, Rüştü Aytufan'ın yakalanmasının ardından UMUT operasyonuna ilişkin ek iddianame hazırladı. Ankara DGM Başsavcılığı'nın iddianamesinde, Necdet Yüksel, Ferhan Özmen, Oğuz Demir ve Rüştü Aytufan'ın, konuşmaları ve değerlendirmeleriyle İslam dinine karşı tavır aldığını ileri sürdükleri Ahmet Taner Kışlalı'ya eylem yapmayı kararlaştırdıkları kaydedildi. İddianameye göre bu karar çerçevesinde 1992-1993 yıllarından itibaren Kışlalı'ya ilişkin, Yüksel ve Aytufan istihbarat çalışması yaptılar. Suikasta, Necdet Yüksel, Oğuz Demir, Ferhan Özmen ve Rüştü Aytufan birlikte katıldılar. 20 Ekim 1999 günü saat 22.00 sıralarında Özmen'in hazırladığı bombayı, Necdet Yüksel'in gözcülüğünde, Aytufan araca yerleştirdi.

Olay yerinde bulunan Efes Pilsen bira kutusu, bombada dış kaplama olarak kullanıldı. Parçaların akım kaynağı olarak Toshiba marka pil kullanılırken bombada irtibat kablosu olarak bakır kablo, parça etkisini arttırmak için de metal bilyeler yerleştirildi. Patlayıcı olarak 250-300 gram TNT- RDX'in kullanıldığı bombanın el yapımı olduğu belirlendi.

Savcı Hamza Keleş tarafından hazırlanan Umut iddianamesinde, 1987 yılından itibaren merkezi İran'da bulunan "Kudüs Ordusu" adlı örgüt birimince Ferhan Özmen, Necdet Yüksel, Oğuz Demir ve Rüştü Aytufan'ın "din kardeşliği" imajı kullanılarak kendilerine bağlandığı, daha sonra da bu kişileri İran'a çağırarak siyasi ve askeri eğitim verdikleri kaydedildi. Aytufan, Nasır adlı İranlı tarafından kendilerine,

Urumiye kenti yakınlarında Besiç olarak belirtilen askeri birlikte bomba hazırlanması ve C4, TNT, RPG 7 roketleri konusunda eğitim verildiğini açıkladı. Özmen ve Yüksel'le birlikte diğer sanıkların da İran'da askeri ve siyasi eğitim aldıklarını söylemelerine karşın UMUT operasyonu soruşturmasına ilişkin ilk iddianame ile Aytufan hakkında hazırlanan ek iddianamede suikastlardaki İran bağlantısı ortaya çıkarılamadı. Sanıkların da İran'dan kimlerden ve nasıl talimatlar aldıklarına, suikastları kimin isteğiyle gerçekleştirdiklerine ilişkin ifade vermemeleri dikkat çekti.

UMUT operasyonu çerçevesinde yürütülen soruşturmada, aralarında Prof. Muammer Aksoy, Uğur Mumcu, Prof. Ahmet Taner Kışlalı ile Doç. Bahriye Üçok suikastlarının da bulunduğu bazı siyasi cinayetleri gerçekleştirdiklerini itiraf eden "Kudüs Savaşçıları" örgütünün üst düzey sorumlusu Ferhan Özmen ile Necdet Yüksel'e Kışlalı'nın evinin bulunduğu Çayyolu'ndaki sokakta tatbikat yaptırıldı. Özmen, Kışlalı ve Üçok suikastlarında kullanılan bombayı kendisinin hazırladığını söyledi. Necdet Yüksel ise tatbikatta Kışlalı'nın otomobiline bombanın nasıl yerleştirildiğini anlattı. Kışlalı'nın evinin önündeki tatbikat sırasında yurttaşlar, zanlıları "Mollalar İran'a" sloganları atıp yuhaladılar.

Kışlalı suikastına katılanlardan "Tekin" kod adlı Ferhat Özmen, Necdet Yüksel, Rüştü Aytufan, "anayasal düzeni silah zoruyla değiştirmeye teşebbüs" suçundan Türk Ceza Yasası'nın 146/1. maddesine göre idam cezasına çarptırıldı. Daha sonra cezalar ömür boyu ağır hapis cezasına çevrildi. Özmen ile Yüksel'in suikasta birlikte katıldıklarını söyledikleri Oğuz Demir ise hâlâ yakalanamadı. Suikasta katılan tüm faillerin İran'a "turistik" gezi amacıyla gitmiş olmaları ise dava dosyasında yalnızca bir "tesadüf" olarak kaldı.

"Hâlâ faili meçhul"

Ahmet Taner Kışlalı'nın eşi Nilüfer Kışlalı, katıldığı bir televizyon programında "Biz, ondan sonra eksik kaldık" diyor ve şu yorumu yapıyordu:

> "Aradan 8 yıl geçti, bence cinayet hâlâ faili meçhul. Çünkü sadece bombayı koyanlar yakalandılar, ama bunu koydurtanlar hâlâ belli değil. Kızımın bana çok sorduğu bir sorudur: 'Babamı neden öldürdüler?' Ben de ona hep şunu söyledim, baban ülkesini çok seviyordu, Atatürk'ü çok seviyordu. Babanı bu ülkeyi sevmeyenler, Atatürk'ü sevmeyenler öldürdü, diyorum. Bazen nasıl anlatacağımı bilemiyorum, kelimeler yetmiyor."[2]

[2] Oradaydım, CNN Türk, 28 Ekim 2007.

Ahmet Taner Kışlalı'nın eşi Nilüfer Kışlalı ve kızı Nilhan Nur.

Yeni dava...

2009 yılının ocak ayında, terör ve organize suçlara bakmakla görevli Ankara Cumhuriyet Başsavcıvekilliği, aralarında Uğur Mumcu, Prof. Ahmet Taner Kışlalı, Prof. Muammer Aksoy ve Doç. Dr. Bahriye Üçok cinayetlerinin de bulunduğu 17 ayrı saldırıyı gerçekleştiren "Tevhid- Selam Kudüs Ordusu" örgütünün 3 yöneticisi ile 1 üyesi hakkında yeni dava açtı.

Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edilen davanın iddianamesinde, daha önceki davalar kapsamında olayları gerçekleştiren kişilerin yargılandığı anımsatılarak bazı kişilerin kod isimleri ile anılması nedeniyle kimliklerinin belirlenemediği anlatıldı. İddianamede, Ali Akbulut, Selahattin Eş, Ahmet Cansız ve Aydın Koral'ın ise gerçek kimliklerinin soruşturmada belirlendiği dile getirildi. Savcılık yurtdışında bulunduğunu saptadığı bu dört kişinin ifadesini alamadı. Hazırlanan iddianamede daha önce yargılanan sanıkların ifadelerinde ise bu kişilere ilişkin bilgilerin yer aldığı belirtildi.

Daha önce yakalanan Hasan Kılıç'ın ifadesinde, Selahattin Eş ile Ahmet Cansız'ın İran Devrim Muhafızları kapsamında faaliyet gösteren "Kudüs Ordusu" örgütü içerisinde bulunduklarını ve İran'a giden gruplarla irtibat kurduklarını anlattığı kaydedildi. İddianamede, yine yargılanan sanıklardan Yusuf Karakuş, Ferhan Özmen, Rüştü Aytufan da askeri eğitim almak için İran'a gittiklerinde bu kişilerle irtibat

kurduklarını belirttikleri vurgulandı. Hakkında 23 yıla kadar hapis cezası talep edilen ve İsviçre'de yaşadığı belirlenen Aydın Koral hakkındaki iddialar şöyle sıralandı: "1991- 1997- 1998 yıllarında İran'a gittiği, burada Selahattin Eş ve Ali Akbulut ile örgütsel görüşmeler yaptığı, İranlılarla irtibat sağlanarak Ayetullah denilen İranlı şahıslarla irtibat kurduğu, örgüt evlerinde silahlar, patlayıcılar konusunda asker kıyafetli kişiler tarafından askeri eğitim aldığı, şüphelinin daha sonra Türkiye'ye gönderildiği, Türkiye'de örgütsel faaliyetlerine devam ettiği, şüphelinin örgüte ait Kalaşnikof silahı bulundurduğu, örgüt üyesi konumunda bulunduğu anlaşılmıştır."

Örgütün yöneticisi olmakla suçlanan Ahmet Cansız, Selahattin Eş ve Ali Akbulut'un ise halen İran'ın başkenti Tahran'da yaşadıkları belirlemesi yapıldı. Örgütün üç yöneticisi iddianamede şöyle suçlandı:

> "Şüphelilerin Kudüs Ordusu örgütü içerisinde yer aldıkları, Türkiye'de Tevhid-Selam yapılanması içinde askeri ve siyasi eğitim için İran'a gidenlerin irtibatlarını sağladıkları, örgütsel eğitim için İran'a gelenlerin önce örgüt evlerine yerleştirildiği, sonra eğitim alanlarına götürüldüğü, 3'erli gruplardan oluşan elemanların C4, TNT, tahrip kalıbı hazırlanması, bomba yapımı, silah kullanımı konularında eğitim almalarını sağlayarak Türkiye'ye gönderildiği, bu yönüyle şüphelilerin örgütte özel görevli konumunda bulundukları anlaşılmıştır."

"Adalet yerini bulmadı"

Suikaste kurban giden aydınların çocukları, 21 Haziran 2009 günü, Babalar Günü'nde "Benim Babam Bir Kahramandı" etkinliğinde babalarını anlattı. İstanbul Rıfat Ilgaz Açıkhava Tiyatrosu'nda gerçekleştirilen etkinlikte Ahmet Taner Kışlalı'nın kızı Dolunay Kışlalı Uluç şunları söyledi:

> "Babamın gerçek bir kahraman olduğunu ne zaman anladım, biliyor musunuz? Cenazeye katılan, aralarında başörtülü genç kar-

deşlerin de bulunduğu pek çok sayıda öğrencisi, "O bizim de babamızdı" diyerek bana sarılıp ağladıklarında... Babamla en çok gurur duyduğum gün, onu bir baba olarak binlerce gençle paylaştığım o gündür.

Babam Prof. Ahmet Taner Kışlalı'nın öldürülmesinde hedef, laik Türkiye Cumhuriyeti'nin güçlü ışıklarından birini daha söndürmekti. Babamın katilleri yakalandı ancak adaletin yerini bulduğunu söyleyemiyorum. Türk adaletinin kararında, cinayetin gerçek sorumlusunun İran devleti ve yobaz rejimi olduğu özellikle vurgulandı. O günden bu yana, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve temsilcilerinin somut tepki göstermesi için girişimlerde bulundum ama sonuç alamadım.

Bir başka üzücü unsur da, Kışlalı cinayetinin sık sık "faili meçhuller" listesinde gösterilmesidir. Oysa katiller yakalanmıştır, cinayet emrinin Tahran'ın hangi makamlarından verildiği de kanıtlanmıştır."

Mahmut Kışlalı:

"Bu cinayeti Atatürk karşıtları gerçekleştirdi"

Bizim annemiz ilkokul öğretmeniydi, babam da Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Ziraat Bankası'nda çalışmaya başlamış, Zile'ye atanmışlardı. Ahmet, Zile'de dünyaya geldi.

Savaş yıllarıydı, çok zor koşullar altında yaşıyorduk. Kağıdın kalemin bile olmadığı yıllardı. Ahmet'in daha okuması yazması yoktu, ama resim yapmaya büyük bir ilgisi vardı. O yıllarda eline geçirdiği kalemlerle duvara resim çizerdi. Boy aynasının karşısına geçer konuşmalar yapardı.

Ahmet ilkokula Zile'de başladı. Çok iyi hatırlıyorum, bütün gün kitap okur, elinden hiç kitap düşmezdi. Okumaya ilgisi o yaşlarda başladı. Sinemaya gider, sinemadan dönünce bir buçuk saat anneme filmi anlatırdı.

Annem ve babam, ağabeyim Mehmet Ali ile beni Galatasaray Lisesi'ne gönderdiler. Çok büyük sıkıntılara katlandılar. Ahmet, Kilis Ortaokulu'nda okudu. O yıllarda, çok ilginçtir, Kilis'te çıkan haftalık gazetelerde edebi yazılar yazıyordu. Yine ortaokulda okurken, milli bayramlarda Ahmet'e konuşma yaptırmaya başlamışlar.

Lise'yi bitirince, Ankara'ya geldi. Ağabeyim Mehmet Ali de Ankara'da gazeteciliğe başlamıştı. Ahmet, Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne girdi. Burayı bitirince, Fransa'ya doktora yapmaya gönderdiler. Çok başarılı olduğu için Fransız hükümeti ona karşılıksız burs verdi. Doktora tezinin konusu çok ilginçti: "Türkiye'deki Siyasal Güçler". Tezi, Fransızca olarak yayımlandı. Ben o sıralarda Kuzey Almanya'daydım. Fransa'ya gidip geliyordum, onunla görüşüyorduk.

Ahmet Türkiye'ye döndü, Hacettepe Üniversitesi'nde hocalık yapmaya başladı. Zamanla, dersini dinlemek için başka fakültelerden de öğrenciler gelmeye başladı. Birçok öğrenci bana gelip, "sınıfında yer kalmadı bize torpil yapsın, biz dersine girmek istiyoruz" derlerdi. Bu çok önemli, vereceği derslere iyi hazırlanırdı, bunu fark etmemek olanaksızdı.

Ondan sonra askere gitti. Askerlik dönüşü, Hacettepe Üniversitesi'ndeki görevini sürdüremedi. Üniversiteden ona "sizin dersiniz kaldırıldı" dendi. Ahmet bunun üzerine Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne geçti. Yankı dergisinde yazmaya başladı. Ondan sonra, biliyorsunuz bakan oldu.

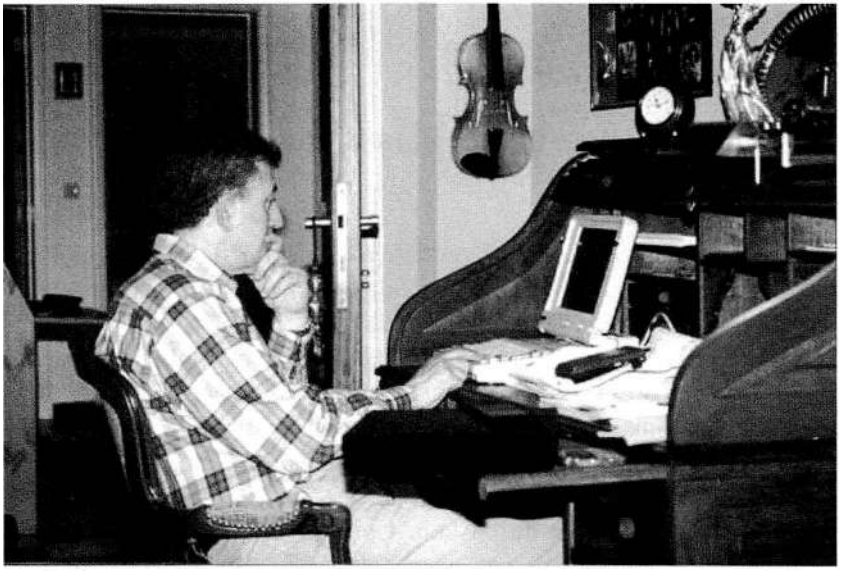

Kalemi de çok iyiydi. Öğrencileri ve okuyucuları üzerinde etkili bir insandı. Cumhuriyet'te yazmaya başladığında bazı tehditler olmuş, ama fazla konuşmazdı bu konuda. Benim düşüncem şu: Bu cinayeti Atatürk karşıtları gerçekleştirdi. İlk davaya katıldım, sanıkların durumlarına acıdım. Hiçbirinin Ahmet'in bir yazısını okuduğunu sanmıyorum...

Mayıs 2008

Mustafa Kemal'e Saldırmanın Dayanılmaz Hafifliği

Aziz Nesin yıllar önceki bir konuşmamız sırasında şöyle demişti:

"Geçmişte Atatürk'ü eleştirmiş olmaktan dolayı şimdi utanıyorum. Her geçen gün gözümde küçüleceğine, tersine daha da büyüyor."

Benzer aşamadan geçmiş bir kişi olarak, bu değerlendirmeyi gönülden paylaşmam zor değildi. Zaman bizleri değil Mustafa Kemal'i haklı çıkarmıştı.

Lenin'in, Mao'nun, Enver Hoca'nın, Dimitrof'un heykellerinin yerlerde sürüklendiği, resimlerinin duvarlardan kaldırıldığı, Leningrad isminin St. Petersburg'a dönüştürüldüğü günümüzde, bunu görebilmek kuşkusuz daha kolay.

Eğer Türkiye'de bir din devleti kurmak istiyorsanız, Mustafa Kemal'e saldırmanız elbette ki tutarlıdır.

Eğer Türkiye'nin bir bölgesini ayırıp ırkçı bir devlet kurmak peşindeyseniz, Mustafa Kemal'e saldırmanın elbette tutarlı bir yanı vardır.

Ama "çağı yakalama" arayışında görünürken aynı şeyi yapmaya kalkarsanız; belki -her garip şeyi yapanlara olduğu gibi- bazı dikkatleri üzerinize çekersiniz, ama inandırıcı olamazsınız.

Bir bakıyorsunuz; Kültür Bakanı'nı temsilen açık oturuma katılan sayın bir konuşmacı, Kemalizmin Batı Avrupa Totaliter ideolojilerin etkisi altında kaldığını söylüyor. (Çekinmese faşistlikle suçlayacak)

Bir bakıyorsunuz; Marksist soldan ciddi bir düşünür "Halka sorulsaydı dil devrimini kabul eder miydi?" diye soruyor. (Sanki referandumla yapılabilirmiş gibi)

Bir bakıyorsunuz 60'lı yıllarda Atatürk'ün sosyalistliğini kanıtlamak için ter döken bir köşe yazarı, şimdi onu küçültmek için tüm kalem kıvraklığını kullanma telaşı içinde.

Bir bakıyorsunuz "orijinal" olabilme uğruna, Atatürk'ü demokrasi karşıtı gösterebilmek için, kendi eğilimlerine bilim kılıfı giydirme çabasına girenler var.

Mustafa Kemal'i bilimsel olarak değerlendirme yöntemi açık: Hangi koşullardaydı? Ne yapmak istiyordu? Ne yaptı? Sonuç ne oldu?

Hangi koşullarda yola çıktığını biliyoruz. Ne yapmak istediğini ise --en kıt zekaların bile yanlış anlamayacağı kadar- açık söylemiş:

"Cumhuriyet rejimi demek, demokrasi sistemi ile devlet şekli demektir. Biz cumhuriyeti kurduk, on yaşını doldururken, demokrasinin

bütün gereklerini sırası geldikçe uygulamaya koymalıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nde bir birini denetleyen partilerin doğacağından şüphe yoktur. Demokrasi maddi refah meselesi değildir. Böyle nazariyat, vatandaşların siyasi hürriyet ihtiyacını uyutmayı amaçlar. Bir ulusu oluşturan bireylerin her çeşit özgürlüğü güven altında bulunmalıdır."

Neler yapmış?

Hiçbir şeyin devletin dışında olmadığı faşizmin yükselme döneminde bile, Türk Dil ve Tarih Kurumlarını, siyasal etkisinden uzak, bağımsız bir yapıda oluşturmuş. Totaliter bir kültürden demokratik bir kültüre geçiş için büyük çabalar sarf etmiş.

Dışarıda varolmayan çoğulculuğu, tek partinin içinde adeta özendirmiş. "Devletçilik" resmi ideoloji iken, özel sektör ve liberalizm savunucuları partinin ve devletin en yüksek düzeylerine kadar yükselebilmişler; parti içinde ayrı bir kanat oluşturmuşlar.

CHP'ye faşist bir model getirmek isteyenleri terslemiş. Bir muhalefet parti kurulması deneyini, -çok olumsuz koşullarda bile- kendi eliyle başlatmış.

Peki açtığı yol -tüm ihanetlere karşı- nereye varmış?

Eksikleri, yanlışları olsa da hiçbir Müslüman ülkede olmayan bir demokrasiye!...

Bir cümle hala kulaklarımda: "Cesaretim olsa, tıpkı İnce Memed'in destanını yazdığım gibi, Mustafa Kemal'in de destanını yazmak isterdim..."

Ölümünden yarım yüzyıl sonra –ve tüm ideolojik değerlerin altüst olduğu bir dünyada- eğer bir kişi hala Yaşar Kemal'de ve milyonlarca insanda bu duyguları yaratabiliyorsa, hala güncelse, bunun anlamı açıktır.

Bu ülkede Atatürk'ü yıkarak olumlu bir şeyler yapılabileceğini sananların, kendi küçük dünyaları içinde büyük bir yanılgıyı yaşadığını sanıyorum.

(Cumhuriyet, 8 Mart 1992)

"Niçin Kemalistim"

Öykümüz, Kurtuluş Savaşı yıllarında başlar. Bir film senaryosu olacak kadar ilginç ve anlamlıdır.

Kahramanlarımızın ilki, Paris-İstanbul arasında trenle mekik dokuyan genç bir Türk işadamı... Macaristan'da genç bir bayanla tanışır. Bir yıl sonra aynı yere yeniden gelir, ona evlenme önerir ve evlenirler.

İzmirli işadamı olayı ailesine açamaz. Macaristan'da bir kızı olur. Nermin adını verdiği kızı 5 yaşına geldiğinde, bir gün babasına kızı-

nın resmini gösterir:

- İşte baba, bu senin torunun.

İzmirli işadamı yaşama gözlerini yumduğunda, en büyük dileği, Macaristan'da büyümekte olan kızının bir gün Türkçe öğrenmesidir. Nermin büyümekte, Mustafa Kemal'in yaptıklarını, gazetelerden heyecanla izlemektedir.

Baba ölünce, aile geçim sıkıntısı içine düşer. 14 yaşındaki Neriman, Macaristan'da paralı öğrenimini sürdüremez olur.

Oysa Mustafa Kemal'in ülkesinde eğitim parasızdır.

Nermin baba yurduna gitmeye kara verir. Annesinin bile haberi olmadan Türk Büyükelçiliğine başvurur. Ona yardım ederler. Pasaportla birlikte, eline durumunu açıklayan bir de Türkçe mektup verirler... Başı sıkıştığında derdini anlatamadığında o mektubu gösterecektir.

Sonunda olayı öğrenen annesi de ona hak verince, üçüncü mevki bir tren kompartımanına tahta sıraları üzerinde, günlerce sürecek bir yolculuk başlar.

Tren Türkiye topraklarına girerken küçük Nermin bir sorun olur. Gümrük memurları, elinde Türk pasaportu olan, ama Türkçe bilmeyen bu çocuğun durumunu anlamakta zorlanır.

Öykü uzun...

Küçük Nermin, bir yandan Almanca dersleri verirken öte yandan da Türkçe öğrenir. Mustafa Kemal'in parasız kıldığı eğitim sisteminin olanaklarından yararlanır. İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirir. Gazetecilik yapar... Türkçenin arkasından İngilizce ve Fransızca da öğrenmiştir.

Siyasal Bilgiler Fakültesinde asistan olur. Çağdaş siyaset biliminin Türkiye'ye girmesinde öncülük edenler arasında yer alır. Gün olur, Türkçesinin bozuk olduğunu öne sürerek öğretim üyeliğinden atılmasını isteyenler çıkar.

...Ama o, tükenmez bir enerji ve heyecanla, gençlere bir şeyler verme isteğini yitirmez. Uluslararası toplantılarda Türkiye'yi, Türk kadınını, Mustafa Kemal'i savunur, savunur...

Oğlunun adını Mustafa Kemal koyar.

Profesör Nermin Abadan-Unat, Siyasal Bilgiler Fakültesi'ndeki son dersini bundan dört yıl önce verirken aralarında benimde bulunduğum bir grup eski öğrencisi de sınıftaydı. Kimisi profesör, kimi doçent, kimisi çiçeği burnunda araştırma görevlisi... Deniz Baykal da sonradan yetişmişti.

Bir "sürpriz" yapmıştık hocamıza.

Duygulandı ve son dersin sonunda, nefes bile almaya korkarak dinlediğimiz yukarıdaki yaşam öyküsünü anlattı... Ve sözlerini şöyle

noktaladı:

- Ben yurdumu da, ulusumu da kendi irademle seçtim!... Mustafa Kemal olmasaydı, belki ben de olmazdım... Niçin Kemalist olduğumu, niçin milliyetçi olduğumu sanıyorum ki artık anlamışsınızdır!...

Ben, çok etkilendiğim bu öyküyü o zamanlar yazdığımda, sonunun şöyle bağlamıştım. "Bu sözleri, parası olanlara Bilkent'i, olmayanlara Süleymancı yurtlarını gösterenlere adıyoruz..."

Bakıyorum aradan geçen zamanda, ne Nermin Hoca'nın öyküsü güncelliğini yitirmiş, ne de benim altına düştüğüm not...

Tıpkı giderek daha güncel, daha gerçek, daha anlamlı olan Mustafa Kemal'in kendisi gibi!...

(Cumhuriyet, 15 Kasım 1992)

Atatürk Diktatör müydü?

1919 Versailles Barış Anlaşması yapılırken Alman heyetinde ünlü toplum bilimci Max Weber de vardı. Ve demokrasinin ne anladığını o toplantıda şöyle anlatıyordu:

"Demokraside halk, güvendiği bir önder seçer. Seçilen önder 'Şimdi sesinizi kesin ve itaat edin' der. Artık halk ve parti onun işine karışamazlar."

1930'lara gelindiğinde Avrupa'da demokratik sayılabilecek sadece yedi ülke vardı. Onların içinde yer alan Fransa bir süreç içinde hızla faşizme kaymaktaydı.

Zaman demokrasilerin aleyhine, baskı rejimlerinin lehine gelişiyordu. Faşizm Türk aydınlarını da etkilemekteydi.

CHP Genel Sekreteri Recep Peker, İtalya gezisinin hemen sonrasında, Atatürk'ün partisini de faşist modele göre yapılandırmak için bir tasarı hazırladı. Herkesin beğendiği bu tasarı onay için önüne geldiğinde, Mustafa Kemal'in gösterdiği tepki çok ünlüdür.

"İsmet Paşa herhalde bu saçmalıkları okumadan imzalamış olacak"

Tarihsel olgular, ancak dönemlerinin koşulları içinde değerlendirildiğinde bir anlam taşırlar.

Belirli bir anda belirli bir toplumdaki yönetim biçimi de ancak iki türlü değerlendirilebilir. Ya aynı toplumda daha önce var olan yönetim biçimi ile karşılaştırarak ya da aynı dönemdeki başka toplumların yönetim biçimleriyle karşılaştırarak.

Bu nedenle de 19 Mayıs tarihine rastlayan bugünkü yazıma, bir tarihçi dostumu konuk etmek istedim. Prof. Sina Akşin'in "Gündüz Ökçün'e Armağan" kitabındaki *Atatürk Döneminin Demokrasi* incelemesi, Cumhuriyet okurlarının bilgisi dışında kalsaydı doğrusu yazık olacaktı.

Atatürk yönetiminin, kendinden önceki Osmanlı yönetimine göre çok daha demokratik ve çok daha halkçı olduğu ortada. Ama Akşin, o bilineni bir yana bırakıp Atatürk dönemini o dönemin Avrupası ile karşılaştırıyor. Ve sonuca varıyor.

"Bugün demokrasimiz, Atatürk döneminin attığı, İnönü döneminin pekiştirdiği sağlam temeller sayesinde Atatürk döneminden çok daha ileridedir. Atatürk dönemine göre bugün daha demokratız, ama Atatürk dönemi Avrupa ortalamasından ileriyken 1945'ten beri o ortalamanın gerisindeyiz. Mutlak olarak ilerledik, ama Avrupa'ya göre geriledik.

Mustafa Kemal, halk tarafından seçilmeyi ve -Özal'dan Demirel'e ağızlar sulanarak düşü görülen- *başkanlık sistemini* niçin istemedi? TBMM Genel Kurulu, cumhurbaşkanlığı süresinin 7 yıl olmasını, cumhurbaşkanlığının (yani M. Kemal'in) Meclis'i dağıtma yetkisine sahip kılınmasını ve başkomutanlık yetkisi taşımasını acaba nasıl reddetti?

Hitler döneminin Almanya ve Avusturya'sını terk eden 142 bilim adamı, niçin Batı'nın gelişmiş ve varlıklı ülkeleri dururken Türkiye'ye gelmeyi tercih ettiler? Birçoğu dünya çapında olan bu solcu ya da Yahudi bilim adamlarını güç koşullar içindeki geri kalmış bir ülkede on yılı aşkın süre hizmet etmeye iten gerekçe acaba neydi?

Atatürk resmi ya da özel hiçbir dış geziye çıkmadığı halde; dünyanın birçok tanınmış devlet adamını, yoksul bir ülkenin devlet başkanını ziyaret etmek için kuyruk yapmaya iten koşullar neler olabilirdi? İngiliz kralından İsveç veliahtına, Voroşilov'dan Fransız başbakanına kadar, acaba bir diktatörü görmek için mi gelmişlerdi?

Sina Akşin'in de anımsattığı gibi 1920'lerde eski dünyada Avrupalı olmayan ve bağımsız kalabilmiş dört ülke bulunuyordu. Ama Türkiye dışında kalan Çin, Habeşistan ve İran zaman içinde istilaya uğradılar. Mussolini'nin bir demeci, bu ortamda Türkiye'de tedirginlik yaratmıştı. Bunun üzerine Mussolini, Türk Büyükelçisine hemen şu mesajı verdi:

"Türkiye bu kapsamın dışındadır, Zira bir Avrupa ülkesidir"

İtalyan diktatörün bu düzeltmeyi yapmak gereğini duyduğu koşullarda, 60 yıl öncesinin Türkiyesi, acaba niçin bugünkünden daha Avrupalı sayılıyordu?

Sorular çok. Tarihsel gerçeklere saygısızlık ederek Mustafa Kemal karşıtlığı yapanların verebilecekleri inandırıcı yanıt ise yok. Üstelik Atatürk sıradan bir liberal demokrasi anlayışına sahip değildi. Katılımcı-sivil toplumcu bir demokrasiye inandığının somut kanıtlarını vermişti.

(Cumhuriyet, 19 Mayıs 1993)

Sürü müyüz, Ulus mu?

Atatürk, niçin "en büyük eseri saydığı" cumhuriyeti gençlere emanet etti.

Niçin geleceğin siyasi iktidarlarının "kişisel çıkarları" nedeniyle düşmanla işbirliği yapabileceği olasılığını bile düşündü de, gençlikten bir an bile kuşkulanmadı?

Atatürk'ün "Gençliğe Sesleniş"i ile ünlü Bursa konuşmasını yan yana koyduğunuzda ortaya çıkan görünüm çok anlamlıdır.

Gençlik yaşla ölçülmez tutumla ölçülür.

Bernard Shaw, bir zamanlar, "Yirmisinde komünist olmayanın kalbi, kırkında hala komünist olanın ise aklı yoktur" demişti.

Genç insan yeniliklere açıktır. Köklü değişikliklerden korkmaz. Daha iyi bir yarın umut eder. Daha iyi bir yarın için savaşmaktan çekinmez.

Enerji, değişikliklere uyum yeteneği ve kolaylığı demektir. Yıllar geçtikçe enerjisi azalan kişi, uyum göstermek için yeni çabalar gerektirecek köklü değişikliklerden başlar. Üstelik yeni durumlara uyum sağlamak için zamanının da azaldığını hissetmektedir.

Yıllar boyu süren çabaların ürünlerini yitirme korkusu, yaşlıları tutucu olma yönünde etkiler. Gençlerin ise yitirecek bir şeyi yoktur.

Çağdaş toplumda gençlik, genellikle yetki ve sorumlulukların dışına atılmış bir kesim oluşturur. Bir çıkar bağı içinde, düzenle bütünleşmemiştir. Sırtında kendisinin dışında kimsenin sorumluluğu yoktur.

Gençlik yıllarında benimsenen bazı siyasal görüşler zamanla ılımlaşır. Bir ölçüde gerçekleşme olanağına kavuşur. Yaşama geçtikçe değişmemesini istemek doğaldır. Ama o süreç, insanları aynı zamanda tutuculaştırır.

Mutlak krallığa karşı anayasal krallığı savunanlar ilericiydi. Ama anayasal krallık gerçekleşip karşılarına cumhuriyetçiler çıkınca, tutuculaştılar.

Her toplumsal hareket giderek kurumsallaşmaya ve dolayısıyla uysallaşmaya, tutuculaşmaya yüz tutar. Oysa gençler sürekli yenilendiği için kurumsallaşmaz, kalıplaşmaz.

Ve tüm bu niteliklerden dolayı, gençlik "idealist"tir.

İnandığı öykülerin peşinden koşmasına engel olacak çıkar-bağları yoktur. Üstelik gelişmiş ülke gençlerinde "bireysel" değerlerin ağır basmasına karşılık, geri kalmış ülke gençlerinde "ulusal" değerler öne çıkar.

Kemalizm neyi öngörüyordu?

Toplumu çağa taşımayı kolaylaştıracak en ileri kurumlara getirmek ve eskidikçe onları yenilemek!

Bu tür bir "sürekli devrim" anlayışıydı. Atatürk, en ileri kurumların bile günün birinde "eskimiş düzen" e dönüşmesinin kaçınılmaz olduğunun bilincindeydi. Sürekli devrim, sürekli ileriden yana olmak demekti.

Bu nedenle de "sürekli devrimci"de iki temel nitelik gerekiyordu.: Çıkarlarının düzenle bütünleşmemiş olması ve yeniliklere uyum gücü.

Ve bu iki nitelik, sadece ve sadece gençlikte vardır. Bundan dolayı da "Büyük Devrimci", en çok gençliğe güvenmiştir.

1920 başlarında İstanbul'un işgal edildiği gün, ikisi hoca olan üç milletvekili Vahdettin'le görüşmeye gitmişti. Padişah, düşman güçlerinin isteklerine boyun eğilmesi gerektiğini söylüyordu. Oysa karşısındakiler farklı görüşteydiler.

Rauf Bey şöyle diyordu.

- Millet haysiyet ve istiklale aykırı bir kaydı kabul etmemeye kesin kararlıdır. Milletin sizden istirhamı, haysiyet ve istiklale aykırı bir anlaşmaya imza koymamanızdır. Aksi takdirde istikbali çok karanlık görüyoruz.

Vahdettin sesini yükseltti:

- Rauf Bey millet bir koyun sürüsüdür! Bu sürüye bir çoban lazım! İşte o çoban benim.

"Millet" koyun sürüsü olmadığını Kurtuluş Savaşı'nda kanı lamıştır. Ama şimdi, yeni Vahdettinler türemiştir... Tarihi yalanlarla tersyüz etmek isteyen ve gençlerin çobanlığına soyunan yeni Vahdettinler...

Sürü olmadığını kanıtlama sırası şimdi "gençlik"tedir!

Ve kanıtlayacaktır.

(Cumhuriyet, 19 Mayıs 1995)

Sen Hiç Öldün mü Arkadaş?..

İlhan Selçuk

Nâzım Hikmet 1950'de genel afla hapisten çıktıktan sonra Rusya'ya kaçtı. Genel kanı: Kaçmasaydı, öldürülecekti.

Olay büyük tartışma yarattı; kimi solcu, Nâzım'a bu yüzden bozuldu. Bunlardan biri ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu'na yakınmış:

- Keşke kaçmasaydı da ölseydi...

Bedri Rahmi sormuş:

- Sen hiç öldün mü arkadaş?..

*

Sevgili Ahmet Taner Kışlalı öldürüldü. Kolay mı bu çapta bir yazarın yetişmesi?.. Cumhuriyet karalar bağladı. Tuzu kuru politikacılar olay karşısında kılları kıpırdamadan konuştular:

"- Bu cinayet devlete, rejime, demokrasiye karşı yapıldı."

İnsanın tepesi atıyor:

- Hay senin rejimine de, demokrasine de, devletine de...

Ve sorası geliyor tuzu kuru olanlara:

- Sen hiç öldün mü arkadaş?..

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş açıklama yaptı...

Özeti:

- Tehdit ediliyorum, can güvenliğim yok, beni öldürecekler...

Başsavcı konuşmasına Türkiye Cumhuriyeti'nin de tehdit altında olduğunu ekledi, alınması gereken önlemleri kendine göre sıraladı.

Kıyamet koptu, Başsavcı'ya yüklenen yüklenene...

İyi de tuzu kuru olanlara insanın sorası geliyor:

- Sen hiç öldün mü arkadaş?..

*

Türkiye Cumhuriyeti'nin Başsavcısı'nı konuşmaya zorlayan koşullar ne?.. Kimse olayın bu yanına bakmıyor; Başsavcı'nın önerileri demokratik miymiş, değil miymiş?.. Ülkenin sorunlarını Meclis çözermiş; Meclis'e güvenmek gerekmiş; falan filan...

Bu baylar kamuoyu yoklamalarına hiç mi bakmıyorlar?.. En güvenilen kurumun Ordu, en az güvenilen kurumlardan birinin Meclis olduğunu vurgulayan anketlerden hiç mi haberleri yok?.. Meclis'te yolsuzluk dosyalarını karşılıklı örtbas etmek için kirli pazarlıklar yapan parti liderleri hangi ülkede yaşıyorlar?..

Baylar, birazcık düşünün!..

Yargıtay Başkanı Sami Selçuk konuştu; içeriği tartışmalı da olsa

özeti ne:

S.O.S...

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarı Orhan Güvenen konuştu, özeti ne:

S.O.S...

Yargıtay Başsavcısı Vural Savaş konuştu; açıklamasının özeti ne:

S.O.S...

Devletin en sorumlu makamlarında oturanlar deli mi? Neden büyük bir tehlikenin çanlarını çalıyorlar?.. Ülkeyi yöneten politikacılar akıllarını peynir ekmekle mi yediler ki bu uyarılara kulaklarını kapatıyorlar?..

*

Vural Savaş'ı konuşmasından ötürü eleştiren tuzu kurulara bir kez daha soralım:

- Arkadaşlar, siz hiç öldünüz mü?..

(Cumhuriyet, 28 Ekim 1999)

Sorumlu Öğretmen

Işık Kansu

Zile, 1939. Adını Ahmet Taner koydular. Ziraat Bankası veznedarı Hüsnü Bey ile ilkokul öğretmeni Lütfiye Hanım'ın çocukları. O Lütfiye Hanım ki 16 yaşında Cumhuriyet öğretmeni olarak eğitim ateşini yoksul, yorgun Anadolu'ya taşıyor. Kemalci, Kuvvacı Mustafa Necati'nin 'Millet Mektepleri'nde kendinden yaşlı 'erkek' öğrencilere okuma yazma öğretiyor. Zile, Nizip ve Kilis'ten başlayıp Ankara'ya uzanan 44 yıllık uzun yürüyüşün ardından, bir Cumhuriyet Bayramı'nda, 29 Ekim 1994'te yaşama gözlerini yumduğunda, oğlu Ahmet Taner şöyle anıyor onu:

'Hep genç kalarak yaşlandı. Gerçek bir Kemalist devrimci gibi, kendini hep yenileyerek... çağını anlama çabası içinde torunları ile bile arkadaşlık kurmayı başararak...'

Annesinin kollarındayken, okullu olduğunda, 'a, be, ce'yi de ilk öğretmen annesinden öğrendi. Uysaldı. Sakinliği, 'muhallebi çocukluğu' gibi tanımlanamazdı asla. Daha ilkokuldayken Türkçe'yi ses şenliğine döndürürdü. Minik arkadaşları, 'Öyle öyküler anlatıyor ki derslerde, bize hiç laf düşmüyor' diye yakınırlardı.

Annesi ile babası, Mehmet Ali ile Mahmut'u İstanbul'a, Galatasaray Lisesi'ne göndermişlerdi. Ahmet Taner'in evin sıcaklığından uzaklaşmasına yürekleri elvermedi. Pek zayıftı, pek çocuksuydu da ondan. Kilis Ortaokulu'nda okudu. Delikanlılığın delifişekliğinde kardeşleri, arkadaşları dalaşırlardı birbirleriyle, ama onu kavga ederken

hiç gören olmamıştı.

Kavgacılık ile savaşımcılığı birbirinden ayırt etmek gerek. Daha ortaokulda okulun düzenlediği tartışmalı toplantıların başta gelen önderlerindendi. Kabataş Lisesi'ndeki ateşli münazaralara da taşıyacaktı bu niteliğini.

Siyaset bilimcisi olmanın ilk ipuçları, ağabeyi Mehmet Ali Kışlalı ile kendi geliştirdikleri 'devlet yönetimi' oyununda belirmişti. Elde makas, dil ucuna sürüldü mü koyulaşan mavi uçlu kurşunkalem, bir de saman kağıtlar. Oyunun altyapısı hazır. El becerisini de ekledin mi üzerine, al sana kağıttan kaymakam, garnizon komutanı, doktor, belediye reisi, banka müdürü, tarım müdürü, halk. Çocukluğun geniş düş dünyasına açılan oyun penceresi, 'gel keyfim gel' geçen doyumsuz saatler.

Lise bitti. Ver elini Ankara. O artık Mülkiyeli. Hem öğrencilik, hem gazetecilik bir arada gidiyor. Yeni Gün'de spor muhabirliği.

Galatasaraylı kardeşlerinin tersine Fenerbahçe'ye 'gık' dedirtmeyen ödünsüz taraftar. Olgunlaşma sürecinde derginin yazıişleri müdürlüğünü üstlenme.

Fransız bursuyla Sorbon'da doktora. Tez konusu, 1960 devrimi sonrası Türkiye'deki siyaset açısından ilgi çekici:

'Modern Türkiye'de Siyasi Güçler... 'Fransa'da Bordolu, ama 'Biz Türklerden' Nicole ile tanışma. Ahmet Taner'in insan sever, sıcakkanlı, sevgili eşi, kızları Dolunay ve Altınay'ın anneleri Nilgün. Yıllar sonra birlikte geçirdikleri trafik kazasında yitirdiği, Türk bayrağı ile gömülen Nilgün Kışlalı...

Sorbon sonrası önce Hacettepe Üniversitesi'nde siyaset sosyolojisi alanında öğretim üyeliğine başlama. Askerliğin ardından Hacettepe Üniversitesi'ne yapılan dönüş başvurusuna ret yanıtı. Ağabeyi Mehmet Ali Kışlalı, 'İhsan Doğramacı istemedi dönmesini' diyor. 'Neden?' diye soruyoruz. Yanıtı çok kısa:

'Öğrencilerini demokrasi, özgürlük ve açıklık konularında teşvik etti. Ahmet, öğrencilerin üniversite içinde demokratikleşmesi akımının önderlerinden olmuştu. Doğramacı'ya bu fazla geldi.'

Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne geçti. Çok mutluydu.

1971-77 arasında Yankı dergisinin belkemiği olduğunu söylemek abartı sayılmaz. O yıllarda yükselen toplumcu, devrimci, halkçı rüzgarı yakalayan dönemin 'Karaoğlan'ı, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in dikkatini çekiyor.

Yankı'da yazıları. 1977'de İzmir'den CHP milletvekili seçiliyor.

1978 başı. 11'ler Adalet Partisi'nden ayrılmış. Ecevit, hükümet kuracak besbelli.

Altan Öymen CHP Grup Başkanvekili. 'Laci'leri önceden çekmiş olanlar sıram sıram. Öymen'e görünenler, hatırlatmada bulunanlar

çoğunlukta.

Ahmet Taner Kışlalı ise ortada gözükmüyor hiç. Ecevit, Öymen'e Ahmet Taner Kışlalı'yı Kültür Bakanı yapacağını açıklıyor. Öymen haberi bildirecek, ama bulabilene aşk olsun. Sonunda bulunuyor da, Altan Öymen, Kışlalı'ya Kültür Bakanı olduğunu ancak arabasında söyleyebiliyor:

'Kültür Bakanı olacağını kendisine açıkladığımda yüzünde sevincin işaretlerini görememiştim. Yalnızca gözlerinde önemli bir sorumluluk yüklendiğinin bilincine varan ışıltının çaktığını gözlemiştim.'

Bakanlık görevinin hakkını vermişti. O dönemin gençleri, o güne değin itilen kakılan yazarları, kimi gruplarca küçümsenen değerleri kucaklayan Kültür Bakanlığı'nca çıkarılan dergiyi anımsarlar:

'Ulusal Kültür'.

12 Eylül. Baskının adı. Özal'lı yıllar. 'Değişim' aldatmacasıyla karışık karşıdevrimin, yozlaşmanın adı.

Ahmet Taner Kışlalı, Ankara İletişim Fakültesi öğretim üyesi. Bilime, öğrencilere adanan yıllar. Savunduğu düşüncelere karşıt görüşleri ileri süren, bunu bir tutarlı çerçevede dile getiren öğrencilere en yüksek notu veren hoşgörülü, sonuna dek demokrat öğretmen. Eşini trafik kazasında yitirdiği günün ertesinde, kolu sarılı derse giren sorumlu öğretmen...

1991 sonu. Cumhuriyet gazetesinde yazarlığa başlama:

'Haftaya Bakış'.

Başta Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Atatürkçü Düşünce Derneği olmak üzere birçok cumhuriyetçi demokratik kitle örgütünün Anadolu'nun yüzlerce köşesinde düzenledikleri toplantılarda konuşmalarla 'ulusalcı, laik, Atatürkçü' güçlere özgüven aşılama... Halka, Kemalizmin, Atatürkçülüğün bir dogma değil, bir sürekli devrimcilik olduğunu usanmadan anlatma çabası. Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkan Yardımcılığı...

Nisan 1997'de ikinci eşi Nilüfer Kışlalı ile evlilik. 22 Eylül 1999'da Nilhan Nur'un doğumu.

Çayyolu Engürü Sitesi. 21 Ekim 1999:

Saat 09.28. Cumhuriyet gazetesine 'Kınıyorum' başlıklı yazısını faksladı.

Saat 09.35.

Eşi Nilüfer Kışlalı ve minik bebeğini kente indirecek, sonra derse girecek. 'Nilüfer' dedi, 'Ben arabayı ısıtayım. İki-üç dakika sonra gelirsiniz.' Evden çıktı.

Saat 09.40!

Nilüfer Kışlalı, 'Çok neşeli bir sabahındaydı' dedi...

(Cumhuriyet, 23 Ekim 1999)

Ali Gaffar Okkan

~

1952 - 24 Ocak 2001

Ali Gaffar Okkan

1952 - 24 Ocak 2001

Diyarbakır Emniyet Müdürü **Ali Gaffar Okkan** 1952 yılında Sakarya'nın Hendek ilçesinde dünyaya geldi. İlk ve ortaokulu burada tamamladıktan sonra Ankara Polis Enstitüsü'ne girdi ve 1970 yılında görevine başladı. Ege Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu olan Okkan, İzmir, Eskişehir, Urfa ve Kars'ta görev yaptıktan sonra 1997 yılında Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'ne atandı.

Meslek yaşamı boyunca cesareti ve görevine bağlılığı ile tanınan Okkan, İçişleri Bakanlığı tarafından çeşitli tarihlerde 21 kez takdir, 26 kez de maaş taltifiyle ödüllendirildi.

Diyarbakır'da göreve gelmesiyle kentin özellikle sosyal yaşantısında gözle görülür değişiklikler oldu. Okkan, özellikle Hizbullah'a karşı son derece başarılı operasyonlar yürüterek örgütün çökertilmesinde etkili oldu. Halkın büyük sempati beslediği Okkan 2000 yılında, Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti tarafından Diyarbakır'da huzur ve güveni sağladığı için 'Yılın Bürokratı' seçildi. Diyarbakırspor Kulübü ile yakından ilgilenen ve halkla iç içe yaşayan Okkan, Diyarbakırspor'un 1'inci lige çıkması için de büyük çaba harcadı. Gaffar Okkan evli ve iki çocuk babasıydı.

24 Ocak 2001 günü, Uğur Mumcu'yu anma etkinliğine katılmak üzere makamından ayrılan Gaffar Okkan "profesyonel suikast timlerinin" bombalı - silahlı saldırısına uğrayarak şehit oldu. Emniyet Müdürü Okkan'la birlikte 5 güvenlik görevlisi de teröristlerin Kalaşnikof silahlarla açtığı ateş sonucu şehit düştü.

Olay kentin Şehitlik Semti'nde Emniyet Müdürlüğü'ne 150 metre mesafedeki Et ve Balık Kurumu önündeki kavşakta saat 17.55'te meydana geldi. Gaffar Okkan, Emniyet Müdürlüğü binasından ayrıldıktan hemen sonra, makam otomobiline ve arkadan gelen koruma polislerinin bulunduğu araca ateş açıldı. Şehit polis memurlarının özel kalem görevlisi Mehmet Kamalı, emniyet müdürünün korumaları Sabri Gün, Mehmet Sepetçi, Atilla Durmuş ve Selahattin Baysoy olduğu belirlendi. Saldırıda Nuri Bozkurt, Fatih Gökçek, Veli Gözte-

Milliyet
BASINDA GÜVEN
www.milliyet.com.tr
25 Ocak 2001 Perşembe 200.000 TL

Chirac'tan İTİRAF!

Fransız Hükümeti Ermeni tasarısını oy toplamak için kabul etti. Karar politiktir

FRANSA Cumhurbaşkanı Chirac, Ermeni Tasarısı için kendisine sert tepki gösteren Azerbaycan lideri Aliyev'e aynen şu açıklamayı yaptı: "Yakında seçim var. Bu tasarıyı Başbakan Jospin oy toplamak için kabul etti. Yani politik bir karar. Aslında ben de desteklemiyorum..." ■ 21'de

Kahreden ihmal!

Saldırganların çapraz ateşe alıp şehit ettiği Emniyet Müdürü Okkan'ın zırhlı aracı garajdaydı

Hizbullah'ı ezdi, hedefteki adamdı

Tantan'ın oğlu gibiydi

İstanbul Emniyet Müdürlüğü için adı geçmişti. Ancak sonra olmadı. Tantan'ın oğlu gibi sevdiği isimdi.

Futbol hastasıydı. Hatta odasında top oynardı. Fenerbahçe kongre üyesiydi. Diyarbakırspor'un en büyük destekçisiydi. Taraftarın ve futbolcuların sevgilisiydi.

Kısa süre önce, emrindeki polislere çelik yelek giyme talimatı verdi.

Hizbullah'ın yakalanan üyeleri Okkan'a suikast planladıklarından söz ediyordu.

Üç saat önce Milliyet'e konuştu

'Diyarbakırspor'a keşke Terim gelse'

ÖLÜMÜNDEN üç saat önce Milliyet muhabirine Diyarbakırspor'daki son gelişmeleri anlatan Fahri Başkan Okkan, "Terörle savaştık. Spor bizi yıldıramaz. Keşke Fatih Terim gelse" dedi. Okkan, bir süre önce de Ahmet Tulgar'la yaptığı röportajda, "Ben canlı arşivim. Bu yüzden de hedefim" açıklamasını yapmıştı. ■ 17'de

Diyarbakır'da kanlı pusu: 6 ŞEHİT

Emniyet Müdürü'nün konvoyunu önce el bombalarıyla durduran dört terörist, daha sonra çapraz ateşle Gaffar Okkan ve beş polisi şehit etti. Kavşakta bir Kalaşnikof, iki el bombası ve çok sayıda boş kovan bulundu. *Ramazan Yavuz*

İstihbarat zaafı da gündemde

POLİSE bir hain pusu daha. Önce Şişli Emniyet Müdürlüğü, dün de terörün başkenti olarak bilinen Diyarbakır. Polisin ve istihbarat birimlerinin en uyanık olmaları gereken kentte, biri müdür altı polis Emniyet Müdürlüğü'ne 500 metre mesafede şehit edildi. Saldırganlar kaçtı. Suikastteki ihmal zinciri Diyarbakır'daki istihbarat zaafını da gündeme getirdi.

Ecevit: Herhalde özen gösterilmiştir

HALKLA içiçe yaşayan Emniyet Müdürü Okkan'ın, zırhlı araç kullanmama ısrarı canına mal oldu. Çevresine, "Benim sokağa çıkmam lazım ki, vatandaş da çıksın" diyen Okkan, Emniyet binası önündeki barikatları kaldırmıştı. Ecevit, "Polis kendini korumada özen göstermiyor" açıklaması hatırlatılınca, "Herhalde Diyarbakır'da gösterilmiştir" dedi. ■ 16'da

Güneri Cıvaoğlu
ZOR GÜNLER
Yazısı sayfa 19'da

Hasan Cemal
TERÖRE LANET!
Yazısı sayfa 19'da

Bakanın kuzeni de öldü

OKKAN'LA birlikte Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un kuzeni Atilla Durmuş da şehit oldu. Bir saldırganın yakalandığı iddiası doğrulanmadı. ■ 16'da

24 Ocak tesadüf mü?

YAKIN tarihimizde 24 Ocak, büyük olaylarla akıllara kazındı. 1980'de 24 Ocak ekonomik kararları alındı. 1993'ün 24 Ocak'ında Uğur Mumcu suikasta uğradı. Ve dünkü hain pusu... ■ 16'da

Kaddafi'nin en güzel yatırımı

LİBYA lideri Kaddafi, ülkesinin Akdeniz kıyı şeridinde, alkol satışının da serbest olduğu tatil köyleri ve tesisler kurmak istiyor. 10 milyar dolarlık projeyi de Türkiye'nin tecrübesi ve işbirliği ile hayata geçirecek. Libya lideri, kızı Ayşe'yi bu bağlantıyı kurması için Türkiye'ye gönderiyor. ■ Sayfa 6'da

Düşük zam istediler arkadaşları kurtuldu

PETROL - İş Sendikası ile Eczacıbaşı arasındaki ücret pazarlığı ilginç bir uzlaşmayla sonuçlandı. İşçiler, enflasyon oranından iki puan düşük zammı kabul etti. Karşılığında 35 arkadaşlarının işten atılmalarını durdurdu. ■ Uzlaşma 6'da

Deniz farkını verdi, fark attı!

VİZONTELE'NİN galasında manken - gazeteci Deniz Akkaya derin dekolteli kıyafetiyle ilgi odağı oldu. Ayağındaki çizmelerin fiyatını hatırlamayan Deniz'in kıyafet ve aksesuarlarının fiyatı 3.2 milyarı buluyor. 2'de

İstanbul'da polis 13 canlı bomba arıyor

EMNİYET güçleri, intihar eylemi için örgütün görevlendirdiği dördü kadın 13 DHKP - C militanının peşinde. 60 ayrı eve baskın düzenlendi. Kadın eylemcilerin hamile görünümünde dolaştığı sanılıyor. ■ 17'de

Mehmet Güler ifadesiyle ilgili bir açıklama yapmadı..

AA kendi haberini atladı

Yolsuzluğun hesabını gazeteciler veriyor...

ANADOLU Ajansı Müdürü Mehmet Güler, dün sabah gizlice DGM'ye gidip, enerji yolsuzluğundaki fezleke haberiyle ilgili ifade verdi. Ancak ajans bu önemli haberi saatlerce duyurmadı ve fotoğraf çekmeye gerek görmedi. Güler, DGM çıkışında gazetecilerin sorularını da yanıtlamadı. ■ 18'de

Güçlü motoru olan çok vergi ödeyecek

MALİYE Bakanı Sümer Oral, bundan böyle tüm taşıtlardan motor hacmine göre vergi alınacağını açıkladı. Söz konusu vergiler bugüne kadar aracın ağırlığı ve yaşına bakılarak belirleniyordu. Yeni uygulamayla, özellikle spor araçların vergilerinde çok büyük bir artış olacak. ■ 8'de

'İmamlar papaza gitsin!'

YAŞAR Kemal'in eşi Thilde'nin cenazesinde dua okuduğu için tepki gören İlahiyat Fakültesi'nden Doç. Dr. Emin Işık'tan ilginç savunma: "İmamlar, Vatikan'daki iki yıl kurs alıp papazların kiliseye nasıl adam kazandırdığını öğrenmeli..." ■ 18'de

pe, Mustafa Dinçer ve Selim Şişman adlı polisler ise ağır yaralandı.

Okkan, 12 Eylül öncesinde öldürülen Cevat Yurdakul'dan sonra emniyet müdürü düzeyinde suikaste kurban giden ikinci isimdi.

Hizbullah'ın hedefiydi

Suikastın ardından bütün gözler Hizbullah'a çevrildi. 2000 yılı öncesi ve sonrasında Hizbullah'a en büyük darbe Diyarbakır'da vurulmuştu. Okkan'ın bizzat yönettiği, 250 noktaya yönelik operasyonlarda 462 örgüt mensubu yakalanmış, 122'si tutuklanmıştı. Okkan'ın şehit edildiği gün bile Diyarbakır DGM'ye 10 Hizbullah militanı çıkarılmıştı.

Hizbullah'ın "İlim Kanadı"nı çökerten Okkan, örgütün 800 sayfa belgesini inceleterek, ünlü Beykoz operasyonunun altyapısını hazırladı ve lideri Hüseyin Velioğlu'nun 17 Ocak 2000'de düzenlenen operasyonda öldürülmesini sağladı. Bu operasyonun ardından binlerce militanı yakalanan örgüt, Okkan'ı ölüm listesinin başına koydu. Ancak Okkan operasyonların süreceğini belirtiyor ve katledilmeden kısa süre önce, 15 Ocak 2001 tarihinde, yaptığı basın toplantısında 26 tetikçinin adını açıklıyor ve Hizbullah'ın çökertilmesinde son adımın bu tetikçilerin yakalanması olduğunu belirtiyordu.

Mumcu'nun katilini arıyordu

Uğur Mumcu suikastının 8. yıldönümünde gerçekleştirilen bu saldırı "suikast için özel bir gün mü seçildi?" sorusunu da gündeme getiriyordu. Okkan faili meçhul cinayetlerin aydınlatılmasına giden yolu açarak Hizbullah'la mücadele etmiş, İstanbul Beykoz'da, Diyarbakır'da ve Batman'da ele geçen dokümanlar ve kasetleri inceledikten sonra Uğur Mumcu ve Ahmet Taner Kışlalı'nın katilinin Hizbullah olduğuna inanmıştı.

Hizbullah imzasını mı attı ?

İlk incelemelerde saldırı sırasında 3 el bombası atıldığı, bunlardan birinin patladığı, teröristlerin 15 Kalaşnikof tüfek ve iki Makarof tabanca kullandıkları açıklandı. Olay yerinde 469 Kalaşnikof, 10 Makarof ve 48 adet de 9 milimetrelik boş kovan ele geçirildiği, balistik inceleme sonucu, Kalaşnikof kovanlarının 15 ayrı silahtan, 10 boş kovanın Makarof tabancadan, 48'inin de güvenlik güçlerinin kullandığı dört ayrı tabancadan çıktığı belirlendi. Saldırıyı gerçekleştirenlerin sayısının ise 15 olduğu kesinlik kazandı. Bu arada Hizbullah'ın kullandığı bilinen silahlardan Makarov'un olay yerinde "imza" amacıyla bırakıldığı açıklandı.

Gaffar Okkan eşi Zerrin Okkan ile bir polis balosunda.

Saldırganların suikastın ardından olay yerinin birkaç metre ilerisindeki Hizbullah'ın üslendiği Şehitlik Camisi'nde gizlendikleri anlaşıldı. Saldırganların el bombalarıyla yaklaşık 165 mermiyi de camiden attıkları belirlendi.

Olay sonrasında çok sayıda evde arama yapan polis, birçok zanlıyı göz altına aldı. Operasyonlarda ağırlıklı olarak olaydan bir hafta önce açıklanan Hizbullah'ın 26 kişilik tetikçi listesi ve ABD pasaportlarıyla Irak'tan Türkiye'ye geçiş yaptığı öne sürülen profesyonel suikast timi üzerinde duruldu. Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı'nca oluşturulan bir özel ekip de "destek" ve koordinasyonu sağlamak amacıyla Diyarbakır'daki soruşturma ve operasyonlara katıldı.

Bu arada, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, saldırı sonrası

Emniyet Müdürlüğü'nce çekilen görüntülerin "soruşturmanın gizliliği ve selameti açısından" televizyonlarda yayınlanmasını yasakladı.

"Kuş uçsa haberim olacak!"

Okkan, 18 Kasım 1997 tarihinde geldiği Diyarbakır'da o güne kadar görülmemiş bir emniyet müdürü portresi çizmeye başladı. İlk ele aldığı konulardan biri şehrin aydınlatma sorunu oldu. Bu konu üzerinde uzun süren çalışmalar yürüttü. Şehrin önemli noktalarında bulunan caddeleri baştan sona ışıklandırdı.

Diyarbakır'da en önemli sorunlardan biri de asayişti. Türkiye'nin en geniş polis teşkilatı Diyarbakır'da bulunmasına karşın, polis sokaklara tam olarak hakim olamıyordu. Şehirde suç oranı fazlaydı. Faili meçhul cinayetlerin sayısı ise diğer bölgelere oranla çok yüksekti.

Önce şehrin asayişini kontrol altında tutmak için 16 ayrı kameradan oluşan bir sistem kurdu. Bu sistem, 24 saat süreyle şehri izliyor ve görüntüleri kaydediyordu. Emniyet müdürü, makam odasındaki 8 ayrı monitörden görüntüleri izleyip şehirde olan biteni takip edilebiliyordu. Böyle bir sistem kurma ihtiyacı duyduğunu sorduklarında "Diyarbakır'da kuş uçsa benim haberim olacak da ondan" diye yanıtlamıştı.

Okkan'ın en çok övündüğü konu da trafik şubesinde yaptığı revizyondu. Bu değişimle polis- vatandaş arasında saygıya dayalı bir ilişkinin oluşmasını sağlamıştı. Yaptığı en radikal değişim ise kadın polisleri sokakta görevlendirmekti. Diyarbakırlılar ilk kez onun zamanında sokaklara da kadın polislerle karşılaştılar. Emniyet müdürlüğünün bütçesinden satın alınan 10 adet Twingo marka otomobil ile yaşlılar, sakatlar ve çocuklar istedikleri yerlere bırakılıyordu. Bu uygulama polis vatandaş ilişkinin gelişmesinde temel taşlardan biri oldu.

İnsanların gece yarıları sokağa çıkmaktan korktuğu kent, kısa bir süre içinde yepyeni bir kimliğe büründü.

Terörü sporla yenmek istiyordu

Gaffar Okkan, Diyarbakır'daki portresinin ötesinde bir de sporcu kimliği taşıyordu. Okkan, Diyarbakırspor'un fahri başkanı ve yöneticisiydi, futbolun Diyarbakır için önemli olduğunu düşünüyordu. Şehrin huzur bulması ve gençliğin terörden uzaklaşması için sporun önemli görev üstlendiğine inanıyordu. Diyarbakırspor'un başarılı olması için çok çalıştı. Ancak onun spor tutkusu sadece futbolla sınırlı değildi ve özellikle de hentbol tutkunu idi. Okkan Diyarbakır'da bir hentbol takımı kurdu. Takım, Diyarbakır Polis Gücü adını taşısa da oyuncuların hiçbiri polis değildi.

Galatasaray'la Antalyaspor arasında oynanan Türkiye Kupası Finali için Diyarbakır'a gelen sporcuları, gazetecileri, seyircileri

Türkiye'nin en iyi gazetesi

SABAH

PERŞEMBE 25 OCAK 2001 — FİYATI: 200 BİN LİRA

Şehit Müdür Okkan suikastten 2 saat önce SABAH'a konuştu

KATİLİNİ BİLİYORDU

NURİYE AKMAN — DİYARBAKIR

"Hizbullah'ın 26 yeni tetikçisini tespit ettik. Diyarbakır'da olduklarını biliyoruz. Onlar da bunu biliyorlar ve sürekli yer değiştiriyorlar"

Okkan bu açıklamayı yaptıktan kısa bir süre sonra tetikçilerin kurduğu pusuda şehit oldu

DİYARBAKIR'IN SEVGİLİSİYDİ

Gaffar Okkan, "Diyarbakır'ın kaderini değiştiren polis" olarak tarihe geçti. 1952 doğumlu olan Okkan, evli ve 2 çocuk babasıydı. Okkan'ın anne ve babası, doktor gözetimine alındı...

AYLARCA İZLENDİ

Suikasti Hizbullah düzenledi

- HİZBULLAH Gaffar Okkan için istihbarat çalışması yaptı.
- AYLARCA evini ve Emniyet Müdürlüğü'nü gözetledi.
- OKKAN'IN giriş-çıkışları dakika dakika kaydedildi.
- EMNİYET Müdürlüğü'nün ayrıntılı krokilerini çıkardı.
- OKKAN Hizbullah'ın ölüm listesinde olduğunu biliyordu.
- SUİKAST uyarılarına rağmen başka kente tayinine karşı çıktı.
- ÖLÜM kararı Hizbullah'ın şura toplantısında alındı.
- VE aranan 26 tetikçiden dördü ölüm emrini uyguladı.

Diyarbakırlı milletvekilleri gözyaşı döktü

GAFFAR Okkan'ın şehit edilmesi, Diyarbakırlılar kadar ilin milletvekillerini de kahretti. DYP'li Nurettin Atik hüngür hüngür ağlarken, Salim Ensarioğlu "Yazık oldu. Diyarbakır halkı yıllardır ilk kez bir emniyet müdürünü bu kadar çok sevmişti" dedi. Milletvekilleri, cenaze töreni için bugün Diyarbakır'a gidiyor.

TERİM'İ ÖRNEK ALDIM

NE kadar da heyecanlıydı Diyarbakır'ı anlatırken. "Ben kendime Fatih Terim'i örnek aldım. Inanarak, isteyerek yapınca, nasıl başarıya ulaşılacağını gösterdi bize" diyordu. Ve anlattıkça coşuyordu:

HALKLA HEP İÇİÇE

"BEN ve arkamdaki 5 bin kişilik muazzam teşkilatım sayesinde bir çok şey değişti. İnsanlar bana 'Keşke sen Diyarbakır'a 10 sene önce gelseydin' diyorlar...

BÜTÜN YOLLAR AÇIK

ESKİDEN Emniyet Müdürlüğü'ne giden yollar kapalıydı. Biz bu yolları açtık. Artık vatandaş bize kolaylıkla ulaşabiliyor, bizimle görüşebiliyor. Başarımı bunede nibu.

KORKU YERİNE SEVGİ

İNSANLAR eskiden zafer işareti yapardı. Ama şimdi beni görünce polis selamı veriyorlar. İnsanlar bana saygı duyuyorsa ve ben de onlara sevgi duyuyorsam, mesele yok.

NEDEN GÜVENİYORLAR?

BEN burada oturuyorsam ve sokakta faili meçhul cinayet işleniyor ve ben bunu yakalayamıyorsam, inandırıcı olamam. Ben bunu yakaladığım için saygı görüyorum.

FAİLİ MEÇHULE SON

'BÜTÜN faili meçhulleri devlet yaptı, örgüt yapmadı' imajını yıktım. Ben daha önce burada olsaydım, bunlar olur muydu, olmaz mıydı? Ben bunlara müsaade etmezdim..."

EL SIKIŞTIK VE...

DİYARBAKIR'IN kaderini değiştiren adam bu açıklamalardan sonra bizi uğurladı, kentte dolaşmaya çıktı. "Tek tek belirledik" dediği tetikçiler onu bir kavşakta bekliyordu...

NURİYE AKMAN'IN YAZISI SAYFA 16'DA

Mumcu suikastinin yıldönümü seçildi

HİZBULLAH, Gaffar Okkan'a suikast için anlamlı bir tarih seçti: Uğur Mumcu suikastinin 8'inci yıldönümü. Uğur Mumcu'yu da Hizbullah'ın katilleri katletmişti.

ŞEHİT MÜDÜR'LE SON RÖPORTAJ YARIN SABAH'TA

Saldırıdan 10 dakika önce Yavuz Donat'a telefon etti

Yavuz ağabey İZİN AL

İşte kahraman müdür Okkan'ın son sözleri:

TELEFONDAN gür bir ses yükseldi: "Ağabey, Nuriye Hanım geldi. Selamınızı getirip röportaj yapmak istedi. Kırmadım, konuştum. Fakat İçişleri Bakanımızın uyarısı var; 'Benden habersiz konuşmayın' diye... Yavuz Ağabey, Bakanımla konuşun izin versin." Ben de "Merak etme, ben konuşurum. Seni sever" dedim. 10 dakika sonra acı haber geldi. 16'DA

YAVUZ DONAT

6 ŞEHİT 4 YARALI

Bomba atıp Kaleş'le taradılar

Saldında Okkan'ın yanısıra 4 koruması ve şoförü şehit oldu
Şehitler polislerden biri, Sağlık Bakanı Durmuş'un yeğeni

GAFFAR Okkan, saat 17.45'te makam aracıyla Emniyet'ten ayrıldı. Önde bir koruma aracı, arkada da 4 motosikletli polis vardı. Ancak teröristler, makam aracının zırhlı olmadığını ve az ilerideki kavşakta yavaşlamak zorunda kalacağını biliyordu.

4 TERÖRİST, önce el bombası attı, ardından Kaleşnikoflar ölüm kustu. Okkan'ın yanısıra 5 polis şehit oldu, 4 polis yaralandı. Şehitlerden Atilla Durmuş'un, Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un yeğeni olduğu bildirildi. AYRINTILAR 16-17'DE

HİZBULLAH'ı bitiren müdür

Gaffar Okkan, Diyarbakır'da polisle halkı kaynaştırmıştı. Lakabı da "Baba Gaffar"dı

HİZBULLAH'ı çökerten adam olarak tanınan Gaffar Okkan, 4 yıldır görev yaptığı Diyarbakır'da çok seviliyordu. Herkes onu "Baba Gaffar" olarak anıyordu...

OKKAN, Diyarbakırspor'u da yönetiyordu. Diyarbakırlılar, her maçta tribünlere "Sen bizim başkanımızsın", "Senden başkasını sevmedik" pankartları açıyordu.

havaalanında karşılayan Okkan, bir dönemler Güneydoğu'nun Paris'i olarak adlandırılan kente yeniden hayat vermeye başladıklarını ve bölge insanının, yavaş yavaş oksijen çadırından çıktığını ifade etmiş ve şunları söylemişti:

> "Terör, sadece silahla yenilmez. İnsanları dağdan, bayırdan, kahveden çıkarıp tribüne getiriyoruz. Artık Diyarbakırspor gibi bir beklentileri var. Sokaktaki işsiz de, otelci de, taksici de Diyarbakırspor'un 1. lige çıkmasını gözlüyor..."[3]

Diyarbakırlıların beklentileri 20 Mayıs 2001 günü gerçekleşti. Diyarbakırspor İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni yenerek birinci lige çıktı. Maçtan sonra şampiyonluğu kutlamak için sokaklara dökülen binlerce Diyarbakırlı zafer sarhoşluğu içinde "Gaffar Baba!" diye haykırdı.

Sorular...

Suikastın ardından kafalarda bir çok soru işareti oluştu. Diyarbakır gibi Olağanüstü Hal Bölgesi Valiliği'nin merkezi konumunda olan ve 5 bin polisin görev yaptığı bir kentte 15-20 kişilik bir suikast timinin fark edilmemesi kamuoyunda istihbarat eksikliği olarak değerlendirildi ve uzun süre tartışıldı. İstihbarat eksikliği kadar ihmal konusu da gündemden düşmedi. Kritik görevde bulunan ve sürekli tehdit altında bulunan Okkan, neden zırhlı araç yerine makam otosunu tercih etmişti? Kimi köşe yazarları, kliması olmayan bir zırhlı araç veren devleti eleştirdi. Kimileri hatayı Okkan'da buldu ve kendine aşırı güvenmesinin bedelini canıyla ödediğini söyledi. Çoğu kişi ise araç zırhlı olsa bile Okkan'ın böyle bir saldırıdan kurtulamayacağı görüşündeydi.

Emrah Gürkan, "3310 Öldürüldü!"[4] adlı kitabında, Diyarbakır'da birçok kişinin suikastın Hizbullah tarafından gerçekleştiğine inanmadığını söylüyor ve yanıtsız kalan soruları şöyle sıralıyordu:

- Yaklaşık 15 kişi oldukları tahmin edilen saldırganlar, gece gündüz demeden çalışan Gaffar Okkan'ın o gün o saatte çıkacağını nereden biliyorlardı? Yoksa telsizi mi dinliyorlardı?
- Şehitlik ve Sezai Karakoç Bulvarı'nın tüm çıkışlarında devriyeler bulunduğuna göre, gözcülerle 27-29 kişi olduğu iddia edilen grup, onca gürültü ve patırtının ardından nasıl oldu da adeta buharlaştı?

[3] Arif Kızılyalın, *Cumhuriyet*, 26 Ocak 2001.
[4] Emrah Gürkan, *3310 Öldürüldü*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, Ekim 2001.

- Eylemin şeklinden teröristlerin uzun süre plan yaptıkları anlaşılıyor. Bir anda 15 kişinin kentin bir noktasında toplanarak eylem gerçekleştirmesi, teröristlerin bu eylemi gerçekleştirmeden önce tatbikat yaptıkları izlenimini uyandırıyor. Örgüt militanları bunu yaparken polis hiçbir şeyden kuşkulanmadı mı?

- Odasında Diyarbakır'ın önemli noktalarını kapalı devre sistemiyle izleyen monitörler vardı. Suikastin yapıldığı yer ise kör noktaydı. Suikastçiler buranın kör nokta olduğu bilgisini kimden aldılar?

- Suikastçilerin saldırının yapıldığı yerdeki camide saklanıp ateş açtıkları söylendi. Daha sonra cami duvarının iki metre yüksekliktе olduğu belirtildi. Peki suikastçılar iki metrelik duvardan nasıl ateş açtılar?

- Daha önceki eylemlerinde satır ve tabanca kullanan Hizbullahçılar, bir yıl içinde nasıl oldu da Cumhuriyet tarihinin en büyük suikastını gerçekleştirebilecek hale geldi?

- Olayda 15 Kalaşnikof ve bir Makarof silah kullanıldığı açıklandı. Bir Kalaşnikof marka silah hariç, tüm silahları yanında görecek kadar profesyonel olan saldırganlar, neden 'imzamız' diye Makarof'u olay yerinde bıraktılar?

- Makam otomobilinin deposunun yakınında beş santimetre çağında büyük bir delik var. Bu deliğin suikastte kullanıldığı belirtilen Kalaşnikof'ların ateşiyle açılmış olması mümkün mü?

- Otomobilin tavanı bile kurşunlarla delik deşik edilmiş. Suikastçılar otomobile havadan da mı ateş açtılar?

- Suikasttan birkaç dakika sonra olay yerine gelen polis kamerasının görüntülerinde sadece iki şehit polisin cesetleri görülüyor. Diğer cesetler, ne zaman hangi araçla hastaneye kaldırıldı?

- Polis kameralarının çektiği görüntüler nasıl oldu da televizyonda yayımlandı? Bu olay, emniyet teşkilatının "Televizyon kanalları görüntü karşılığında iki polis memuruna para vermiş. İkisini de açığa aldık" açıklamasıyla geçiştirecek kadar basit mi?

- Sığınak yaratma konusunda uzman olan Hizbullahçılar, suikast sonrasında önceden hazırladıkları sığınaklarda mı saklandılar?

- Tanıklar, suikastçıların çoğunun İstanbul aksanıyla konuştuğunu söylüyor. Fakat daha önce yakalanan Hizbullahçıların hepsi Güneydoğu aksanıyla konuşuyordu. Yoksa bu eylem için Hizbullah militanları İstanbul'dan mı geldi?

Diyarbakır seni unutmayacak

Silahlı ve bombalı saldırı sonucu yaşamını yitiren Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ve 5 meslektaşı, 25 bin yurttaşın katıldığı görkemli bir törenle Diyarbakır'dan uğurlandı.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Morgu'ndan alınan şehit cenazeleri eskortlar eşliğinde ambulanslarla tören alanına getirildi. Türk bayraklarına sarılı cenazelere vatandaşlar alkışlarla karanfiller attılar.

İlk kez bir emniyet mensubu için üstelik de Diyarbakır'da halk sokaklara döküldü, sloganlar attı ve cinayete tepkisini ortaya koydu. Son 20 yılını terörü en sıcak şekilde yaşayarak geçiren Diyarbakırlılar, Okkan'ın resimlerini ve Türk bayrakları taşıyarak teröre lanet yağdırdılar. Katillerin kaçmasını önlemek için otobüs seferleri iptal edildi. Herkesin gözyaşı döktüğü törende "Gaffarlar ölmez", "Diyarbakır seni unutmayacak", "Gaffar'a uzanan eller kırılsın", "Katiller bulunsun", "Seninle gurur duyuyoruz" sloganları atıldı.

Diyarbakır kan ağladı

Gaffar Okkan'a düzenlenen suikastla sarsılan Diyarbakırlılar, dün tek vücut olup gözyaşları içinde teröre meydan okudu

Esnaf ilk kez polis için kepenk kapattı

Gaffar Okkan'a düzenlenen suikast nedeniyle dün tüm esnaf iş bıraktı

Durmuş'a sakinleştirici

Gözyaşlarını tutamadı

Bugün toprağa verilecekler

3 yıldır kentte emniyet müdürü olarak görev yapan ve kendileriyle sıcak ilişki kuran Ali Gaffar Okkan ve arkadaşları için düzenlenen cenaze töreni öncesinde Dağkapı, Ofis, Melikahmet gibi semtlerde toplanmaya başlayan Diyarbakırlılar, vilayete kadar yürüdüler. Yürüyüş sırasında siyah kurdeleler takan, pankartlar, Türk bayrakları ve siyah büyük bir bayrak taşıyan yurttaşların sayısı vilayetin önüne gelindiğinde 25 bine ulaştı. Yürüyüş boyunca binlerce kişi alkışlarla ve zılgıt çekerek saldırıyı kınadı.

Diyarbakır'da Okkan'ın cenazesi öncesinde de bir ilk yaşandı. Yıllardır terör örgütlerinin bas-

kılarıyla kepenk kapatan yurttaşlar bu kez kendi özgür iradeleriyle kepenklerini indirdiler, duydukları üzüntüyü simgelemek için siyah bayraklar astılar. Halka açık eğlence yerlerinden, tekel bayilerine, mahalle bakkallarından ünlü markaların satıldığı lüks mağazalara, matbaalara kadar birçok işyerine "Saldırıyı kınamak için bugün kepenklerimizi açmayacağız", "Değerli emniyet müdürümüzün vefatından dolayı yastayız", "Gaffar kardeşimizin katlinden dolayı kapalıyız", "Bugün büyük acımız bundan dolayı kapalıyız" şeklinde yazılar asılması dikkati çekti.

Dolmuşçu esnafı da saldırıya tepkilerini kontak kapatarak gösterdi. Diyarbakır'da bütün dolmuş hatlarında çalışan esnaf araba çalıştırmazken araçların antenlerine de siyah kurdeleler takıldı. Yurdun dört bir tarafından da Diyarbakır Valiliği'ne siyah çelenkler geldi.

Valilik önündeki törenin ardından askeri bando eşliğinde cenazeler bir süre omuzlarda taşındıktan sonra ambulanslara konuldu. Cenazelere alkışlarla, zılgıt çekerek eşlik eden kalabalığın yanı sıra çevredeki apartmanlarda balkonlara çıkan vatandaşlar da kalabalığa alkışla eşlik ettiler. Daha sonra ambulansa konulan cenazeler memleketlerine yollanmak üzere Diyarbakır Havaalanı'na gönderildi. Diyarbakırlılar yürüyerek ve araçlarla cenazelere havaalanına kadar eşlik ederken slogan atmayı sürdürdüler.

Yurttaşlar akşam saatlerine kadar küçük gruplarla sloganlara devam ettiler. "Susma sustukça sıra sana gelecek", "Barışa uzanan eller kırılsın" sloganları ise her kesimden alkış aldı.

Cenaze törenine, saldırının ardından gece Diyarbakır'a gelen İçişleri Bakanı Saadettin Tantan, Devlet Bakanları Fikret Ünlü ve Edip Safter Gaydalı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, çok sayıda milletvekilli, Emniyet Genel Müdürü Turan Genç, Olağanüstü Hal Bölge Valisi Gökhan Aydıner, Diyarbakır Valisi Cemil Serhadlı, Büyükşehir Belediye Başkanı Feridun Çelik ile bölge illerinin Valileri ve Emniyet Müdürleri de katıldı.

Cinayeti gördüm

Onbinlerce Diyarbakırlı şehitlerin ardından yürürken, bir kadın kalabalığın arasından sıyrılıp, Vali'nin arabasının camından içeri bir zarf atıp, uzaklaştı. Arabada Vali Cemil Serhadlı, Devlet Bakanları Safter Gaydalı ve Fikret Ünlü vardı. Bakanlar hemen zarfı açıp okudular. El yazısıyla yazılan mektupta "Suikastı gördüm" deniyor ve şunlar anlatılıyordu:

Gaffar Okkan, Diyarbakır sokaklarında, 1998.

"Gözlerimle gördüm... Penceredeydim... Silahlar patladı... Ortalık karıştı... Aşağı baktım... Gaffar Müdürü vurdular... Sonra dört kişi gördüm... Ellerinde uzun namlulu silahlar... Sağa sola baktılar... silahları ceketlerinin altına sakladılar... Yine etrafa baktılar... Oradaki dükkanların ikisine girdiler... Biri berber... Diğeri çorbacı dükkanı... herkesi dışarı çıkardılar... Ve bu defa tabancalarını çektiler... Kendilerine polis süsü verdiler... Kaçanları kovalıyormuş gibi yaptılar... yere kurşun sıktılar... Ve hızla olay yerinden uzaklaştılar...

Mektup, basına yansıdığında oldukça ilgi çekti. İddiaya göre saldırganlar kendilerine polis süsü vererek olay yerinden ellerini kollarını sallaya sallaya kaçmayı başarmışlardı.

"Hizmetlerinin takipçisi ben olacağım"

İçişleri Bakanı Sadettin Tantan törende yaptığı konuşmada, şehitlerin acısının milletin yüreğini parçaladığını, Türk milletinin yüreğine taş bastığını, bundan sonra bu tür menfur saldırıların olmayacağını da ümit ettiğini söyledi. Tören sırasında gözyaşlarını tutamayan Tantan şöyle devam etti:

"Gaffar Okkan benim emniyet müdürüm. Aynı zamanda benim

hemşerim. Çok yetenekli, cesur, yiğit, bulunmaz emniyet müdürlerinden biriydi. O burada biraz daha kalmak istedi. Kalmak istemesinin nedeni; Diyarbakır'a biraz daha hizmet edebilmek ve Diyarbakırspor'u birinci lige taşımaktı. Onun anısı ilelebet devam edecektir. Buradaki bütün hizmetlerin takipçisi bizzat ben olacağım. Diyarbakırlıların gönlü rahat olsun."

Emniyet Genel Müdürü Turan Genç ise katillerin en kısa zamanda yakalanarak Türk adaletine teslim edileceğini söyledi.

Yaralı polisler anlatıyor

Saldırı sırasında yaralanan polisler Fatih Gökçek, Mustafa Dinçer, Nuri Bozkurt ve Veli Göztepe'nin Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ndeki tedavileri sürerken, Anadolu Ajansı'na yaptıkları açıklamada saldırıyı şöyle anlattılar:

"Emniyet Müdürlüğü'nden çıktıktan sonra Sezai Karakoç Bulvarı'nda seyretmeye başladık. Valiliğe gidiyorduk. Önde motorize ekipler bulunuyordu. Bizler önde giderken birden arkadan silah sesleri duyduk. Şehit olan arkadaşım, emniyet müdürümüze saldırı olduğunu söyledi. Biz de hemen döndük. 3 kişiyi gördük; 3'ü de sakallı, içlerinden biri ise şalvarlıydı. 3 kişi gördük, ancak, her taraftan ateş açılıyordu. Biz de yere yatıp ateş etmeye başladık. Ateş açanlar en az 10-15 kişiydi. Önden, arkadan yandan ateş ediliyordu. Ortalık adeta cehenneme dönmüştü. Biz yerimizden kalkıp tam olarak yanlarına yaklaşmaya çalıştık. Bu sırada bomba attılar. O sırada yaralandık. Daha sonra ara sokaklara doğru kaçtılar."

Yüzlerce gözaltı

Saldırı sonrasında Diyarbakır'da geniş çaplı bir operasyon başlatıldı. Özellikle Bağlar ve Şehitlik ile Suriçi semtlerinde çok sayıda eve polis tarafından operasyon düzenlendi, kuşkulu görülen yüzlerce kişi gözaltına alındı. Bu kişilerden durumları kuşkulu olan ve örgüt bağlantısı olduğu sanılan 41'i sorguya alınırken geri kalanlar kimlik tespitlerinin ardından serbest bırakıldı. Sorgulamanın Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı'ndan gönderilen, ancak sayıları açıklanmayan 'uzman destek ekipleri' tarafından yapıldığı kaydedildi.

Bu arada Diyarbakır Valiliği yaptığı yazılı açıklamayla Emniyet Müdürü Okkan ve arkadaşlarını şehit eden teröristlerin bildirilmesi için ihbar telefonlarını duyurdu. Tüm vatandaşlardan hainlerin yakalanması için yardım beklendiği belirtilen açıklamada, saldırganların yakalanmasının kentin 'namus borcu' olduğu, Diyarbakır halkının bu

duyarlılığı göstereceği kaydedildi. Duyuruda "Katillerin adresini veya saklandıkları yeri bilenlerin insanlık adına, şehitlerimizin kanı kurumadan ihbarda bulunmalarını istiyoruz" denildi.

Görgü tanıklarının anlatımları doğrultusunda çizilen robot resimlerle ilgili olarak Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne ve Diyarbakır Valiliği'nin açıkladığı telefon numaralarına ihbarlar yağdı. Yapılan operasyonlar sonucu toplam gözaltı sayısı 400'ü aştı.

Bu kurşunlar hepimize...

Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan ve 5 polis memurunun katledilmesi, toplumun her kesimince sert bir dille kınandı. Sendikalar ve demokratik kitle örgütleri tarafından yapılan açıklamalarda toplum sağduyuya davet edilerek terör hareketleri şiddetle lanetlendi.

Başbakan Ecevit, Diyarbakır'daki saldırıyla ilgili olarak, "Sorumlular Türkiye'deki huzur ortamına gölge düşürmek isteyenlerdir, bunu başaramayacaklardır" dedi. Gazetecilerin sorularını da yanıtlayan Ecevit, bir soru üzerine "Soruşturma çabaları yürüyor fakat Türkiye'de huzuru hazmedemeyenlerin, huzurdan huzursuz olanların olduğu bilinmektedir, ancak bunların kim olduğu şu anda belli değildir" yanıtı verdi. Ecevit, Türkiye'de terörün dışarıda da içerde de yönlendiricileri olduğunu da ekledi.

TBMM İçişleri Komisyonu'nun DYP'li üyeleri, polise dönük saldırıların "tek kaynaktan emir alan farklı örgütler tarafından, demokrasiyi askıya almak amacıyla düzenlendiğini" savundular. Eski Emniyet Genel Müdürü, DYP Antalya Milletvekili Kemal Çelik şu değerlendirmeyi yaptı:

> "Diyarbakır Emniyet Müdürü'nün, halkla kaynaşmış bir müdürün seçilmesi çok önemli. Bunu Şişli'deki saldırıyla bağdaştırmak gerekli. 2 eylem, farklı örgütler de görünse birbirine benzeyen eylemlerdir. Tek bir kaynaktan emir aldıkları görülüyor. Şu örgüt, bu örgüt çok önemli değil. Bunlar zaman zaman işbirliği yaparlar. Türkiye'nin AB üyeliği sürecinde demokrasiye yönelik irade beyan etmesinin ardından, sivil topluluklarda demokrasinin teminatı olan polis hedef seçildi. Bunun çözümü daha fazla demokrasi, daha fazla şeffaflıktır."

Saldırı TBMM Milli Eğitim Komisyonu'nda da kınandı. Komisyonda söz alan FP Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan'ın "Bütün semavi dinlerde insan öldürmek en büyük suçtur. Bir insana yönelik saldırı, bütün insanlığa yapılmış sayılır" demesi üzerine Komisyon Başkanı Abdurrahman Küçük, "Sadece semavi dinlerde değil, bütün

Gaffar Okkan, Diyarbakırspor maçında oğlu Can ile, 2000.

dinlerde insan öldürmek suçtur" dedi. Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu da "Hele Hizbullah adı altında cinayet işlemek daha büyük bir suçtur" diye konuştu. FP Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ise "Bunu yapanların, Hizbullah yani Allah'ın partisi adını taşıması mümkün değil. Allah'ın partisi adını taşıdığını iddia edenlerin gündüz gözüyle takır takır adam öldürmeleri mümkün değil" dedi.

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Kamran İnan da komisyon toplantısının başlangıcında yaptığı konuşmada, "Bu kurşunlar, devlete, hepimize sıkılmıştır" diye konuştu. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, suikastı şiddetle kınayarak "Bu ve benzeri olaylar polisimizin görev şevkini azaltmayacak, arttıracaktır" dedi.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHAK) Başkanı Nevzat Helvacı, yaptığı açıklamada şöyle dedi:

> "Laik Cumhuriyete yönelik kanlı bir tertibin halkalarından biri olduğunu sandığımız bu saldırıyı, ülkemizin insan hakları temeli üzerinde iç barışın güçlenmesine içten ve dıştan yönelik tertiplerin bir parçası olarak da niteliyor, şiddetten, özellikle insan yaşamına yönelik şiddetten ülkenin arındırılmasını istiyor ve bekliyoruz."

Diyarbakır'daki saldırıyı HADEP de kınadı. Yapılan yazılı açıklamada, saldırının özlemi duyulan huzur ortamına geçişi engelleyici olduğu ve insanlıkla bağdaşmadığı dile getirildi. Faillerin en kısa zamanda bulunması istenilen HADEP açıklamasında, "Bu tür olaylar

barış, hukukun üstünlüğü ve insan haklarına yapılan saldırılardır. Böylece siyasal, ekonomik ve yapısal büyük sorunlar yaşandığı günümüzde toplumsal barışa ve demokrasiye geçişin engellenmesi istenmektedir" denildi.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Genel Başkanı Türkan Saylan, Sivil Toplum Kuruluşları Birliği adına Haşmet Atahan da yaptıkları açıklamalarda saldırının aslında tüm topluma yapıldığını belirterek "Toplumun ihtiyaç duyduğu demokratikleşmeyi engellemek, baskıcı ve çağdışı bir rejimle yaşamak isteyen bu güçlerin açığa çıkarılmasını" istediler.

"Kent halkının 'baba'sı oldu"

Basın Gaffar Okkan suikastine geniş yer verdi. Bazı köşe yazarlarının görüşleri şöyleydi:

> Ali Sirmen (Cumhuriyet): Şehit Gaffar Okkan Diyarbakır'da görev yaptığı süre içinde, kent halkının gönlünde gerçek anlamıyla taht kurmuştu. Nitekim dünkü cenazenin görüntüleri, halkın içten ve yoğun katılımı da bu gerçeği gözler önüne seriyor.
>
> Yitirdiğimiz kişinin bu yönü üzerinde durmalıyız.
>
> Gaffar Okkan 2001 Türkiyesi'nde bile, polisin de sevilebileceğini kendi örneğiyle gözler önüne sermiştir.
>
> Onun kazandığı bu sevgiyi salt Diyarbakırspor'a candan desteğine ve katkısına bağlamak gerçeğin tümünü görmemize engel olur.
>
> Hikmet Çetinkaya (Cumhuriyet): Gaffar Okkan, Hizbullah'ın devlet içine sızan tüm bağlantılarını bilen bir emniyet müdürüydü... Zaten Hizbullah, Okkan'ı "ölüm listesi"nin birinci sırasına almıştı... Peki, Hizbullah, PKK'nin bile cesaret edemediği böyle bir eylemi nasıl göze alabilmişti?
>
> İşte, üzerinde durulması gereken nokta da budur!..
>
> Oktay Ekşi (Hürriyet): Hizbullah diye bilinen hunharlık, zulüm, ilkellik, yobazlık, kötülük ve alçaklık, 24 Ocak 2001'i kendi sicilline bir başarı tarihi olarak kaydedebilir. Çünkü bu ülkenin yetiştirdiği çok iyi ve çok başarılı bir polis olduğunda herkesin oybirliği ettiği Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan'ın canına o gün kıydı. Tıpkı 24 Ocak 1993'ü Uğur Mumcu'nun kanına girmek için kullandığı gibi.
>
> Bekir Coşkun (Hürriyet): Devlet ve hukuk yok edildiğinde, suç ve suçlu ödüllendirildiğinde, bölücü ve yıkıcı terörün odakları ahmakça korunduğunda terör nasıl durur, nasıl?..

Fikret Bila (Milliyet): Terör örgütlerini izlemek açısından çok parlak bir sicile sahip olan Gaffar Okkan'ın, Emniyet Müdürlüğü'ne çok yakın bir yerde ve bu kadar büyük çaplı bir silahlı saldırıya uğraması, istihbarat açısından da düşündürücü bir olay. Teröristlerin, örgütleri çökertmiş bir Emniyet Müdürlüğü'nün, bu kadar yakına sokulması, böyle bir girişimin istihbarat birimlerince saptanamamış olması, üzerinde durulması gereken bir başka konu. Hele elde açık itiraflar, ifadeler varken...

Güngör Mengi (Sabah): Sıcak bir temas, sevgi ile bakan bir çift göz, koruma duygusu ile sunulan bir çanak aş..

Halkın dertleriyle uğraşan, yaşamlarını kolaylaştıran, ilişkileri insanileştiren ve zenginleştiren, sokak çocuklarına her öğlen yemek dağıtan Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan, haklı şöhretini böyle inşa etmişti.

Yaptıkları ile kent halkının "baba"sı oldu.

Türkiye, örnek bir polisi kaybetti ama mirası heba edilmez de çoğaltılması başarılabilirse yüzlerce Gaffar çıkarabilir.

Geçmişte polis müdürlüğü yapmış parlamenterler şimdi Gaffar Okkan'ın yolunu açan âmirin kendileri oldukları konusunda birbirleriyle yarışıyorlar. Yarışsınlar..

Hak ediyorlarsa ne mutlu onlara.

Asıl görev bundan sonra... "Bir Gaffar ölür, bin Gaffar doğar" sözünü, boş bir slogandan ete kemiğe bürünmüş gerçek halinde hayata kazandırmak şimdi daha önemli.

Terörden intikam almak, Gaffar Okkan'ın ruhuna huzur vermek böyle olur!

Bir Ali Gaffar öldü 16 Ali Gaffar doğdu

Diyarbakır halkı, hain saldırıda şehit düşen Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan için yas tutarken, suikasttan sonra geçen 2 gün içinde doğan 16 bebeğe de, aileleri tarafından Emniyet Müdürü'nün anısına "Ali Gaffar" ismi verildi.

Gaffar Okkan'a görkemli tören

Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan memleketi Hendek'te düzenlenen görkemli bir törenle toprağa verildi. Binlerce kişinin katıldığı törende terör nefretle kınandı. Bir poşet içinde Diyarbakır'dan getirilen toprak da Okkan'ın mezarına döküldü.

Gaffar Okkan için memleketi Hendek'te Cumhuriyet Alanı'nda düzenlenen törene İçişleri Bakanı Sadettin Tantan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Yaşar Okuyan, Emniyet Genel Müdürü Turan Genç, eski İçişleri Bakanı Mehmet Ağar ile eski Ulaştırma Bakanı Necdet

Menzir, Sakarya Valisi Cahit Kıraç, Diyarbakır Valisi Cemil Serhadlı ile 40 ilin valileri ve emniyet müdürleri katıldı. Törende Okkan'ın "Fahri Başkanı" olduğu Diyarbakırspor tam kadro olarak törene katıldı. Çevre kentlerde yaşayan Diyarbakırlılar da Hendek'teki cenaze törenine katıldılar.

Tören öncesinde Tantan, Genç, Serhatlı ile il emniyet müdürleri, şehit Emniyet Müdürü Okkan'ın babasının evine gelerek ailesine ve yakınlarına başsağlığı dilediler. Okkan'ın naaşı tören alanına götürülmek üzere evden çıkarılırken Sakarya İl Müftüsü Ahmet Şark dua etti. Daha sonra Okkan'ın naaşı, tekbir sesleri arasında yurttaşların omuzlarında tören alanına kadar taşındı. Bu sırada törene katılanlar gözyaşlarını tutamadılar. Okkan'ın cenazesinin tören alanına taşınması sırasında yurttaşlar, "Hendek seninle gurur duyuyor", "Kahrolsun PKK, kahrolsun terör", "Polise uzanan eller kırılsın" sloganlarını attılar. Yurttaşlar ayrıca "Sen ölmedin kalbimizdesin, terör ortamında beslenenler, bu millet er geç yakanıza yapışacaktır", "Katiller yakalansın, şehitlerin kanı yerde kalmasın" yazılı pankartlar da taşıdılar. En çok dikkati ise "Kahrolsun Hizbullah" pankartı çekti.

Ayrıca ilçede yurttaşlar, kepenklerini kapatarak camlarına "Şehit cenazemizden dolayı işyerimiz kapalıdır" yazıları astılar. Cumhuriyet Alanı araç trafiğine kapatılırken araçlara ve işyerlerine siyah kurdele takıldı. İlçenin çeşitli yerlerine siyah bez üzerine yazılı "Başımız sağ olsun" pankartları ile bina ve işyerlerine Okkan'ın resimleri asıldı. Karne alan öğrencilerin karnelerinin üzerine Okkan'ın fotoğrafını yapıştırmaları dikkat çekti.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlanan törende, Okkan'ın özgeçmişi okundu. İçişleri Bakanı Sadettin Tantan, "Sakarya vadisinde yetişen insanlara, ailelerinin, ülkeye hizmet etmenin ibadet olduğunu aşıladığını, şehit Emniyet Müdürü Okkan'ın da bu düşüncelerle yetiştirildiğini" söyledi. Okkan'ın hizmeti ibadet sayarak çalıştığını, böylelikle halkın sevgisini kazandığını anlatan Tantan, "Kendisine yapılan saldırının nefreti bütün ülkeye yayıldı. Diyarbakır'da dün yaşanan sahne, halkın teröre tepkisini, nefretini gösteriyor" dedi. Gaffar Okkan'ın yetişmiş "en nitelikli, en cesur, en iyi emniyet müdürü olduğunu" ifade eden Tantan, "O çok üstün görevlere layık bir kardeşimizdi. Diyarbakır'da biraz daha kalmak istemesi, oraya hizmet etmesi, o insanlara karşı büyük sevgisinin ifadesiydi" diye konuştu.

"Hizbullah henüz bitmedi"

Diyarbakır'da silahlı saldırı sonucu 5 meslektaşıyla birlikte yaşamını yitiren Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan, 15 Ocak'ta Cumhu-

riyet gazetesi Diyarbakır Büro Şefi Mahmut Oral ile terör örgütlerine ilişkin bir röportaj yapmıştı. Okkan, Hizbullah'ın Türkiye gündemine oturduğu ve Hüseyin Velioğlu'nun öldürüldüğü 17 Ocak 2000 Beykoz operasyonundan sonra şeriatçı örgütü değerlendirmiş, Hizbullah'ın henüz bitmediğini, kimlikleri belirlenen 26 tetikçiyi yakalamak için operasyonların sürdürüldüğünü söylemişti. Ali Gaffar Okkan, soruları şöyle yanıtlamıştı:

- Hüseyin Velioğlu'nun öldürüldüğü İstanbul Beykoz operasyonunun üzerinden tam 1 yıl geçti. Bu süre içerisinde yurt genelinde sorgulanıp vahşice öldürülen insanların toprak altında çürümüş cesetleri ile karşılaştık. Hizbullah operasyonlarını değerlendirir misiniz?

- 17 Ocak'ta Hüseyin Velioğlu'nun öldürülmesiyle birlikte Hizbullah vahşeti de ülke gündemini uzun süre işgal etti. Ağırlıklı olarak Diyarbakır ve bölgenin diğer illerinde sürdürülen operasyonlarda çok sayıda örgüt üyesi ve tetikçisi yakalandı. Bu şahısların itirafları ve yapılan soruşturmaların ardından Diyarbakır'da Hizbullah tarafından işlendiği belirlenen tam 150 siyasal faili meçhul cinayet aydınlatıldı. 1999 yılında aydınlatılan faili meçhul cinayetlerle birlikte Diyarbakır'da aydınlatılan cinayet sayısı 182'ye yükseldi.

Faili meçhul cinayetlerin çözülmesinin devlet açısından önemi şöyle: Önceleri Hizbullah tarafından işlenen cinayetler, ortalıktaki puslu hava nedeniyle devlet yaptı şeklinde lanse ediliyordu.

Bunu büyük ölçüde PKK ve Hizbullah yayıyordu. Hizbullah kendi işlediği cinayetleri devlete mal ederken taziye evlerinde propaganda yapıyor, orada bulunan insanlara devleti karalıyordu. Ancak operasyonlar sonrasında anlaşıldı ki bu cinayetler devlet tarafından işlenmiyor. Artık bu çevrelerin elinde 'devlet yaptı' argümanı kalmadı.

- Peki, yapılan operasyonlarla çok sayıda militanla birlikte sempatizan, hatta ağır silah da ele geçirildi. Bu, örgütün çöküşü ya da bittiği anlamına gelir mi?

- Hizbullah'a yapılan yoğun operasyonlarda örgüt çok önemli darbeler aldı. Ancak Hizbullah ve onunla birlikte devam eden şeriatçı tehdit bitti demenin henüz mümkün olmadığına dikkat çekmek gerekir. Hizbullah'a yönelik operasyonlar hız kesmeden sürecek. Bundan böyle en önemli hedefimiz, önceki gün açıkladığımız 26 kişilik tetikçi listesinin ele geçirilmesidir. Bu kişilerin tespit edilmiş olması bizim için oldukça önemli.

- Hizbullah'a olan dış destek sürüyor mu?

- Hizbullah'ın içinde yer alanlar kendilerini hiçbir zaman 'Hizbullah' olarak adlandırmıyor ve 'cemaat' şeklinde lanse ediyor. Burada şu ortaya çıkıyor: İran başta olmak üzere dış ülkelerin bölge ile ilgili emelleri beliriyor.

Bakmışlar ki bir grup var ve bunlar kullanılmaya açık; desteği vermişler, eğitmişler, adına 'Hizbullah' demişler ve kullanmaya, yönlendirmeye başlamışlar.

- Bölgede ve özellikle Diyarbakır'da terör örgütlerinin taban bulmasına olanak sağlayan toplumsal koşullar halen geçerli mi?

- Hizbullah ve PKK'nin bölgede taban bulmasının en önemli nedenlerinden biri cahillik. Ekonomik yoksunluk içinde olan bölge insanı geçmişte propagandalardan etkilenerek çok rahat bu tür örgütlerin saflarına katılıyordu. Örgütün eline düşen adam da örgütün kendine para verdiğini sanıyor.

- Hizbullah, son zamanlarda eylemleri ya da sempatizan ve militanları için belli bir değişiklik yolunu seçti mi?

- Hizbullah operasyonları sırasında ele geçirilen militanların üzerlerinden standart olarak '1 Kalaşnikof, 1 tabanca ve 3 de el bombası' çıkıyor.

Bu, örgütün uzun bir süredir militanlarına polisle, güvenlik güçleriyle çatışın talimatı verdiğini ortaya koyuyor.

- Yeni lider hakkında açıklama yapabilir misiniz?

- Hüseyin Velioğlu'nun öldürülmesinin ardından yeni lider, ona yakınlığı ile bilinen İsa Altsoy ve şimdi Avrupa'da, büyük ihtimalle de Almanya'da yaşıyor.

Son röportaj

Gaffar Okkan, saldırıdan 2 saat önce Sabah gazetesi yazarı Nuriye Akman ile bir röportaj yapmıştı.[5] Okkan bu röportajında "Bizim kurtuluş savaşımız daha bitmedi. Sevr'i tekrar ortaya çıkarmak isteyenler var. Sevr emelleri birilerinin hâlâ aklında. Başka bir ülkede faili meçhul cinayetler işleten devletler var ve biz onları biliyoruz" diyordu. İşte o röportajdan alıntılar:

- Emniyet müdürüsünüz, ama ilginiz olağanüstü Diyarbakır spor'a... Takım, terörle mücadelenin bir aracı mı?

- Şimdi bakın. Diyarbakır'da yıllarca Hizbullah'ın işlediği cinayetleri yine Hizbullah militanları "devlet yaptı" diye bu vatandaşı etkilemiş. Devlete karşı vatandaşların güvenini sarsacak bilinçli

[5] Nuriye Akman, *Heykeli Dikilecek Adam*, Sabah, 26-28 Ocak 2001.

Kurtuluş Savaşı DAHA BİTMEDİ

"Sevr'i yeniden ortaya çıkarmak isteyenler var" diyordu Gaffar Okkan. "Faili meçhul cinayet işleten devletler var ve biz onları biliyoruz!"

Hizbullah'ın hedefindeki adam mısınız hâlâ? Sizi vuracaklarmış bir ara. Bulaşamamışlar... Bu suikast laflarının aslı var mı?

Yok öyle bir şey. Yakaladığımız adam anlatıyor işte... Yok buradan bir şey tutacaklarmış, bizi vuracaklarmış... Geçti Salla!

■ *Hizbullah bitti mi?*

Bitmedi. Yirmi altı tane tetikçisi var Diyarbakır'da. Onları da yakalayacağız.

■ *Yirmi altı az da bir rakam değil.*

Bizim için temel zorluk, arandıklarını biliyorolmaları. Kaçıyor, sürekli yer değiştiriyorlar. Bu rakam altı ay önce elli ise, şimdilerde yirmi altıya indi. Bu Iran üzerinden başka devletlerin Türkiye üzerindeki oyunudur. Güneydoğu'daki bir inteleşan servisi yani.

■ *Bu Hizbullah başka Hizbullah'ın yani?*

Hizbullah diye de bir şey yok. Hizbullah'ın adını biz koymuşuz. Geçmiş yıllarda bir devlet görevlisi, bir cinayet olmuş Silvan'da, "Bu eylem türü Hizbullaha benziyor" demiş. Ondan sonra da öyle kalmış ismi. Onlar cemaat der birbirine. Aslında sadece bir tetikçi grubudur. Dış devletlerin idare ettiği bir tetikçi guru bu...

"GÜVEN ÇOK ÖNEMLİ"

■ *Bunların devlet görevlileriyle bağlantıları üzerine ne söyleyeceksiniz?*

Zaten biz onları adliyeye verdik. Imamı vardı, öğretmen vardı. Bugün Hizbullah'ın yedi binadamı var. Yüz, yüz elli tane de devletin bunlara alet olmuş memuru...

■ *Eşiniz nasıl vakit geçiriyor burada? Onun da bir görevi var mı?*

Hayır görevi yok. Emekli bir öğretmen. Meslektaşlarımızın eşleriyle sosyal birtakım faaliyetlerin içindeler. *(Ayağa kalkıp odada dolaşmaya başlıyor. Bir yandan da keyifle konuşuyor)*

■ *Arkanızdan teybi mi gezdireceğim, alın elinize teybi de öyle dolaşın o zaman! (Kahkahalar- Sıcak oldu diye benim kapattırdığım klimayı yeniden açıyor)*

Benimle beraber çalışan arkadaşlarım var gece üçlere dörtlere kadar. Bütün yönetim bazındaki arkadaşlara bayram gecesi bir gömlek- kravat ve eşlerine de birşeyler gönderdim. İşlerine de yazdım; dedim ki, bu zor görevde beraberiz. Daha nice yıllar da beraber olacağız. İnsanların mutluluğu için güvenin yakalanması çok önemlidir. idareciliğinyüz tanecokulunubitirsen yine olmaz. Yaşayarak, hissederek, güvenerek yaptıracaksın işi.

■ *Gece yaşamı canlanıyor Diyarbakır'da; diskolar da var. Gençler'in arasına katılıyor musunuz?*

Katılıyorum. Geçenlerde Fatih Lisesi Dedeman'daki çıylarına davetiye gönderdi. Bir tek de bana göndermiş; eğer vaktim olsa vallaha giderdim. Gidemedim. O gün iki maç vardı. *(Tepp kapanıyor. Üstün uzun dış ilişkelerini Türkiye üzerindeki emellerini anlatıyor bana. Teybi açıyorum tekrar)*

Bizim kurtuluş savaşımız dahabitmedi. Sevr'i tekrar ortaya çıkarmak isteyenler var, Sevr emellerı birilerinin hâlâ aklında. Başka bir ülkede faili meçhul cinayetler işleten devletler var ve biz onları biliyoruz.

■ *Ama işi dış oyunlara bırakmak bir kolaycılık. Sen ne yapıyorsun diye kendimize sormamız lâzım değil mi. Size değil lafım elbette ama... Başkaları da yapsaydı görevlerini. Mesut Yılmaz buraya geldi, Avrupa Birliği'ne girmenin yolu Diyarbakır'dan geçer dedi. Ne diyorsunuz buradan geçer mi yol? (Teybi kapat diye işaret ediyor. Kaınuşmayacağım söylüyor bu konuda)*

■ *Peki şöyle sorayım. AB'ye giriş sürecinde Diyarbakır'a düşen görev ne?*

Diyarbakır'a düşen görev, bugünkü huzur ve güveni, devlete olan itimadı artarak devam ettirmesidir. Bunu eksilten, örgütler kanalıyla hep dış güçler olmuş. Bu oyun bozulduktan sonra şimdi Diyarbakır, ekonomisiyle, sosyal hayatıyla, sporuyla büyük kent olduğu süreee, hiçbir problem olmaz.

bir psikolojik konu. Ama bu dönemde yakaladığımız militanların yer göstermelerinde, vatandaşın çok büyük bir memnuniyeti oldu. En azından devlete güvenleri tesis oldu. Bu görev açısından böyle. Diyarbakırspor için de yıllarca, "Bizi birinci lige çıkarmazlar" diye propaganda yapılmış. Halbuki böyle bir ortam yok. Tamamen yabancı kaynaklı örgütlerin yaptığı propagandayı ben huzur toplantılarında bizzat anlatarak, sadece söyleyerek değil de söylediklerini yakalayarak, kim cinayet işlemişse, "Kardeşim bak işte işleyen sistem bu. Bunun yapısı bu şeklinde" hem aileye (polislere demek istiyor) hem de genel topluma basın yoluyla bilgiler verdik. Halen de mahkemeleri devam ediyor.

- Yani işin sırrı?

- Bire bir ilişki. Mesleki birikimlerimiz, tecrübelerimiz. Biz Diyarbakırspor'a teknik değil de yönetim bazında yardımcı oluyoruz. Bu bir iradedir. Takımı idare etmek de bir idareciliktir.

- Sporla ilgili bir idarecilik deneyiminiz var mı ki?

Şöyle: Sporu seven, takip eden bir insanım ben. İlla bir şeyi tam anlamıyla bilmem gerekmez... Bu yönetici arkadaşlar diyorlar ki bana örneğin, işte şu yerden şu insanı almamız gerekiyor, örnek olarak. Ben de onlara yardımcı oluyorum. İlişki kuruyorum.

- Yani işin içine karizmanızı mı katıyorsunuz?

- Tabii yani idareye ve arkadaşlarımıza yardımcı oluyoruz. Şu kanaldan gidelim, şöyle yapalım... İkna etmek gerekiyor herkesi. Diyarbakırspor'u tercih etme meselesi bu... Diyarbakır deyince terörle merörle anılıyor. Ama şimdi günlük gazetelere bakıyoruz da; sporla anılıyoruz artık. Bir teknik direktör gitti... Niye gitti, herkes merak ediyor, bana soruyor.

- Peki ne yaptınız da faili meçhuller bitti? Gaffar Bey taktiği neydi?

- Çok çalışmak. Koklamak. Hissetmek. Mesleğine aşık olmak. Meslek çok güzel; eğer kullanabilenin elindeyse, ustalık gösterirse işte bu Diyarbakır doğar.

- Sizin halk nezdinde "Süper" olarak değerlendirilmenizin hikmeti ne?

- Herkesi dinlerim. Herkesle konuşurum. Bakkala giderim. Meyhane kerhane ile işim yok. Giderim Atilla'nın yanına. O müsait değilse bakkal Ahmet'in yanına giderim. Şuradaki bakkalın gösterdiği samimiyet, dünyanın en güzel samimiyetidir. Çocuklar ben geldiğim zaman böyle yapıyorlardı ('zafer' işareti yapıyor), şimdi böyle yapıyorlar (polis selamı yapıyor). Mütevazı olmak istemiyorum. Çok müdürle çalıştı Diyarbakır; eğer bana saygı duyuyorsa ben ona sevgi saygı duyuyorsam yapılacak bir şey yok. İnsanların da Diyarbakır'da aradığı şey buydu.

Yani ben halkın yanındayım tabii. Evet biz halk için varız. Bana görev verilirken deniyor ki git Diyarbakır'daki insanın canını, malını, ırzını koru. Görevimiz bu. Sokakta faili meçhul cinayetler devam ederken bunları yakalayamazsak inandırıcı olamazsınız. Ben bunu yakaladım.

- Siz mi yakaladınız yoksa yakalanmasına izin verilir bir döneme mi girildi? 10 yıl evvel gelseydiniz zor yakalardınız...

- On yıl evvel gelseydim hiçbir olay olmazdı. Çok iddialı konuşuyorum ama olmazdı. Bunu sokaktaki çocuk söylüyor bana. (Yöre şivesini taklit ederek) "Keşke 10 yıl önce gelseydiniz babo da bir şey olmasaydı" diyorlar.

Tantan umut vaat etti

Cumhuriyet

Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan, şoförü ve 4 koruması çapraz ateşle şehit edildi

Hizbullah'ın hedefiydi

Saldırganlar dört kişi

Kanlı çatışmada 6 yaralı

Otosu neden zırhlı değil?

'Belini kırdık' diyordu

Düğmeye basan adam

MUMCU'YU ANDIK

Dünyanın geleceği masada

Topalyan ucuz kurtuldu

Kemalist, özgürlükçü, demokrat, bağımsızlıkçı kalemin öldürülmesinin üzerinden 8 yıl geçti, ancak Türkiye onu unutmadı. Yıllar önce söyledikleri bugün bir bir kanıtlanıyor

GÜNCEL

CUMA KİTABI

KİTAP EKİ

GÜNDEM

İçişleri Bakanı Sadettin Tantan 3 Şubat 2001 tarihinde, Olağanüstü Hal, Diyarbakır, Batman, Bingöl, Mardin, Şırnak, Siirt ve Şanlıurfa valileri, emniyet ve jandarma yetkilileri, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Ramazan Er, İstihbarat Daire Başkanı Muzaffer Erkan, Terörle Mücadele Harekât Daire Başkanı Süleyman Ekizer, Özel Harekât Daire Başkanı Behçet Oktay, Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Daire Başkanı Tümgeneral Ali Akgöz ve 7. Kolordu Komutanı Doğan Temel'in katılımıyla valilikte 2.5 saate yakın bir toplantı yaptı. Basına kapalı olarak yapılan toplantıda Okkan suikastından sonra edinilen bilgiler değerlendirildi. Oluşturulan koordinasyon merkezinin daha aktif hale getirilmesi kararlaştırıldı.

İçişleri Bakanı Sadettin Tantan, toplantının ardından basın mensuplarına açıklama yaptı. Vatandaşlardan sürekli bilgi aktığını ve büyük bir titizlikle analiz edildiğini belirten Tantan "Örgütün bütünüyle çökertilmesi ve faillerin yakalanması noktasında sistemli ve disiplinli çalışmalar devam ediyor. Bu noktadan bakıldığında çalışmalar bu şekilde sürerse, olayın ardından halkımızın da nefret ettiği ve olayın akabinde de yüce Türk milletinin nefret hisleri içerisinde ülkemizde bulunmasını istemediği her türlü terörist hareketin ve illegal oluşumların ortadan kalkacağı dikkat çekmiştir. Halkımızın bizlere ve güvenlik güçlerine olan güveni devam etmelidir. Bu devam ettiği sürece halkı rahatsız eden bütün bu güvenlik sorunları ortadan kalkacaktır" dedi.

Daha sonra soruları yanıtlayan Tantan, soruşturmanın büyük bir gizlilik içinde yürütüldüğünü belirterek "Biz olaya nebzi bir olay gibi değil, bütünlük içinde bakıyoruz. Saldırı güvenlik güçlerine karşı değil, milletimize karşı yapılmıştır. Ülke içinde ve ülke dışındaki hareketliliği takip eden bir çalışma sergiliyor" diye konuştu.

Eylemi Hizbullah'ın yapıp yapmadığı konusundaki bir soruya yanıt veren Tantan şöyle dedi:

"Hizbullah terör örgütünün ne kadar tehlikeli olduğunu biliyoruz. Hizbullah kendi kardeşini, babasını dahi boğduran bir örgüt. Bu arşiv bilgilerimizde var. Bu örgüt sindirme ve yıldırma tehdidi adı altında insanları yok eden, kendi menfaatleri doğrultusunda hareket eden ve yönlendiren bir örgüt. Bu örgütün adını bu olaydan dolayı koymadık. Bizim çalışmalarımız bütünüyle ve çok geniş kapsamda yürütülmektedir."

Tantan, radikal İslami örgütlerin menfaate yönelik olduğunu da vurguladı.

Sona doğru...

2001 yılının Nisan ayına gelindiğinde, Gaffar Okkan suikastının zanlılarından olduğu ileri sürülen Hizbullah tetikçisi Mehmet Fidancı, Diyarbakır'da yakalanıyor, ele geçirilen tetikçilerin sayısı da 4'e ulaşıyordu. Fidancı'nın Okkan suikastı konusunda detaylı bilgiler verdiği, saldırıyı 17-18 kişilik bir grubun gerçekleştirdiğini belirterek tetikçilerin adlarını da açıkladığı öğreniliyordu.

Fidancı'nın, aralarında amcasının oğlunun da bulunduğu 8 kişiyi öldürdüğü, Okkan suikastında da tetikçi olarak görev yaptığı belirlendi.

Soruşturma kapsamında Fidancı gece geç saatlerde, Okkan ve arkadaşlarının şehit edildiği Şehitlik semtindeki Sezai Karakoç Bulvarı'nda tatbikata götürüldü. Basın mensupları ile halkın yaklaştırılmadığı yer gösterme sırasında geniş güvenlik önlemleri alındı. Yer göstermenin ardından Fidancı, sorgulanmak üzere yeniden terörle mücadele şubesine götürüldü.

Fidancı buradaki sorgusunda, Okkan suikastına ilişkin önemli açıklamalarda bulundu. Basına dağıtılan sorgu kasetinde elleri ile yüzünü gizlediği gözlenen Fidancı, Okkan ve arkadaşlarına suikast yapılması talimatını eylemden bir gün önce aldıklarını belirtti. Fidancı, eylemin yapılacağı Sezai Karakoç Bulvarı'na akşam saat 17.30 sıralarında geldiklerini söyledi. Eylemin yapılacağı günden bir gün önce dışarı çıktıklarını, gereksinimlerini karşıladıktan sonra Bağlar'daki bir evde eylem saatine kadar saklandıklarını anlatan Fidancı şunları anlattı:

"Daha sonra eylem yerine Bağlar'dan ve sokak aralarından geldik. Bende 1 Kalaşnikof, 1 Makarof tabanca ve 1 de el bombası vardı. Silahlarımız görünmesin diye ceketlerimizin altına koyduk. Olay gerçekleştiği sırada benim de içinde olduğum grup gözetleme yapıyorduk. Saldırı gerçekleştikten sonra yaya olarak Şehitlik kavşağına, oradan da Bağlar Körhat mevkiindeki mezarlığın yanından kaçtım ve evime geldim."

Valinin basın toplantısı

Diyarbakır Valisi Cemil Serhadlı, bir basın toplantısı düzenleyerek Fidancı'nın yakalanması ve sorgusunda verdiği ifadeler konusunda açıklamalarda bulundu. Suikast soruşturmasının güvenlik güçlerinin sabırlı ve titiz çalışmalarıyla sürdüğünü, soruşturmada çok iyi bir aşamada olduklarını vurgulayan Serhadlı, Fidancı'nın terörle mücadele ve istihbarat ekipleri tarafından, üzerinde "Mehmet Bekçi" adına düzenlenmiş sahte kimlikle, yakalandığını söyledi. Fidancı'nın 1991 yılında Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde Hizbullah'a katıldığını ve örgüt içerisinde bu tarihten itibaren yakalanana kadar "askeri kanat, istihbarat ve sorgu timleri ile silahlı birimlerinde" görev aldığını anlatan Serhadlı, teröristin katıldığı eylemleri de sıraladı.

Daha sonra yapılan operasyonlarda Bedran Salamboğa, Veysi Şanlı, Suat Çetin, Şener Dönük, Recep Dönük, Servet Yoldaş, İbrahim Gürceğiz, Mustafa Bozkurt, Abdulkadir Aktaş, Nurullah Gülsever adlı teröristler, 14 Kalaşnikof, 1 MP-5 otomatik silah, 26 tabanca ve 16 el bombası ile birlikte ele geçirildi. Hasan Sarıağaç, Hüseyin Sarıağaç, Şafi Demirdağ polis tarafından düzenlenen operasyonlarda öldürülürken firar eden Ramazan Kınay, Necmettin Şanlı ve Mehmet Yasin Aydın aranmaya başladı.

Gaffar Okkan'a iki mektup...

Ali Gaffar Okkan'ın ölümünün birinci yıldönümünde, Adapazarı'ndaki mezarı başında yapılan törene katılan eşi Zerrin Okkan, biri duygu yüklü, diğeri sitem dolu 2 mektubu eşinin mezarı başına bıraktı. "Seni çok özlüyoruz Gaffar" diye başlayan duygu yüklü mektupta şöyle dedi:

> "Canım eşim, hayat seninle ne kadar güzel ve ne kadar kolaymış. Seninle birlikte, dünyanın çirkinliklerinden, insanların riyakarlığından uzak, mutluluk içinde yaşadım. Senin eşin olmanın onuru ve gururunu her zaman yaşadım, ömrümün sonuna kadar da

yaşayacağım. Bana tüm güzellikleri yaşattığın ve hayatın iyi yönlerini gösterdiğin için sana çok teşekkür ederim. 26 yıllık hayat arkadaşım benim. Şimdi, sudan çıkmış balık gibiyim, çaresizim, tükendim. Seninle birlikte olan Zerrin Okkan'dan çok farklıyım. Şimdi insanlara olan tüm güvenimi ve iyi niyetimi yitirdim. Asabi, şüpheci, gülmeyen, ışımayan, gölgesinden bile tedirgin olan bir insan oldum. Senin desteğine, senin sevgine öyle ihtiyacım var ki... Mükemmel eş, dünyanın en iyi babası... Mekanın cennet olsun. Seni her zaman saygıyla anacağım."

Zerrin Okkan'ın bıraktığı ikinci mektupta ise sitem dolu ifadeler vardı. İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, Gaffar Okkan'ın şahsında şehitler için anma töreni düzenlediğini görememenin burukluğunu yaşadığını ifade eden Zerrin Okkan, mektupta şu ifadelere yer verdi:

"Bu düşüncede yanılmışım. Seni unutturmaya çalışıyorlar gibi geliyor. Nedenini bilmiyorum ama içimde seni unutturmaya çalıştıklarına ilişkin bir his var. Yanılıyorlar, çok yanılıyorlar. Binlerce vatandaş ve gerçek dostlarına unutturamazlar. Hizbullah mı, PKK mı, mafya mı, hırsızlar mı? Kimlerle, neden uğraştın bu kadar? Birçok Emniyet mensubu gibi yan gelip yatıp, reklamını yapsaydın. El etek öpseydin, şimdi aramızda ve yanımızda olurdun."

Mektubun sonuna "Şehitlerimize ve ailelerine sahip çıkınız" yazısını ekleyen Okkan'ın, yan kısmına da şu notu düştüğü görüldü;

"Basında yer alan bilgilere göre, senin yere göğe koyamadığın, kimseye laf söylettirmediğin polis teşkilatın suikastı çözmüş, dosyayı kapatmış, kafalarında hiçbir soru işareti kalmamış. Huzur içinde görevlerini yapıyorlar."

Zerrin Okkan, eşinin mezarı başında okutulan mevlitte de uzun süre gözyaşı döktü. Okkan yazdığı mektuplar ile ilgili sorulara, "Her şeyi o mektuplarda anlattım" yanıtını verdi. Mezarlıkta düzenlenen anma törenine Sakarya Valisi Cahit Kıraç, askeri erkan, Okkan'ın yakınları ile çok sayıda vatandaş katıldı.

Meclis araştırması istendi

7 Ocak 2003 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 33 milletvekili, Gaffar Okkan ve polis memurları cinayeti olayının ikinci yılında Meclis araştırması açılmasını istedi. Araştırmaya ilişkin önerge şöyleydi:

"24 Ocak 2001 tarihinde şehit olan Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan ve polis memurlarımızın cinayeti aydınlığa kavuşmamıştır. Gaffar Okkan, Diyarbakır'da 7'den 70'e insanların sevgisini ve güvenini kazanmıştır.

Siyasal nitelikli cinayetlerin faillerinin meçhul kalması ve faili meçhul kalmış cinayetler, olağanüstü bir profesyonellikle işlenmiş cinayetlerdir.

Gaffar Okkan'ın şehit edilmesi olayında iyi eğitilmiş, disiplinli ve güçlü odaklarla desteklenen örgütler ve örgütlenmeler gözükmektedir.

Diyarbakır'ı derinden sarsan bu olayla iki yıla yakın geçen süreçte tam aydınlatılmamış olunması, büyük bir olasılık, bu cinayetlerin ardında son derece karmaşık bir siyasal örgütün var olmasıdır.

TBMM'de bir araştırma komisyonu oluşturulup, bu olayın araştırılması ile cinayetin meydana gelişi ve nedenleri aydınlığa kavuşturulmalıdır."

Önerge, TBBM Genel Kurulu'nun gündemine alınmadı. Aynı tarihte, Dr. Necip Hablemitoğlu cinayetiyle ilgili bir önerge daha veren Mesut Değer, süreci şöyle anlattı:

"22 Temmuz 2007 tarihine kadar devam eden 22. Dönem Milletvekilliği görevim süresince bu komisyonların kurulması, tartışılması, konuşulması, rapor hazırlanması ve Meclis gündemine gelmesi mümkün olmadı. Hatta, TBMM Genel Kurul'un gündemine bile alınmadı. Hemen alınması gereken bu önergeler AKP Hükümeti tarafından geçiştirildi ve gündeme getirilmedi. Bu süreç içerisinde benim önergelerimden çok sonra verilmiş olmasına karşın Tuz Gölü'nün tuz oranı, arpa, tahıl, buğday vs. gibi konular 200. sıradan 1.sıraya yükseltildi, tartışıldı, konuşuldu. 2. sırada olan benim önergelerimin gündeme gelmesi bir türlü mümkün olamadı. Böylelikle 5 yıllık süreç doldu ve bitti. 22. Dönem sonunda da bu önergeler TBMM'nin tozlu raflarına kaldırıldı."

"Okkan göz açtırmıyordu"

JİTEM adına çalıştığını ileri süren PKK itirafçısı Abdulkadir Aygan, yazar Musa Anter'i öldüren timde yer aldığını iddia etmiş, yaptığı itiraflarda Diyarbakır'da 1994 yılında kaybolan Murat Aslan'ın Silopi'de gömüldüğü yeri tarif ederek cesedinin bulunmasına sağlamıştı.

Aygan, Gaffar Okkan'ın Diyarbakır Emniyet Müdürü olmasıyla JİTEM elemanlarının çalışmasının güçleştiğini ileri sürerek, bu konuda da şu iddialarda bulunmuştu:

"Gaffar Okkan'ın gelmesiyle Asayiş Şube Müdürlüğü kendi prensibiyle çalışmaya başladı. Bunlar, JİTEM elemanlarına göz açtırmıyordu. Daha önce itirafçılar, korucular, JİTEM elemanları kent içinde başına buyruk hareket edebiliyordu. İstedikleri kişileri yakalayıp 'Emniyet'e götürüyoruz' diyebiliyordu. Okkan döneminde faili meçhul cinayetler büyük oranda azaldı."[6]

Aygan'ın bu itirafları, Van Cumhuriyet Savcılığı'nın 2006 yılında Şemdinli'de meydana gelen olaylarla ilgili hazırladığı iddianameye şöyle yansıdı:

"...Daha önce JİTEM'de çalışan itirafçı Abdulkadir Aygan; Orgeneral Eşref Bitlis'den Uğur Mumcu'ya birçok faili meçhul kalmış cinayet hakkında önemli bilgiler aktarmıştır. Ayrıca, her ne kadar meydana gelişini takip eden süreçte Hizbullah isimli silahlı çete tarafından yapıldığı şeklinde değerlendirmeler yapılmış ise de; Gaffar Okkan'ın öldürülüşünü de Diyarbakır Emniyet Müdürü olduktan sonra JİTEM ve karanlık operasyonlarına göz açtırmayarak rahatsız ettiği bu illegal yapılanmanın hedefi haline gelmesi olarak açıklamıştır..."

Dava süreci

Okkan suikastı bağlantılı 5 ayrı dava görüldü. Davaların çoğu 2007 yılında sonuçlandı. Bu davalardan yalnızca birinde, 3 sanığın eylem ile bağlantısı tespit edilirken, geri kalan dört davada yargılanan 11 sanığın olaya ilişkin bir bağlantısının olmadığına vurgu yapıldı.

Birinci Dava

Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde Okkan suikastına katıldıkları iddiasıyla yargılanan sanıklardan Servet Yoldaş, Suat Çetin, Şener Dönük, Veysi Şanlı hakkında, yargılama sonucunda açıklanan gerekçeli kararda, sanıklardan Servet Yoldaş, Veysi Şanlı, Suat Çetin ve Şener Dönük'ün, Diyarbakır eski Emniyet Müdürü Gaffar Okkan, koruma polisleri Mehmet Kamalı, Mehmet Sepetçi, Selahattin Baysoy, Sabri Gün ve Atilla Durmuş'un öldürülmesi, koruma polisleri Nuri Bozkurt, Fatih Gökçek, Veli Göztepe, Mustafa Dinçer ve Selim Şişman'ın yaralanmasından sorumlu tutuldukları, ancak deliller ve ekspertiz raporlarına göre olay yerinden alınan kan, tükürük ve parmak izi örnekleriyle ilgili yapılan araştırmada sanıklara ait herhangi bir bulguya rastlanmadığı kaydedildi.

---

[6] Faruk Balıkçı, *Hürriyet*, 4 Şubat 2005.

Eylemin çok daha basit biçimde gerçekleşmesi mümkün iken planlı bir şekilde olması, örgütün gövde gösterisi yapmak amacıyla eylemi planladığını gösterdiğine dikkat çekilen kararda, ilginç bir saptamada da bulunuldu. Hizbullah'ın bu çapta bir eylemi gerçekleştirme yeteneği olmadığı belirtilen gerekçeli kararda şöyle denildi:

> "Hizbullah'ın eylemleri, genellikle eylem kararı alındıktan sonra hedefteki kişinin takibi ve istihbaratının yapılmasından sonra 1 tetikçi, 1 koruma ve 1 gözcü tarafından hedefteki kişinin müsait bir yerde tabanca ile vurularak veya satırla öldürülmesi şeklinde gerçekleşmektedir. Bu suikast incelendiğinde, Hizbullah'ın daha önce bu şekilde herhangi bir eylem yapmadığı, suikastın ise son derece profesyonelce planlandığı, istihbarat sonucu emniyet müdürünün geçeceği yolun ve saatin tespit edildiği, o saatte o bölgedeki elektriklerin kesildiği ve daha sonra 10 koruma polisiyle makam aracıyla giderken eylemin gerçekleştiği görülmektedir. Bu eylemin örgüt tarafından gerçekleştirilmesindeki amaç ülke çapında ses getirmesidir. Zira Gaffar Okkan çarşıda, pazarda korumasız dolaşan ve halkla iç içe, birlik içinde, kişilerle ilgilenen yapıya sahip bir emniyet müdürüydü. Eylemin çok daha basit biçimde gerçekleşmesi mümkün iken bu şekilde olması, örgütün gövde gösterisi yapmak amacıyla eylemi planladığını gösteriyor. Eylem evrakından anlaşıldığı gibi bu suikastın son derece planlı, programlı ve en ince ayrıntısına kadar hesap edilerek profesyonelce gerçekleştirildiği görülmektedir. Bir kişinin gelip silah ve el bombası ile Haydi eyleme gidelim diyerek ve diğer kişileri bu kadar kolay ve basit ikna etmeleri imkansızdır. Çünkü Hizbullahçıların PKK'lılar gibi kırsala çıkarak askeri ve siyasi eğitim görmedikleri de düşünüldüğünde, Veysi Şanlı gibi 18 yaşından küçük biriyle Şener Dönük ve Suat Çetin gibi iddianamede de yer aldığı şekilde başka hiçbir eyleme katılmamış kişilerin ilk defa böyle vahim nitelikteki bir eyleme katıldıklarını ve eylemin sanıkların polis ifadelerinde anlattığı şekilde gerçekleştiğini kabul etmek mümkün değildir. Bu nedenle sanıklar Servet Yoldaş, Suat Çetin, Veysi Şanlı ve Şener Dönük'ün Gaffar Okkan suikastı eyleminden sorumlu tutulmaları mahkememizce mümkün görülmemiştir. Servet Yoldaş, Sabahattin Turan ve Ahmet Gümüş'ün öldürülmesinden sorumlu tutularak cezalandırılmıştır."

Davada Mahkeme, sanıklardan Suat Çetin'e örgütsel faaliyetleri nedeniyle 10, Şener Dönük'ü 6 yıl 3 ay, Veysi Şanlı'yı da 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezasına çarptırdı.

İkinci Dava

Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanan Bedran Salam-

boğa'nın ağırlaştırılmış müebbet hapsi istendi. İddia makamının sanıkla ilgili hazırladığı esas hakkındaki mütalaasında, Gaffar Okkan'a yönelik eyleme geniş yer verildi.

Diyarbakır'da 1 Haziran 2001'de Bağlar Semtinde şüphe üzerine bir araçta yapılan aramada, el bombaları, uzun namlulu tüfekler, tabancalar ve mermilerin ele geçirildiği belirtilen mütalaada şöyle denildi:

> "Ele geçirilen silahlar üzerinde yapılan ekspertiz raporuna göre bu silahların, 24 Ocak 2001'de Diyarbakır Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan ile polis memurları Sabri Kün, Selahattin Baysoy, Mehmet Kamalı, Mehmet Sepetçi ve Atilla Durmuş'un şehit edilmesi, Nuri Bozkurt, Fatih Gökçek, Veli Göztepe, Mustafa Dinçer ve Selim Şişman'ın yaralanması eylemleri ile yine bu silahların polis memuru Adem Bayrakçı'nın şehit edilmesi, Vedat ve Sedat Keser'in öldürülmesi, Aziz Keser, Cennet Yaman ve Ferhat Akçakoca'nın yaralanması eylemlerinde kullanıldığı tespit edilmiştir."

Savcı mütalaada, sanık Bedran Salamboğa'nın 765 sayılı TCK'nın "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Anayasal düzenini silah zoruyla değiştirerek yerine şer-i esaslara dayanan bir din devleti kurmaya çalışmak" suçunu kapsayan 146/1. maddesi uyarınca ağırlaştırılmış müebbet hapsini talep etti.

Üçüncü Dava

Diyarbakır 6 No'lu Ağır Ceza Mahkemesi'nde Okkan'ın da aralarında bulunduğu 13 kişiyi öldürme ve çok sayıda yaralama olayına katıldığı iddiasıyla yargılanan sanık Mehmet Fidancı, müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Ancak bu karar, Yargıtay 9. Ceza Dairesi tarafından bozuldu.

Kararın bozulmasına gerekçe olarak ise şu görüşlere yer verildi:

> "İncelenen dosyada sanığın üzerine atılı her bir öldürme ve yaralama eylemi için belirtilen ilkeler doğrultusunda maddi gerçeğin kuşkuya yer bırakmayacak şekilde ortaya konulması ve eylemlere ne şekilde katıldığının açıklanmasının yapılması gerektiği gözetilmeden, eylemlerin bir bütün halinde sıralanıp sanığın bu eylemlere tetikçi, koruma ya da gözcü olarak katıldığı şeklinde yasal ve yeterli olmayan gerekçeyle hüküm kurulamaz."

Yargıtay'ın bu bozma kararından sonra Mehmet Fidancı, Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden yargılanacak.

Dördüncü Dava

Okkan'ın şehit edilmesi olayında tetikçilik yaptıkları iddiasıyla

yargılanan sanıklar İbrahim Gürceğiz, Mustafa Bozkurt ve Abdulkadir Aktaş ise, Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nce müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Kararda şöyle denildi:

> "Okkan'ın öldürülmesi eyleminde, olay yerinin şehrin merkezinde, Emniyet Müdürlüğü'ne çok yakın bir mesafede olması, Hizbullah örgütünün o tarihe kadar kamu görevlilerine karşı herhangi bir eyleminin olmaması, örgütün eylem taktiklerinden farklı olarak saldırıda çok sayıda uzun namlulu silahın kullanılması, PKK'nın bile bu kapsamda bir eylemi gerçekleştirememiş oluşu, saldırganların kendi aralarında iletişim kurmadıklarının tespit edilmesi, saldırganların kısa sürede kaçıp yoğun operasyonlara rağmen olay tarihinde yakalanamamaları, yakın mesafeden atılan 20 merminin Okkan'ın başına isabet etmesi, 469 boş kovanın 16 ayrı Kalaşnikof'tan atılması, bu silahlardan 15'inin saldırganlara ait olması değerlendirildiğinde, eylemin profesyonel suikast birimlerince uzun hazırlıklar sonucu planlandığı kanaatine varılmıştır. İçinde kuşkular bulunan bu eylemde, suikast kararının alınmasında Gaffar Okkan'ın halkın desteğini alacak nitelikteki icraatları, halkla sıkı diyaloğu, örneğin sokak çocuklarıyla, Diyarbakırspor'la ilgilenmesi ve konumuyla terörün korkutma, yıldırma ve tedhiş amacı göz önünde bulunduğunda, maktulün iyi bir hedef konumunda bulunduğu açıktır. Eylemle amaçlanan hedefe ulaşıldığı görülmüş, ancak, varsa dış bağlantılarıyla genel eylem talimatını verip, eylemi planlayanlara ulaşılamadığı anlaşılmıştır."

Beşinci Dava

Diyarbakır 6. Ağır Ceza Mahkemesi, aralarında terör örgütü Hizbullah'ın sözde üst düzey sorumlusu Mehmet Beşir Varol'un da bulunduğu 3 sanıkla ilgili gerekçeli kararı Eylül 2007'de açıkladı.

Emniyet Müdürü Ali Gaffar Okkan suikastının talimatını vermekle suçlanan terör örgütü Hizbullah'ın şura üyesi "Melle Mizgin" kod adlı Mehmet Beşir Varol ile suikast keşfini yaptığı iddiasıyla yargılanan Nurullah Gülsever ile ilgili gerekçeli kararda İstanbul Beykoz'da bir eve düzenlenen operasyonda ölü olarak ele geçirilen terör örgütü Hizbullah'ın sözde lideri Hüseyin Velioğlu'ndan sonra örgüt liderliğine getirilen ve Emniyet Müdürü Okkan ile 5 polisin şehit edildiği, 7 polisin de yaralandığı eylemin talimatını vermekle suçlanan Mehmet Beşir Varol'un Hizbullah'ın çekirdek kadrosunu oluşturan kişiler arasında yer aldığı belirtildi.

Kararda, Velioğlu'nun 2000 yılında öldürülmesi üzerine büyük darbe alan terör örgütü Hizbullah'ı yeniden canlandırmak için Adana'da öldürülen Sülhaddin Ürük, Mehmet Beşir Varol, Mehmet Sudan

ve Hacı Bayancık'ın bir araya gelerek yeni bir şura oluşturdukları kaydedildi.

Ürük'ün örgütü canlandırmak ve varlığını yeniden göstermek için büyük bir eylem planı yaptığı, eylemi Velioğlu'nun öldürüldüğü 17 Ocak tarihine denk gelecek şekilde planladığı bildirilen kararda, şöyle denildi:

> "Suikast kararı Sülhaddin Ürük tarafından alınmıştır. Eylemin medyatik olması nedeniyle Diyarbakır Emniyet Müdürü Okkan'a yönelik yapılması yönünde karar alındığı, eylemin basında çok yer alacağı sebebiyle Gaffar Okkan'ın hedef seçildiği ve Okkan'ın Hizbullah üzerine çok gitmesi ve İstanbul'da örgüt liderinin öldürüldüğü operasyonda parmağının olması sebebiyle seçildiği, bu nedenle öldürülmesi yönünde şura üyelerine teklifte bulunulmuştur.
>
> Sanık Varol, örgüt lideri Hüseyin Velioğlu hayatta iken örgüt içerisinde üst düzey ve saygın bir konuma ulaştığı için liderlik yaptığına mahkememizce itibar etmek gerektiğinden sanık 18 yıl 9 ay hapis cezasına çarptırılmıştır.''

Kararda, Okkan suikastının keşfini yaptığı iddiasıyla yargılanan diğer sanık Nurullah Gülsever ile ilgili olarak da şu ifadelere yer verildi:

> "Okkan suikastının keşfini yaptığı iddia edilen sanık Gülsever'in, kimliği saklı tutulan tanık tarafından teşhis edildiği iddia edilmiş ise de, sanık aleyhine fotoğraf teşhisinde bulunan tanığın ifadesi üzerine sanık hakkında suikastın keşfini yapmaktan dolayı kamu davası açılmıştır. Tanığın gördüğü şahsın sanık olduğunun net olmadığı gibi, olay sonrası basında ve televizyonlarda yayınlanan ve eyleme karıştığı yolunda şüphelenilen bir kısım şahısların resimlerinin yayınlanması tanığı, yaptırılan fotoğraf teşhisinde yönlendirmiş olduğu yönünde kuvvetli şüphe bulunmaktadır. Tanığın sanıkla ilgili hiçbir bilgi içermeyen teşhis tutanağına mahkememizce itibar edilememiştir. Hukuki konumu Hizbullah terör örgütü üyeliği suçu kapsamında kalması nedeniyle 12 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırılmıştır."

Okkan ve 5 polis memurunun şehit edilmesi olayına karıştığı iddia edilen ve Interpol kanalıyla kırmızı bültenle aranan Kemal Kızar ise 7 Aralık 2007 tarihinde Almanya'da yakalandı. Yetkililer Kızar'ın iadesi işlemlerinin sürdüğünü bildirdi. Okkan suikastına katıldıkları belirtilen Recep Dönük, Ramazan Kınay, Necmettin Şanlı ve M. Yasin Aydın adlı teröristlerin aranmasına devam ediliyor.

Gaffar Okkan'a Mektup

Hava erken kararırdı bu kentte, o gün sanki daha erken çökmüştü karanlık. Zerrin Hanım evde sekiz yaşındaki oğlu Can ile beraberdi. Akşam saatlerinde kapı çalındı. Karşısında iki komşusu duruyordu. Zerrin Hanım, her zamanki gibi güleryüzle karşıladı konuklarını. Ama bir terslik vardı. Komşuları hiç konuşmuyordu. Şaşkın şaşkın baktı yüzlerine. "Kötü bir şey mi oldu? Sizin çok acayip bir haliniz var. Renginiz benziniz uçmuş" dedi. Zerin Hanım yine yanıt alamadı. Bu kez, "Birine bir şey mi oldu? Ne oldu? İnsanı çıldırtmayın, delirtmeyin" diye söylenirken, komşuları ona sakin olmasını, bir olay olduğunu ama olayın içeriğini bilmediklerini söylediler. O sırada Can içerden koşarak yanlarına geldi: "Anne, televizyon babamı söylüyor!"

Zerrin Okkan, olaydan sonra birçok mektup yazdı eşine. Zerrin Okan sorularımızı yanıtlamak yerine, pek çok soruya yanıt olabileceğine inandığı bu mektuplardan birini iletti bize.

Canımın içi, canım benim,

Sensizliğimin dördüncü yılı bitmek üzere. O tarih, o kahrolası gün yaklaşıyor. Ben yine devre dışı olmaya başladım. Her yerde varım. Ama yokum. Kurulmuş bir makine gibi üstüme düşeni yapmaya çalışıyorum. Bu arada yazmaya çabalıyorum. Seni anlatmak en büyük gayretim. "Yazmak, yazmak, yazmak..." diyor hocamız. Çok zor iş biliyor musun? Uğraşıyorum, didiniyorum, elimden geleni yapmaya çalışıyorum. Biraz seni, biraz kendimi. Duygularımı yazdım şimdiye dek. Kimselerle paylaşamadığım duygularımı paylaşıyorum yeni tanıştıklarımla. Rahatlıyor muyum? Daha çok çıkmaza mı giriyorum? Galiba paylaşmak bana iyi geliyor.

Düşünüyorum. Seni düşünüyorum. Toplumu, insanları düşünüyorum. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" diyen suskun insanları düşünüyorum.

Susmak, susmak, hep susmak. Birçok insan yaşamı boyunca hep bu görevi üstlendi. Kendi kabuğunda sessiz sakin yaşamayı marifet saydı. Zannetme ki bir şeyler değişti. Halen bu böyle sürüp gidiyor. Ne vardı memleket sorunlarını bu kadar irdelemeye. Üstüne gitmeye. Sen de birçok meslektaşın gibi dur denilen yerde durmasını bilseydin. Salla başını, al maaşını çalışsaydın. Yüreksiz olsaydın. Sorumluluk sahibi olmasaydın. Medeni cesaretin olmasaydı. Direnmeseydin, bir çok şeye. Nabza göre şerbet verseydin. Sen mi kurtaracaktın bu memleketi?

Gaffar Okkan'ın kızı Sezin, oğlu Can ve eşi Zerrin Okkan, 2007.

Özür dilerim sevgilim beni tanımıyorsun değil mi? Bu benim karım değil diyorsun. kusura bakma. Sensizliğin özlemi söyletiyor bunları bana. Biliyorum şu an yaşıyor olsaydın, nasıl kızardın bana kim bilir? "Benim gibi bir adamın eşine bu düşünceler yakışmaz," dediğini duyar gibiyim. Lakin bana da hak ver. Özlemin bir çığ gibi büyüyor her gün. Zaman her şeyin ilacı diyorlardı, nasıl da yanılıyorlar. Geçen zamanla birlikte özlem büyüyor, büyüyor... Sensizlik gün geçtikçe yüreğime taş gibi oturuyor. Gün be gün ağırlaşıyor. Bu ağırlığın altında eziliyorum.

Biliyor musun? Senin yokluğunu ne anam, ne kardeşlerim, ne oğlum, ne kızım, hiç kimse dolduramıyor. Yanlış anlama. Herkesin yeri ayrı. Onlar benim canım ciğerim. Hepsinden önemlisi yaşam kaynağım. Beni hayata bağlayan varlıklar.

Ümitsizce seni özlüyorum. Sana ihtiyacım var. Aç insanın ekmeğe, toprağa, suya ihtiyacı gibi. Seninle konuşmayı, sohbet etmeyi özledim. Hâlâ sabaha karşı uyanıyorum biliyor musun? "Hadi kalk hoca, biraz sohbet edelim" diyecekmişsin gibi geliyor.

Yanımdaymışsın gibi sohbet edelim istersen. Önce sana Can'ı anlatayım. Can olanca hızıyla büyüyor. Altıncı sınıfta. Ergenlik çağına girdi. Boyu benim boyumu geçti. Senin boyunu da geçecek gibi gözüküyor. Elleri, ayakları kocaman. Daha şimdiden kırk bir numara ayakkabı giyiyor. Senin gibi, insanları çok seviyor. Senin kokunu, sıcacık, sımsıcak ona sarılıp öpüşünü hatırlıyor. Ketum bir çocuk, senin yok-

luğunu fazla dile getirmiyor. Bir de arabada müzik dinlemeni, müzikle birlikte tempo tutuşunu anlatıyor. Geçen yıl, "anne, babamın mezarına bir kaset koyalım, babam dinlesin" demişti.

Sezin master programını tamamladı. İki yıldır, iyi bir hukuk bürosunda avukatlık yapıyor. Sevgiyle, saygıyla büyümüş olduğu belli. Hatırnaz, kişiliği oturmuş. Duyarlı, sevgi dolu, insanları incitmekten korkan, insanlara değer veren bir yapıya sahip. Sezin nişanlandı biliyor musun? Hani tanışmayı bir türlü kabul etmediğin arkadaşı vardı ya, onunla. Mutlu. Çok mutlu. İşi iyi, eşi iyi. Mutlu olduğunda veya bir şeye üzüldüğünde sana çok ihtiyaç duyuyor. "Babam olsaydı, babam görseydi" diyor. Oralardan senin bizi kolladığını, sıkıntılı anlarımızda Hızır gibi yetiştiğini düşünüyor hep.

Bana gelince... çocuklarımıza senin yokluğunu hissettirmemeye çalışıyorum. Babasına sarılan bir çocuk gördüğümde içim titriyor. Can'ın kin, intikam, nefret duygularından uzak büyüyebilmesi için uğraşıyorum. Biraz daha büyünce senin olayını irdeleyeceğinden, soracağı sorulardan korkuyorum. Senin yokluğun canımı çok acıtıyor. Çocuklarımı babasız bırakmalarını, yapılan canice suikastı kesinlikle kabul edemiyorum. Hepsine lanet ediyorum. Medyada; "Gaffar Okkan suikastının tetikçisi yakalandı", "Gaffar Okkan Suikastının tetikçisi serbest bırakıldı" gibi haberler çıkıyor. Bu haberler beni çileden çıkarıyor. Bunları kim koşullandırdı? Kimler bu emri verdi? Bunların başı nerde? Kimler? Kimler? Cevabını bulamadığım birçok soru beynime üşüşüyor.

Sen ve senin gibiler. Gazeteciler, polisler, öğretmenler ve daha niceleri... Vatanı için çalışıp şehit edilenler. Sizden sonra da hiçbir şey değişmedi. PKK, Hizbullah, mafya, rüşvet, yolsuzluk, kaçakçılık, ahlaksızlık, gasp, cinayet, her şey mevcut. Haksızlıklar karşısında toplum olarak sustuğumuz sürece bu memlekette ne şehitler biter, ne de kötülükler biter sevgilim.

Daha fazla yazamayacağım. Hazan yaprağı gibi titriyorum şu anda. Sezin, Can ve ben; senin gibi onurlu ve şerefli yaşıyoruz. Senin çocuğun, senin eşin olmanın gururunu taşıyoruz. Bir kahraman eşi, çocukları olmak herkese nasip olmaz.

Kahramanım, senden bir şey dileyebilir miyim? Rüyalarıma daha sık sık girip özlemimi hafifletebilir misin? Lütfen... Lütfen...

Zerrin Okkan
19 Aralık 2004

Düpedüz casus[7]

Mustafa Yıldırım

Gaffar Okkan'ın eşinin "Atatürk, diye diye gittin!" çığlığını ve gözyaşına boğulan Diyarbakırlı yurttaşlarımızı unutmak zor.

Gaffar Okkan, olaylara makamının ağırlığıyla değil de, insan sevgisiyle yaklaşan ve ulusunun birliğini dirliğini gözetmekten, iyilikten başka bir şey düşünmeyen bir görevlinin neler başarabileceğini gösterdi. Ulusunun güvenliğini gözettiği sürece, adalete ve kardeşliğe hizmet etmişliğinin yankılarıydı ardından yükselen çığlıklar.

Güvenlik görevinin içten insan sevgisi, bitmek tükenmek bilmeyen bir güçle çalışmak gerektirdiğini de gösteriyordu.

Gaffar Okkan gibi erdemle donanmış devlet görevlilerinin, ulusal birliği, toprak bütünlüğünü güvence altına almayı birinci ve en mutluluk verici iş olarak gördüklerinde; çalışma saatlerine, paraya, şöhrete aldırmadan kendilerini tüketircesine çalıştıklarını gördük hep.

M. Kemal Atatürk, daha elli yedisinde dünyadan ayrıldı. Onun 'sefahat' sonucu sağlığını yitirdiğini İngiliz istihbaratçısı ağzıyla yayanları unutarak düşünüyorum: O, 57 yılda kaç saat çalıştı? Yıllarca, cepheden cepheye koşup, kuru topraklarda, karlar üstünde, izbelerde kaç gün uyuyabilmişti? Üşenmeyip, Büyük Taarruz'dan önceki üç ayı ya da Türkçe'yi yeniden ana dil yaptığı günleri incelerseniz; onca işi yirmi dört saate nasıl sığdırdığına şaşar kalırsınız.

Birçok devlet adamı gibi, orası senin burası benim, gezip tozsaydı, ticari ikili görüşmelerle, düğün dernekle yetinseydi, vatanın topraklarına el konulurken, saatine bakıp, "Mesai bitti" diyerek uzansaydı; Türkler soykırımla suçlanırken, Avrupa yönetimlerinin önünde eğilseydi, 57 değil, en az 100 yıl yaşamaz mıydı? Onca yorucu işlere dayanabilen bir bedeni olduğuna göre, belki de 157 yıl yaşardı.

Gaffar Okkan'ı anımsadıkça, ulus için biteviye çalışma isteği geliyor aklıma ve "Güneydoğu'da, beş-altı Gaffar Okkan olsaydı" diyor ve soruyorum: Irak'ın kuzeyinde, Barzani'nin de, Talabani'nin de, aşireti kalır mıydı? Kuzey Irak'takiler yurdumuza akın etmezler miydi? O zaman, Batılıların yüz yıldır sürdürdükleri Güneydoğulu yurttaşlarımızı kışkırtma çabaları boşa gitmez miydi? Petrolün üzerine

[7] Mustafa Yıldırım, *Savaşmadan Yenilmek*, Ulus Dağı Yayınları, Ankara, 2007.

oturmak için, türlü dalavere çevirip, sözde maşa "Kürt-Şii" devletleri kurma planları daha baştan yırtılmaz mıydı?

Emir alacak adamları kalmayınca, aşiret reisleri, yabancının kollamasında eroincilik, silah kaçakçılığı, din-mezhep kışkırtıcılığı yapıp, Türkiye'ye düşman, silahlı çeteleri barındırabilirler miydi? Devletimiz daha güçlü ve bölgesinde bir barış merkezi, adalet sağlayıcı bir bağımsızlık timsali olmaz mıydı?

"Elbette olurdu!" diyorsanız, Gaffar Okkan'ın neden öldürüldüğünü de biliyorsunuz demektir. Anımsayın bir, ölümünden kısa süre önce söylediğini: "*Bunlar dinci falan değil, düpedüz yabancıların casusu.*"

Okkan'ın eşi, bu yıl, 24 Ocak'ta kabrine bir mektup bırakmış ve "seni unuttular" diyerek yakınmış. Gaffar Okkan'ı unutmak ya da unutturmak bazı kişilerin işine gelebilir. Ne ki, onu örnek alan arkadaşları, şöhret budalası olmayan, yurdunu ve insanını seven nice kişi ve koskoca bir ulus var, O'nu hep anımsayacaklar.

Elin yabancısından temiz toplum dersleri almayı gururuna yedirenleri, Batı'da yolsuzluğun bini bir parayken, kendi görevlilerini karalayanları, "Biz adam olmayız" deyip kendisini aşağılayanları gördükçe içi yanan, meşruluktan ayrılmamayı namus görevi bilen, nice Gaffar Okkan adayı var.

Uğur Mumcu da 24 Ocak'ta öldürülmüştü.

Gaffar Okkan da 24 Ocak'ta öldürüldü.

Rastlantı mı?

Dr. Necip Hablemitoğlu

~

28 Kasım 1954 - 18 Aralık 2002

Dr. Necip Hablemitoğlu

28 Kasım 1954 - 18 Aralık 2002

1954 yılında Ankara'da doğan **Necip Hablemitoğlu**, 1977 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu'ndan mezun oldu. 1977-1978 yıllarında "Dilde Fikirde İşde Birlik" adlı aylık bir dergi çıkardı. Uzun yıllar çeşitli kuruluşlarda basın müşaviri olarak çalıştıktan sonra Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde master ve doktora yaptı.

Türkiye dışındaki Türk topluluklarının yakın tarihi ile ilgili olarak çalışmalar yapan Hablemitoğlu, Orta Avrupa ve Balkanlar'da Türk eserleri, Türk azınlıkları ve şehitliklerimiz konusunda alan çalışmaları yürüttü. Bu çalışmalar çeşitli gazetelerde yazı dizisi olarak yayımlandı. 1995-1996 yılları arasında Birleşmiş Milletler Örgütü'nün bir projesinde (UNDP) görev alarak Moldova'da Gagauz Türkleri'nin Latin alfabesine geçişi ile ilgili olarak danışmanlık hizmeti verdi. Buradaki görevi sırasında, Cumhuriyet döneminin başında bölgede Atatürk tarafından görevlendirilen öğretmenlerin bulunduğunu belirleyerek, bu öğretmenlerin bugün yaşayan öğrencilerinin anılarını derledi ve bir kısmını "Kemal'in Öğretmenleri" başlığı ile yayımladı.

İlk kitabı, II. Dünya Savaşı sırasında Sovyet Rusya tarafından Kırım Türkleri'nin kendi topraklarından zorunlu göç ettirilişini anlatan ve 1974 yılında yayınlanan "Yüzbinlerin Sürgünü"nden sonra "Çarlık Rusyası'nda Türk Kongreleri (1905-1917)", "Şefika Gaspıralı ve Rusya'da Türk Kadın Hareketi (1893-1920), "Alman Vakıfları ve Bergama Dosyası" ve "Kırım'da Türk Soykırımı" adlı çalışmalarını yayınladı.

Hablemitoğlu, çalışma alanına ilişkin Türkiye'de ve yabancı ülkelerde sempozyum, panel gibi toplantılarda sayısız konferanslar verdi, çeşitli televizyon ve radyo programlarına katıldı. Siyasal İslam ve İslamcı terör örgütlerinin Türkiye'deki yapılanmalarına ilişkin araştırmalarıyla tanınan Hablemitoğlu, Alman Vakıfları ile Avrupa Birliği Uyum Yasaları içinde yer alan vakıflar yasası konularında çeşitli araştırmaları da bulunuyordu. Çalışma alanına ilişkin çok sayıda kitap ve

Cumhuriyet Kitapları
KURTULUŞ KURULUŞ
Bülent Tanör

Cumhuriyet

Cumhuriyet Kitapları
ATATÜRK'ÇÜLÜĞÜN KÖKENİ ETKİSİ VE GÜNCELLİĞİ
Mete Şahinler

İDARE

79. YIL SAYI: 28197 / 500.000 TL (KDV içinde)
KURUCUSU: YUNUS NADİ (1924-1945) BAŞYAZARI: NADİR NADİ (1945-1991)
19 ARALIK 2002 PERŞEMBE

İslamcı terör ve Fethullahçı yapılanmalara ilişkin çalışmalarıyla tanınan Doç. Hablemitoğlu öldürüldü

Başkentte kanlı pusu

Şeriatçıların hedefiydi Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu, başkentin en iyi korunan bölgesi olan Çankaya'daki evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi. Şeriatçıların hedefi olan ve sık sık tehdit telefonları aldığı belirtilen Hablemitoğlu'nun kafasına 1 kurşun isabet ettiği saptandı. Saldırgan ya da saldırganlar kaçarken olaya DGM savcısı Cengiz Köksal el koydu. Saldırının profesyonelce yapıldığını kaydeden Emniyet yetkilileri "siyasi cinayet" olasılığı üzerinde duruyor.

Gülen Davası'nın müdahili Tarikat, cemaatler ve İslamcı terör örgütlerinin Türkiye'deki yapılanmalarına ilişkin çalışmalarıyla tanınan Hablemitoğlu, Fethullah Gülen Davası'na müdahil olarak katılıyordu. Son olarak Emniyet'teki Fethullahçı yapılanmayı anlatan bir çalışmayı yayına hazırladığı, ancak hiçbir yayınevinin kitabı basmaya yanaşmadığı öğrenildi. Hablemitoğlu'nun, Türkiye'de faaliyet gösteren Alman vakıflarına ilişkin çalışması da savcı Nuh Mete Yüksel tarafından açılan davaya dayanak oluşturmuştu. ■ 7. Sayfada

DAHA KAÇ AYDIN İNFAZ EDİLECEK

ALMAN VAKIFLARINI CASUSLUKLA SUÇLAMIŞTI
■ 7. Sayfada

'Bir kimse aynı seçim için birden fazla seçim çevresinde aday olamaz' maddesi Erdoğan'ı bağlıyor

Siirt yolu kapalı

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Kadrolaşma belgelendi

Bakanlığındaki 1041 kişiyi görevden alma operasyonunu, "Vekilleri asli görevlerine döndürdüm" diye savunan ve boşalan yerlere valilikler kanalıyla atama yapılacağını belirten Milli Eğitim Bakanı Erkan Mumcu, son icraatıyla kendisini yalanladı. Mumcu, 3 Kasım'da AKP'den milletvekili aday adayı olan Ankara'nın Evren İlçe Milli Eğitim Müdürü Hayırlıoğlu'nu vekâleten İstanbul-Fatih İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne getirdi. ■ 5. Sayfada

'ISRARCI OLMAYIN'

Barolardan türban uyarısı

● Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve baro başkanları, AKP'yi "türban"da ısrar etmemesi konusunda uyardı. Türbanın yeniden Türkiye'nin sorunu olmaması gerektiğine dikkat çeken TBB ve baro başkanları, "Cumhuriyetin temel niteliği olan laiklik ilkesinden ödün verilemez" açıklamasını yaptı. Baro başkanlarının ortak açıklamasında, türban meselesinin bir kesim tarafından Türkiye'de devamlı olarak sıcak tutulmaya çalışıldığı belirtildi. ■ 5. Sayfada

3 Kasım'ın devamı Milletvekili Seçimi Yasası'nın 16. maddesi, "Bir kimse aynı zamanda değişik partiden veya aynı partiden aynı seçim için birden fazla seçim çevresinde aday olamaz, aday gösterilemez ve seçilemez" hükmünü içeriyor. Erdoğan 3 Kasım seçiminde İstanbul'dan aday olmuş ancak adaylığı YSK tarafından reddedilmişti. YSK de Siirt seçimini 3 Kasım'ın devamı olarak kabul ediyor. AKP Genel Başkanı Erdoğan ise Siirt seçiminde aday olup olmayacağına ilişkin sorulara kaçamak yanıtlar veriyor.

Çankaya'yı bekliyor AKP lideri Erdoğan, adaylığı konusunda, "Neticeleri tam görmeden, yetkili kurullarımızla bir karar vermeden Ali kıran baş kesen mantığıyla hareket olmaz. Önce Çankaya'dan bir haber gelsin bakalım. Cumhurbaşkanı onaylarsa o zaman martın başında oluyor. Yetkili kurullarımızın Siirt'le ilgili çalışmaları devam ediyor. Milletvekili olan arkadaşlarımızın hepsi hazır" değerlendirmesini yapıyor.

MUSTAFA ÇAKIR'ın haberi ■ 4. Sayfada

Zekeriya Temizel

Cumhuriyet'te

Eski Maliye Bakanı ve BDDK Başkanı Zekeriya Temizel de Cumhuriyet ailesine katıldı. İlk yazısı yarın.

TEMİZEL'İN ÖZGEÇMİŞİ
■ 8. Sayfada

Kıbrıs Zirvesi'nden müzakerelere devam kararı

Denktaş'a telkin: Masadan kalkma

AB'nin Kıbrıs kararı kabul edilemez Çankaya Köşkü'nde yapılan zirveden, Kıbrıs'ta çözüm için BM ile müzakerelerin sürdürülmesi kararı alındı. BM'nin iyi niyet misyonunun çözüm çabalarına katkıda bulunduğunu belirten Türkiye, KKTC Cumhurbaşkanı Denktaş'ın ortaya koyduğu "görüşmelere devam kararlılığını" desteklediğini açıkladı. Dışişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada ise AB'nin Kıbrıs Rumlarını birliğe almasının kabul edilemez olduğu vurgulandı. ■ 9. Sayfada

KASULİDES'TEN TEŞEKKÜR

Yakış Rumların kahramanı oldu

● Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış'ın, Kıbrıs sorununun 28 Şubat'a kadar çözülememesi durumunda Türk askerinin işgalci konumuna düşebileceği yönündeki açıklaması, Güney Kıbrıs'ta büyük bir memnuniyet yarattı. Rum Dışişleri Bakanı Kasulides, Yakış'a teşekkür ederek "Elimize yeni bir kanıt verdi" dedi. ■ 9. Sayfada

Irak hazırlıkları Dış politika zirvesinde Türkiye'nin olası Irak operasyonu için hazırlıklarını hızlandırması kararlaştırıldı. Irak yönetimine uyarıda bulunulurken ABD'ye "Irak'ın silahsızlandırılması barışçıl yollardan sağlanamazsa ancak 'uluslararası yasallık ve uyuşma' olursa askeri operasyona destek veririz" mesajı verildi. ■ 11. Sayfada

A.B.D. KARTALI - SUYUMU BULANDIRIYORSUN..

Kademeli artış

Memura düşük zam

● AKP hükümeti üst gruptaki memurlara düşük, alt gruptakilere ise en fazla yüzde 10 zam verilmesini kararlaştırdı. "İki başlı" AKP hükümeti, Bakanlar Kurulu'nda oranı belirleme konusunda son kararı, "fiili başbakan" gibi davranan Erdoğan'a bırakmıştı. ■ 8. Sayfada

Hükümet hesap verdi

● Erdoğan, Bakanlar Kurulu toplantısının ardından kabine üyelerini kendi başkanlığında yeniden topladı. Erdoğan'ın bazı bakanların eylem ve söylemlerinden rahatsız olduğu belirtilirken bu durumu da Başbakan Gül'ün "yetersizliğine" bağladığı AKP'de konuşulmaya başlandı. ■ 8. Sayfada

TOKTAMIŞ ATEŞ'İN KÖŞE YAZISI
■ 12. Sayfada

HAYAT STANDARDI VERGİSİNDE GERİ ADIM SİNYALİ
■ 13. Sayfada

G. SARAY VE BEŞİKTAŞ DEVAM DEDİ
■ Spor'da

GÜNCEL

CÜNEYT ARCAYÜREK

Amaç Bir mi, Yoksa?

CHP lideri Deniz Baykal, Meclis'teki uyarıcı, ders veren ve sonuçlar çıkaran konuşmasında; 28 Şubat'a kadar Kıbrıs sorununa çözüm bulunamazsa TSK'nin *"işgalci duruma"* düşeceğini söyleyen yıllanmış diplomat ama pot kırma ustası Dışişleri Bakanı Yaşar Yakış'a -elbette asıl hedef hükümete- sordu:
"Amacınız nedir?"
İktidarın *"amacı"* dün devlet politikasını irdeleyen
■ Arkası Sa. 8, Sü. 1'de

O yürürken dünya biraz aksıyor...

Metin Üstündağ

Karikatürleri, şiirleri, düz yazıları, çıkardığı dergiler ve yaşam içerisindeki duruşuyla farklı, ama bir o kadar da bizden bir kişi Metin Üstündağ. Bu yüzden yazıp çizdiklerinde hem kendine hem de başkalarına ayna tutuyor.

Bugün **Cumhuriyet**'le birlikte...

GÜNDEM

MUSTAFA BALBAY

AKP Hükümetinin Birinci Ayı: Tek Partili Çok Seslilik!

AKP hükümetinin 57. hükümetten görevi devralışının birinci ayındayız. Birinci ayda, *"bir ilk"* diyebileceğimiz uygulama görünmüyor ama, Bakanlar Kurulu üyelerinin döktürdüğü inciler, renkli bir dönem vaat ediyor!
Hükümetlere genellikle 100 günlük kredi verilir.
■ Arkası Sa. 8, Sü. 8'de

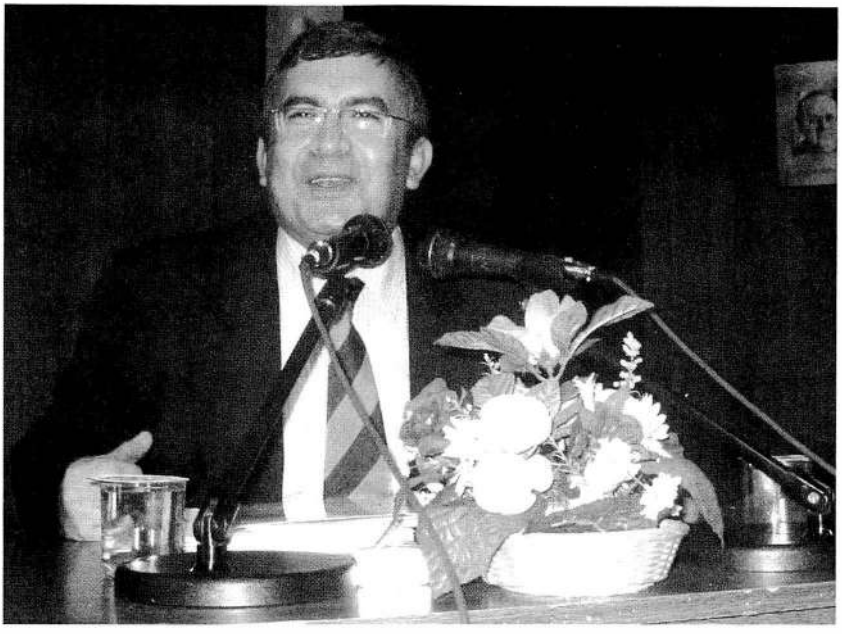

Necip Hablemitoğlu olaydan 4 gün önce, Eskişehir ADD Gençlik Kolları'nın düzenlediği bir etkinlikte konuşurken.

makalesi bulunan Hablemitoğlu, Ankara Üniversitesi'nde Doktor Öğretim Görevlisi olarak Atatürk İlkeleri ve Devrim Tarihi dersini veriyordu. Kendisi gibi öğretim üyesi olan Şengül Hablemitoğlu ile evli, Kanije ve Uyvar adında iki kız çocuk babasıydı.

Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Hablemitoğlu, 18 Aralık 2002 günü, akşam evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi.

Üniversiteden çıktıktan sonra evinin yakınındaki alışveriş merkezine uğrayıp, saat 20.30 sıralarında Çankaya Portakal Çiçeği Sokak, 40 numaradaki evinin önüne gelen Hablemitoğlu, park yerinde kendisine ait 06 TF 647 plakalı araçtan indiği sırada silahlı saldırıya uğradı. 9 milimetrelik silahla başına iki el ateş edilen Hablemitoğlu olay yerinde yaşamını yitirdi.

Saldırgan ya da saldırganlar karanlıktan yararlanarak kaçarken, silah sesini duyan Hablemitoğlu'nun komşuları 155 Polis İmdat servisine olayı bildirdiler. Olay yerine ilk olarak yaklaşık 1 kilometre uzaklıkta bulunan Kavaklıdere Karakolu'nun Amiri Abdurrahman Harpçı, daha sonra da Ankara Emniyet Müdürü Ercüment Yılmaz, Emniyet Müdür Yardımcısı Ali Septin ve Asayiş Şube Müdürü İsmail Sökelen geldi. Uzmanların suikast bölgesinde yaptığı araştırmalar sonucu 9 mm. çapında iki adet boş kovan bulundu.

Daha sonra Emniyet Genel Müdürü Kemal Önal da olay bölgesine

geldi. Bu arada çevrede bulunan görgü tanıkları olay sırasında Hablemitoğlu'nun evinin bulunduğu Portakal Çiçeği Sokak'tan geçen bir aracı şüpheli olarak bildirdiler. Aracın plakası Emniyet Haber Merkezi tarafından hemen tüm ekiplere anons edildi. Soruşturmayı yürüten Ankara Cumhuriyet Savcılarından Sedat Sayın, tutanaklarının tamamlanmasının ardından Hablemitoğlu'nun cenazesini Adli Tıp Kurumu'na gönderdi. Daha sonra olay yerine Ankara DGM Başsavcısı Cevdet Volkan ile DGM savcılarından Cengiz Köksal geldi. Köksal soruşturmayı Sedat Sayın'dan devraldı.

Yüksel: Kendini feda etti

Bu arada olayı duyan Ankara Cumhuriyet Savcılarından Nuh Mete Yüksel de Hablemitoğlu'nun evinin önüne geldi. Çok üzgün olduğu gözlenen Yüksel, gözyaşlarını tutamazken gazetecilere, "Olayla ilgili soruşturma başlatıldı. Çok büyük bir vatanseverdi, bu da öldürüldü. Kendini feda etti" dedi.

AKP'nin MYK toplantısında bulunan İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, Hablemitoğlu'nun öldürüldüğünü öğrenince toplantıdan ayrılarak bakanlığa geçti. Daha sonra olay yerine giden Aksu, Emniyet görevlilerinden bilgi aldı. Aksu daha sonra Hablemitoğlu'nun eşine taziye ziyaretinde bulundu. Aksu çıkışta yaptığı açıklamada saldırıyı kınadığını belirterek "Arkadaşlarımız olayın aydınlanması için bütün güçleriyle değerli savcımızın nezaretinde çalışmaktalar. Her türlü ihtimalin üzerinde duruyorlar. Umuyorum en kısa sürede adalete teslim edilecekler. Birtakım şüpheli kişileri görenler var. Ama bir kişi mi iki kişi mi olduğu konusunda bir şey yok" dedi. Aksu, Hablemitoğlu'nun bir koruma istemi olup olmadığına ilişkin sorular üzerine, "Bizden olmamıştı" diye konuştu.

Yine maç saati

Necip Hablemitoğlu suikastı, saat 20.32'de Galatasaray-Ankaragücü maçı sırasında işlendi. Ahmet Taner Kışlalı'yı öldürdüğü gerekçesiyle mahkum olan Kudüs Savaşçıları örgütü üyesi Ferhan Özmen ve arkadaşları da, Kışlalı'nın otomobiline bomba koydukları saatte Galatasaray-Liverpol maçı oynandığını söylemişti.

Sürpriz tanık

Hablemitoğlu'nun eşi Şengül Hanım komşuların dairesinde müşahede altında tutulurken, ziyaretçileri başta baba Adem Hablemitoğlu olmak üzere diğer yakınları kabul etti. Olayın şokundan kurtulamayan aile, cinayetin çözülmesi ve katillerin yakalanması konusundaki kuş-

kularını açıkça dile getirdi.

Hablemitoğlu'nun eşi Şengül Hablemitoğlu, cinayet günü sabah saatlerinde "Fiat Brava" marka bir aracın içinde ilahi müzik dinleyen bazı kişiler gördüğünü söyledi.

Aynı gün öğle saatlerinde aynı apartmanda oturan komşu bir kadın, arabasıyla dönüş için manevra yaparken yolun karşısında bekleyen ve içinde iki kişinin bulunduğu bir araca çarptı. Bu hafif çarpma sonrasında arabadan inen eli telsizli bir kişi, kadınla tartıştı. Kadın da itiraz edince hakaretler yağdırdı. Bunun üzerine kadın arabasına binerek uzaklaştı. Akşam saatlerinde cinayetin duyulmasının ardından bu komşu kadın, Şengül Hablemitoğlu'na giderek, öğle saatlerinde yaşadığı bu olayı anlattı. Komşu kadın, öğleyin kendisine hakaret eden eli telsizli kişiyi akşam cinayet sonrasında da evin önünde gördüğünü, bu kez bir bere takmış olduğunu söyledi. Şengül Hablemitoğlu'nun sabah radyo dinlerken gördüğü kişinin eşgali ile komşu kadının tarif ettiği kişi birbirine benziyordu.

Büyük tepki

Dr. Hablemitoğlu'na yönelik saldırı, tüm yurtta büyük tepki yarattı. Olay, sevenleri, meslektaşları, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, yargı ve emniyet yetkililerince kınandı.

Evinin önüne gelerek, öldürüldüğü noktaya karanfiller bırakan CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, "Ülkemizin etrafında büyük tuzaklar var. Bu tuzaklardan geçebilmek için olağanüstü bir duyarlılığa ve dikkate ihtiyaç var. Bunun arkasında kimlerin olduğu güvenilir biçimde ortaya konulmalıdır. Türkiye, bir korku, telaş ve karanlıkta birbirini suçlayan insanların ülkesi haline dönüştürülmemelidir" diye konuştu. Hablemitoğlu'nun öğrencileri ise tepkilerini yaptıkları gösterilerle dile getirdiler.

Cumhurbaşkanı Sezer, TÜBİTAK'ta katıldığı törenin ardından gazetecilerin Hablemitoğlu suikastını anımsatmaları üzerine, "Hablemitoğlu'nun düşüncesi, kimliği belli. Tabii ben de ona karşı yapılan saldırıyı şiddetle kınıyorum, lanetliyorum. Umuyorum ki, saldırganlar kısa sürede yakalanarak adalete teslim edilecektir. Bunun kötü günlerin başlangıcı olmamasını diliyorum. Bu bir terör eylemi, belli. Bu siyasi suç diye düşünüyorum" dedi.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök de Hablemitoğlu'nun eşi Şengül Hablemitoğlu ve Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nusret Aras'a birer başsağlığı mesajı gönderdi.

Başbakan Gül de Şengül Hablemitoğlu'nu arayarak başsağlığı diledi. Gül, cinayetin aydınlatılması için tüm otoritenin kullanılacağını ve konuyla yakından ilgilendiğini söyledi.

Adalet Bakanı Cemil Çiçek ise "Terörün acısını çekmiş bir millet olarak, terör kim adına ne adına yapılırsa yapılsın bunu asla tasvip etmemiz, 'amalı', 'fakatlı' cümleler kurarak bu olayları karşılamamız mümkün değildir" diye konuştu.

SHP Genel Sekreteri Fikri Sağlar ise, Hablemitoğlu'nun Fethullah Gülen tarikatı ve laiklik karşıtı oluşumların ortaya çıkarılmasında önemli katkıları olduğunu, öldürülmesine basit, gerici bir saldırı olarak değil, derin ilişkilerin oluşturduğu bir eylem olarak baktıklarını kaydetti.

AKP'de gece tekmili

İktidarın acemiliği vergide kriz yarattı

SABAH

Her gün 3 gazete

yarısı bizden

Tanıdık suikast

Alman Vakıflar ve Gülen davasının ünlü ismi Doçent Necip Hablemitoğlu dün gece başına sıkılan iki kurşunla öldürüldü

Milliyetçi ve laik fikirlerin sözcüsü

Kıbrıs'ta iki tavır

Bush, Saddam'ı illa ki vuracak!

rating canavarı

İran ve AB

Tarihi sistemle karşı çıktı

Cinayet CHP ve AKP milletvekillerinin konuşmaları üzerine Meclis genel kurulunda gündeme geldi. İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, Hablemitoğlu'nu hedef alan kurşunların 3 Kasım'dan sonra sağlanan istikrara sıkıldığını belirterek "Yolumuzda tuzaklar var" dedi.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Başkanı (ÇYDD) Türkan Saylan, bu cinayetin de faili meçhullere girmemesi için yetkilileri göreve çağırdı. Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) Başkanı Tahir Hatipoğlu, öğretim üyelerinin bu saldırıyı kendilerine yöneltilmiş saydıklarını vurgulayarak, "Sık sık tehdit ediliyordu. Biz de ona dikkatli olmasını söylerdik" diye konuştu.

"Yılgınlığa kapılmamak lazım"

Hablemitoğlu'nun ailesini ziyaret eden Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Sabih Kanadoğlu, siyasi cinayetlerin yeniden başlamasından endişe duyduğunu belirterek "Buna karşı milletçe gerekli önlemleri almamız lazım. Evvela yılgınlığa kapılmamamız lazım. Türkiye, fedakâr bir evladını kaybetti, ancak hedeflenen Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı laik, demokratik Cumhuriyet, sonsuza kadar yaşatılacaktır" dedi. Bir gazetecinin "Saldırının faileri yakalanabilecek mi?" sorusu üzerine "Ümit ederim" karşılığını veren Kanadoğlu, "Dışarıdan yönlendirme olabilir diyorlar" sözleri üzerine de "Olabilir" dedi.

ADD Genel Başkanı Halil İbrahim Şahin, yaptığı açıklamada şu değerlendirmelerde bulundu:

KÖŞK'TEN VETO
TAYYİP'TEN REST
Hürriyet LOOK
Yeni yaşam rehberiniz
Hürriyet
KimÖnde?
Gözüne bakarak bitişik atış
KATİL PROFESYONEL BİRİ Mİ
Çok tehdit var ama kadere inanıyorum
Sürpriz tanık apartmanı kapıyor
CUM
İşte örnek taraftar
tukaş

"Saldırı devletimize, Atatürkçü düşün sistemine, laik ve demokratik Cumhuriyetimize yapılan bir saldırıdır. İç ve dış hıyanet odaklarının tetikçileri tarafından kurşunlanarak öldürülmüştür. Bu durum, Atatürk Cumhuriyeti'ne karşı atılan tohumların boy veren kara ürünleridir. Devlet kesin olarak Atatürkçü çizgide refleksini göstermelidir. Bu refleks gerek cenaze töreninde gerekse suçluların yakalanmasında ulusa güven vermelidir. Bu hunharca cinayetler son bulmalıdır."

DYP Genel Başkanı Mehmet Ağar, Hablemitoğlu'na yönelik silahlı saldırıyı "Terörün mazereti olmaz, Türkiye'nin gündemi diyalogdur, samimiyettir, bütünleşme ve çözümdür. Burada herkese görevler düşmektedir" dedi.

Benzer senaryo

Uğradığı bombalı saldırı sonucu hayatını kaybeden gazeteci-yazar Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın eşi Nilüfer Kışlalı, Hablemitoğlu cinayetiyle ilgili olarak "Aynı filmin değişik senaryosunu izliyor gibiyim" dedi. Hablemitoğlu'nun evine gelerek, ailesine başsağlığı ziyaretinde bulunan Nilüfer Kışlalı, Hablemitoğlu ile ailece tanışmadıklarını, Hablemitoğlu'nun eşi Şengül Hablemitoğlu ile aynı kaderi paylaşınca bir yardımı olabilirse diye gelmek istediğini söyledi. Hablemitoğlu'nun ailesini kendisine çok yakın hissettiğini söyleyen Kışlalı, "Anlayabiliyorum çünkü. Bir tabir vardır; damdan düşenin halini, damdan düşen anlarmış" diye konuştu. Bir soru üzerine, faillerin yakalanacağına inandığını söyleyen Kışlalı, "Burası hukuk devleti. İnanmak zorundayız. Başka çıkış yok. İnşallah yakalanır, inşallah bu da son olur ve böyle durumlar için böyle ziyaretler yapmam" dedi.

Gülen Davası'nda müdahildi

Hablemitoğlu'nun adı ilk olarak, eski DGM Savcısı Nuh Mete Yüksel'in Nur Cemaati lideri Gülen hakkında açtığı davayla gündeme geldi. Yüksel, davayı açtıktan sonra Hablemitoğlu'nun bu konuda

kaleme aldığı "Etki Ajanları, Nüfuz Casusları ve Fethullahçılar" adlı makaleyi fark etti. Yeni Hayat adlı derginin Ağustos 2000 tarihli sayısında yer alan makaleden sonra Hablemitoğlu ile temasa geçen Yüksel, bu teması bilim adamının öldürüldüğü güne kadar sürdürdü. Bu arada, Hablemitoğlu, Emniyet'teki "Fethullah Gülen yanlısı yapılanmaya" ilişkin bir kitap hazırlamış, ancak, hiçbir yayınevi bu kitabı basmaya yanaşmamıştı. Yüksel, Hablemitoğlu'nun araştırmasını ve verdiği bilgileri dayanak alarak Gülen hakkında ek iddianame de düzenledi.

Nuh Mete Yüksel, "bir kadınla ilişkisini" ortaya koyduğu iddia edilen kasetin kamuoyuna deşifre edilmesinin ardından, HSYK kararıyla, Ankara Cumhuriyet Savcılığı'na atanarak davadan el çektirildi.

Alman vakıflarını casuslukla suçladı

Dr. Necip Hablemitoğlu Alman vakıflarının Türkiye'de yasal olmayan çalışmalar yaptığını, etnik ve mezhepsel ayrılıkları körüklediğini de öne sürüyordu. Söz konusu vakıfların gelir kaynaklarının yüzde 90'ından fazlasının Alman devleti tarafından karşılandığını savunan Hablemitoğlu, Ağustos 2001'de yayınladığı "Alman Vakıfları ve Bergama Dosyası" adlı kitabında, iddialarını kısaca şöyle ifade etmişti:

> "Yerel basında, yerel yönetimlerde, üniversitelerde, sendikalarda, kamu kurum ve kuruluşlarında, kısacası stratejik öneme sahip birimlerde 'etki ajanı' ve 'Alman sempatizanı' yetiştiren, şeriatçı yapılanmalardan, çevreci örgütlere, bölücü yapılanmalardan terör örgütlerine, legal derneklerden siyasi partilere uzanan çizgide, Türkiye'ye, Atatürk ilke ve devrimleri ile Cumhuriyet'in tüm değerlerine karşı olan, ulus devletlerin parçalanmasını isteyen tüm rejim karşıtlarına lojistik destek veren, bu ülkeyi alttan alta oyan bir avuç Alman istihbaratçısı, Türkiye'de vakıf temsilcisi statüsünde görev yapmakta ve Türkiye'de sivil toplum örgütlerini çok iyi kullanmaktadır."

Hablemitoğlu, Bergama'da da altın madeni karşıtlarının Alman vakıfları tarafından finanse edildiklerini de ileri sürmüştü. Türkiye'nin her yıl Almanya'dan 2 milyar dolarlık altın ithal ettiğini söyleyen Hablemitoğlu, "Eğer Türkiye kendi altınını üretirse bu ithalatı yapmayacağı için Türkiye'de de altın çıkarılmasını istemiyor. Bu yüzden maden karşıtlarını örgütleyip finanse ediyor" görüşlerine yer veriyordu.

Hablemitoğlu, televizyonda ise ilk kez Ceviz Kabuğu programında (Atv, 6 Ekim 2001) ayrıntılı açıklamalar yaptı, suçladığı kişilerle canlı

yayında tartıştı. Ceviz Kabuğu'nda bu konunun tartışılması isteği Hablemitoğlu'ndan değil, suçlanan Konrad Adenauer Vakfı Türkiye Temsilcisi Dr. Wulf Schönbohm'dan gelmişti.[8]

Tek somut kanıt boş kovanlar

Dr. Necip Hablemitoğlu'nun aynı silahtan çıkan, sol gözüne ve kaşına isabet eden, 9 mm. çapındaki iki farklı tipte mermi ile yaşamını yitirdiği belirlendi. Suikastın çok iyi planlandığı, ateş edilen ilk merminin vücuda girdikten sonra parçalanarak tahribatı arttırdığı öğrenildi. Emniyet birimleri, saldırganın çok yakından ateş ettiğine dikkat çektiler. İlk kurşun Hablemitoğlu'nun kafasının arka kısmında büyük yara açarken ikinci kurşun da ensesine dik olarak ateşlendi. Kurşun, Hablemitoğlu'nun göğsüne kadar ilerledi.

Soruşturma "siyasi" yönü nedeniyle Terörle Mücadele Şubesi'ne (TEM) kaydırıldı. DGM Savcısı Cengiz Köksal'ın koordinesinde burada özel bir birim oluşturuldu. Birim MİT'le de koordineli olarak çalıştı.

Emniyet birimleri, Hablemitoğlu'nun oturduğu Saadet Apartmanı'nın sokağın en sonunda yer alması ve apartmanın bir yanında geniş bir alan bulunması nedeniyle özellikle seçildiğine, suikastın işlendiği akşam saatlerinde sokağın ıssız olduğuna dikkat çektiler.

Terör uzmanları, katillerin en fazla 2-3 kişi ve profesyonel olduklarını belirttiler. Hablemitoğlu'nun aracında yapılan aramada parmak izine rastlanmadı. Polis, Hablemitoğlu'nun elektronik postalarını inceledi ancak bu incelemede de bir bulguya ulaşılamadı.

Emniyet Genel Müdürü Önal, Hablemitoğlu'nun neden korumasının olmadığına ilişkin sorular üzerine, "Tabii onunla arasındaki illiyet (nedensellik) bağını iyi kurmak lazım. O da araştırılıyor, tehdit unsuru var mı yok mu?" dedi. Hablemitoğlu'nun 9 milimetrelik "parabellum ruger" marka bir silahla vurulduğu iddia edildi. Ancak incelemelerde silahın sabıkasına rastlanamadı.

Emniyet, Ankara'da bulunan tüm otellerin karakollarda bulunan kayıtlarını olaydan 10 gün öncesini kapsayacak şekilde incelemeye aldı. Polis, Esenboğa Havaalanı'nın giriş-çıkış kayıtları incelendi. Polis özellikle yurtdışından giren yabancı uyruklular üzerinde duruyordu.

Emniyet'te Hablemitoğlu'nun eşi ve görgü tanıklarının verdiği ifadeler doğrultusunda şüphelinin robot resmi çizildi. Robot resmin uzun boylu ve yapılı bir kişiye ait olduğu belirtildi. Üst düzey bir Emniyet

[8] Hulki Cevizoğlu, *Altın ve Suikast*, Bergama ve Alman Vakıfları Olayı, Ceviz Kabuğu Yayınları, Ankara, 2003.

ANKARA'YI SARSAN SUİKAST

Elde 2 boş kovan var

UZUN TİP MERMİ KULLANILDI

EŞKALİ BELİRLENDİ
Emniyet, olayın tanığı olan eşi Şengül Hablemitoğlu'nun verdiği bilgiler ışığında saldırıya katılan bir kişinin robot resmini çizdi. Resimler tüm birimlere dağıtıldı.

MİT DE DEVREYE GİRDİ
Ankara Emniyet Müdürlüğü, Terörle Mücadele Şubesi'nde özel bir birimi suikastı araştırmak için görevlendirdi. Bu ekiplerin yanısıra MİT de olayı araştırıyor.

KORUMA ÇELİŞKİSİ
Emniyet, Hablemitoğlu'nun koruma istemediğini söylerken; yakınları "Sen de yazdıklarını konuştuklarına dikkat et" diyerek talebin geri çevrildiğini iddia etti.

Katiliyle göz göze geldi...

Arabasını park ettikten sonra katiliyle göz göze gelen Hablemitoğlu'nun kafasına 2 kurşun geldi

'Ipuçları çok az'

Emniyet Genel Müdürü Onal, çok az olan ipuçlarını son teknolojiyle tek tek değerlendirdiklerini söyledi

yetkilisi, "Çıkacak robot resmin çok sağlıklı olacağını zannetmiyoruz, ancak olayı çözmek için sinekten adeta yağ çıkarıyoruz" dedi.

Suikast günü öğle saatlerinde Hablemitoğlu'nun evinin yakınlarında görünen "Fiat Brava" marka gümüş rengi araca yönelik araştırmalar sonuçsuz kaldı.

Emniyet birimleri Hablemitoğlu'nun kullandığı cep telefonunun dökümünü incelemeye aldılar. Hablemitoğlu'nun aracında yapılan aramada ise herhangi bir kanıta rastlanmadı.

İstihbarat birimleri Hablemitoğlu'na tepki duyan grupların belli olduğunu, katillerin mutlaka yakalanacaklarını belirttiler. Birimler bu konuda yurttaşların verecekleri bilgilerin de önemli olduğunu kaydederek "Yurttaşların yardımlarını bekliyoruz. Her türlü bilgiyi bize ulaştırsınlar" dediler .

Hablemitoğlu'nun evine komşu bir apartmanın kapıcısının, "Olay daha duyulmadan, karanlıkta yüzünü seçemediğim bir kişi 'Silah sesini duydun mu' diye sordu. Olumsuz yanıt verdim. Bunun üzerine sertçe 'Hadi o zaman evine gir' dedi" şeklindeki ifadesi de polis tarafından değerlendirildi. Ancak kapıcının tarif ettiği kişinin sivil polis olabileceği görüşü ağırlık kazandı.

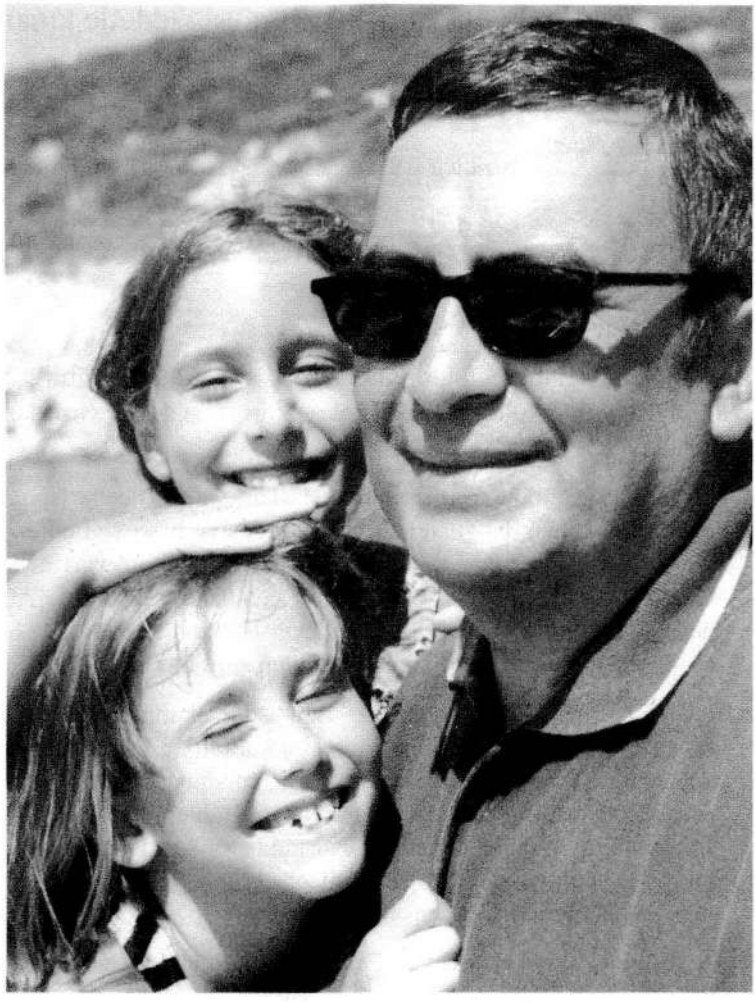

Necip Hablemitoğlu kızları Kanije ve Uyvar ile.

Aksoy ile benzerlik

Emniyet birimleri, Hablemitoğlu suikastının işleniş biçimiyle Prof. Muammer Aksoy cinayetiyle de benzerlik taşıdığına işaret ettiler. Prof. Aksoy, 31 Ocak 1990 günü saat 19.05'te Ankara Bahçelievler'deki evinin önünde öldürülmüş, suikastın ardından kanıt olarak sadece üç adet kovana ulaşılabilmişti. Umut Operasyonu kapsamında yakalanan Ferhan Özmen, Aksoy'u öldürdüğünü itiraf etmişti.

Suikastın işleniş biçiminin, Muammer Aksoy ve Suudi Arabistan Büyükelçiliği'nde görevli Abdulgani Bedevi cinayetleriyle benzeşmesinden dolayı, bu cinayetlerin soruşturulmasında görev alan terör uzmanları da ekibe dahil edildi.

Dr. Necip Hablemitoğlu'nun öldürülmesi şiddetle kınandı

Kötü günler başlamasın

"Sıfıra sıfır, elde var sıfır"

Basın, Necip Hablemitoğlu'nun gerçek bir Atatürk milliyetçisi, gerçek bir yurtsever olduğuna dikkat çekti. Bazı köşe yazarlarının görüşü şöyleydi:

> Hikmet Çetinkaya (Cumhuriyet): Türkiye'nin iç barışını bozmayı ilke edinen dış güçler, yeniden düğmeye bastı ve bu kez yine bir bilim insanını hedef aldı... Hablemitoğlu, bir yurtseverdi!.. Cumhuriyet devrimlerini ve ilkelerini savunan bir insandı!.. Ataktı, heyecanlıydı, korkusuzdu... Peki Necip Hablemitoğlu neden hedef seçilmişti? İşte asıl yanıtlanması gereken soru buydu!..
>
> Hikmet Bila (Cumhuriyet): Suikastlar, karanlığın işaretidir. Sinsice, gizlice yapılır. Suikastçı, işini karanlıkta yapar, kaçar. Arkasındakiler karanlıktır, saklanırlar. Bir kurşunla, karanlık hesaplarını gerçekleştirmeyi amaçlarlar. Necip Hablemitoğlu öldürüldü. Bir aydın insan daha yok edildi. Kuşkular, suikastın arkasında daha büyük hesapların bulunabileceğini gösteriyor. Katil ya da katiller yine yakalanamazsa, bu kuşkular artacak.
>
> Emin Çölaşan (Hürriyet): Fethullah takımının devleti sinsice ele geçirmesinin, Alman vakıflarının Türkiye'de oynadığı oyunların üzerine giden Hablemitoğlu niçin, hangi amaçla ve kimler tarafından öldürüldü? Terör yeniden mi hortlayacak?
>
> Onunla aynı doğrultudaki insanlara gözdağı mı verilmek isteniyor? Terör Türkiye'nin baş belasıdır. Bunun acısını milletçe çok uzun yıllar çektik. Bir kez daha hortlamasına izin vermeyelim. Hükümet bu işin üzerine gitmelidir. Katiller mutlaka yakalanmalıdır.
>
> Yalçın Bayer (Hürriyet): Seçkin bir yurtseverdi; prensiplerine bağlı; gerçeklere sadık bir aydındı. Atatürkçülüğü ve Türkiye'nin ulusal birliğini sonsuza kadar savunacağını söylerdi.
>
> Melih Aşık (Milliyet): Hablemitoğlu'nun ardından daha önce gördüğümüz filmleri izliyoruz. Her kafadan başka ses çıkıyor. Saptırmaca, şaşırtmaca, dezenformasyon gırla gidiyor. Peki katilleri bulmakla yükümlü olanlar ne yapıyor? Ciddiyetle arıyorlar mı? Şu

sırada en çok sesi çıkması gereken onlar da...

Necati Doğru (Sabah): Bergama'da köylüler, "siyanürle altın aranmasına" karşı çıkıyordu. Çünkü siyanür çevreyi kirletiyor, doğayı öldürüyordu. Köylüler, şalvarları, donları, tombul göbekleri, kadınları yerel giysiler içinde bir sivil toplum hareketi yükseltiyorlar. Doğalarına, topraklarına, çiçeklerine, böceklerine sahip çıkıyorlardı. Seçilmiş bir belediye başkanının liderlik ettiği bu sivil toplum haraketine saygı duyuyordum. Fakat yazımda şu soruyu sormadan da edemiyordum: "Bütün dünyada Kanada, ABD, Çin, Rusya, Güney Afrika ileri teknoloji ile ve siyanür kullanarak altın çıkartıyor. Bunlar çevreyi kirletmiyorlar. Topraklarının altında ölü duran zenginliği çıkartıp servete dönüştürüyorlar. Biz Türkler siyanür kullanarak altın çıkartırsak neden çevreyi kirletmiş olalım. Biz Türkler de bu teknolojiyi kullanacak zeka, akıl, beceri yok mu?"

Bu yazı üzerine aramıştı. Yüzyüze gelmedik. Telefonda konuştuk. Bana; "Sorduğunuz soruda çok haklısınız" diyordu. Kendisinin üniversitede öğretim görevlisi olduğunu söylüyordu. Bergama'daki hareketin arkasında Alman Vakıfları'nın bulunduğunu anlatıyordu. Türkiye'de altının bulunması, çıkartılması Almanların işine gelmiyordu. Ve köylüleri kullanarak üretimi engelliyorlar, "bizim altını toprak altında tutsak" hale getiriyorlardı. Elinde belgeler olduğunu belirtiyordu. Sonra uzun metinler gönderdi. Sonra da kitap yazdı. TV programlarına da çıktı. Anlattı. Bu insanı vurdular.

Fatih Altaylı (Hürriyet): Katilin kimliğinin önem taşımadığı, tetiği çektirenlerin ise hiçbir zaman yakalanmayacağı cinayetlerden biri daha.

Tufan Türenç (Hürriyet): Bu tip siyasi cinayetlerin çözülmesi çok zordur. Üzerinden yıllar geçmesine rağmen pek çok siyasi cinayet sonuçlandırılamamıştır. Bazı yakalananlar olmuş, ama gerçek katiller bulunamamıştır. Bunun bir tek nedeni olduğunu söyler uzmanlar:

- Bu tip cinayetler profesyonel kişilerce planlanır ve yine profesyonel kişilere ısmarlanır. Sonra da deliller ortadan kaldırılır. Bunun için güvenlik güçleri istedikleri kadar iyi niyetle bu cinayetlerin üzerine gitsin, bir sonuç elde edemez.

Soruşturma yürür yürür sonunda karanlık bir tünele girilerek bütün deliller yitirilir.Bu Türkiye'de yıllardan beri işlenen hemen bütün siyasi cinayetlerde böyle olmuştur. Necip Hablemitoğlu cinayetinin yazgısının da değişeceğini hiç sanmıyorum. Yetkililer yine aynı demeçleri verecekler, aynı açıklamaları yapacaklar, ama sonuç sıfıra sıfır, elde var sıfır olacak.

"Rahat durmayan adam"

Alman basını Dr. Necip Hablemitoğlu'nun bir suikasta kurban gitmesine geniş yer verdi. Almanya'nın başkenti Berlin'de yayınlanan "Der Tagesspiegel" gazetesi, Hablemitoğlu'nun Fetullah Gülen ve Türkiye'de faaliyet gösteren Alman vakıflarıyla ilgili araştırmaları bulunduğuna yer verdi. Gazete, "Bir ölü, iki iz" başlığı altında yayınladığı haberinde Hablemitoğlu'nun yazdığı kitaba dayanarak Türkiye'de faaliyet gösteren Konrad Adenauer Vakfı, Friedrich Ebert Vakfı, Friderich Naumann Vakfı, Heinrich Böll Vakfı ve Şark Enstitüsü hakkında, "Casusluk yapmak, Türkiye'yi bölmek istemek" suçlamasıyla dava açıldığına da yer verildi.

Günlük gazetelerden "Die Welt" ise "Rahat durmayan adam" başlığı altında yayınladığı haberinde, "Dr. Hablemitoğlu'nun çok sayıda hayranı olduğu gibi, çok düşmanı da vardı. Kendi ifadesine göre, son dönemlerde sürekli ölüm tehdidi de alıyordu" denildi.

Çözün emri...

Başbakan Abdullah Gül, Dr. Necip Hablemitoğlu suikastının çözülmesi için güvenlik birimlerine talimat verdiğini söyledi. Atatürk Havalimanı'nda gazetecilere açıklama yapan Gül, Dr. Hablemitoğlu'nun menfur bir suikastta hayatını kaybetmesinin herkesi üzdüğünü belirtti. Gül, şunları söyledi:

> "Hepsine talimatımız şudur: 'Bütün yetkinizi ve otoritenizi sonuna kadar kullanacaksınız ve bu cinayeti kimlerin yaptığını, arkasında kimlerin olduğunu ortaya çıkaracaksınız...' Onlar da, bütün güçleriyle bu çalışmayı yapıyorlar. Hükümetimiz kesinlikle güvenlik güçlerimizin ve istihbarat teşkilatlarımızın arkasındadır."

"Bu bir aile cenazesidir"

Necip Hablemitoğlu'nun suikast sonucu öldürülmesinin ardından ailesi, cenaze için bir duyuru ilanı yayımlayarak, hiçbir kurum ya da kuruluşun cenazeye sahip çıkmaya kalkarak suiistimal etmemesini istedi. Cumhuriyet gazetesinde 20 Aralık 2002 günü yer alan ilan, Necip Hablemitoğlu'nun eşi Şengül Hablemitoğlu ve çocukları Kanije ile Uyvar adına verildi. "Bu bizim dördümüzün son birlikteliğidir" denilen ilanda, Hablemitoğlu'nun cenazesinin öğle namazı sonrası Kocatepe Camisi'nden Karşıyaka Mezarlığı'na gideceği belirtilerek, şu not düşüldü:

> "Bu uğurlama tamamen ailesi ve sevenlerine açık olup, hiçbir kurum ve kuruluşun adı altında gerçekleşmeyecektir. Bu bizim dördümüzün en son birlikteliğidir. Bu beraberliğin hiçbir kurum,

kuruluş ve kişiler tarafından istismar edilmemesi yine bizim dördümüzün son isteğidir. Buna saygı duyulacağına inanmak istiyoruz."

"Öldürülenler, anti-emperyalist"

20 Aralık akşamı Ulusal Kanal Gece Bülteni'ne telefonla katılan eski Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, Hablemitoğlu cinayetiyle ilgili olarak şu yorumu yapıyordu:

> "Tetikçi kim olursa olsun, bir siyasal İslamcı da olsa, ben bu suikastın arkasında yine emperyalist dış güçlerin ajanları bulunduğu kanaatindeyim. Bu kanaatimin çeşitli nedenleri var. Pek çok aydınımız öldürüldü ve öldürülüyor. Bu aydınlarımızı hepsi de her aydın gibi laik, sadece laikliği savunanlar değil; mutlak şekilde anti-emperyalist bir tutum takınarak, emperyalist devletlere karşı mücadele eden insanlarımız. Muammer Aksoy'u ele alalım. Yıllarca Türkiye'nin petrol davasını en iyi savunan kişiydi ve dış çevreleri son derece rahatsız ediyordu. Uğur Mumcu'nun öldürülmeden önce yazdıklarına bakın: 'Vurulduk ey halkım, unutma bizi! Bağımsızlık Mustafa Kemal'den armağandı bize... Emperyalizmin ahtapot kollarına teslim edilen ülkemizin bağımsızlığı için kan döktük sokaklarda...'
>
> Küreselleşmeye karşı Ahmet Taner Kışlalı, 'Kalpaklı Kalkınma' denilen Atatürkçü kalkınma modelini ısrarla savunuyordu. Bir yazısında; 'ABD'nin ve Batının çıkarı, ulusal bütünlüğünü korumuş, çağdaş ve bağımsız davranabilecek kadar güçlü bir Türkiye'de değildir. Yarı-çağdaş, yarı-bağımsız, her zaman Batı'ya muhtaç bir Türkiye'dedir' diyor. Sayın Hablemitoğlu da bu gerçekleri bilen bir aydınımızdı ve bunları açıkça dile getiriyordu."

Dr. Hablemitoğlu'nun yakın dostu, Fetullah Gülen hakkında suç duyurusunda bulunup, dava açılmasında önemli katkı sağlayan ve bu konudaki kitabın yazarı olan Ergün Poyraz, şu değerlendirmeyi yaptı:

> "Necip Bey'in en önemli uğraş alanlarından birisi Alman Vakıfları, Gülen Grubu ve Emniyet istihbarattaki Fetullahçı yapılanmaydı. Dün, Akşam'da bir Genel Müdür Yardımcısı'nın verdiği demeç var. Olayı çarpıtıyorlar. Gerek Alman vakıfları, gerek Fetullahçılar Emniyet'in büyük bir kısmı ortak olarak çalışıyor. Bu cinayette en önemli araştırılması gereken şey Emniyet'in rolüdür. Ben açıkça söylüyorum. Fetullah'ın silahlı gücü Emniyet'tir."[9]

[9] *Hürriyet*, 21 Aralık 2002.

Hablemitoğlu'nun eşi ve çocukları tabutun başında.

Hablemitoğlu karanfillerle uğurlandı

Dr. Necip Hablemitoğlu 21 Aralık günü toprağa verildi. Hablemitoğlu için Ankara Kocatepe Camisi'nde düzenlenen törene Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Başbakan Abdullah Gül, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök ve diğer komuta heyeti katıldı.

Hablemitoğlu'nun cenazesi Adli Tıp Morgu'ndan alınarak ilk önce GATA'ya götürülmek istendi. Bu hastanede nöbet değişiminden kaynaklanan bir yanlış anlama nedeniyle Hablemitoğlu'nun cenazesi SSK Dışkapı Hastanesi'ne getirildi. Daha sonra Kocatepe Camii'ne getirilen Hablemitoğlu için öğlen namazının ardından cenaze namazı kılındı. Kocatepe Camii'nde düzenlenen törene çok sayıda politikacı ve üst düzey yönetici katıldı. Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), daha önce Ahmet Taner Kışlalı'nın cenazesinde olduğu gibi üniformalı çok sayıda subay ile törende temsil edildi. Cenazeye resmi katılım için Ankara Garnizonu'na emir verilmesi nedeniyle Ankara'daki karargâhlarda görevli çok sayıda subay, askeri servislerle Kocatepe Camisi'ne geldi.

Cenazeye hükümeti temsilen ilk önce Başbakan Yardımcıları Mehmet Ali Şahin, Ertuğrul Yalçınbayır, Adalet Bakanı Cemil Çiçek, İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu geldi. Başbakan Abdullah Gül ise ABD'nin Ankara Büyükelçisi Robert Pearson ile görüşmesinin uzaması nedeniyle törenin sonlarına yetişti. Gül, diğer kabine üyeleriyle birlikte cenaze namazının kılındığı bölümde durdu. Camiden ayrılışı sırasında son anda Sezer ve komuta heyetini fark eden Gül, yanlarına giderek el sıkıştı.

CHP Genel Başkanı Deniz Baykal'ın İstanbul'da olması nedeniyle partiyi temsilen Önder Sav, Yılmaz Ateş ve Cevdet Selvi resmi olarak katıldı. Törene çok sayıda CHP'li yurttaş ve milletvekilinin de katıldığı gözlendi. CHP Ankara Milletvekili Yakup Kepenek, Karşıyaka Mezarlığı'na kadar geldi. DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, DYP lideri Mehmet Ağar, parti genel sekreteri Serhan Yücel, BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu, seçimden önce BBP'ye geçen eski MHP'li Ulaştırma Bakanı Enis Öksüz de Kocatepe Camisi'ndeki cenaze namazına katıldı.

Namazın kılınmasının ardından Hablemitoğlu omuzlarda taşınarak bir ambulansa konuldu. Alanda bulunan yurttaşlar Hablemitoğlu'nun tabutuna karanfil atarken askerler de Hablemitoğlu'nun cenazesi önlerinden geçerken selam verdiler. Necip Hablemitoğlu'nun kızları Kanije ve Uyvar'ın, babalarıyla birlikte çekilmiş bir fotoğrafı taşıdıkları gözlendi. Camiden ambulansla Karşıyaka Mezarlığı'na getirilen Hablemitoğlu'nun cenazesi burada toprağa verildi. Eski Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, eski DGM Savcısı Nuh Mete Yüksel, Hablemitoğlu'nun cenazesi ile birlikte mezarı başına kadar geldi.

Son röportaj...

Dr. Necip Hablemitoğlu, öldürülmeden 24 saat önce Star gazetesinden Yasemin Güneri'nin sorularını yanıtlamış, çarpıcı açıklamalarda bulunmuştu. İşte bu söyleşiden notlar:

- Kitabınızın yayımlanmasıyla, Alman vakıfları hakkında, An-

SON RÖPORTAJ

Dr. Necip Hablemitoğlu, öldürülmeden 24 saat önce **star**'a çok çarpıcı açıklamalar yaptı. Eşi Şengül Hablemitoğlu'nun isteği üzerine, o son röportajını yayımlıyoruz. Necip Hoca'nın son çalışması, Alman vakıfları ve Türkiye üzerinde oynanan çirkin oyunlardı...

■ YASEMİN GÜNERİ

YAPTIĞI araştırmalarla, yazdığı kitaplarla kelle kolrukta bir yaşam süren Dr. Necip Hablemitoğlu ile öldürülmeden 24 saat önce görüştük. Ankara DGM'nin "Casusluk" yapmakla suçlayarak dava açtığı Alman vakıfları aleyhine Bergamalıların, "Altın çıkartılmaması için Oktay Kanyar'ın para aldığını gördük" ifadeleri üzerine Necip Hoca'yı aramıştım. Ifadelerin kendisini mutlu ettiğini ve haklı çıkardığını belirterek gazetemize gelmişti.

Röportajı kullanmak istemedim

24 saat sonra vurulduğu haberini aldığım an, başsağlığı dileklerinin yanında bazı meslektaşlarının beni çok üzen, "Yapıdın. Son röportajı sen yapmıştın" sözleri beni çok üzdü. Bunu kullanmak istemedim. Röportajı yayımlamayı da bu yüzden geciktirdim. Ta ki Şengül Hanım. "Son çalışmasına ilişkin bilen bilmeyen herkes konuşuyor. Halbuki son çalışması, sana anlattığı 'Vicdani Retçiler'di. Bu röportajı yayımlamam istiyorum. Onu tanımayanların bundan böyle hangi konunun son çalışması olduğunu öğrenmesi gerekir" deyinceye kadar röportajı yayımlamak istemedim.

Necip Hoca'yı ve yaptıklarını anlatmak sayfaları sığmaz. Hayatı dolu dolu yaşayan, sürekli araştıran, okuyan ve yazan biriydi. İşte, Hablemitoğlu ile yaptan son görüşme:

Necip Hoca'nın son çalışması

■ FOTOĞRAF: TARIK BAKICI

■ Necip Hablemitoğlu, nefes nefese girdi içeri. Dersten çıkmıştı ve boğazı kurumuştu. Paltosunu aldıktan sonra, "Hocam, ne içersiniz?" diye sordum. Üşüttüğünü söyledi ve çay istedi. Kafateryadan limonlu çay istedim. Neler yaptığını, Kanlje ve Uyvar'ın nasıl olduğunu ve Şengül Hanım'ı sordum. "Çok iyiler" yanıtı verdi. Fotoğraf çekileceği sırada, Tarık'a, "Yukarıdan çekme, şişman görünüyorum" dedi. Akapunktur uygulamaya başlamıştı zayıflamak için. "İşe yaramadı mı?" diye sorunca, "Şengül o kadar güzel yemekler yapıyor ki, kilo vermem imkansız" yanıtını verdi...

kara DGM Cumhuriyet Savcılığı'nca, 'Almanya lehine casusluk yaptıkları' gerekçesiyle haklarında dava açıldı. Tepeköy eski Muhtarı Halil Battal, Almanların Oktay Konyar'a çanta içinde para verdiklerini gördüğünü açıkladı. Sizin bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

- Mahkemede bu ifadeyi veren muhtarı gönülden kutluyorum. Onca militan arasında bu ifadeyi dürüstçe ve cesaretle verebilmek davanın gelişimi açısından son derece önemli olmuştur. Bergama'daki 'sivil itaatsizlik' eylemlerinin finansmanı, merkezi Almanya'da bulunan ve sadece posta kutusunu adres gösteren FIAN Vakfı'nca karşılanmaktadır. FIAN Vakfı'nın denetimi, Almanya Temsilcisi Petra Sauerland üzerinden yapılmaktadır. FIAN'ın yanı sıra, Almanya İzmir Başkonsolosu Manfred Unger, yerli işbirlikçilere para dağıtımında en üst karar verici konumundadır. Bu, Türk makamları tarafından da biliniyor. Unger, Bergama'nın yanısıra, Eşme, Salihli, Sındırgı ve Sivrihisar'daki 'altın karşıtı' diğer yerli işbirlikçileri de parasal yönden desteklemektedir.

- Alman vakıflarının tek faaliyet alanı Türkiye'deki altın rezervlerinin işletilmemesi mi? Başka ne gibi çalışmalar yürütüyorlar?

- Tek faaliyet alanları bu değil. Almanya; MGK ve dolayısıyla TSK aleyhindeki faaliyetlerini yeni bir boyuta taşıyarak bu işle Yehova Şahitleri'ni görevlendirmiştir. 'Vicdani Retçiler' kimliği

altında yasadışı faaliyet gösteren ve halkı askerlikten soğutmayı, askere gitmemeyi öngören bu yapılanma, başta yasadışı Heinrich Böll Vakfı temsilciliği olmak üzere, bugüne kadar Alman vakıflarından destek gören tüm sivil toplum örgütlerince desteklenmektedir.

- Halkı askerlikten soğutmak suç teşkil ediyor yasalarımızda. Bu faaliyetlerini nasıl yapıyorlar?

- Şimdi, 'Vicdani Redcilik' adı altında Mehmet Bal adlı bir Türk'ün askere gitmek yerine, askeri cezaevine girmesi, Almanya'da birinci haber olarak verilmiş ve başta Almanya'daki Türkler olmak üzere Türkiye'deki geniş kitlelerin askere gitmeyi reddederek sivil itaatsizlik kapsamında TSK'ya karşı bir komuoyu oluşturmaya çalıştıkları gözlenmektedir. Alman vakıfları da bu görüşlere çanak tutarak, yeni bir lobilicilik faaliyetine başladılar. Türkiye'de bu faaliyeti yürütenler, toplantılarına Almanya'dan konuşmacı getirmektedirler. Son yapılan ve 50 bin kişinin katıldığı 'Savaşa Hayır' mitinginin düzenleyicileri, Alman destekli 'Vicdani Retçiler'dir.

- Yeni kurulan AKP Hükümeti'nin Alman vakıflarına yaklaşımı nasıl olacak? Yapılan lobi faaliyetlerine göz yumulacak mı?

- Gül Hükümeti'nde, geçmiş yıllarda ANAP üyesi olup da Almanya'ya özel eğitim için gönderilenler arasında iki bakan da bulunmuktadır. Bunlardan biri Milli Eğitim Bakanı Erkan Mumcu'dur. Almanlar, ABD'ye yakın olan AKP Hükümeti'nde kendilerine yakın isim olarak Erkan Mumcu'yu görüyorlar. Konrad Adenauer Vakfı'nın yasadışı temsilcisi Wolf Schönnbohm ve yardımcısı Dirk Tröndle, AKP ile üst düzeyde bağlantı kurma çabası içindedir. Konrad Adenauer Vakfı, Kopenhag Zirvesi'nde gerçekleşen Türk-Alman gerginliğini giderme misyonunu üstlenmiştir.

- Almanlar ve ABD'lilerin çalışma stratejilerine baktığımız zaman arada ne gibi farklılıklar bulunuyor?

- ABD, Türkiye'de üst düzeyde çıkarlarını temsil ettirirken Almanya sokaktaki militan ve müridlere kadar binlerce taraftara sahiptir ve kullanmaktadır. Merkezi Almanya'da bulunan tüm aşırı sol ve aşırı sağ yapılanmaların Türkiye'deki uzantıları, Almanya'nın çıkarları doğrultusunda kullanılmaktadır. Ankara DGM'de açılan 'Casusluk Davası'nın Genelkurmay Askeri Mahkemesi'ne intikal ettirilmesi gerekir. Çünkü, davanın iddiananamesini yazan Savcı Nuh Mete Yüksel, Alman vakıflarının casusluk faaliyetlerinde bulunduğunu belirtmişti. Casusluk davaları da Genelkurmay Askeri Mahkemesi'nde görülür.

- Almanya'nın Türkiye aleyhine başka ne gibi faaliyetleri bulunuyor?

-Almanya, AB'ye Uyum Yasaları'nın uygulamasını görmek isterken, idamın kaldırılmasına karşın, kendi ülkesinde barındırdığı yüzbinlerce PKK, Nizam-ı Alem ülkücüsü, DHKP-C, TİKKO, Kaplancı, Partizan gibi örgüt militanlarını, Interpol uygulamalarına karşın Türkiye'ye iade etmede hiçbir adım atmamaktadır. Aynı şekilde, KADEK'i AB ülkeleri terörist olarak nitelemeye yanaşmazken, Türkiye'yi her fırsatta insan hakları ihlalcisi olarak takdim etmektedirler. Almanya, halihazırda PKK'nın elinde bulunan Alman mayınlarını da açıklamamaktadır. Türkiye'de 47 etnik halkın kendi anadilinde yayın yapma ve eğitim hakkı konusunda dayatan Almanya, 2.5 milyon Türk vatandaşının anadilini öğreten Türkçe öğretmenlerinin sözleşmelerini feshetmeye başlamıştır. Din derslerı de bu kapsamda Almanca olarak verilecektir.[10]

'Kudüs Savaşçıları' mercek altında

Hablemitoğlu suikastına ilişkin olarak, olay yerinde yapılan kanıt araştırmasında fazla umut verici bir gelişme sağlanamaması, oluşturulan ekibi benzer cinayetlere yöneltti.

Emniyet yetkilileri, soruşturma çerçevesinde daha önce işlenmiş Prof. Dr. Muammer Aksoy ve Suudi Arabistanlı elçilik görevlisi Abdulgani Bedevi cinayetleri üzerinde durdu. Bu iki cinayetin de Hablemitoğlu suikastında olduğu gibi yakın mesafeden ve profesyonelce işlendiğini dikkate alan yetkililer, Umut Operasyonu kapsamında deşifre edilememiş Kudüs Savaşçıları örgütüne benzer terörist gruplar olasılığı üzerinde durdu. İstihbarat birimleri son dönemde İran'dan Türkiye'ye giren kişileri incelemeye aldı.

'Uykuda tutulan grup'

Suikastı aydınlatmak için çeşitli kurumların katılımıyla oluşturulan ekip, 1996'da İran Büyükelçiliği'nde görevli Majit Sahatkar'ın, İslami Hareket Örgütü lideri İrfan Çağrıcı'ya söylediği sözlerden yola çıkıyordu. Sahatkar'ın, Hacıbayram Camii'ndeki konuşmada bir anlaşmazlık nedeniyle tartıştığı Çağırıcı'ya, "Sen kendini ne sanıyorsun. Bizim elimizde sizin gibi 8-10 grup daha var" dediği belirlenmişti. İstihbarat yetkilileri özellikle, Sahatkar'ın sözünü ettiği ve Hablemitoğlu suikastına kadar "uykuda tutulan" grup olabileceği düşüncesinden yola çıkıyor. İstihbarat birimleri konuşmada sözü edilen gruplardan en fazla üç beş tanesinin deşifre edilmiş olabileceğini

[10] Star, 26 Aralık 2002.

belirterek diğer terörist gruplardan birinin Hablemitoğlu suikastını gerçekleştirmiş olabileceğinden hareket etti. Bu kapsamda Almanya ve Avusturya'dan veya bu ülkelerle bağlantılı İran üzerinden Türkiye giren kişiler üzerinde çalıştı. Hablemitoğlu'nun konuşmalarından rahatsızlık duyanların ve tehdit edenlerin büyük bölümünün bu eyleme girişmiş olabileceğini vurguluyan yetkililer, "Daha önceki çalışmalarımız, eylem yapanların hiçbir şekilde önceden tehdide yönelmediklerini, eylemi yaptıktan sonra da kendilerini iyi sakladıklarını gösteriyor" değerlendirmesini yaptı.

Şeriatçı Terörün Kıskacındaki Ülke: Türkiye

Dr. Necip Hablemitoğlu'nun öldürülmeden önce yazdığı makalelerin yer aldığı, "Şeriatçı Terörün ve Batı'nın Kıskacındaki Ülke: Türkiye" adlı kitabı 2003 yılında yayımlandı. Toplumsal Dönüşüm Yayınları tarafından yayımlanan kitaptan bazı alıntılar şöyle:

> "Küresel terörle mücadelenin, en radikal ve samimi ölçütü, küreselleşmenin yarattığı refahtan, yoksullara adaletli pay ayrılmasıdır.... Siyasal İslamcılara ve bölücü teröristlere destek veren ABD ve AB ülkelerine önce bilgilendirme yapılmalı; sonra da destekçi ülkelere karşı her türlü yaptırım ve misilleme politikaları uygulanmalıdır... Özgürlük adına, temel hak ve özgürlükleri yok edeceği önceden bilinen şeriatçılara ve de etnik faşizmi tırmandırarak ülkemizi bir iç savaşa ya da en azından terör batağına götürmeye çalışan bölücülere "koşulsuz özgürlük" isteyen Batılı müttefiklerimiz, Türkiye'ye biçtikleri demokrasi standardının acaba kaçta kaçını kendileri yerine getirmektedirler?
>
> Toplumsal belleği dumura uğratılmış Türkiye'de, bir tek TSK kendini korumaya çalışarak, mensuplarına ulusalcı duyarlılıkla bazı bilgi ve değerlendirme notlarının servisini yapabiliyor. Tıpkı, tüm büyük devletlerin yetkili kurumları gibi."

"Hablemitoğlu'nu ben öldürdüm"

İstanbul'da 5 kişiyi para ve zevk için öldürdüğü iddiasıyla yargılanmasına başlanan Durmuş Anucin, Ankara Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Necip Hablemitoğlu suikastını kendisinin gerçekleştirdiğini öne sürdü. Anucin, Hablemitoğlu'nu öldürme nedenini, aldığı parayı ve silahların yerini belgeleriyle birlikte daha sonra mahkemeye sunacağını söyledi.

Nisan 2003'te İstanbul 5 No'lu DGM'deki duruşmaya, tutuklu sanıklar Durmuş Anucin, Selim Gündoğdu, Ali Mısır, Mustafa Baş, Ahmet Durmuş, Yılmaz Güngör, Murat Yılmaz, Ramazan Yeğen, Yıldırım Piraloğlu, Mehmet Çağlayan ve Orhan Özadam katıldı.

Duruşma salonunda diğer sanıklardan ayrı bir yere oturtulan Anucin, savunmasını yaparken dosyanın eksik olduğunu ileri sürerek, iddianamede yer alan cinayetlerin bir kısmını kendisinin işlediğini, ancak gasp olaylarıyla ilişkisi bulunmadığını iddia etti. Anucin, "Türkiye'de gündemi değiştirecek bazı olaylarım var. Ankara'da Necip Hablemitoğlu'nu bizzat ben öldürdüm. Daha sonraki duruşmalarda öldürme sebebimi, aldığım parayı, silahların yerini belgeleriyle birlikte mahkemeye sunacağım" dedi.

Hablemitoğlu cinayetini, 1986 yılında İmralı Cezaevi'nden tanıdığı ve İzmir'de "baba" olarak bilinen İbrahim Çiftçi ile gerçekleştirdiğini iddia eden Durmuş Anucin, "Ancak cinayet esnasında Çiftçi yanımda değildi. Ankara'ya kadar gelmişti. Beni kullananlar, beni yakalatmasını da başardılar. Parayı bilerek İstanbul'daki bankaya gönderip beni yakalattılar" diye konuştu. Cinayetlerle ilgili Aykut Sancaktar adlı kişiyle birlikte çalıştığını ve bu kişiden emir aldığını öne süren Durmuş Anucin, Sancaktar'ın olayları planladığını, kendisinin de silahlı gücü olduğunu kaydetti. Mahkeme heyeti, Anucin'in Necip Hablemitoğlu suikastı ve diğer olaylara ilişkin sözlerini tutanağa yazdırdı.

"Sanık olamayacak kadar bilgisiz"[11]

Daha sonra, Dr. Necip Hablemitoğlu cinayetini işlediğini öne süren Durmuş Anucin'in, "soruşturmanın sanığı olamayacak kadar bil-

[11] İlhan Taşçı, *Cumhuriyet,* 11 Nisan 2003.

gisiz" olduğu açıklanıyordu. Daha önce elinde belge olduğunu savunan Anucin'de, Hablemitoğlu cinayetine ilişkin herhangi bir dokümanın da bulunmadığı belirtildi.

İstanbul DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, Anucin'in ifadesi ile İstanbul DGM'de hangi suçtan yargılandığını gösteren iddianamenin de yer aldığı suç duyurusu dosyasını, Hablemitoğlu suikastıyla ilgili soruşturmayı sürdüren Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdi. Ankara DGM Savcısı Cengiz Köksal, Anucin'in bu ifadeleri üzerine Durmuş Anucin'in bulunduğu Kocaeli F Tipi Cezaevi'ne giderek ifadesini aldı.

Devlet kusurlu bulundu

İçişleri Bakanlığı, uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitiren Dr. Necip Hablemitoğlu'nun ailesine toplam 40 milyar lira tazminat ödemeye mahkûm oldu. Ankara 5. İdare Mahkemesi, devletin yurttaşların can ve mal güvenliğinin korunmasında sorumluğu olduğuna işaret etti.

Dr. Necip Hablemitoğlu'nun babası Adem Hablemitoğlu, kardeşleri Emel Küçükdoğan ile Efser Koçakoğlu, avukat Emin Başkale aracılığıyla "Necip Hablemitoğlu'nun ülkesi için yürüttüğü çalışmalar nedeniyle bazı kimselerin hedefi haline gelmesine karşın devletin ilgili birim ve organlarınca korunmadığı" gerekçesiyle Ankara 5. İdare Mahkemesi'nde İçişleri Bakanlığı aleyhine manevi tazminat davası açtılar.

2004 yılında davayı sonuçlandıran Ankara 5. İdaresi Mahkemesi, devletin yurttaşların can ve mal güvenliğinin korunmasından sorumlu olduğunu belirterek şu görüşleri dile getirdi:

> "İdarenin sorumluluğunun yalnızca 'hizmet kusuru' ilkeleriyle sınırlı tutulmadığı, 'kusursuz sorumluluk, objektif sorumluluk ve kolektiflik anlayışına dayalı sosyal risk' ilkelerine göre de idarenin sorumlu tutulacağı yerleşik yargı kararları ile kabul görmüştür. Dava dosyasındaki bilgi ve belgelerden Ankara Üniversitesi İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde öğretim görevlisi olarak çalışan, Türkiye'de yasadışı faaliyette bulunan kişi ve kurumlar hakkında araştırmalar yapan ve bu konularda topluma bilgi veren, devletin birliği ve bütünlüğü için çalışmalar yürüten, bu çalışmalar nedeniyle tehditler aldığını çıktığı televizyon kanallarında söyleyen, böylece terör örgütlerinin hedefi haline gelen Dr. Necip Hablemitoğlu'nun evinin garajında öldürülmesiyle ilgili olayın, iş ve çalışmalarıyla ilgili olmadığı ya da kişisel bir husumetten kaynaklandığı yolunda herhangi bir bilgi ve belgenin bulunmaması karşısında, her şeyden önce kusursuz ve objektif sorumluluk gereği bu kayıp nedeniyle

babası ve kardeşlerinin duyduğu üzüntünün hafifletilmesi için idarenin tazminat ödemesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır."

Mahkeme, bu gerekçelere dayanarak İçişleri Bakanlığı'nı mahkemeye başvuru tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte, Adem Hablemitoğlu'na 20, Emel Küçükdoğan ve Efser Koçakoğlu'na 10'ar milyar lira manevi tazminat ödemeye mahkûm etti.

Meclis araştırması istendi

Hablemitoğlu cinayeti TBMM Genel Kurulu'nda birçok kez gündeme geldi. 7 Ocak 2002 tarihinde, Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 32 milletvekili, Hablemitoğlu cinayetinin araştırılması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin bir önerge verdi. Önergede şu görüşler dile getirildi:

> "Faili meçhul siyasal cinayetler ülkemizde yeniden gündeme mi gelmektedir. Bu cinayetin Ankara'da öğretim görevlisi Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu'nun öldürülme olayıyla faili meçhul cinayetler tekrar başlayacak mı endişesi toplumu çok derinden sarsmıştır.
>
> Siyasal nitelikli cinayetlerin amacı demokratik rejimi güçsüz kılmak, yeni demokratik açılımları önlemek, toplumun demokratik rejime olan güvenini sarsmak ve rejimi baskıcı, yasakçı bir kapalı yönetime itmektir. Bununla Türkiye'nin iç ve dış dengelerinin ve istikrarının bozulacağı umulmaktadır.
>
> Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu'nun öldürülmesiyle gündeme, Fethullah Gülen, Bergama'da siyanürle altın arama karşıtı dernek, AB karşıtı, laik, demokratik cumhuriyete karşı ve Alman vakıfları yanı sıra ajanlık gündeme gelerek olayın değişik boyutu tartışılmaya başlanmıştır. Bu sorun siyasal partilerin ortak sorunudur. Bu sorun siyasal partilere yönelik bir tehdit ve saldırıdır. Bu sorun TBMM araştırma komisyonunun araştırmasıyla aşılır."

Bu önerge TBMM Genel Kurulu gündemine gelmedi. 17 Aralık 2003 tarihinde, bu kez, İstanbul Milletvekili Berhan Şimşek TBMM Genel Kurulu'nda yaptığı gündem dışı konuşmasında, Hablemitoğlu cinayetindeki sis perdesinin, aradan geçen bir yıla karşın aralanmadığını vurguluyor, gelinen noktada, verilen sözlerin bugüne kadar, söylemden öteye gitmediğine dikkat çekiyor ve "Bir yıldır göstermediğiniz siyasî kararlılığı istiyoruz. Faillerin ve ilişkilerin açıklanmasını bekliyoruz. Hükümet olmanın, iktidar olmanın sorumluluğunu bekliyoruz" diyordu.

Berhan Şimşek'in konuşmasının ardından söz alan İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu ülkemizdeki terör olaylarına değindikten sonra şunları söylüyordu:

"Değerli milletvekili arkadaşlarım, şimdi, izin verirseniz, Hablemitoğlu cinayetinde son durum nedir; biraz da bu konu üzerinde durmak istiyorum. Merhum Hablemitoğlu suikastı akabinde, hemen, İçişleri Bakanı olarak ben ve Sayın Başbakan, güvenlik birimlerini talimatlandırdık. Olayın aydınlatılması için özel ekipler kurulmasını sağladık; yani, bu konudaki siyasî irademizi, kararlılığımızı hemen cinayetin akabinde ve Sayın Başbakanın başkanlığında yapmış olduğumuz bir güvenlik toplantısında dile getirdik ve bir özel ekip görevlendirdik. Yalnızca bu amaçla çalışan görevlilerimiz, olayın çok yönlü araştırılmasına devam etmektedirler. Ben de, bizzat, gelişmeleri yakından takip etmekteyim.

Bu çerçevede, olay yerinde yapılan araştırmalarda bulunan 2 adet 9 milimetre çaplı boş kovan, ülke genelindeki tüm kriminal laboratuvarlarda incelenmiştir; ancak, daha önceden gerçekleştirilen herhangi bir olayla ilişiği tespit edilememiştir.

Yine, çevrede yapılan araştırmalarda, olayın herhangi bir görgü tanığı bulunamamıştır. Buna karşın, kurduğumuz özel ekibimiz, gelen ihbarları titizlikle değerlendirmekte ve menfur saldırıyı görme ihtimali bulunan kişilerle görüşerek ipucu yakalamaya çalışmaktadır. Olayın bir başka özelliği de, yasadışı örgütlerden hiçbirinin bugüne kadar saldırıyı üstlenmemesidir.

Bu tarz olayların aydınlatılması, titiz ve uzun soluklu bir çalışmayı gerektirmektedir. Güvenlik mensuplarımız da, faillerin tespit edilerek yakalanması için çok yönlü olarak çalışmalarını sürdürmektedirler. Biliyorsunuz ki, biz, ilkönce çalışmalarımıza, biraz önce ismini de zikrettiğim aydınlarımıza yönelik terör eylemlerini gerçekleştiren örgütlerden başladık; ama, hiçbirini ihmal etmeden bütün ihtimalleri de nazarı dikkate alarak, bütün örgütler üzerinde, bütün hassasiyetimizle durmaktayız ve ümit ediyorum ki, yakın bir gelecekte emniyet güçlerimiz bu olayı aydınlatacak ve faillerini adalete teslim edecektir."

Hablemitoğlu cinayetine ilişkin birçok senaryo üretiliyor ancak sonuca ulaşılamıyordu. 7 Nisan 2004 tarihinde, İstanbul Milletvekili Berhan Şimşek, İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu tarafından yanıtlanmasını istediği şu soruları soruyordu:

"1- 18.12.2002'de Ankara'da hunharca katledilen, Dr. Necip Hablemitoğlu cinayetinin aydınlatılması yolunda yapılan çalışmalar hangi aşamaya ulaşmıştır?

2- Kullanılan silah ve mermilerin menşei tespit edilebilmiş midir?

3- Dr. Necip Hablemitoğlu'nun ölümünden önce bazı cemaat-

ler, vakıflar ve gizli istihbarat örgütleri hakkında yapmış olduğu araştırmaların, cinayetin işlenmesinde bir ilgisi bulunmakta mıdır?

4- Bu cinayet, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy, Uğur Mumcu, Ahmet Taner Kışlalı ve benzeri faili meçhul cinayetler dizisinin bir devamı mıdır?

5- Anayasanın 138/3 üncü maddesindeki hükmü ihlal etmemek kaydıyla, dosyanın genel kapsamı nedir?"

Berhan Şimşek'in sorularını Tarım ve Köyişleri Bakanı Sami Güçlü şöyle yanıtladı:

"Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul Milletvekili Sayın Berhan Şimşek tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve İçişleri Bakanı tarafından cevaplandırılması istenilen sözlü soru önergesini cevaplandırmak üzere, İçişleri Bakanımız adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisin değerli üyelerini, tekrar, saygıyla selamlıyorum.

Sözlü sorunun cevaplanmasına geçmeden önce, yine Sayın Şimşek'in, merhum Hablemitoğlu'nun ölüm yıldönümü vesilesiyle yaptıkları gündemdışı konuşma sırasında, cinayetle alakalı çalışmalarımız ve bu olayın aydınlatılması hususundaki samimî duruşumuzu ifade etmiştim. Şimdi, bu fırsattan faydalanarak, bir kez daha, bu güzel ülkemizin barış, huzur ve kardeşliğini hedef alan menfur bütün terör eylemlerini şiddetle kınadığımızı ve aynı zamanda bu eylemlerin faili meçhul kalmaması için bütün gücümüzle çalıştığımızı ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, malumunuz, 18.12.2002 günü saat 20.20 sıralarında, Çankaya İlçesi Portakalçiçeği Sokak Saadet Apartmanı No:40 adresli binaya ait otoparkta Dr. Necip Hablemitoğlu, kimliği meçhul kişi ya da kişiler tarafından uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetmiştir. Söz konusu olayla ilgili tahkikatın Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütüldüğünü de ifade edeyim. Yürütülen bu soruşturma kapsamında, Ankara Emniyet Müdürlüğünde, talimatımla, özel çalışma ve değerlendirme grubu oluşturulmuştur. Olay yerinde yapılan araştırmalarda biri Luger, diğeri MKE olmak üzere 2 adet, 9 milimetre çaplı boş kovan bulunmuştur. Bu kovanlar kriminal laboratuvarlarda incelenmiş olup, daha önceden gerçekleştirilen herhangi bir olayla ilişiği tespit edilememiştir. Olay, yasadışı örgütlerce de bugüne kadar üstlenilmemiştir.

Biliyorsunuz, ilkönce, çalışmalarımızı Muammer Aksoy, Uğur Mumcu, Bahriye Üçok, Ahmet Taner Kışlalı cinayetlerini işleyen örgütlere yönlendirmiştik. Şu ana kadar, menfur cinayetin aynı örgütsel bağlantıyla işlendiğine ilişkin inandırıcı delillere ulaşmış de-

ğiliz. Buna karşın, bir yandan bu örgütlere yönelik dikkatimizi korurken, diğer yandan başka seçeneklerin de olabileceğini değerlendirerek çok yönlü olarak çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu tarz olayların aydınlatılması titiz ve uzun soluklu bir çalışmayı gerektirmektedir. Güvenlik mensuplarımız da faillerin tespit edilerek yakalanması için çok yönlü olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Ümit ediyorum ki, yakın bir gelecekte, emniyet güçlerimiz bu olayı aydınlatacak ve faillerini adalete teslim edecektir."

Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı ve arkadaşlarınca Meclis Başkanlığı'na 2006 yılının Ekim ve Aralık ayında olmak üzere iki ayrı Meclis araştırma önergesi sunuldu. Önergelerde, Dr. Hablemitoğlu'nun katillerinin ortaya çıkarılamadığı, olayın "faili meçhul cinayet" sayıldığı belirtildi. Hablemitoğlu'nun, "Alman Vakıfları ve Bergama Dosyası" adlı kitabında, Alman vakıflarının Türkiye aleyhindeki çalışmalarının ortaya konulduğunun, bunun kimi çevreleri rahatsız ettiğinin ortada olduğu ifade edilen önergelerde, şu görüşler öne sürüldü:

> Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu, yazdığı kitaplar ve değişik yerlerde yaptığı konuşmalarda ulusal çıkarları savunmuş, Bergama'daki siyanürle altın aramaya karşı çıkanları Alman vakıflarının örgütlediğini savunmuştur. Yazdığı "Alman Vakıfları Bergama Dosyası" kitabında, özellikle Alman vakıflarının Türkiye'deki faaliyetleri konusunda çok değişik iddialarda bulunmuştur.
>
> Cinayetin işlenişinden bugüne, değişik basın yayın organlarında Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu'nun yazdıkları ve söylediklerinden dolayı dış güçler tarafından öldürüldüğü konusunda yayınlar yapılmıştır. Son günlerde bu iddialara gazetelerde yer alan yeni iddialar eklenmiştir. Araştırmacı yazar Talip Kaban Karlıbel 27 Haziran 2006 tarihinde bir gazeteye yaptığı açıklamada; ...Hablemitoğlu Türkiye'deki gizli Alman faaliyetleri üzerine ciddî araştırmalar yapan önemli bir bilim insanıydı. Hablemitoğlu'nun yaptığı bir diğer çalışma da, Alman gizli servisi BND'nin üzerineydi. Necip Hoca, BND'nin Alman vakıfları üzerinden PKK ve birçok yıkıcı, bölücü örgüt ve derneklere finansal kaynak sağladığını dile getiriyordu. 'Bu yüzden, Alman gizli servisi BND'nin 2002'de yayınlanan Türkiye Raporunda Hablemitoğlu'nun Türkiye'de baş Alman düşmanı olarak nitelendirildiği ve kısa zamanda bu tutumundan vazgeçirilmesi gerektiği ifade edildiğini'
>
> 'Suikast günü bölgede ilginç gelişmeler meydana gelmiştir. GSM operatörlerinin baz istasyonlarında oluşan frekans bozukluğu, bu ilginçliklerin başında gelmektedir. Bu tip frekans bozucu cihazları Almanya'da faaliyet gösteren Wandel Und Golderman adlı firma üretmektedir' demektedir.
>
> Tüm yurttaşlarımızın vicdanını rahatsız eden bu cinayet; eski ve

yeni iddialar doğrultusunda incelenmeli ve araştırılmalıdır. Bu konuda daha kapsamlı çalışmalar yapılarak kuşkular giderilmelidir. Cinayetin üstünü örten giz perdesi aralanmalıdır.

Bu olayın araştırılması, irdelenmesi ve yeni siyasî cinayetlerin önünün alınabilmesi için Anayasanın 98 inci maddesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddesine göre Meclis araştırılmasını dileriz.

Hablemitoğlu cinayetinin araştırılması, irdelenmesi ve yeni siyasi cinayetlerin önlenebilmesi için Meclis araştırması istenen bu önerge de Genel Kurul gündemine gelmedi.

Sessiz Ağıt

Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu'nun eşi Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu, eşini kaybettikten sonra yaşadığı acıları, sıkıntıları ve döktüğü gözyaşlarını "Sessiz Ağıt"[12] adlı kitabında dile getirdi. Prof. Dr. Hablemitoğlu, Bilgi Yayınevi tarafından yayımlanan kitabında, "Ben onu en son hali ile hatırıma getirdiğimde zihnimde kanlar içindeki yüzü var" dedi. Eşinin ölümünün ardından yaşadığı acıyı hiçbir şeyin hafifletmediğini belirten Hablemitoğlu, kitabında eşinin özel fotoğraflarını da yayımladı.

"Son nefesini verirken elini tutup ona güç verememenin, gözünün taa içine bakıp bir kez ve sonsuza dek onu ne kadar sevdiğimi söyleyememenin acısı ile tükenmek, kendimi yiyip bitirmek yerine, yaşadıklarımın beni bir gün daha güçlü kılmasını umut ediyorum. Necip gitti gideli o artık yokmuş gibi hiç yaşamadım. Yokluğunu, hiçlik olarak hissetmemek için direndim. Yokluğuna alıştım, uzaklarda bir yerde var olduğunu düşünerek yokluğuna alışmanın unutmak olmadığını öğrendim. Onun unutursam hiç varolmamış olacağını biliyorum. Dünya tersine dönmediği sürece ben Necip'i ne unuturum ne de yaşatmaktan vazgeçerim. Ölüm Necip'le yan yana getirilmeyecek kadar yakışıksız. Sevgisiyle, sıcacık gülüşü ile benim yanımda, beynime sinen kokusu ile, aklıma kazınan *'Seni seviyorum Şengül'* derken sesindeki şefkati ile hissederek uyanıyorum sabahları. İşe, alışverişe, her yere birlikte gidebiliyoruz. Ben öyle şanslı bir kadınım ki, yıllarca aşkımı kaybetmediğim bir adamla yaşamanın mutluluğunun ne anlama geldiğini biliyorum. Şimdi ve sonra da onu sevmenin mutluluğu ile yaşayacağım. Bu bir şanstır, bir kadın olarak, hele de cinsiyetinin erkek olduğuna inandığım bu dünyada var olma mücadelesini aşkla, çok severek ve çok sevilmenin ne olduğunu bilerek sürdürmek için güç verir, di-

[12] Şengül Hablemitoğlu, *Sessiz Ağıt*, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2007.

renme, dik durma çabası ile huzur bulur insan. Bunun için de şanslıyım. Hâlâ sevebildiğim ve kocama aşık olduğum için şanslıyım. Bu mutluluğu bir arada iken yaşamayı başaramayanlara ise öyle kızıyorum ki, koskoca bir yaşamı böyle ıskalama hakkı kimin var ki?..."

Yeni iddia

Ergenekon soruşturmasını yürüten İstanbul Cumhuriyet Başsavcı-vekilliği'nin, failleri belirlenemediği için dosyası halen açık bulunan Dr. Necip Hablemitoğlu suikastına ilişkin elde edilen yeni bulguları ana dosyadan ayırarak, soruşturmayı yürüten Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdiği ortaya çıktı.

2. Ergenekon iddianamesinin 127. sayfasında ortaya çıkan bilgiye göre, "9 nolu gizli tanığın" verdiği ifadelerden oluşan dosyada şöyle denildi:

> "Şüpheli O.G.'nin, 2002 yılında Necip Hablemitoğlu'nun öldürülmesi işini V.K.'nın huzurunda gizli tanık 9'a teklif ettiği, tanığın kabul etmemesi sebebiyle şüpheli V. K.'nın O. G.'ye hitaben 'bu iş yine sana kaldı' dediği, aradan geçen zaman sonucunda şüpheli O. G.'nin aynı tanığa 'Necip Hablemitoğlu'nun paralarını kumar masalarında bitirdik' diyerek kendisinin bu cinayeti işlediğini itiraf ettiği, bu hususlaki evrakın tefrik edilerek Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderildiği anlaşılmıştır."

Necip Hablemitoğlu cinayeti hâlâ faili meçhul. Hablemitoğlu'nun avukatı ve yakınları, soruşturmanın aradan geçen zamana karşın başlangıçtan farklı bir noktaya taşınamadığını, olduğu yerde durduğunu söylediler.

Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu:

"Güçlü olanlar kan dökerek güçlü kalıyorlar!"

Bize Necip Hablemitoğlu'ndan söz eder misiniz?

Necip öncelikle, birbirini tamamlayan özellikleri olan biriydi. Son derece sevecen, hoşgörülü, aşırı derecede kibar ve çok iyi kalpli bir insandı. Çok iyi bir baba, çok iyi bir eş, arkadaş, dost, kardeş oldu Necip. Bu yapısıyla da ailesini çok sevdi. Ama ülkesini ailesinden çok seviyordu. Ülkesini çok sevdiği için bizi çok sevdiğini, bizi çok sevdiği için ülkesini çok sevdiğini düşünüyorum. Ayrıca Necip Kırım Türkü, ailesi Bulgaristan üzerinden 1950'lerin başında Türkiye'ye göç etmiş. Necip bir sürgün toplumunun parçası, bu duygusal ve sosyal altyapının şekillendirdiği de bir karakteri var. Vatan toprağı kavramını öylesine içselleştirmiş ki, ülkedeki olaylara, dünyaya bakışını, ilgilerini, çalışmalarının kapsamını vs. belirleyen en güçlü motivasyonu da buydu. Bu nedenle de ülkesini çok seviyor.

Bazı insanlar vardır, onları biz hemen fark ederiz, girdiği toplulukta veya bulunduğu yerde sanki etrafında bir ışık huzmesi varmış gibi dolaşırlar. Necip de öyle bir insandı. Tebessümündeki, gözlerinin içindeki o ışığı; iyi niyetini, sıcaklığını bulunduğu ortama anında yansıtan bir insandı. Çoğu zaman sinirleri alınmış ama bazen de çabuk köpürebilen bir insan. Bunun yanında çok çalışkan, çok disiplinli; bir işi yaparken, başka bir yerde başka bir işi başından sonuna kadar götürebilirdi.

Necip'in bir gazeteci kimliği var. Araştırmacı gazeteci bakış açısı son derece gelişmiş bir insandı. Bir de çok iyi bir öğretim üyesiydi. Karşısına öğrenci statüsüyle kim gelirse gelsin onu evladı gibi algılayan biri oldu Necip her zaman. Bu çok önemli, öğretim üyesi olmanız, üniversitede gençlerin karşısına içtenliğinizle çıkmanız çok önemli, çünkü öğrenciler nerede rol yaptığınızı neyi 'mış' gibi gösterdiğinizi hemen sezinliyorlar. Gençleri öyle kandırmak kolay değil. Sevgilerini kazanmak da çok kolay değil, çünkü müthiş bir jenerasyon farkı var.

25 yıl boyunca çok sevilen bir hoca oldu Necip. Burada itiraf edilmesi gereken başka bir nokta var, bunda Necip'in yaşı ilerledikçe artan olgunlaşma düzeyi etken oldu. O babacan hali iyice gelişti. Onun öğrencilerinin sözleri var; "Bize dersi anlatırken, 'o savaşta neden biz yoktuk' diye hayıflandık hepimiz" demişlerdi. Ben biliyorum, Devrim Tarihi dersi birinci sınıfların dersi ama üst sınıflardan onu dinlemeye gelirlerdi. Onun amfisi dolup taşardı. Bu çok önemli bir

şey, bugün bunları anlatabilmek, onun ardından bunları söyleyebilmek, mutlu bir üzüntü yaşamımızı sağlıyor. Necip ile ilgili çok olumlu şeyler söylendi, bu bizim için çok büyük bir mutluluk.

Her özelliği bir yana, onun tatlılığı sevecenliği bizim için çok önemliydi. Bir canlıya ufacık bir zarar veremeyecek yapıda bir insandı. Ama böyle bir insandan, bu ülkedeki bazı insanların bu kadar nefret etmesini anlamak olanaklı değil.

Gelen tehditleri sizinle paylaşır mıydı?

Gelen tehditleri paylaşmamaya çalışıyordu. Evdeki bilgisayarımızı o dönemde ortak kullanıyorduk ve zaman zaman aynı e-mail adresini kullandığımız için, gelen maillerde gördüğüm şeyler oluyordu. Bir kısmını gizliyordu ama çok çirkin tehditler aldı. Özellikle son birkaç yıldır bu tehditler artmıştı.. Bunlara, Alman Vakfı temsilcilerinin de tacizleri de dahildir. Hem basın, hem de meslek hayatına da son vermek istediler, taciz ettiler. Necip, radikal dincilerden de fazlasıyla tehdit almış bir insandı. Tehdit her zaman oldu hayatımızda.

Koruma talebinde bulunmadı mı?

Korumayla ilgili onun bir yorumu vardı, bunu söylemem lazım, "Ondan beni kim koruyacak" diyordu. Çünkü o zaman izlenmesi çok daha kolay olacak. Bundan, bazı kurumlara güven duymadığı anlamını çıkarabiliriz. "Köstebek" gibi bir kitabı yazan bir adamın kendisini koruması gereken bir kuruma güven duyması beklenemez herhalde.

Gelen elektronik postaların kaynakları bulunamadı mı?

Hayır, bir sonuç alınamadı. Bu teknoloji nasıl bir şey, anlayamıyorum. Bakıyorsunuz bazılarının hemen bulunuyor, bazılarınınki ise hiç bulunamıyor...

Sizce neden öldürüldü?

Bu soruya kadar anlattıklarım neden oldu. Ama yeter mi tüm bunlar bir insanı öldürmeye, bir insanı öldürmek çok mu kolay?

Necip hiçbir zaman korkan bir insan olmadı. Ben, Necip'in çok anlamlı yaşadığını düşünüyorum. Tarihe, hem bulunduğu döneme hem de geleceğe iz düştü. Aynı şey Uğur Mumcu, Ahmet Taner Kışlalı için de geçerlidir. Tarihe iz düşen insanları yok ettiler. Bunlar ülkemiz için çok, çok büyük kayıp oldu. Bizim toplum kadar insan birikimini gözden çıkaran hiçbir toplum yok dünyada. Bu insanlar toplumun beyniydi. Toplumun beynini yok ettiler. Ama boşu boşuna da ölmediler. Bu işler nasıl planlanıyorsa gerçekten de nokta seçimler,

Necip Hablemitoğlu eşi Şengül Hablemitoğlu ile.

doğru seçimler yapılıyor, her anlamda. Aile yaşamı, bireysel duruş, zeka, kapasite... her anlamda doğru seçim yapıyorlar aslında.

Olay gününü anlatır mısınız?

Çarşamba günüydü, Necip ertesi gün Çankırı'da bir toplantıya katılacaktı. Onun hazırlığı içerisindeydi. Ben o sabah evden erken çıktım. Arabamı birkaç gündür kullanmadığım için arabamın üzerindeki buzları ve karları temizlemeye çalışırken, bir aracın bana doğru yaklaştığını fark ettim. Benim aracımla yan taraftaki araç arasında bir araçlık bir park yeri vardı. Başka bir yığın da yer varken, gelip oraya park etti. Aracın içinde iki genç vardı. Son derece neşeli ve keyifliydiler. O sırada dikkatimi bir şey çok çekti. Hava soğuk, aracın camları sıkı sıkıya kapalıydı fakat içerden, o saatlerde dini sohbet yayınlayan bir radyo açıktı, ama o kadar çok açıktı ki sesi dışarıya kadar geliyordu. Bundan dolayı rahatsızlık duydum. Hele de yanıma gelip park edince çok rahatsız oldum. O arada ben aracımı temizledim, onlara iyice baktım, parktan çıkarken de araçlarının plakasını aldım.

Rahatsız olduğum için bunu Necip'e söylemek istedim. Fakülteye gidince arayıp söylerim, dedim. Sonra nasıl oldu bilemiyorum, ben Necip'i arayıp bunları söyleyemedim. Bu kadar önemli bir şeyi neden unuttuğumu anlamış değilim. Bunun için kendime çok kızıyorum.

Benim için bildik bir gündü, akşam saatlerinden dersten çıkıp eve geldim. Televizyonda maç vardı. Necip'i aradım ama ulaşamadım. Çocuklar maç izliyorlardı ben de mutfakta idim. Saat 20'ye geliyordu, tekrar Necip'i aradım. O kadar bitkin ve yorgun bir ses tonu vardı ki, çok huzursuz oldum duyunca. Alışveriş yaptığını ve eve gelmek üzere olduğunu söyledi. Ben de yemeği hazırladığımı ve beklediğimizi söyledim.

Bir süre sonra kapı çalındı, açtığımda karşımda apartman görevlimizin küçük oğlu vardı, "Arabanızın yanında bir adam yatıyor" dedi. O anda onun Necip olabileceğini düşünemedim. Çocuklara ben bir bakıp geleceğim dedim. Park yerine çıktım. Oraya geldiğimde birkaç komşumuz vardı ve yaklaşmamı istemediler. O anda ben de ölmek istedim. Sadece baktığımı ve "işte oldu" dediğimi hatırlıyorum.

Televizyonlar alt yazı geçmişler. O sırada eve telefonlar gelmeye başlamış. Bu kadar kısa süre içerisinde televizyonlar nasıl alt yazı geçti anlayamadım. Çocuklar alt yazıyı görmüşler. O ikisini koltukta bulduğum manzarayı hiç unutmayacağım. İkisi birbirine yapışmış, küçülmüşler tek çocuk gibi duruyorlardı. O kadar sessiz ağlıyorlardı ki... Onlara, artık babanız bizimle değil, dedim.

Olaydan sonra neler yaşadınız?

Çirkinlikler yaşadık ve bu çirkinlikler halka halka genişleyen, yani bir suya atılmış bir taşın yaydığı halkalar gibi genişleyen çirkinliklerdi... Hem sosyal açıdan hem de toplumsal ve kurumsal açıdan çirkinlikler yaşadık. Başka bir şey de söylemek istemiyorum. Onun dışında olup bitenler zaten Türkiye'nin gözü önünde oldu. Yazılanlar, çizilenler, söylenenler her şey ortada. Ben bunların tümünü tek başlık altında topluyorum: Çirkinlikler yaşadık, diyorum. Hâlâ da yaşamaya devam ediyoruz. Sadece bunu söyleyebilirim.

Bunlardan en kötüsü benim emniyette geçirdiğim süreçtir. Kendimi hiç affetmiyorum, hayatımın en büyük hatasıdır. Geçen süre içerisinde bakıp da değerlendirdiğim zaman, ben yanlı gibi sorgulandım, bu çok çirkindi, doğru düzgün cümlelerimi dönüştüremeyen insanlar, yazıya dökemeyen insanlar, zabıtlar tuttular, lanet olsun deyip altına imza atıyorsunuz, ben kendi söylediklerimi kendim yazarım diyecek noktaya geliyorsunuz.

Kim ne derse desin. Bu ülke çirkinliklerle dolu bir ülke. Tüm olanlara karşın bu ülkeyi seviyorum. Kendime de hayret ediyorum. Bunu çocuklarım da hissediyor, ben de böyle hissediyorum.

Olaydan sonra bazı gazeteler "derin cinayet" dediler, sizce bunun nedeni neydi?

Türkiye'de derin bir medya var. Bir şeyi aşağılamak, karalamak veya değersizleştirmek veya işlevsizleştirmek için 'derin' dersiniz çıkarsınız. Bu, bu kadar basit. Ancak bu çok ucuz bir strateji, ucuz bir söylem. Türkiye'de artık "o derin, bu derin" gibi lafları yutacak bir halk yok, çünkü öyle bir noktaya geldik ki, kimin ne kadar derin olduğunu herkes çok iyi biliyor artık. Bu yorumu onların salaklığına veriyorum, bu yorum Necip için yapılamaz.

Basında özgeçmişine hiç değinmedikleri gibi, ne gazeteci kimliğine, ne akademisyen kimliğine değindiler. Oysa Necip, çok ciddi tarih araştırmaları yapan bir insan. Gazetecilik eğitimi almış biri ve çok iyi yetişmiş biri, buna değinmeyip buna 'derin' demek ve eline dosya tutuşturuluyor demek çok kolay. Çünkü ötekini söylerse Necip haklı olacak.

Bilgiye ulaşmak ayrıca bir bilim alanı, biliyorsunuz. Ciddi üzerinde odaklanmak gerekir, hiç de zor bir şey değil. Necip, mesleğinin ona çizdiği kimlik, ona biçtiği giysi dışında hiçbir şey yapmış biri değil, bu çok önemli. Gazetecilik eğitimi var, akademisyen, öğrencileriyle iletişimi olan bir eğitimci. Bugün her akademisyen, hem eğitimcidir, hem araştırmacıdır, hem yazar, hem konuşur, hem anlatır, bunların hepsini yapar. Yani, bugün konuşan diğer akademisyen için ben çıkıp birçok şey söyleyebilirim o zaman. Bu işlerin nasıl olduğunu biliyoruz Türkiye'de birilerini hafifletmek, işlevsizleştirmek istediğiniz zaman bunu rahatlıkla yapabilirsiniz. Çirkin tabii, gelişmemiş ülkelerin gelişmemiş insanlarının özgü özellikler.

Soruşturma ne aşamada?

Soruşturmanın "aşamasızlık" aşamasında olduğunu söyleyebilirim, müthiş bir ilgisizliye terk edilmiş durumda. Benim edindiğim izlenim bu. Tersini bilen ve duyan varsa gelsin açıklasın. Müthiş bir sahipsizleştirme süreci yaşadık. Zaten bu hükümet döneminde de tersini düşünemezdik. Çözülmesin, bulunmasın... Sesi çok çıkanlar var onlara çok daha ilgi gösteriliyor. ilgi eşitsizliği var Türkiye'de.

Olayın ardında kimi ya da kimleri görüyorsunuz?

Olayın ardında tek şey ya da çok şey olabilir. Ama olayın ardında, aslında Necip'in kimliği var. Necip'in araştırdıkları var, söyledikleri var, duruşu var. Bunlardan rahatsız olanlar da belli.

Bugün geriye baktığınızda olayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Her yerde durup baktığımda, geriye de baktığımda, ileriye de baktığımda, şimdiye de baktığımda bir defa çok insani olmayan bir şey

bu. Türkiye savaş süreci yaşayan bir toplum değil, ama Türkiye'de sürekli birileri öldürülüyor. Öldürmek insani bir şey değil. Birini öldürmek büyük bir şey, bunu yapabilecekler anlayabilir, yapamayacaklar anlayamaz. Bunu ne dinle, ne evrensel değerlerle, ne bir ideolojiyle, hiçbir şeyle açıklayamazsınız. Onun için yaşadığımızın adını koyamıyorum ben. Sadece insani bir şey değil, ne olursa olsun.

Yalnız bir şeye şükrediyorsunuz. Benim ve çocuklarımın, onu seven ve güvenen insanların saygısını azaltabilecek, o güveni sarsabilecek, toplumun gözü önünde Necip'le ilgili bir skandal da yaratılabilirdi. 'Kırk katır mı, kırk satır mı?' hesabı ölümü tercih edecek hale geliyorsunuz. Skandala karıştırıyorsunuz ve toplumda değerini düşürüyorsunuz. Yaşadığımız bu. Bu ülkede bu tür insanlar böyle öldürülmeye şükrediyorlar. Ben eminim ki ölürken de Necip, ben niye ölüyorum dememiştir. İyi ki böyle ölüyorum demiştir. Gerçekten bu çok iğrenç bir şey, bunu söylerken çok üzülüyorum.

Dr. Necip Hablemitoğlu Toplumsal Araştırmalar Derneği'ni kurdunuz, bununla ilgili bize bilgi verir misiniz?

Bu dernek, henüz çok yeni. Çok iyi niyetle yola çıktık. Bu derneğin bir tek iddiası var, o da Necip'in adının yaşaması. Bu da çok önemli bir iddia, bana kalırsa. Amacı çok açık, bu soyadının altında bu topluma onun çalışmalarını aktarabilmek, var olan çalışmalarının bir sürekliliğini sağlamak. Tabii bu çok profesyonellik gerektiren bir iş. Derneğin, çalıştıkça kendini göstereceğine inanıyorum.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Necip'in eksikliğini şöyle değerlendiriyorum. İnsanlar mevcut durumları tartışırken, olayları kanıtlarıyla ortaya koyamıyorlar. Karşımızda öyle bir grup var ki, çok lafazan, çok demogog, her şeyi dönüştürerek anlatıyorlar ve kanaat önderleri var Türkiye'de.

Ben, yaşasaydı Necip'in bugün konuşacağını, yazacağını çok daha aktif olacağını düşünüyorum. Bu olayı hak etmediğimizi düşünüyorum, çünkü çok mutlu bir aileydik. Dolayısıyla, lanet ediyorum.

Bunu yaptıklarının doğru olduğuna inananlar için söylüyorum. Necip'in yok edilmesinin gerekli olduğunu düşünüp, planlayıp, gerçekleştirenler için söylüyorum: Bu kadar insanın kanının döküldüğü bir toplumun ihya olmasına olanak yok. İnsanların kanı üzerine hiçbir şey inşa edilemez.

Güçlü olanlar kan dökerek güçlü kalıyorlar. Ama kan üzerine bir şey inşa etmek olanaklı değil. Böyle düşünüyorum.

Haziran 2008

Kanije Hablemitoğlu:

"18 Aralık benim çocukluğumun bitişi oldu..."

Daha 11 yaşında olmak, hayatına anlam veren o adamı, babanı daha doğrusu her şeyini kaybetmek zordu 18 Aralık 2002 akşamı. Bir daha o tatlı ve gülen yüzünü görememek, babanın sana sarılamayacağını ve asla onun yanında hissettiğin kadar güvende hissedemeyeceğini bilmek acıtıyor canını, 11 yaşında olduğuna lanet ediyorsun. Geleceğinden kuşkuların var, ağlıyorsun ama öyle ya hiç kimse onu senden alırken acı çekeceksin diye alıkoymayacaktı kendini, bunu biliyorsun. Acı olanı, babanı senden alanı tanımıyorsun ve neden sorusu içini kemiriyor... Ne uğruna yaptığını, kaç paraya veya hangi amaçla onu vurduğunu bilmiyor, kardeşine sımsıkı sarılıyor ve bomboş bakıyorsun. Sadece gözünün önüne parçalanmış araba lastikleri, garip telefonlar, kapıya gelen ne olduğu belirsiz paketler ve kuryeler... Neden 11 yaşındasın? Neden daha fazla zaman geçiremedin onunla, neden onu daha fazla öpemedin, seni seviyorum diyemedin... Neden bir şey yapamayacak kadar küçüksün... Hayatının ilk ve belki de son duasını ediyorsun o gece, son bir umutla ve daha bilmiyorsun onun öldüğünü. Daha sonra cenaze arabası babanı senden sonsuza kadar alıp götürmeye geliyor patlayan flaşların eşliğinde. Gazeteci ordusu sen acını yaşamak isterken fotoğraf alabilmek için fırsat kolluyor. İşte o zaman dank ediyor sana... Kısa bir süre bilinçsiz ve tamamen hissiz bakıyorsun ve tekrar kardeşine dönüyorsun. Size destek olmaya geliyorlar, sen sessizce ağlıyorsun. Artık annen ve kardeşinden başka hiçbir şeyin yok, çaresizlik içinde bırakmayacakmışçasına tutunuyorsun onlara...

Zaman geçtikçe acının hafiflediği söylenir... Hâlbuki ben ve ailem hâlâ bekliyoruz, geçmiyor. Aksine yıllar geçtikçe özlem artıyor, kaybınıza olan ihtiyacınız git gide artıyor. Böylesine büyük bir travmadan sonra insanlar sizi anladığını söylüyor, acınızı paylaşıyoruz diyorlar. Bundan daha büyük bir yanılgı olamaz bence... Umuyorum kimse bizleri, yani geride kalanları anlamak zorunda kalmaz babamın faili meçhul cinayetinden sonra. Sorumluluklar artıyor bir kere... Asla normal bir hayat sürdüremiyor ve devamlı tetikte bekliyorsunuz. Türkiye'nin gerçeği haline gelen bu durum, sözde liberal entelektüeller tarafından nedense dikkate alınmıyor. Her geçen gün artık ben Atatürkçüyüm, Türküm ve bu ülkeyi bırakmayacağım demek suç haline geliyor, faşizme onlar maruz kalmışken bir de üstüne faşist damga-

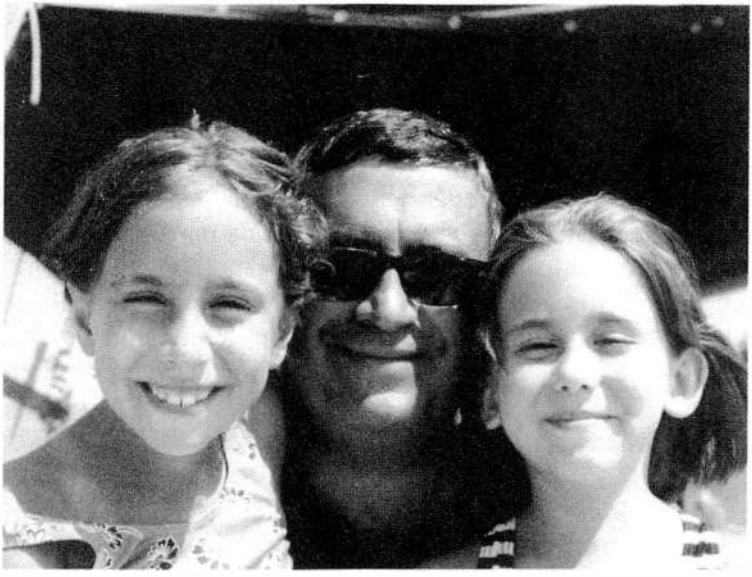

sı yiyorlar. Bir kesim rahatsızken göbeğini kaşıyan kesim hâlâ uyuyor... Devrim şehitleri ailelerini, yaşamlarını ortaya koydu amaçları uğruna... Babamın Türk halkı için kendini feda etmesinin benim için ne kadar gurur verici olduğu kelimelerle ifade edilemez.

18 Aralık benim çocukluğumun bitişi oldu... Hayatımda en çok güvendiğim, üzüldüğümde veya hayal kırıklığı yaşadığımda uzanacağım o sağlam dal kırıldı... Hem de sadece iki kurşunla. Ailesini ve ülkesini her şeyin önüne koyan babam, vuruldu. Daha ben sadece bebekken üniversiteden 3 kere atılarak işsiz kaldı ve annem çalışırken bana hem babalık, hem annelik yaptı. Okumayı yazmayı her çocuk daha oyuncaklarıyla oynarken öğretti. O benim her şeyim, ben onun sağ koluydum... Annem ve babam, donanımlı yetişmemiz için elinden geleni yaptı ve annem hâlâ her gün onun yokluğunda bunu devam ettirmeye çalışıyor. Kadınlara olan saygısı, duygusallığı, yağmurda montsuz veya şemsiyesiz yürüyen insanları gördüğünde kendisininkini çıkarıp vermesi, akıl almaz vicdanı, o içten gülümsemesiyle size ne kadar değer verdiğini göstermesi sadece onu tanımadan sevebilmeniz için milyonlarca nedenden birkaçı... Necip Hablemitoğlu, babam olmasının haricinde benim gördüğüm en nitelikli aydınlardan biriydi. Bana bildiklerini ve inandıklarını aşılayarak çok küçük yaşlarda inanılmaz bir altyapı hazırlayan babam, halktan, iddialarını her ne pahasına olursa olsun destekleyen, her zaman üreten bir araştırmacıydı. Bizler ve Atatürkçü laik Türk halkı onu asla unutmayacak... Huzur içinde uyusun...

Temmuz 2008

Hablemitoğlu'ndan Notlar

"Uğur Mumcu, Bahriye Üçok, Ahmet Taner Kışlalı, Muammer Aksoy gibi Cumhuriyet şehitlerinin öldürülmesini planlayanların ortaya çıkarılamayışında olduğu gibi sadece araç olan tetikçilerin kim oldukları, ideolojileri, taabiyetleri, inanç ya da inançsızlıkları önemli değildir; yanıltıcı olan sadece tetikçilere bakarak yargıya varmaktır. Doğru yaklaşım ise; söz konusu Cumhuriyet şehitlerinin faaliyetlerinin en çok hangi dış ülkenin çıkarlarına zarar verdiğinin belirlenmesinin yanı sıra, aynı kayıpları tekrar vermemek için caydırıcı önlemlerin alınmasıdır."

(Şeriatçı Terörün ve Batının Kıskacındaki Ülke: Türkiye)

*

"Bugün Türk Ulusunun, kendini yönetmek için seçtiklerine bakıldığında, çobanlıktan gelenlerden, kola içmeye para bulamayanlara kadar uzanan yelpazede, Türkiye'nin iç ve dış politikasını ABD'nin çıkarlarına endeksleyenlerin yanı sıra, eski deyimle tüyü bitmedik yetimin hakkını fütursuzca çalacak kadar tamahkar, şehit cenazelerini sömürecek ölçüde aşırı muhteris, amacına ulaşma konusunda "dün dündür" diyebilecek kadar fırsatçı, işini bilen memurunu el üstünde tutacak kadar erdem erdem ve ahlak yoksunu, devletin örtülü ve örtüsüz tüm kıt kaynaklarını savunacak kadar hovarda, prens ünvanını alacak ölçüde küçük burjuva hırsızı niceleri adeta bir resmi geçit yaparlar, gözlerinizin önünde. Bunların hepsini tanırsınız: Kimleri Türkiye'yi soyup tekrar yetiştikleri yere kaçarlar – ve tabii asla idealleri söz konusu olmaz – kimileri de misyonlarını – sanki Türkiye'nin değişmez yazgısıymışçasına – büyük bir sadakatle yerine getirmeye devam ederler."

(Etki Ajanları, Nüfuz Casusları ve Fethullahçılar Raporu)

*

"Büyük devletlerin belleğinin dostu ve düşmanları için sonsuz olması gerekmektedir. Ya Türkiye'nin?! Bir süredir yönetildiği çapsız yöneticiler ve etki ajanları sayesinde Türk Devleti'nin belleği güdükleştirilmiştir, hatta sıfırlandırılmıştır."

(Cumhuriyete Aydın İhaneti ve Düşündürdükleri)

*

"Büyük Atatürk Gençliğe Hitabesinde sanki bugünün fotoğrafını çekmektedir. Ne var ki; O'nun döneminde düşmanın topu tüfeği ile mücadele ediliyordu. Şimdilerde, kitle iletişim araçları, borsaları,

IMF'si, Dünya Ticaret örgütü ve her türlü ekonomik ve teknolojik olanakları var düşmanın. Sevr'i uygulatmak için top ve tüfekle Türkiye'ye güç yetiremeyen düşman, şimdilerde elindeki tüm olanakları kullanıyor, aynı amaca ulaşmak için. O'nun döneminde sadece bir Vahdettin, bir Damat Ferit, bir Ali Kemal, bir Dürrizade Abdullah vardı, şimdilerde ise binlerce Vahdettin, Damat Ferit, Ali Kemal, Dürrizade Abdullah var aramızda işbirlikçi olarak. Ve bizi yönetiyorlar; kaynaklarımızı, onurumuzu, umutlarımızı, geleceğimizi, bağımsızlığımızı, ulusal bütünlüğümüzü parça parça peşkeş çekiyorlar düşmana. Büyük Atatürk'ün ilke ve devrimleri kadar gereksinim duyuyoruz yeni bir Kuvayi Milliye ruhuna..."

(Etki Ajanları, Nüfuz Casusları ve Fethullahçılar Raporu)

*

"Yedi ayrı etnik grubun yaşadığı Fransa'da, üç ayrı etnik grubun yaşadığı İngiltere'de, yüzün üzerinde etnik grubun yaşadığı Rusya'da; Fransız, İngiliz, Rus ulusçuluğu hem de yüzyıllardan beri yaşatılırken, bin yılı aşkın süredir çeşitli kavimlerin geçiş yolu olmuş ama bin yılı aşkın süredir Türklere vatan olan, Türk devletlerine sahne olan Türkiye topraklarında hem de çoğunluk halinde yaşayan Türklere ulusçuluk yapma hakkını çok görmek ne ölçüde tarihsel gerçeklere bağdaşır ki?"

(Türk Ulusçuluğu ve Altıok)

*

"Türkler ağırlıklı olarak Asker Ocağı'nda, Türk Silahlı Kuvvetleri içinde yaşamakta. Türkleri, vergisini kuruşuna kadar ödeyen mükellefler arasında, PKK kurşunlarına aldırış etmeksizin Güneydoğu'da ve de yurdun ücra köşelerinde mahrumiyet içinde ders veren öğretmenler arasında; kolunu, bacağını, gözünü kaybetmiş gaziler arasında; Türk Bayrağına sarılı tabutlar içinde baba ocağına dönenler arasında; fabrikalarda, tarlalarda, devlet dairelerinde sefalete mahkûm bir gelir düzeyinde yaşamak zorunda bırakılan emekçiler arasında; Türkiye'yi yurt içinde ve yurtdışında yücelten bilim adamları, sporcular arasında; Türkiye Devleti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmezliğine inanan Cumhuriyet aydınları arasında; kısaca yönetenler, sömürenler değil de, yönetilenler, sömürülenler arasında görebilirsiniz."

(Kemal'in Askerleri – Vahdettin'in Politikacıları)

*

"Atatürk döneminde tüm olumsuz siyasal ve ekonomik yetersizliklere rağmen çözümlenen iç sorunlar, 10 kasım 1938'den sonra çözümlenemiyorsa, önce bunun nedenlerini ortaya koymak gerekir.

İşte unutulan, unutturulan Milli Merkezler Atatürk'ten bizlere kalıcı bir miras olarak, yeniden itibar ve sorumluluk iadesinin yapılması, eski işlevinin kazandırılması gerekmektedir. Bu bir tarihsel borç ve sorumluluktur."

(Milli Merkezler Olmadan Asla)

*

"Türkiye her türlü dış baskı ve müdahaleye karşı hazırda beklemek, sonra da misillemesini yapmak zorundadır. Atatürk Türkiye'si iki bin yılına girerken, çıkarlarına ve onuruna sahip çıkmak ve "Ne Mutlu Türküm Diyene" özdeyişini hayata geçirmek zorundadır."

(Bundesnachrictendienst ve Kosova Sorunu)

*

"ABD'yi yönetenlerin, gerek kendi ülkelerindeki ve gerekse Asya, Avrupa ülkelerindeki tarikatlara yönelik olarak geliştirilmişti. Modelin amacı, tarikatların birer sivil toplum örgütü, gönüllü kuruluş olarak itirazsız benimsenmesini, mevcut düzende yer edinerek düzeni değiştirmesini sağlamaktır. Her şeyden önce yapılanmanın bir sistematiği var. Öncelikle; bireyin toplumsallaşması ile başlatılan bu süreç, suya bir taşın atılmasıyla oluşan halkalar gibi bireyi kuşatan çevreler yaratmaya dayanıyor. Bu çevreler eğitim, sağlık ve teknolojiye dayalı iletişim kanalları, ekonomi, politika ve küresel gereksinimleri karşılıyor. Tüm bu çevreleri de kuşatan ve kendi inanç-düşünce sistemine göre oluşturulan bu toplumsal yapıya işlevsellik kazandırılması, siyasal erkte yani devlet yönetiminde de uzlaşmayı ya da paylaşmayı gerekli kılıyor."

(Fethullah Gülen Yapılanmasının Tehdit Potansiyeli ve Varisleri)

*

"Atatürk'ün Türkiye'nin çıkarlarını her şeyin üstünde tutan, sınırları belli olmayan Turancılık gibi ham hayalleri reddeden, akılcı, gerçekçi, bilimsel politikalar üretmesi gerçeğine tipik bir örnek olarak, Gagauzlara (Gökoğuzlara) yaklaşımını gösterebiliriz. Ama önce, Atatürk'ün genel anlamda Dış Türkler için oluşturduğu strateji çerçevesindeki diğer uygulamalarını ana başlıklar halinde ortaya koymak gerekir. Atatürk'e göre, Türkiye dışındaki Türklerin Türkiye'ye topyekûn göçü asla çözüm değildir. Dış Türkler, bulundukları ülkelerde ulusal kimliklerini koruyarak mevcudiyetlerini sürdürmelidirler. Bu temel politikanın en somut örneklerine Lozan Barış Konferansı tutanaklarında rastlamak mümkündür. Bir şekilde yurt dışından gelen Türk asıllı göçmenleri, "kaybedilmiş ülkelerimizin milli hatıraları"

kapsamında değerlendiren ve gereken önemi veren Atatürk, diğer taraftan, Antlaşmaya ek "Mübadele Protokolü"nde de görüleceği üzere, İstanbul'daki Rumlara karşılık yaklaşık üç kat daha fazla nüfusa sahip Batı Trakya'daki Türklerin yerlerinde kalmalarını, bir başka ifadeyle mübadele kapsamına alınmamaları için kararlılık göstermiştir

Atatürk'e göre, Türkiye dışındaki Türklerin kültürel yapılarını koruyup geliştirecek; onları bulundukları ülkelerde eşit ve rahat yaşamalarını olanaklı kılacak politikaların üretilmesi şarttır. Bu açıdan, Türkiye ile iyi ilişkiler kurmak isteyen özellikle komşu ülkelerin, içlerindeki Türk azınlığa karşı duyarlı ve saygılı olma zorunluluğunu hissetmesi sağlanmalıdır. İşte, Lozan Barış Antlaşması başta olmak üzere, komşu ülkelerle yapılan ikili antlaşmalarda Türk azınlıkların korunmasına ilişkin hükümlerin yer alması, bu politikanın bir tezahürüdür. Hatta Atatürk, bu antlaşmalarda, Türkiye sınırları dışında yaşayan Türklerin temel insan haklarının güvence altına alınmasının yan ısıra, bu topraklarda şehit düşmüş askerlerimizin kabirlerini bir araya getirmek suretiyle şehitlikler açılmasını da sağlamıştır."

(Kemal'in Öğretmenleri)

*

"Hedef ülkeyi elde tutmanın ya da güçsüz düşürmenin kolay, güvenli ve ekonomik yollarından biri de, "kontrol edilebilir istikrarsızlık" stratejisini uygulamak, bu yolda sürekli politikalar üretmektir. Bu stratejinin en etkili yolu, önce hedef ülkedeki zaaf noktalarının, bir başka ifadeyle yumuşak karın bölgelerinin saptanmasından geçmektedir. Bu bağlamda hedef ülkede mevcut etnik-dinsel azınlıkların tüm boyutları ile profilinin çıkarılması ve potansiyelin çok yönlü belirlenmesi; ayrılıkçılığın tahrik ve teşvik edilmesi, tarihsel husumetin körüklenmesi, terörün el altından desteklenmesi ile ekonomik-siyasal-toplumsal kaos ortamının yaratılması, ulusal birliğin zaafa uğratılması, zayıf ve kişiliksiz yöneticilerin desteklenmesiyle hedef ülkenin dış müdahalelere sürekli açık hale getirilmesi, vb...Bu stratejide ikili oynamanın her türlüsü var, ancak doğrudan düşmanlık yok, müttefik görünmek ise şart. Ne sizin yıkılmanızı istiyorlar, ne de bölgedeki emperyalizmin belirlediği güç dengelerini bozacak biçimde kalkınarak güçlenmenizi. Bu stratejinin tüm aşamalarını Türkiye dün yaşadı, bugün de yaşamakta, kendisini yöneten çapsız alaturka politikacılar iş başında kaldığı sürece de yaşayacak."

(Bundesnachrictendienst ve Kosova Sorunu)

*

"Fettullahçılık cürüm işlemek için kurulan bir teşekküldür. Anayasal düzeni değiştirmek için Devleti ele geçirmeyi amaçlamak, cürümlerin yani suçların en ağırıdır. Ayrıca yandaşlarını koruyup kolladığı için de mafya türü çıkar ağırlıklı bir organizasyondur. Fethullahçılık hem laikliğe karşı işlenen suçlar, hem de organize suçlar kapsamında değerlendirmeye alınması acilen gereken bir oluşumdur. Uzun vadede siyasal ümmetçiliği öngören ipleri dışarıda bir şeriatçı organizasyonun, Türkiye ve Türk dünyasına her an ihanet beklentisinden başka ne faydası olabilir ki?"

(28 Şubat Sürecine Bir Katkı:Organize Suçlar ve Fethullahçılar)

*

"Devlet güvenliğinin zaafa uğraması pahasına, basit çıkar hesaplarına ya da makamından olma-düşman kazanma korkusuna dayalı ilgisizlik, sorumsuzluk, vurdumduymazlık, fırsatçılık, yandaşlık ve işbirlikçilik gibi tüm olumsuzlukların oluşturduğu bu bataklık zemin, devletin stratejik kurum ve kuruluşları içindeki Fethullahçı fidanların ormana dönüşmesine yol açacaktır."

(Köstebek)

*

"Fethullahçı ve diğer köktendinci yapılanmalara karşı devlet erkiyle mücadele yapılmayıp, bu mücadele sadece bir avuç Cumhuriyet aydınına, gönüllüsüne bırakılacak olursa, ödenecek bedeller de giderek ağırlaşacaktır."

(Köstebek)

*

"Almanya'nın konumu, iki temel kategorinin arasındadır. Hem müttefiktir, hem ucundan dostluk gösterir ama buna karşılık en kaba ve sıra dışı yöntemlerle sizi önce parçalamaya ve sonra "arka bahçesi" içinde sindirmeye çalışır. Düşmanlığı ulus devlete ve ulusal bütünlüğümüzedir. Almanya, Türkiye özelindeki çalışmalarını vakıfları yanı sıra istihbarat servisleri üzerinden yürütmektedir. Alman İstihbarat Servisleri Almanya sınırlarındaki Türkiye aleyhine çalışmalar yapan örgütlere adeta kol kanat germektedir. Almanya İç İstihbarat servisinin kontrol ve güdümünde Türkiye karşıtı eylemlerini sürdüren PKK, Dev-Sol, TİKKO, Milli Görüş Teşkilatı gibi terör örgütü ve radikal grupların arasında 'Kaplancıların' mümtaz(!) bir yeri vardır. Kendi anayasasında komünist rejimin kurulmasına olanak tanımayan Alman Devleti, Türkiye'den kaçan tüm komünist terör örgütlerinin militanlarına -sığınmacı statüsü ile maaşa bağlayarak- destek vermekte; yine anayasasına göre laikliği temel kural kabul eden bu devlet Türkiye'de-

ki tarikatların ve mezhepsel yapılanmaların kendi ülkesindeki uzantılarına da adeta kol kanat germektedir. Kesin olan şu ki; Alman Devleti sadece Alman kökenli vatandaşlar için bir 'Hukuk Devleti'dir. AB ülkeleri dışında kalan "arka bahçe" ya da bir başka ifadeyle hayat alanı içindeki ülkeler içinse bir 'Faşist Devlet'tir."

(Alman İstihbaratı ve Kaplancılar)

*

"Almanya'nın rolünün ve Alman işbirlikçilerin faaliyetlerinin teşhiri amaçlanmıştır. Araştırmanın ortaya koyduğu en önemli sonuç, Almanya'nın bizi bizden daha iyi tanıdığı gerçeğidir. Buradaki onurlu davranış Türkiye'deki altın olayına çevreci kaygılarla örtülen Almanya perspektifinden olduğu kadar, Atatürk'ün perspektifinden bakmaktır."(Alman Vakıfları ve Bergama Dosyası) Araştırma boyunca Hablemitoğlu bir bilim adamı olarak, uzmanlık alanına giren konularda, ilişkilerin ardındaki gerçekleri ortaya koymuş, siyanürle ilgili iddialara gelince bu görevi uzman kuruluşlara bırakmıştır. Zira; "yansız bir bilim adamı, etnik-dinsel kimliğini, mesleki bağlantılarını, ideolojisini bir kenara bırakmayı başardığı ölçüde büyüktür, saygındır. Bir bilim adamını sıradanlıktan sıyıran en önemli fark, entelektüellik düzeyidir. Araştırmacı hiçbir şeyi olduğu gibi kabul etmez, araştırır, irdeler, teyidini aldıktan sonra yargıya varır."

(Kırım'da Türk Soykırımı)

*

"Bir toplumu gerçekten ulus yapan en önemli etmen bilinçtir. Ulus bilincinin olmadığı, üst kültür kimliğinin gelişmediği toplumlarda, mutlaka ve mutlaka alt kültür kimliği gelişir ve "halklar" söylemiyle başlayıp faşizm ölçüsünde yerel boyculuklara dönüşür."

(Kırım'da Türk Soykırımı)

*

"Türk Ulusçuluğunun tarihsel geçmişine bakıldığında Atatürk'ün ulusçuluk anlayışının o dönemde tüm Avrupa'da varlığını hissettiren saldırgan ve şoven tipi ulusçuluk anlayışlarının tamamen dışında evrensel-hümanist boyutları yakalayan, Türkiye ve dünya gerçeklerine uyan bir ilkeye dönüştüğü görülür."

(Türk Ulusçuluğu ve Altıok)

*

"Türkiye Cumhuriyeti özgülükler adına özgürlükleri yıkmaya çalışanların, savunmaya çalışanlardan daha özgür ve güçlü olduğu garip

bir ülkedir."

(Cumhuriyete Aydın İhaneti ve Düşündürdükleri)

*

"Türkiye AB'ye ya da küreselleşmeye entegrasyon adı altında, Osmanlı döneminin kapitülasyonlarından çok daha ağır koşullar taşıyan sözleşmelere imza atmaktadır. Tek taraflı işletilen Gümrük Birliği Anlaşması nedeniyle, ithalatı dolayısıyla dış ticaret açığı giderek büyüyen Türkiye'de birkaç yüz milyon dolarlık kredi için IMF, Dünya Bankası gibi uluslararası finans kuruluşlarının, her istediği, bürokrat atamaları dahil, yapılmaktadır. MAI Sözleşmesi, Uluslararası Tahkim, Şeker Yasası, Tütün Yasası, Endüstri Yasası, Hazine Arazilerinin Yabancı Devletler Satışına İlişkin Yasa derken Türkiye'nin bugününe ve yarınına resmen ambargo konulmaktadır."

(Alman Vakıfları ve Bergama Dosyası)

*

"Tüm toplumlarda, vatanı ve ulusu için canını feda etmeye hazır vatanseverlerle, en küçük çıkar karşılığı vatanını ve ulusunu satmaya hazır işbirlikçiler mutlaka vardır. Özgür ve bağımsız, devlet kurumları güçlü olan toplumlarda bu işbirlikçilerin sayısı son derece düşük iken, yabancı bir devletin hegemonyası altında yaşayan toplumlarda ise aramadığınız ölçüde fazladır."

(Kırım'da Türk Soykırımı)

*

"Tüm toplumlarda, vatanı ve ulusu için canını feda etmeye hazır vatanseverlerle, en küçük çıkar karşılığı vatanını ve ulusunu satmaya hazır işbirlikçiler mutlaka vardır. Özgür ve bağımsız, devlet kurumları güçlü olan toplumlarda bu işbirlikçilerin sayısı son derece düşük iken, yabancı bir devletin hegemonyası altında yaşayan toplumlarda ise aramadığınız ölçüde fazladır."

(Kırım'da Türk Soykırımı)

*

"Bugün "Etki Ajanları" bir değil, on binlerce... Onlar aramızda, üstelik bizi yönlendiren yöneten her yerde. Kimi şeriatçı, kimi ülkücü, kimi sosyalist, kimi Kürtçü, kimi ortanın solunda, kimi merkez sağda, kimi kapitalist, kimi ikinci cumhuriyetçi... Ama nedense hepsi de demokrat, özgürlükçü, entelektüel, insan hakları avunucusu ve AB yanlısı. Güçleri destek aldıkları ülkelerden ve işgal ettikleri konumlardan geliyor."

(Etki Ajanları,Nüfuz Casusları ve Fethullahçılar Raporu)

Öldürmekle bitiremezsiniz!

Defne Samyeli

Suikast

Terör hortlamadı.

Hiç ölmedi ki hortlasın.

Ortaya çıkmak için yalnızca uygun şartları bekliyor.

Nice benzer isme yaptıkları gibi bir Kemalist kaleyi daha düşürdüler. Doç. Dr. Necip Hablemitoğlu'nu katlettiler. Lanet olsun onlara!!! Onlara da ellerine silahı verenlere de...

Yıllarca her çalışmasını, eserini takip ettiğim, takdirle izlediğim değerli bir akademisyen ve yazardı Hablemitoğlu... Nur içinde yatsın. Bakanlığın ve Emniyet birimlerinin açıklamalarına göre, Hablemitoğlu'nun 'canını acıttığı' odaklar takip edilecekmiş. Gelin muhtemel adreslere Hablemitoğlu'nun taraf olduğu bazı olaylar ve kendi sözleri çerçevesinde bakalım.

Fethullah Gülen - CIA Bağlantısı

- Sene 1999... Yanılmıyorsam Haziran... Fethullah Gülen'in yandaşlarına devlet kademelerinde kimseye çaktırmadan ilerlemelerini öğütleyen bandı yayımlanmıştı. Ortalık toz dumandı... Hablemitoğlu, açılan Fethullah Gülen davasına müdahil olarak katılmıştı. Savcı Nuh Mete Yüksel, geçen sene sunduğu ek delil dosyasında da Hablemitoğlu'nun raporundan aldığı iddiaları kullanmıştı.

Ek delillerde Gülen'in CIA'yle bağlantısı olduğu, FBI tarafından kendisine tahsis edilen özel bir çiftlikte koruma altında olduğu suçlamaları vardı. Hablemitoğlu ise, Gülen cemaati ile ilgili araştırmalarının 10 yıldır devam ettiğini, Gülen'in okullarında ABD vatandaşı öğretmenleri tanıdığını söylemiş; Gülen-CIA ilişkisini doğrulayan somut bilgi ve belgelerin Türk devletinin istihbarat birimleri tarafından da bilindiğini iddia etmişti.

Gülen'in Okullarıyla İlgili ne dedi?

Hablemitoğlu'nun kendi sözlerinden: 'Fethullahçıların yurt dışındaki okullarında Türk olmayan öğrencilere Türkçe eğitimi sadece şeklen veriliyor. Türk kültürü asla öğretilmiyor. Belki şaşıracaksınız İslamiyet de anlatılmıyor, öğretilmiyor. Bu okulların programları itibariyle ABD ya da İngiliz kolejlerinden hiçbir farkı yok! Peki, Türki-

ye ve Türklük için ne veriliyor sorusuna verilecek cevap koskoca bir hiç! Türkiye'nin tanıtımı ise gerçek anlamda yapılmıyor. Yapılan sadece şu: A.B.D., bölgesel hesapları gereği haritada nereyi işaret ediyorsa, fethullahçı maşalar oraya gidiyorlar ve okul açıyorlar.

Sonuçta, Kırım'da, Azerbaycan'da, Orta Asya'da ve Rusya Federasyonu'nda ya da Türklerin yaşadıkları diğer ülkelerde, Türk çocuklarını önce ailelerinden, sonra Türklüklerinden koparark mollalaştırıyorlar. En yeteneklilerini ve başarılılarını ise daha sonra Türkiye'ye getirerek yükseköğretim sürecinde beyinlerini yıkamaya devam ediyorlar. Bu gençler, gerçekten güvenilir mürit olduktan sonra tekrar kendi ülkesine gönderilip burada stratejik makamlara getirilmek üzere yetiştiriliyorlar; Türklüğe hizmet için değil, fethulllahçı organizasyonun çıkarlarına hizmet etmek üzere... Kısaca, fethullahçılar böylece Türklüğe ihanet ediyorlar!.. Türkiye yetmiyormuş gibi şimdi bütün Türk Dünyasına bir bir yayılıyorlar ve geleceğimizi kemiriyorlar.'

'Fethullah Gülen'in yargılanması, organizasyonun çökertilmesi için şeriatçı kardeşlerimin daha çok canını sıkacağımdan kimsenin şüphesi olmasın'.

En son, Emniyet ve istihbarat birimleri içindeki Fethullahçı yapılaşmayı ortaya çıkaran 'Köstebek' adlı bir kitap yazmış, henüz bastıramamıştı.

Alman Vakıflarının Damarına Bastı

Dr. Necip Hablemitoğlu, Alman Vakıfları'nın Türkiye aleyhine yıkıcı ve bölücü faaliyetlerde bulunduğunu iddia etmiş; bu vakıfların manipüle ettiği bölge halklarından birinin Bergama köylüleri olduğunu söylemişti. Başta Konrad Adenauer Vakfı olmak üzere Alman Vakıfları etnik, dinsel, siyasal ve ekonomik alanlarda etki ajanları yetiştiriyorlardı. Bu iddialar sonrasında ortalık yine karıştı. Ülkemizdeki Alman vakıflarının yasadışı faaliyetleri sorgulanmaya başlandı.

Ankara DGM Savcısı Yüksel bu kez iddianame hazırladı. Alman Vakıfları bu işe çok bozuldu.

Yine Hablemitoğlu'nun ağzından:

'Almanya, Türkiye'de mevcut tüm şeriatçı yapılanmalara kucak açmıştır. Türkiye'nin küçük bir modeli olarak, ülkemizde ne kadar siyasal islamcı mezhep-tarikat-cemaat ve radikal grup varsa, hepsinin Almanya'da mevcudiyeti sağlanmıştır: (...) Avrupa Milli Görüş Teşkilatı (AMGT), Almanya'nın Türkiye'ye ve diğer islam ülkelerine karşı en güçlü ve önemli kozu durumunda.'

Son söz

Suikastin perde arkasında, ister bu ön plana çıkan iki odak olsun,

ister Hablemitoğlu'nun ölümünden sonra gözlerin nereye çevrileceğini çok iyi hesaplayan 'derin' çevreler olsun...

Tam 'huzur' dediğimiz anda.. Birileri bir bomba patlatıp, bir kaç şarjör boşaltıp aslında hiçbir yere gitmediklerini bize gösteriveriyorlar. Aydınlık gelecek için vatandaşını 'uyandırmayı' borç bilen Atatürk ve Türkiye sevdalısı pırıl pırıl insanları yok ederek...

Onlar biter sanıyorlarsa, çok fena aldanıyorlar!

(Güneş, 20 Aralık 2002)

"Veda" ve "Korku" Üzerine...

Ersan Barkın

Dün gece korktum; ilk kez,
Henüz ağarmadan tan uyandırılmaktan.

Karanlığın ayazında üşüdüm bir yandan.
Üşüdüm, üzerim birkaç kat örtülüyken dahi.

"McCharty"nin ruhu dolaşırken yurdumun üzerinde,
Sevmekten yurdumu ve adım atmaktan bağımsızlığa doğru.

Dün gece ilk kez, korktum.

Oysa bayrağa sarılı tabutlarla yanı başımızdaydı ağabeylerimiz.
Koştukları için bağımsızlığa ve
alevlendirebildikleri için aydınlığın meşalesini.

Kurşunlanan,
Avuçlarında saatli bombalarla yaşayan ağabeylerimiz,
Yanı başımızdaydı.

Nihayet...
Dün gece kurtuldum üzerimi örten birkaç kat örtüden,
Pencereyi açıp ve göğsümü dayayıp gecenin ayazına,
Günü karşıladım, güneşi.

Ve kaldırıp başımı "öte"ye, Çankaya'ya,
Ağabeyin gülümsemesini gördüm uzaktan,
"Korkma" diye başlayan sözcüklerini işittim.

Dün gece ilk kez, korkuyu korkuttum.

***

Jostein Gaarder'ın *"Sofie'nin Dünyası"* adlı romanı Alberto ve Sofie'nin hikayesini anlatır. Okuyucu romanın yarısına geldiğinde,

Sofie ve Alberto romanın birer kahramanı olduklarını anlarlar ve romanın geri kalan kısmında, romandan kurtulmak için çabalarlar.

Ucuz bir daktilonun tuşlarını hırpalayan kirli parmaklar ve o parmakların yazdığı romandan kurtulup özgürlüğe kavuşmaya çabalayan karakterler. Eğer yakalarlarsa özgürlüğün tılsımını, o zaman karakterler kahraman, roman da destan olur.

Yazarın parmaklarına hapsolmak, vücudunun her parçasının pinokyo misali, oynatıcının (?) parmaklarına bağlı olması gibi. Aradaki ortak yön, tuşları ve ipleri kullananların parmaklar olmasından öte, kurgulayan ve kurgulananların varlığı ve aynı zamanda iki örnekte de karakterlerin kurgu sahibinin hayal gücüne/iradesine hapsolmasıdır. Böyle bir hayal gücü Don Kişot gibi kahramanlar da yaratabilir, Kırmızı Başlıklı Kızı yutan kurtlar da.

İşte böyle bir gerçekliktir Hablemitoğlu'nun yaşadığı, Irak'ın ardından tüm Ortadoğu'nun yaşadığı, insanlığın yaşadığı. Suya atılan taşın oluşturduğu halkalar gibi,birbirini çevreleyen onlarca halkadan oluşur yaşamın öyküsü de. Hablemitoğlu örneğinde yazar onun ölmesine karar vermiş ve romanın geri kalan kısmında onun yokluğunda bir hikaye belirlemiştir. Hablemitoğlu'nun çabaladığı çıkıp kurtulmak, çıkarıp kurtarmaktır aslında.Ama roman onun yokluğu üzerine kuruludur.

Irak'ın düştüğü durum da benzerdir. Kurgulayan onun ve diğer ulus devletlerin yokluğunda bir Ortadoğu tasarlamıştır ve masum Iraklı çıkıp kurtulamaz romanın akışından. Dinlerdeki kader inancı da benzer bir kurguyu gösterir. Kadere karşı gelinmez, bu yüzden neye inandığınız önemli değil -tanrıya ya da doğaya- tüm insanların yaşadıkları yapay gerçekliktir. Yaşadıklarınızda hep inancınıza göre bir üstün gücün varlığını hissedersiniz. Amaç da budur zaten: Kurguladığın karaktere sürekli varlığını hissettirmek. Sofie kaybettiği otobüs biletini bulur,daha önce hiç geçmediği bir yolda. Hablemitoğlu dersten çıkışta arabasının kurcalanmış olduğunu fark eder.

Soluk alıp vermekten başka ortak yanınız ve herkesin özgürce soluk alıp vermesini istemek ve bunun için çalışmaktan öte de suçunuz olmadığı bir gökyüzünün altında nefesinizden ve zihninizden rahatsız olanların tetiklere dokunan parmakları pinokyonun bedenine hükmeden oynatıcıdan ya da daktilo başında romanı kurgulayan yazardan farkı var mı sizce?

Bağımsız ve özgür bir vatanda ortak bir gelecek için çabalayıp da baba evine bayrağa sarılı tabutlar içinde dönenlerin, uzun bir öykünün karmaşık sözcükleri arasında yaşamaya mahkum olup da özgürlüğe uzanamayan karakterlerden farkı var mı sizce? Peki yapay gerçeklik ise bizim yaşadığımız, doğal gerçeklik nerede? Orada yaşayanlar yapay gerçekliği yaratanlar mı yoksa? Bağımsızlık ve aydınlanma savaş-

çısı vatanseverlerse, devrim şehitleriyse yapay gerçekliğin kahramanları, doğal gerçeklik, daktilonun başındaki yazar gibi,tetiklere dokunan parmaklar mı,vatanını karnını doyuran kirli paraların sahiplerine satanlar mı?

Gerçekliğin yapaylığı ya da doğallığı gibi yaşam da, ak ile karanın barınağı, aç ile tokun. Tıpkı Herakleitos'un işaret ettiği gibi, karşıtlıklar dünyanın tek belirleyicisi: Hastalık - sağlık, savaş - barış, baharkış. Bütünün içinde hem iyinin hem de kötünün yeri var ve dünyanın varlığının kaynağı bu karşıtlıkların sürekli oyunu. Yani yaşam hem yaz, hem de kış, hem savaş, hem barış, hem açlık hem de tokluk.

Yaşam aydınlanma uğruna can verenler ile aydınlığın kaynağını elinde tutan karanlık yüzlülerin mücadele alanı. Tarhana kokulu evlerle, rutubet kokulu malikanelerin, deniz fenerleriyle, fenerlere direnen okyanusların, vatanseverlerle vatan hainlerinin, yaşam işte, Hablemitoğlularla...

***

Namlusundan çıkan kurşunun hedefi, yalnız namlunun hedeflediği kişi değildir çoğu zaman. Her seferinde sıranın kime geleceği kaygısını salıp ortalığa, namlunun ucundakinin ardında yürüyenlere gözdağıdır asıl amaç.

1990'larla başlayan her biri aynı ülkünün savaşımcısı aydınların hedeflendiği suikastlar zincirinin bu görevi kendince başarıyla yerine getirmediğini savlamak kolay olmasa gerektir. Öyle ki, sesini yükselttiğinde kendini bekleyen sonun, aynı yolda yaşam veren aydınlar gibi olmasını istemeyen kişiye düşen tek şey vardır: Susmak...

Oysa, uygarlık düşündüklerini paylaşmaktan çekinmeyen Bruno'ların ışıklarıyla, rüzgara karşı uçan fırtına kuşlarının, Hablemitoğlu'ların kanatlarında yükselmektedir.

***

O'nu yitirmeden dört gün önce, Ankara - Eskişehir yolu. Yazılıkaya'yı, Çiğiltepe'yi, Çanakkale'yi, Nâzım'ı, Gaspıralı'yı, M. Kemal'i dinledim ondan saatlerce. Eşine, canından öte sevdiği çocuklarına karşı hissettiklerini, onlarla bütün temizliğiyle paylaşmasını duydum, duyumsadım. Önceki birkaç yolculuktan farklı geçti tüm yaşananlar gibi yolculuğun sonu da. Cebeci'den Kolej'e uzanan yolun başı. Avuçlarımı avuçlarına alıp, *"Ben senin için yalancı şahitlik yaparım, biliyorsun değil mi?"* diye seslendiğini hatırlıyorum, son kez.

Yaşamımı, "ağabey"e ve ülküsüne inançla geçirmeye ettiğim andın nedeni, O'nun dudaklarından dökülen bu veda sözcükleridir...

KAYNAKÇA

Cebenoyan, Tuncay, **Yasemin: Geleceğimizden Kopartılmış Bir Çiçek**, İstanbul, 2. Baskı, 1997

Cevizoğlu, Hulki, **Altın ve Süikast - Bergama ve Alman Vakıfları Olayı**, İstanbul, Ceviz Kabuğu Yayınları, 2003

Cumhuriyet Ansiklopedisi (1981-2000), Cilt:4, İstanbul, YKY, 3. Baskı, 2002

Gürkan, Emrah, **3310 Öldürüldü!**, İstanbul, Güncel Yayıncılık, 2001

Hablemitoğlu, Dr. Necip, **Alman Vakıfları ve Bergama Dosyası**, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, 5. Baskı, 2005

Hablemitoğlu, Dr. Necip, **Köstebek**, İstanbul, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, 2. Baskı, 2005

Hablemitoğlu, Dr. Necip, **Şeriatçı Terörün Kıskacındaki Ülke: Türkiye**, İstanbul, 2. Baskı, 2005

Hablemitoğlu, Şengül, **Sessiz Ağıt**, Ankara, Bilgi Yayınevi, 2007

Kansu, Işık - Açıktan, Mehmet, **Yurtseverlik Öğretmeni Ahmet Taner Kışlalı'nın Ardından**, İstanbul, Cumhuriyet Kitapları, 2000

Kışlalı, Ahmet Taner, **Atatürk'e Saldırmanın Dayanılmaz Hafifliği**, İmge Kitabevi Yayınları, 15. Baskı, 2006

Kışlalı, Ahmet Taner, **Ben Demokrat Değilim,** İmge Kitabevi Yayınları, 4. Baskı, 1999

Kışlalı, Ahmet Taner, **Bir Türk'ün Ölümü**, Ümit Yayıncılık, 2. Baskı, 1998

Kutlar, Onat, **Unutulmuş Kent**, İstanbul, Ada Yayınları, 1986

Kutlar, Onat, **Yeter Ki Kararmasın**, İstanbul, DE Yayınevi, 1984

Metin Göktepe - "Gazeteciyim", İstanbul, Evrensel Basım Yayın, 6. Basım. 1997

TBMM Faili Meçhul Siyasi Cinayetler Raporu, 1995

Yağcı, Öner, **Aydınlığın Ustaları**, İstanbul, Bumerang Yayınları, 2. Baskı, 1999

Yıldırım, Mustafa, **Savaşmadan Yenilmek**, Ankara, Ulus Dağı Yayınları, 2007

Gazeteler: *Akşam, Birgün, Cumhuriyet, Evrensel, Güneş, Hürriyet, Milliyet, Sabah, Star, Vatan*

AD DİZİNİ

A

Abdi İpekçi, 19, 37
Abdulgani Bedevi, 211, 220
Abdulkadir Aygan, 188, 189
Abdullah Çatlı, 15
Abdullah Gül, 21, 22, 214, 205, 216
Abdullah Kiracı, 35
Abdullah Öcalan, 17
Abdurrahman Harpçı, 203
Abdurrahman Küçük, 175
Abdülcelil Kaçmaz, 45, 46, 48
Abdülhamit Çelik, 142
Abdülkadir Aksu, 22, 83, 204, 206, 216, 224, 225
Abdülkadir Aktaş, 186, 192
Abdülmecit Seçkin, 70
Adem Hablemitoğlu, 204, 223, 224
Adnan Benk, 55
Adnan Özyalçıner, 55
Ahmet Cansız, 144, 145
Ahmet Cemil Serhadlı, 22, 75, 172, 179, 186
Ahmet Durmuş, 221
Ahmet Necdet Sezer, 18, 19, 21, 22, 205, 216
Ahmet Şık, 90
Ahmet Taner Kışlalı, 7, 9, 10, 11, 18, 107-159, 165, 204, 207,215, 216, 226, 231, 238
Ahmet Taşgetiren, 127
Ahmet Tekdal, 17
Ahmet Türk, 12
Ahmet Ülger, 91, 92, 93
Akın Birdal, 17, 115, 137
Alaaddin Yüksel, 22
Ali Akbulut, 144, 145
Ali Akgöz, 184
Ali Ekber Palabıyık, 73
Ali Fahri Özer, 91
Ali Gaffar Okkan, 7, 9, 10, 11, 17, 19, 160- 198
Ali Haydar Fırat, 121
Ali İhsan Kal, 96
Ali Mısır, 221
Ali Saydı, 91, 93
Ali Septin, 203
Ali Sirmen, 124, 177
Alpay Kabacalı, 32
Altan Öymen, 18, 114, 133, 158, 159
Altınay Kışlalı, 122, 129, 158
Andre Chenier, 32
Ann K. Cooper, 128
Arif Emirhan, 112
Arif Kızılyalın, 169
Arif Tarı, 142
Ataol Behramoğlu, 79, 125
Atatürk, 33, 113, 114, 116, 118, 119, 121-123, 126, 133, 137, 138, 143, 147-150, 152-155, 197, 201, 203, 206-208, 238-241, 243, 248
Atilla Işık, 119
Avni Bilgin, 75
Aydın Baba, 121
Aydın Koral, 144, 145
Ayhan Manga, 46
Aziz Keser, 191
Aziz Nesin, 149

B

Bahriye Üçok, 33, 120, 124, 125, 132, 143, 144, 226, 238
Bedran Salamboğa, 186, 190, 191
Bedri Rahmi Eyüboğlu, 156

Behçet Oktay, 184
Bekir Aksoy, 83, 84
Bekir Coşkun, 126, 177
Bekir Yıldız, 15
Berhan Şimşek, 224-226
Berin Nadi, 30
Bernard Shaw, 154
Beytullah Mehmet Gazioğlu, 22
Bruno, 249
Burhan Hayran, 89
Burhan Koç, 87-90, 92, 95
Bülent Ecevit, 17-20, 22, 76, 85, 86, 109, 113, 119, 128, 132-134, 158, 175, 217

C – Ç

C. A. Ciampi, 18
Cahit Bayar, 22
Cahit Kıraç, 179, 187
Can Yücel, 61, 103
Cavit Orhan Tütengil, 33, 37, 132
Cem Yalın, 81
Cemal Süreya, 62
Cemal Tutar, 18
Cemil Çiçek, 206, 216
Cemil Serhadlı, 22, 75, 172, 179, 186
Cendrars, 62
Cengiz Köksal, 204, 209, 223
Cennet Yaman, 191
Cevat Çapan, 35
Cevat Yurdakul, 165
Cevdet Volkan, 117, 204
Chenier, 32
Cüneyt Arcayürek, 125
Cüneyt Cebenoyan, 43
Çetin Emeç, 101, 102

D

Damat Ferit Paşa, 239
Defne Samyeli, 245
Demir Özlü, 55
Deniz Baykal, 13, 19, 76, 77, 151, 176, 205, 217
Deniz Demir, 45- 48
Deniz Gezmiş, 79, 100
Deniz Gökçetin, 90
Deniz Özcan, 72, 88
Derviş İnce, 91
Dimitrof, 149
Dirk Tröndle, 219
Doğan Heper, 124
Doğan Temel, 182
Dolunay Kışlalı Uluç, 111, 122, 126, 129, 145, 158
Don Kişot, 248
Dr. Wulf Schönbohm, 209
Durmuş Anucin, 221-223

E

E. Yaman Ayözer, 120
Edip Başer, 119
Edip Gümüş, 18
Edip Safter Gaydalı, 172
Efser Koçakoğlu, 223, 224
Emel Küçükdoğan, 223, 224
Emin Çölaşan, 120, 212
Emre Kongar, 30
Enis Öksüz, 217
Enver Hoca, 149
Ercüment Yılmaz, 203
Erdal Öz, 55
Ergun Poyrazoğlu, 215
Ergün Türkcan, 131
Erkan Mumcu, 219
Erkan Tan, 123
Erol Canözkan, 69
Ersan Barkın, 247
Ertuğrul Yalçınbayır, 216
Eser Köker, 132
Eşref Bitlis, 189

F

Fadime Göktepe, 78, 80, 85, 93, 95, 96, 98, 99
Fatih Altaylı, 213
Fatih Aydın, 142
Fatih Gökçek, 163, 174, 189, 191
Fatma Nilgün Uçar, 87, 88
Fedai Korkmaz, 87, 89, 91, 95
Fehmi Koru, 127
Ferhan Özmen, 142-144, 204, 211
Ferhat Akçakoca, 191
Feridun Çelik, 172
Fethi İdiman, 122
Fetullah Gülen, 206-208, 214, 215, 224, 241, 245, 246
Fikret Bila, 178
Fikret İlkiz, 94, 95
Fikret Kayacan, 87-90, 95
Fikret Ünlü, 172
Filiz Kutlar, 25, 26, 30, 48, 50
Firuz Çilingiroğlu, 77
Füsun Akatlı, 27, 42

G

Gaffar Okkan, 7, 9, 10, 11, 17, 19, 161-198
Gonca Us, 15
Gökberk Ergenekon, 13
Gökhan Aydıner, 22, 172
Güldal Mumcu, 7, 119
Gülsüm Göktepe, 93
Gülşen Özdemir, 46, 47
Günal Akbay, 131
Güneri Civaoğlu, 126
Güngör Mengi, 126, 178
Güzin Kılıç Köprülü, 88

H

Hacı Bayancık, 193
Hakkı Süha Okay, 120
Halil İbrahim Şahin, 206
Haluk Gürgün, 14, 76
Haluk Şahin, 126
Hamit Şen, 46
Hamza Keleş, 140, 142
Hasan Ergün, 46, 48
Hasan Gökçe, 15
Hasan Hüseyin Ceylan, 17
Hasan Kılıç, 142, 144
Hasan Kızılkaya, 46, 48
Hasan Sabbah, 123
Hasan Sarıağaç, 186
Haşmet Atahan, 177
Hatip Dicle, 12
Haydar Kutlu, 90
Herakleitos, 249
Hıncal Uluç, 126
Hicran Kaya, 45
Hikmet Cebenoyan, 43, 49
Hikmet Çetin, 13
Hikmet Çetinkaya, 113, 128, 177, 212
Hikmet Sami Türk, 19
Hilmi Özkök, 20
Hrant Dink, 9, 101, 102
Hüsamettin Cindoruk, 13
Hüsamettin Özkan, 20
Hüseyin Hüsnü, 109
Hüseyin İnan, 79
Hüseyin Kıvrıkoğlu, 118, 119, 135
Hüseyin Kocadağ, 15
Hüseyin Sarıağaç, 186
Hüseyin Velioğlu, 18
Hüsnü Bey, 109, 157

I – İ

Işık Kansu, 157
İbrahim Çiftçi, 222
İbrahim Göktepe, 74, 101
İbrahim Gürceğiz, 186, 192
İbrahim Halil Çevik, 17

İhsan Çaralan, 79
İhsan Doğramacı, 158
İlhan Sarıoğlu, 87, 89, 90, 95
İlhan Selçuk, 133, 134, 156
İlhan Uçar, 90, 91
İrfan Çağrıcı, 220
İsmail İlhan, 89
İsmail Sökelen, 203
İsmet Paşa, 152
İsmet Sezgin, 84
İstemihan Talay, 132

J

Jacques Toubon, 31
James Foley, 129
Jamie Rubin, 129
Johann Fritz, 128
Jostein Gaarder, 247

K

Kamil Şerif, 87, 88
Kamil Tekin Sürek, 69, 93
Kanije Hablemitoğlu, 203, 211, 214, 217, 236
Karl Marx, 57
Kamran İnan, 176
Kemal Alemdaroğlu, 121, 137
Kemal Aydın, 46
Kemal Bayrak, 82, 84, 88, 94
Kemal Çelik, 22, 175
Kemal Derviş, 19
Kemal Gürüz, 138
Kemal İskender, 138
Kemal Önal, 22, 203
Kemal Özer, 55, 104
Korkut Eken, 88
Kuvvacı Mustafa Necati, 157

L

Lenin , 149
Levent Tüzel, 87, 93
Leyla Zana, 12
Lütfi Doğan, 175
Lütfiye Hanım, 109, 157

M – N

M.Yasin Aydın, 186, 193
Mahmut Alınak, 12
Mahmut Kışlalı, 129, 147, 157
Mahmut Oral, 180
Majit Sahatkar, 220
Mao, 149
Marcel Proust, 54
Max Weber, 152
Mehmet Ağar, 22, 83, 84, 178, 207, 217
Mehmet Ali Ağca, 19
Mehmet Ali Kışlalı, 109, 129, 157
Mehmet Ali Şahin, 216
Mehmet Ali Tekin, 142
Mehmet Anıt, 92
Mehmet Bekçi, 186
Mehmet Beşir Varol, 192
Mehmet Çağlayan, 221
Mehmet Esatoğlu, 81
Mehmet Fidancı, 185, 191
Mehmet Kamalı, 163, 189, 191
Mehmet Özbay, 15
Mehmet Sepetçi, 163, 189, 191
Mehmet Sincar, 17
Mehmet Sudan, 192
Mehmet Şahin, 142
Mehmet Şen, 62
Mehmet Yasin Aydın, 186
Melahat Özbay, 15
Melih Aşık, 126, 212
Melih Cevdet Anday, 50
Meral Akşener, 22, 94
Merve Kavakçı, 18
Mesut Değer, 187, 188, 224

Mesut Ünsal, 46, 47
Mesut Yılmaz, 14, 17, 22, 76, 85, 87
Metin Duru, 50
Metin Göktepe, 7, 9, 11, 14, 65-105
Metin Kuşat, 87, 88, 90, 91
Miguel Angel Aquilar, 76
Mike Driver, 77
Mine G. Kırıkkanat, 126
Muammer Aksoy, 33, 37, 114, 120, 124, 125, 132, 143, 144, 211, 215, 220, 226, 238
Muhsin Yazıcıoğlu, 217
Murat Başeskioğlu, 22
Murat Karayalçın, 13
Murat Polat, 87, 89-91, 93-95
Murat Yılmaz, 221
Musa Anter, 101, 102, 188
Musa Uzunkaya, 176
Mussolini, 153
Mustafa Balbay, 125
Mustafa Baş, 221
Mustafa Birışık, 88, 91
Mustafa Bozkurt, 186, 192
Mustafa Dinçer, 165, 174, 189, 191
Mustafa Ekmekçi, 75, 79
Mustafa Gazalcı, 227
Mustafa Kalemli, 76, 83
Mustafa Karataş, 91
Mustafa Yıldırım, 197
Mustafa Yücel Özbilgin, 9
Muzaffer Candan, 90
Muzaffer Dağdeviren, 142
Muzaffer Ecemiş, 22
Muzaffer Erkan, 184
Mümtaz Soysal, 130
Nahit Menteşe, 22, 40, 45, 83, 84
Nail Güreli, 31, 75, 76, 81
Namık Tarancı, 101, 102
Nahit Menteşe, 22
Nâzım Hikmet, 251
Nazlı Ilıcak, 127
Necati Bilican, 22
Necati Doğru, 213
Necdet Menzir, 13, 39
Necdet Yüksel, 142, 143
Necip Hablemitoğlu, 7, 9, 10, 11, 21, 199- 251
Necmettin Erbakan, 12, 14-17, 22
Necmettin Şanlı, 186, 193
Nedim Gürsel, 35, 54
Nermin Abadan Unat, 151
Nilgün Hasefe,14, 76
Nilgün Kışlalı, 111, 122, 129, 158
Nilhan Nur Kışlalı, 111, 144, 159
Nilüfer Kışlalı, 111, 112, 143, 144, 159, 207
Nuh Mete Yüksel, 204, 207, 208, 217, 219, 245
Nuray Şen, 62
Nuri Bozkurt, 163, 174, 189, 191
Nuriye Akman, 181
Nurullah Gülsever, 186, 192, 193
Nusret Aras, 205

O - Ö

Oğuz Demir, 142, 143
Oktay Ekşi, 125, 177
Oktay Konyar, 218
Onat Kutlar, 7, 9, 10, 11, 13, 23-63
Orhan Aklaya, 62
Orhan Doğan, 12
Orhan Erinç, 30, 37
Orhan Gürsel, 54, 55
Orhan Güvenen, 157
Orhan Özadam, 221
Orhan Özen, 70, 82

Orhan Taşanlar, 70, 74, 75, 82, 84, 88, 94
Ömer Altıntaş, 90
Özdemir İnce, 36
Özdemir Sabancı, 14

P - R

Peyami Safa, 54
Rahmi Dilligil, 132
Ramazan Er, 184
Ramazan Kınay, 186, 193
Ramazan Yeğen, 221
Rauf Bey (Orbay), 155
Recep Dönük, 193
Recep Peker, 152
Rıdvan Budak, 114
Rıdvan Yenişehir, 75
Rıza Boybaş, 69, 70, 82
Robert Pearson, 216
Robespierre, 32
Rüştü Aytufan, 142-144
Rüştü Kazım Yücelen, 22

S - Ş

Sadettin Tantan, 22, 116, 170, 171-173, 178, 179, 184, 185
Sabih Kanadoğlu, 206
Sabri Gün, 163, 189
Saffet Hızarcı, 87-89, 91, 95
Sakıp Sabancı, 12
Sami Güçlü, 226
Sami Selçuk, 156
San Culotte, 32
Sedat Ergin, 126
Sedat Sayın, 204
Selahattin Baysoy, 163, 189, 191
Selahattin Eş, 144
Selçuk Bayraktaroğlu, 87, 89, 90
Selim Gündoğdu, 221
Selim Şişman, 165, 189, 191
Serhan Yücel, 217
Serhat Akça, 131
Servet Yoldaş, 186, 189, 190
Seydi Battal Köse, 87-91, 95, 96
Sezin Okkan, 195, 196
Sırrı Sakık, 12
Sıtkı Uluç, 129
Sina Akşin, 152, 153
Suat Çetin, 186, 189, 190
Sunay Akın, 81
Süleyman Çelebi, 177
Süleyman Demirel, 12-14, 17, 18, 22, 30, 77, 84, 120, 135, 153
Süleyman Ekizer, 184
Sülhaddin Ürük, 192, 193
Şafi Demirağ, 186
Şakir Eczacıbaşı, 31, 63
Şefika Gaspıralı, 201, 251
Şener Dönük, 186, 189, 190
Şengül Hablemitoğlu, 203, 204, 205, 207, 214, 228, 230, 232
Şevket Kazan, 17
Şevki Yılmaz, 17
Şuayip Mutluer, 87, 89-91, 95
Şükran Kurdakul, 31, 37

T

Tahir Hatipoğlu, 206
Talip Özçelik, 142
Tansu Çiller, 13, 14, 16, 22, 30, 39, 74, 76, 77, 85, 137
Teoman Ünüsan, 22, 74-76, 79, 84, 85, 94
Tevfik Taş, 79
Timurçin Savaş, 37
Tony Benn, 77
Tufan Türenç, 213
Tuncay Cebenoyan, 49
Tuncay Uzun, 87, 89, 90, 95

Turan Genç, 22, 172, 174, 178
Türkan Saylan, 127, 177, 206

U - Ü

Uğur Mumcu, 7, 8, 10, 11, 33, 36, 37, 42, 99, 101, 102, 104, 113, 114, 117, 119, 120, 124, 125, 127, 133, 134, 141, 143, 144, 163, 165, 177, 189, 198, 215, 226, 231, 238
Uluç Gürkan, 132
Umur Talu, 126
Uri Barner, 129
Usame bin Ladin, 20
Uyvar Hablemitoğlu, 203, 211, 214
Ülkü Gökalp Güney, 22
Ülkü Tamer, 55, 62
Ümit Doğanay, 132

V

Vahdettin, 155, 239, 240
Vedat Günyol, 55
Vehbi Koç, 12
Veli Göztepe, 163, 174, 189, 191
Veysi Şanlı, 186, 189, 190
Vural Savaş, 137, 138, 156, 157, 215, 217

Y

Yakup Kepenek, 217
Yalçın Aydeniz, 88, 91, 92
Yalçın Bayer, 125, 212
Yalçın Doğan, 126
Yasemin Cebenoyan, 9, 13, 25, 26, 29, 34, 40-43, 46, 47, 49, 62
Yasemin Güneri, 217
Yaşar Kemal, 150
Yaşar Okuyan, 86, 172, 178
Yekta Güngör Özden, 113
Yıldırım Aktuna, 39
Yıldırım Piraloğlu, 221
Yılmaz Güney, 55
Yılmaz Güngör, 221
Yusuf Aslan, 79
Yusuf Karakuş, 142, 144

Z

Zekai Baloğlu, 54
Zeki Güngör, 71
Zerrin Okkan, 166, 186, 187, 194-196
Zübeyid Coşar, 90

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER?

Birinci Kitap

"Babam neden öldürüldü anne?"

Taylan Özgür
Necdet Güçlü
Doğan Öz
Bedrettin Cömert
Necdet Bulut
Hakan Şenyuva
Cevat Yurdakul
Cavit Orhan Tütengil
Kemal Türkler
İlhan Erdost

1960'ların sonundan başlayarak 1980'lerin başına değin süren bir dönemi yaşayan çocukların sorusudur bu. Hiç kimsenin yaşam garantisinin olmadığı, insanların sokak ortasında öldürüldüğü, kahvelerin tarandığı, bombalandığı; katillerin haberlerde "kimliği bilinmeyen kişiler" diye anıldığı; kanlı ellerin bulunamadığı, mahkeme önüne çıkarılamadığı bir dönemdir bu. Kapsamlı imha planını adım adım uygulamaktan çekinmeyen bir faşist örgütlenmenin, halkın her kesimini hedef alan, bir ulusu birbirine düşürme tezgâhıydı bu aynı zamanda... Ülkemizde binlerce kişi bu karanlık planın gerçekleşmesi için acımasızca katledildi. Cinayetlere yıllarca "faili meçhul" dendi. Yakınları, cinayetlerin ardından gelen aşamaları sonu gelmez bir işkence gibi yaşayacak, kimi zaman gerçeğin bir ucuna yaklaştırılıp, sonra da onlara "delil yetersizliğinden..." denecek, araştırmalar, soruşturmalar sırasında türlü zorluklarla, engellemelerle karşılaşacaklardı.

Orhan Tüleylioğlu bu kitabında saldırıya uğramış, en temel insan hakkı olan yaşama hakları elinden alınmışların izini sürüyor. Dava dosyalarını, gazeteleri, dergileri, arşivleri tarayan Tüleylioğlu, yıllardır havada asılı kalan soruların ardındaki hüzünleri ve acı gerçekleri pek çok fotoğraf ve belgeyle günışığına çıkarıyor.

Kitap, yakın tarihimize ışık tutarken ülkemizde işlenen aydın cinayetleri üzerine bir kez daha düşünmeye ve tartışmaya çağırıyor

Neden Öldürüldüler?, "Babam neden öldürüldü anne?",
Orhan Tüleylioğlu, **um:ag** *Kitapları, 2. Baskı, 2007*

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER?

İkinci Kitap

Bu Kan Kurumaz!

Kanlı Pazar
Koray Doğan
Orhan Yavuz
Bahçelievler Katliamı
Bedri Karafakıoğlu
Akın Özdemir
Abdi İpekçi
Ümit Doğanay
Ümit Kaftancıoğlu
Sevinç Özgüner

Ülkemizin yakın tarihinde dünyada eşi benzeri görülmemiş bir aydın kıyımı yaşandı. Yaprakları kanayan bir takvimden geçtik. İnsanlar düşürüldü tek tek, yetmedi toplu öldürümlerle gelecek karartıldı.

Neden Öldürüldüler? adlı araştırma dizimizin ikinci kitabında da, ülkesinin aydınlık geleceğine inanan bu güzel insanlarımızın öyküleri dile getiriliyor. Kitap, ülkemizin yakın tarihinin bu trajik gerçeğini bir kez daha gündeme getirerek; aydın katliamının boyutlarını, nedenlerini, sonuçlarını, yakınlarında ve ülkemizde yarattığı etkileri araştırıyor. Bugün yaşadığımız sorunların kökenlerine ilişkin veriler sunarken, bir anlamda, nereden nerelere, nasıl sürüklendiğimizin belgelerini de sunuyor. Aydın birikiminin yok edilmesiyle ülkemizin emperyalistlere sunulması arasındaki bağı kurmak ise okura düşüyor.

Neden Öldürüldüler?, "Bu kan kurumaz!", Orhan Tüleylioğlu,
um:ag *Kitapları, 2007*

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER?

Üçüncü Kitap

Dipsiz Kuyu

Muammer Aksoy
Çetin Emeç
Turan Dursun
Bahriye Üçok
Musa Anter
Uğur Mumcu

90'lı yıllar Prof. Dr. Muammer Aksoy'un öldürülmesi ile başladı. Bu olay Türkiye'nin, yeniden, adım adım, bir kanlı ortama doğru sürüklenmesinin başlangıcı olacaktı.

Aksoy'un ardından Çetin Emeç, Turan Dursun, Doç. Bahriye Üçok, Musa Anter ve Uğur Mumcu bombaların ve kurşunların hedefi oldu. Cinayetler, tozlu raflara kaldırılan dosyalar, savsaklanan soruşturmalarla aydınlatılmaya çalışıldı. Cinayetlerin ardından yakalananlar ise hep "tetikçiler" oldu. Tetiği çektirenler meçhul kaldı. Cinayetlerin ardındaki güçlere ulaşılamaması ise yeni cinayetleri de beraberinde getirecekti..."Neden Öldürüldüler?" adlı dizimizin üçüncü kitabında 1990-1993 yılları arasında işlenen bu cinayetler tüm boyutlarıyla ele alınıyor.

Kitapta öldürülen insanlarımızın yakınlarıyla yapılan söyleşilere, fotoğraflara, belgelere, soruşturma ve dava süreçlerine yer verilirken Türkiye'de tezgâhlanan oyun içindeki oyunların perde arkasına ışık tutuluyor.

Neden Öldürüldüler?, Dipsiz Kuyu, Orhan Tüleylioğlu,
um:ag *Kitapları, 2008*

um:ag Vakfı Yayınları

um:ag Bütün Yapıtları Dizisi

SUÇLULAR VE GÜÇLÜLER
SAKINCALI PİYADE
BİR PULSUZ DİLEKÇE
BÜYÜKLERİMİZ
ÇIKMAZ SOKAK
TÜFEK İCAD OLDU
SİLAH KAÇAKÇILIĞI VE TERÖR
SÖZ MECLİSTEN İÇERİ
TERÖRSÜZ ÖZGÜRLÜK
AĞCA DOSYASI
PAPA MAFYA AĞCA
LİBERAL ÇİFTLİK
DEVRİMCİ VE DEMOKRAT
AYBAR İLE SÖYLEŞİ
İNKILAP MEKTUPLARI
RABITA
12 EYLÜL ADALETİ
BİR UZUN YÜRÜYÜŞ
TARİKAT SİYASET TİCARET
KAZIM KARABEKİR ANLATIYOR
40'LARIN CADI KAZANI
KÜRT İSLAM AYAKLANMASI
GAZİ PAŞA'YA SUİKAST
KÜRT DOSYASI
SAKINCALI PİYADE (Tiyatro)
MOBİLYA DOSYASI
SÖZE NEREDEN BAŞLASAM
BU DÜZEN BÖYLE Mİ GİDECEK?
BOMBA DAVASI ve İLAÇ DOSYASI
SAKINCASIZ (Tiyatro)
EĞİLMEDEN BÜKÜLMEDEN

um:ag Bütün Yazıları Dizisi

KATİLLER DEMOKRASİSİ HIRSIZLAR DÜZENİ
QUISLING CEPHESİ
AMERİKA KÜSMESİN
ÇAĞIN SUÇU
SAĞCI DÜŞÜNCE
YOLSUZLUK, ŞİDDET, BAĞIMLILIK
DEVLET, SİLAH, ADALET
KONTRGERİLLA ÖĞRETİLERİ
BİR DEVLET ARIYORUZ
MİLLİYETÇİLİK A.Ş.

HUKUK, DEVLET, AŞİRET
SİSTEM
ATA'M İZİNDEYİZ
BAĞIMSIZLIK GÜLÜ
BATI KULÜBÜNDE DANS
ESİR TEŞEBBÜS
NAMUSLU OLMA CESARETİ
ALATURKA KAPİTALİZM
24 OCAK ANAYASASI
ENGELLİ DEMOKRASİ
ORTA DİREK TÜRKÜLERİ
DEVLET MODASI: TEK YOL ÖZAL!
ERMENİ MANDACILARI
KUVVAYI TİCARİYE RUHU
SAHTE ATATÜRKÇÜLÜK
DEMİREL VE ÇANKAYA
12 EYLÜL VE ŞERİAT
LAİKLİK RUHUNA FATİHA
KURTAR BİZİ BABA
PAŞA TASARRUFLARI
MODERN TÜRBAN
TOHUM VE TOPRAK
ASKERİ MARKSİZMDEN DEMOKRAT SOSYALİZME
YABANCILAŞMA, KENANİZM, ÖZALİZM
PETROL BEKÇİSİ
ORTADOĞU'DA AMERİKAN BİLARDOSU
SERBEST PİYASA VE KEMALİZM
ÖRS VE ÇEKİÇ
KEMALİZM SENDROMU VE PAX-AMERİKAN
SON YAZILAR

um:ag Seçmeler Dizisi

SAKLI DEVLETİN GÜNCESİ "Çatlı vs."
POLEMİKLER
GAZETECİLİK
DOST YÜZLERDE ZAMAN
UYAN GAZİ KEMAL
KIR ÇİÇEKLERİ
TÜRK MEMET NÖBETE

Öteki **um:ag** Yayınları Dizisi

KENTSEL GERİLİM
ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK
UĞUR MUMCU VE 12 MART
VURULDUK EY HALKIM UNUTMA BİZİ
SUİKAST RAPORU 93/96

KARAKTER YARATMAK
DENİZ FENERİ
18.30 SÖYLEŞİLERİ - 1
18.30 SÖYLEŞİLERİ - 2
18.30 SÖYLEŞİLERİ - 3
18.30 SÖYLEŞİLERİ - 4
18.30 SÖYLEŞİLERİ - 5

um:ag Araştırma Dizisi

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER? - 1
"Babam Neden Öldürüldü Anne?"

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER? -2
"Bu Kan Kurumaz!"

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER? -3
"Dipsiz Kuyu"

NEDEN ÖLDÜRÜLDÜLER? -4
"Kurşunlar Hepimize"

um:ag Özel Dizisi

UGUR MUMCU'dan **um:ag**'a UNUTMADIK
UNUTMAYALIM, UNUTTURMAYALIM

um:ag "İçimdeki Güneş" Çocuk Kitapları Dizisi

YARIM GÜN ÜLKESİ
ESKİ OYUNCAKLAR

Neden?

Terör,
ister sağ,
ister sol görüntülü olsun,
isterse de etnik kimliklere bürünsün,
sonuç hiç değişmez.
İşin kuralı şu:
Bu terör örgütleri,
eninde sonunda
emperyalizme ve faşizme
hizmet ederler,
şovenizme ve cuntaların
değirmenlerine su taşırlar.
Sevr mi, Lozan mı?
Sorun budur.

Uğur Mumcu
(Cumhuriyet, 25 Ekim 1989)

ISBN 978-975-8084-99-9

ÇANKAYA BELEDİYESİ
"yeni toplumcu belediye"
Çankaya Belediyesi'nin katkılarıyla...

um:ag